
Dokument nr. 15:4

(2015–2016)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 451–600

20. januar - 12. februar 2016

Spørsmål

451.	Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. hjerneslagspasienter fra Hadeland, besvart av helse- og omsorgsministeren	11
452.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. hjørnesteinsbedriften Nordan i Lund kommune, besvart av olje- og energiministerens	12
453.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. løyvingane til etablerartilskot, besvart av næringsministeren.....	13
454.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. avløysingsforskrifta, besvart av landbruks- og matministeren	13
455.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. Kriminalomsorga, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	14
456.	Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. instruks og praksis overfor asylsøkere, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	14
457.	Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. polske svartenesta hos Arbeidstilsynet, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	16
458.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. innstrammingsforslag i asylpolitikken, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	17
459.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. hus som må rives ved bygging av ny E18, besvart av samferdselsministeren	17
460.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. førstehjelp i faget kroppsøving, besvart av kunnskapsministeren	18
461.	Fra stortingsrepresentant Kåre Simensen, vedr. amiskskyndig kompetanse i våre nødmeldetjenester, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	19
462.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. bevis i straffesaker, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	20
463.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. utkastelse fra Vest-Sahara, besvart av utenriksministeren.....	21
464.	Fra stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal, vedr. russiske myndigheter og asylsøkere tilbake til Syria, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	21
465.	Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. tilbakesendelse til Russland, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	22
466.	Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. utnevning av ny Høyesterettsjustitiarius, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	22
467.	Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. organiseringa av barnehusa, besvart av justis- og beredskapsministeren	24
468.	Fra stortingsrepresentant Sonja Mandt, vedr. rettighetsforskriften, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	25
469.	Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. marokkanske myndigheter, besvart av utenriksministeren.....	26
470.	Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. våpendirektivet, besvart av justis- og beredskapsministeren	26
471.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. at Russland er et trygt tredjeland, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	27
472.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. voksenpsykiatri, besvart av helse- og omsorgsministeren	28
473.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. likere konkurransevilkår mellom norske og utenlandske banker i Norge, besvart av finansministeren.....	29
474.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. informasjon til asylsøkere, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	30
475.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. norsk oljebistand til Angola, besvart av utenriksministeren	31
476.	Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. Yarsani-flyktninger, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	32

	side
477. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Nordhordland tingrett og Bergen tingrett, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	33
478. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. andelen vernepeliktige i de nordligste fylker, besvart av forsvarsministeren.....	33
479. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. vakter for gravide leger, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	34
480. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. private barnehager som er konserntilknyttet, besvart av kunnskapsministeren.....	35
481. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. lavutslippsoner, besvart av samferdselsministeren.....	36
482. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. digitalisering av domstolene, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	37
483. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. sikkerhetstiltak ved inngangen til Bergen tinghus, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	38
484. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. forslag til endringer i Maritime Labour Convention, besvart av næringsministeren.....	38
485. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. tallmateriale over ankommede Storskog, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	39
486. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. piggedekkgebyr i Oslo, besvart av samferdselsministeren.....	40
487. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. Transocean-saken, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	40
488. Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. sokkelberedskapen, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	41
489. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. ventetid for barnehageplass, besvart av kunnskapsministeren.....	42
490. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. retur av imigranter fra Norge til Russland, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	43
491. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. ventetiden for avhør av barn, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	44
492. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. tiltakspakke, besvart av finansministeren.....	45
493. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. luftforurensning, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	46
494. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. bemanning ved fødestuer i Finnmark, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	47
495. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. Norsk helsearkiv, besvart av kulturministeren.....	48
496. Fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen, vedr. RV 80 mellom Bodø og Fauske, besvart av samferdselsministeren.....	49
497. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. en strategi for lokalisering av statlige arbeidsplasser utenfor Oslo-regionen, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	50
498. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. endringer i det kommunale inntektssystemet, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	51
499. Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. samferdselsdelen av tiltakspakken mot ledighet, besvart av samferdselsministeren.....	68
500. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. miljørelevant EU-direktiver, besvart av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU.....	69
501. Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. implementering av det såkalte "Taxi Management Control System" på flyplassene Sola og Flesland, besvart av samferdselsministeren.....	70
502. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. våpendirektivet, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	70
503. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. TISA-forhandlingene, besvart av utenriksministeren.....	71

	side
504. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Zika-viruset, besvart av helse- og omsorgsministeren	72
505. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. oppfølging av asylsøkere som er barn og ungdom, besvart av helse- og omsorgsministeren	73
506. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. abonnementsordningen for Tetra-terminaler, besvart av justis- og beredskapsministeren	74
507. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. TISA-avtala, besvart av utenriksministeren	75
508. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. innleveringa av våpen i forsvaret, besvart av forsvarsministeren	76
509. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. gjenbruk av asfalt, besvart av samferdselsministeren	78
510. Fra stortingsrepresentant Sylvi Graham, vedr. spørsmålet ble trukket, besvart av utenriksministeren	79
511. Fra stortingsrepresentant Terje Breivik, vedr. utlevering og journalføring av relevante dokumenter knyttet til filmproduksjonen «Trygghet i hverdagen», besvart av justis- og beredskapsministeren	79
512. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. barnehageplass for barn med funksjonsnedsettelse, besvart av kunnskapsministeren	80
513. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. rullebanen på Banak, besvart av samferdselsministeren	82
514. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. petroleumsutbygginger i Barentshavet, besvart av olje- og energiministeren	82
515. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. NH 90 helikopter, besvart av forsvarsministeren	84
516. Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. kommunestyremøter, besvart av kunnskapsministeren	85
517. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. allmennkringkasteravtale med TV2, besvart av kulturministeren	86
518. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. barnefaglig kompetanse, besvart av barne- og likestillingsministeren	86
519. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. laboratoriemedisinske klinikker, besvart av helse- og omsorgsministeren	88
520. Fra stortingsrepresentant Line Kysnes Vennesland, vedr. helsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsministeren	89
521. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. transaksjonene, besvart av finansministeren	90
522. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. aktivisering av asylsøkere i mottak som ikke har fått oppholdstillatelse, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	91
523. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. EU-parlamentets involvering i TISA-forhandlingene, besvart av utenriksministeren	92
524. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. fremdrift for Fornebubanen, besvart av samferdselsministeren	93
525. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. fengselsplasser, besvart av justis- og beredskapsministeren	94
526. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiter, vedr. ferdigstillelse E18 Tvedestrand-Arendal, besvart av samferdselsministeren	94
527. Fra stortingsrepresentant Kåre Simensen, vedr. ny E6 gjennom Alta uten krav om bompenger, besvart av samferdselsministeren	95
528. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. konkurransevilkår for norske og utenlandske banker på næringslån, besvart av finansministeren	96
529. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. kommunale akutte døgnplasser, besvart av helse- og omsorgsministeren	97

	side
530. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. energilov, besvart av olje- og energiministeren.....	98
531. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. Fargespill, besvart av kulturministeren	99
532. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold, vedr. Landsforeningen for barnevernsbarn, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	100
533. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. næringsutviklingsgrep, besvart av olje- og energiministeren	101
534. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. forbrukernes rettigheter i det norske tv-markedet, besvart av barne- og likestillingsministeren	102
535. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. økt aktivitet i rekenæringa, besvart av fiskeriministeren.....	103
536. Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. TISA-forhandlingene, besvart av utenriksministeren	104
537. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. samme kontonummer ved bankbytte, besvart av finansministeren	104
538. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. kostnader ved veiutbyggingen, besvart av samferdselsministeren	105
539. Fra stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen, vedr. flyseteavgift, besvart av finansministeren	106
540. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. situasjonen i norsk olje- og gassnæring, besvart av olje- og energiministeren	107
541. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. tiltakspakke, besvart av samferdselsministeren.....	108
542. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. statskrivet, besvart av kulturministeren .	109
543. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. anoreksi, besvart av helse- og omsorgsministeren	110
544. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. søknaden om prosjektmidler til et nasjonalt senter og museum for partisanhistorie i Kiberg, besvart av forsvarsministeren.....	110
545. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. religiøse og etniske minoriteter i Syria og Irak, besvart av utenriksministeren	111
546. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. behandlingstilbud til pasienter med TMD (Temporomandibulær kjevedysfunksjon), besvart av helse- og omsorgsministeren	112
547. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. modernisert form for krigspensjon, besvart av forsvarsministeren	114
548. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. ambulanseberedskapen i Helse Bergen, besvart av helse- og omsorgsministeren	115
549. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. beskatning av skogeiere, besvart av finansministeren.....	116
550. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. utvikling av elektronisk samhandling, besvart av helse- og omsorgsministeren	117
551. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Oleana, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	118
552. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. yezidier, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	119
553. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. 12 måneders studiestøtte, besvart av kunnskapsministeren.....	120
554. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. foreldrestipend for studenter, besvart av kunnskapsministeren	123
555. Fra stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide, vedr. å følge opp Stortingets vedtak om at driftsorganisasjonen for Ivar Aasen-utbyggingen skal legges til Trondheim, besvart av olje- og energiministeren	124

556.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. akutt beredskap, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	124
557.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. Siem Pilot, besvart av justis- og beredskapsministeren	125
558.	Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. budsjettavtalen, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	125
559.	Fra stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal, vedr. spansklærer, besvart av arbeids- og sosialministeren	126
560.	Fra stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal, vedr. forholdet mellom Statsbygg og UDI, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	127
561.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. biologisk materiale, besvart av justis- og beredskapsministeren	128
562.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. SOS barnebyer, besvart av barne- og likestillingsministeren	128
563.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. kontraktstildelinger i offentlige anbudsrunder, besvart av samferdselsministeren	129
564.	Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. hvitvaskingsdirektivet, besvart av finansministeren	131
565.	Fra stortingsrepresentant Karianne O. Tung, vedr. elektrifisering av Trønder- og Meråkerbanen, besvart av samferdselsministeren	132
566.	Fra stortingsrepresentant Karianne O. Tung, vedr. strekningen E39 Sandane-Byrkjelo, besvart av samferdselsministeren	133
567.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. formueskatt for bønder, besvart av finansministeren	133
568.	Fra stortingsrepresentant Bente Thorsen, vedr. undervisning til flyktninger i norsk og samfunnskunnskap, besvart av kunnskapsministeren	136
569.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. språkopplæringen av flyktninger, besvart av kunnskapsministeren	137
570.	Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. Antidoping Norge et Rent Senter-program, besvart av justis- og beredskapsministeren	137
571.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. bruk av hund under lisensjakt på bjørn, besvart av klima- og miljøministeren	138
572.	Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. utvanning av ODA-definisjonen på hva som er offentlig utviklingshjelp, besvart av utenriksministeren	139
573.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. Statoils konsernfunksjoner i Stavanger, besvart av olje- og energiministeren	140
574.	Fra stortingsrepresentant Sonja Mandt, vedr. barnehagetilbud på samisk, besvart av kunnskapsministeren	141
575.	Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. foreldrepenger gjennom NAV, besvart av kunnskapsministeren	142
576.	Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. forskningsinnovasjonssystemet Cristin, besvart av kunnskapsministeren	142
577.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. nedleggelsen av togledersentralen på Hamar, besvart av samferdselsministeren	143
578.	Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. nye nasjonale retningslinjer for legemiddelassistert rehabilitering, besvart av helse- og omsorgsministeren	144
579.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. innlevering av håndvåpen, besvart av forsvarsministeren	146
580.	Fra stortingsrepresentant Erik Lundebø, vedr. omfanget av direktorater, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	147
581.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. konsekvenser av flyseteavgifta, besvart av finansministeren	151

	side
582. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. utbetaling av vedlag til verger for enslige mindreårige asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsministeren	152
583. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. E39 mellom Kristiansand og Sandnes, besvart av samferdselsministeren	153
584. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. narasin, besvart av landbruks- og matministeren.....	154
585. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. arkivbygget på Tynset, besvart av kulturministeren	154
586. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. differensiert arbeidsgiveravgift, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	155
587. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønaas Kjos, vedr. barn med autisme, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	156
588. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. Tankflyprogrammet (luft-til-luft-tankfly), besvart av forsvarsministeren	158
589. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. Avinors utbygging av T3 på Flesland, besvart av samferdselsministeren.....	159
590. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. flyktninger/asylsøkere med funksjonsnedsettelser, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	159
591. Fra stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal, vedr. ulovlig kabotasje, besvart av samferdselsministeren.....	161
592. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. Frontex, besvart av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU	162
593. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. kvalitetskravene til fødselsomsorgen, besvart av helse- og omsorgsministeren	163
594. Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. miljøavgift på luftfart, besvart av samferdselsministeren.....	164
595. Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. dei to «flaskehalsane» på strekninga Byrkjelo-Sandane, besvart av samferdselsministeren.....	164
596. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. villrein på Hardangervidda, besvart av klima- og miljøministeren.....	165
597. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. driftsreglementet til operatørene av asylmottak, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	166
598. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. yezidiene, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	168
599. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. hurtigbåter, besvart av samferdselsministeren.....	168
600. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. flytoget, besvart av samferdselsministeren.....	169

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (451 - 600) for sesjonen 2015-2016.**

Partibetegnelse:

A Det norske Arbeiderparti

FrP Fremskrittspartiet

H Høyre

KrF Kristelig Folkeparti

Sp Senterpartiet

SV Sosialistisk Venstreparti

V Venstre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Andersen, Karin (SV)	458, 485, 490, 518, 552, 586
Arnstad, Marit (Sp)	521, 571
Bekkevold, Geir Jørgen (KrF)	532
Berg-Hansen, Lisbeth (A)	539
Bergstø, Kirsti (SV)	472, 494, 512, 563
Bjørddal, Fredric Holen (A)	457
Bollestad, Olaug V. (KrF)	460, 474, 546, 547
Breivik, Terje (V)	511
Böhler, Jan (A)	570
Christoffersen, Lise (A)	589, 590
de Ruiten, Freddy (A)	526
Eide, Rigmor Andersen (KrF)	555
Ellingsen, Jan Arild (FrP)	515
Elvenes, Hårek (H)	462, 561
Elvestuen, Ola (V)	481, 500, 514, 562, 596
Grande, Arild (A)	534
Grande, Trine Skei (V)	572, 582
Greni, Heidi (Sp)	495, 585
Grung, Ruth (A)	477, 482, 483, 529, 550, 551
Grøvan, Hans Fredrik (KrF)	465, 522
Hansen, Svein Roald (A)	470, 502, 503, 592
Hansson, Rasmus (MDG)	463, 475, 600
Henriksen, Kari (A)	525, 556, 557
Henriksen, Martin (A)	489, 530, 535, 553, 554
Hjemdal, Line Henriette (KrF)	509, 549
Holmås, Heikki Eidsvoll (SV)	486, 487, 598, 599
Huitfeldt, Anniken (A)	478, 579, 588
Kjenseth, Ketil (V)	578
Kjerkol, Ingvild (A)	519
Kjos, Kari Kjønnaas (FrP)	587
Klinge, Jenny (Sp)	454, 455, 491, 506
Lauvås, Stein Erik (A)	558
Liadal, Hege Haukeland (A)	531, 533
Lundeby, Erik (V)	580
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	584
Lysbakken, Audun (SV)	517
Mandt, Sonja (A)	468, 574
Marthinsen, Marianne (A)	564
Micaelsen, Torgeir (A)	493
Navarsete, Liv Signe (Sp)	507, 508, 523

Nordås, Janne Sjelmo (Sp)	499, 501, 594, 595
Nybakk, Marit (A)	469
Nybø, Iselin (V)	488
Pedersen, Helga (A)	456, 498, 513, 544, 597
Pollestad, Geir (Sp)	453, 484, 492, 540, 541, 581, 583
Raja, Abid Q. (V)	466, 524
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	459, 471, 569
Simensen, Kåre (A)	461, 527
Sivertsen, Eirik (A)	538
Skjelstad, André N. (V)	497
Solberg, Torstein Tvedt (A)	452, 573
Svendsen, Kenneth (FrP)	496
Syversen, Hans Olav (KrF)	545
Thorsen, Bente (FrP)	568
Toppe, Kjersti (Sp)	479, 480, 504, 505, 542, 543, 548, 593
Toskedal, Geir Sigbjørn (KrF)	464, 559, 560, 591
Tung, Karianne O. (A)	565, 566
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	473, 528, 537, 567, 577
Vennesland, Line Kysnes (A)	520
Vågslid, Lene (A)	467
Wøien, Anne Tingelstad (Sp)	451, 516, 536
Aasen, Marianne (A)	476, 575, 576

Dokument nr. 15:4

(2015–2016)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 451

Innlevert 20. januar 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien

Besvart 29. januar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan vil helse- og omsorgsministeren sikre at hjerneslagspasienter fra Hadeland unngår å måtte bruke verdifull tid på å først reise "feil vei" før de får den behandlingen de skal ha?»

BEGRUNNELSE:

På sykehuset Innlandet sin kontaktkonferanse 16.1.16 «Framtidas pasientbehandling i Innlandet» kom det fram at hjerneslagpasienter fra Hadeland så å si automatisk blir kjørt nordover til Gjøvik sykehus. Dette kan dreie seg om en reise på i underkant av en time, men Gjøvik sykehus kan ikke tilby annet enn blodfortynnende medikamenter til slagpasienter. Ringerike Sykehus derimot som ligger i underkant av en time sør for Hadeland, men som tilhører Vestre Viken HF, har CT-skanner. I Oslo, også om lag en time sør for Hadeland finnes det muligheter for å operere skaden. I klartekst betyr dette at om du får slag på Hadeland så risikerer du en «omvei» på minst 10 mil før du kommer til en skanner og enda lenger dersom du skal opereres. Haster det så pass at man trenger luftambulanse må denne rekvireres fra Oslo, sendes til Gjøvik for så å returnere til Oslo. Det sier seg selv at denne måten å behandle pasientene på ikke er til pasientenes beste. Sykehuset Innlandet har meddelt at de er klar over saken, men at det vil ta noe tid å avklare med omliggende helseforetak hvor pasientene kan sendes. Siden hjerneslag kan dreie seg om liv og død anser jeg saken som en hastesak og ber helse- og omsorgsministeren gripe inn.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet redegjørelse fra Helse Sør-Øst RHF. I redegjørelsen framgår det at Sykehuset Innlandet Gjøvik har CT. Det er derfor ikke slik at pasienter med symptomer på hjerneslag må til Ringerike eller Oslo for en slik undersøkelse.

Behandlingsmulighetene ved hjerneslag har endret seg betydelig de senere årene med innføring av blodproppopløsende behandling (trombolyse) på stort sett alle sykehus som tar imot slagpasienter. De siste årene er det også blitt mer aktuelt med mekanisk uthenting av blodproppen (trombectomi) på utvalgte pasienter.

Sykehuset Innlandet er opptatt av å gi best mulig behandling for pasienter med hjerneslag, og for denne pasientgruppen er tiden en viktig faktor for best mulig effekt av behandlingen. Avstand og tidsbruk både ved transport til og internt i sykehuset er derfor sentrale faktorer. Det er viktig med CT-undersøkelse for å kunne påbegynne riktig behandling. En viktig del av behandlingsskjeden for det store flertall av slagpasienter, er fortsatt behandling i slagenheter. Disse finnes på de fleste lokalsykehus.

Både Sykehuset Innlandet Gjøvik og Ringerike sykehus har tilgjengelig CT. Ved behov for mer avansert behandling blir pasienten overført til Oslo universitetssykehus. Trombectomi, som utføres ved Oslo universitetssykehus, ble i 2014 på landsbasis utført på 1-2 pst. av slagpasientene.

Sykehuset Innlandets behandlingstilbud skal til enhver tid samsvare med anbefalt medisinsk faglig praksis. Prehospital logistikk er viktig for å sikre at pasientene kommer til riktig sykehus utfra behandlings-

tilbud- og behov. Ifølge Helse Sør-Østs redegjørelse, vil Sykehuset Innlandet løpende vurdere hva som er det beste for pasienten når det gjelder diagnostisering og behandling av hjerneslag.

Helse Sør-Øst RHF opplyser også om at det pågår et arbeid for å se på tilbudet til slagpasienter. Målet er å styrke tilgjengeligheten for spesialisert slagbe-

handling, sørge for et bedre fungerende tverrfaglig behandlingsopplegg, samt sikre bedre samhandling med kommunehelsetjenesten. Det er nedsatt et «midlertidig fagutvalg hjerneslag» som i løpet av våren vil gi råd om utvikling og organisering av tilbudet til slagpasienter i regionen.

SPØRSMÅL NR. 452

Innlevert 20. januar 2016 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 28. januar 2016 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«I forbindelse med ekstremværet Synne, som rammet Dalane regionen i desember, ble hjørnesteinsbedriften Nordan i Lund kommune rammet spesielt hardt av flommen. Skadene fra vannmassene resulterte i at samtlige 400 ansatte ble permitterte, og en er enda ikke tilbake i normal drift.

Hvordan vil statsråden sikre at en unngår lignende ødeleggelser i fremtiden, og slik forsikre lokalbefolkningen om at regjeringen gjør det en kan for å tilrettelegge for at hjørnesteinsbedriften blir i Moi?»

BEGRUNNELSE:

Ledelsen i Nordan har anslått et 3-sifret antall millioner i produksjonstap og materielle skader, og ekstremværet Synne var ikke et engangstilfelle. Lignende ekstremvær vil ramme oss dobbelt så ofte frem mot år 2100, dersom utslippene fortsetter som i dag, advarte meteorolog Reidun G. Skaland ved Meteorologisk institutt til NRK Rogaland 6.12.15. Det er igangsatt et arbeid der Lund kommune og Norges vassdrags- og energidirektorat vurderer aktuelle flomsikringsprosjekt. Det er derfor av stor betydning for regionen, som allerede sliter med stigende arbeidsledighet, at regjeringen gjør det en kan for å sørge for at fabrikken ikke får like store skader neste gang elva flommer over, og truer videre drift av fabrikken. Det bør være aktuelt å vurdere bruk av midlene satt av til flomsikring i tiltakspakken for Vestlandet, som etter forliket i Stortinget er på 50 millioner kroner.

Svar:

I forbindelse med ekstremværet Synne, fikk vi nok engang erfare hvordan sterke naturkrefter påvirker oss. Jeg har stor forståelse for den vanskelige situasjonen

som de ansatte ved Nordan, og andre som ble rammet, opplever.

Samfunnet vårt står overfor store utfordringer knyttet til flom og andre alvorlige naturfarer. Som representanten selv påpeker, vil ekstremvær som Synne sannsynligvis ramme oss oftere i fremtiden. Selv om vi aldri kan sikre oss helt mot konsekvensene av flom, er det regjeringens mål å bedre samfunnets evne til å håndtere utfordringene. For å lykkes med dette, er det blant annet viktig å arbeide planmessig for å sikre eksisterende bebyggelse som ligger utsatt til.

Bevilgningen til flom- og skredforebygging over NVEs (Norges vassdrags- og energidirektorats) budsjett har økt under denne regjeringen. Samlet bevilgning til dette formålet på om lag 386 mill. kroner i 2016. NVE må likevel prioritere mellom sikringstiltak i hele landet ut fra hvor risikoen for skader er høyest. Det arbeides ennå med å få full oversikt over skadeomfanget og med å vurdere mulige tiltak etter ekstremværet Synne. Det er fortsatt for tidlig å si noe om prioritering av nye permanente tiltak i de rammede områdene.

Jeg vil også vise til mitt svar på spørsmål nr. 307 (2015-2016) i desember i fjor. Staten har ulike ordninger for å støtte kommunene i forbindelse med denne type situasjoner. NVE gir bistand til kommunene og samfunnet for øvrig i håndteringen av flom- og skredrisiko. Det skjer i form av kartlegging, arealplanbehandling, sikringstiltak, overvåking og varsling samt faglige vurderinger i krisesituasjoner.

SPØRSMÅL NR. 453**Innlevert 20. januar 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 28. januar 2016 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Innovasjon Noreg sa på møte med Rogalandsbenken 12. januar at løyvingane til etablerertilskot ville bli lågare i Rogaland i 2016 enn det dei var i 2015. I spørjetimen 20.01.16 virka statsråden overraska over denne informasjonen.

Stemmer opplysningane, og vil statsråden i så fall ta naudsynte grep for å unngå at løyvingane til etablerertilskot går ned i Rogaland?»

Svar:

Sidan regjeringa tiltredde har rammene til ulike verkemiddel innan forsking- og innovasjon blitt vesentleg styrka for å oppretthalde økonomisk vekst og sysselsetting. Blant anna blei det i 2015 gitt ei ekstraløyving på 100 mill. kroner til omstillingstiltak for Sør- og

Vestlandet. I statsbudsjettet for 2016 er det sett av midlar til ein særskild tiltakspakke for auka sysselsetting på om lag 4 mrd. kroner til ulike tiltak, også innanfor forsking og innovasjon.

I 2013 blei det utbetalt 18,8 mill. kroner totalt i etablerertilskot i Rogaland. I 2014 blei det utbetalt 31,8 mill. kroner, og i 2015 59 mill. kroner.

Den landsdekkjande ramma for etablerertilskot har aldri vore større enn det den er i 2016. Den endelege fordelinga av midlar frå etablerertilskotsordninga mellom dei ulike fylka avheng av søknadstilgang, kvalitet og potensialet i prosjekta. Innovasjon Noreg gjer kontinuerleg vurderingar av kvar behovet for dei ulike verkemidla er størst. Om situasjonen er slik at behovet for etablerertilskot er størst i Rogaland også i 2016, vil den auka ramma til ordninga tilseie at tilsegnene til Rogaland venteleg vil auke ytterlegare i 2016.

SPØRSMÅL NR. 454**Innlevert 20. januar 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 27. januar 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Landbruks- og matdepartementet fastsette 30/6-15 endringar i avløysingsforskrifta der øvre aldersgrense på 70 år for å ha rett på tilskot til avløysing ved sjukdom vart ført inn att. Endringane med verknad frå 1/1-15 var ikkje meint å innebera materielle endringar i vilkåra for tilskot til avløysing ved sjukdom.

Ser statsråden likevel at gardbrukarar ved sjukdom er i ein annan situasjon enn lønstakarar sidan gardbrukarar får auka utgifter og ikkje berre misser inntekt?»

Svar:

Eg vil presisere at det er ein grunnleggande skilnad mellom lønstakarar og gardbrukarar, fordi gardbrukarar som sjølvstendige næringsdrivande får inntekta frå overskotet i verksemda si. Ved å ha ei ordning som dekkjer utgifter til avløysing ved sjukdom hos bønder, vert bonden kompensert for dei utgifter han har til avløysing samstundes som drifta genererer inntekter. Det

er difor ikkje rett å seie at gardbrukarar både får auka utgifter og lågare inntekt ved sjukdom.

For avtalepartane har det likevel vore intensjonen med tilskotet at ein skulle setje gardbrukarar i ei liknande stilling som arbeidstakarar som tek imot sjukepengar frå første sjukedag frå NAV. I folketrygdlova er det fastsatt at ein ikkje kan gje sjukepengar til medlemmer i folketrygda som har fylt 70 år. Både lønstakarar og gardbrukarar får då alderspensjon frå folketrygda. Dei to gruppene er dermed prinsipielt sett i same stilling som dei var før fylte 70.

Det kan tildelas tilskot til avløysing ved sjukdom dersom den personen som det vert søkt tilskot for avløysing av, er yngre enn 70 år og sjukemeldt frå arbeid i jordbruksføretaket. Det er rett at dette alderskravet vart teken ut av forskrift om tilskot til avløysing ved sjukdom og fødsel med verknad frå 1. januar 2015. Dette var ein feil som blei retta opp seinare i 2015 av di ein her gjekk lengre enn det ein gjer i folketrygdlova

når det gjeld sjukepengar til medlemmer i folketrygda som har fylt 70 år.

Bønder som sjølvstendig næringsdrivande har moglegheit til å jobbe så lenge dei ønskjer og det er

ikkje nokon aldersgrense for å ta imot for eksempel produksjonstilskot og pristilskot. Desse tilskota er retta mot føretaket og ikkje personen, slik som tilskot til avløyssing ved sjukdom.

SPØRSMÅL NR. 455

Innlevert 20. januar 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 27. januar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Ved stortingsbehandlinga av Innst. 6 S (2015-2016) kjem det fram av justiskomiteen sine merknader og referatet frå debatten at det er fleirtall på Stortinget mot å endre organisasjonsmodell i Kriminalomsorga frå 3 til 2 nivå.

Har statsråden eller nokon andre i Justisdepartementet gitt signal til Kriminalomsorga om at dei trass i dette skal starte omorganiseringa?»

Svar:

I Meld. St. 12 (2014-2015) Utviklingsplan for kapasitet i kriminalomsorgen omtales bakgrunn og mål for en

omorganisering fra en tre-nivåmodell til en to-nivåmodell i kriminalomsorgen.

Justis- og beredskapsdepartementet sendte sommeren 2015 på høring forslag til omorganisering av kriminalomsorgen og lovendringer som vil være en forutsetning for omorganiseringen. Forslaget innebærer blant annet å endre dagens tre-nivåmodell til en to-nivåmodell uten regioner. I prop. 1 S (2015-2016) fremgår det at Regjeringen vil komme tilbake til eventuelle forslag til lovendringer på egnet måte.

Det er ikke gitt signal fra Justis- og beredskapsdepartementet om at kriminalomsorgen kan iverksette omorganiseringen.

SPØRSMÅL NR. 456

Innlevert 20. januar 2016 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 27. januar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Hvilke konkrete faglige vurderinger ligger til grunn når innvandrings- og integreringsministeren sier at instruks og praksis overfor asylsøkere som er kommet over Storskog er i tråd med folkeretten?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden sa på Stortingets talerstol 19. januar at «regjeringen mener at Russland for de fleste tredjelandsborgere er et trygt land, der det normalt ikke foreligger fare for at man blir utsatt for umenneskelig behandling,

eller blir videresendt til et land med en slik risiko». På spørsmål fra VG i dag kan ikke statsråden konkretisere hvilke fakta og faglige råd hun bygger denne uttalelsen på. Jeg ber derfor om at statsråden redegjør for hvilke fakta og vurderinger fra ulike deler av embetsverket som ligger til grunn for at hun kan si at Russland er et trygt tredjeland, og at regjeringens instruks og praksis er i tråd med folkeretten. Jeg ber også om et svar på hvilken dialog og hva slags forsikringer Norge har fått fra Russland i denne anledning, blant annet hva gjelder de humanitære forholdene for de som returneres og hvordan regjeringen har forsikret seg mot at asylsøkere

blir tvunget til å returnere til Syria eller andre utrygge opprinnelsesområder fordi de ikke har tak over hodet eller livsopphold i Russland.

Statsråden har i et tidligere svar til meg, og til Stortinget uttalt at «utlendingsmyndighetene må foreta en konkret vurdering i den enkelte sak». Jeg ber statsråden redegjøre for prosedyrene for denne vurderingen, og hvorvidt det gjøres en individuell vurdering også for personer som har hatt såkalt multivisum som sitt eneste oppholdsgrunnlag i Russland.

Svar:

Med virkning fra 20. november 2015 trådte endringer i utlendingsloven § 32 i kraft. Bestemmelsen regulerer når utlendingsmyndighetene kan la være å realitetsbehandle en søknad om beskyttelse (asyl). Lovendringene innebærer at norske myndigheter i flere tilfeller enn tidligere kan nekte å realitetsbehandle en asylsøknad; personer som har oppholdt seg i trygge tredjeland før de ankom Norge, kan henvises til å returnere dit.

I proposisjonen til Stortinget (Prop. 16 L (2015–2016)) er det redegjort for lovforslagets forhold til Grunnloven og våre internasjonale forpliktelser. Tidligere var det et vilkår for å nekte realitetsbehandling etter utlendingsloven § 32 første ledd bokstav d, at utlendingen ville få en søknad om beskyttelse behandlet i tredjelandet. I proposisjonens punkt 5.3 vises det til at dette vilkåret går lenger enn hva som følger av Norges forpliktelser etter folkeretten, og derfor ble vilkåret foreslått fjernet. Det er poengtert at det sentrale vilkåret for å returnere en person til et tredjeland, er at vedkommende ikke risikerer å bli utsatt for behandling i strid med Grunnloven eller våre folkerettslige forpliktelser, herunder Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 3, eller å bli sendt videre til et land der vedkommende risikerer slik behandling, og dette vilkåret må fortsatt være oppfylt.

Jeg ønsker å minne om at et bredt flertall på Stortinget stemte for disse endringene. Bakgrunnen for lovforslaget var den situasjonen vi opplevde i høst, der det i løpet av få uker ankom svært mange asylsøkere over Storskog grenseovergangssted. I løpet av 2015 kom det over 5 500 asylsøkere denne veien, mot i snitt ca. 10 i året de siste årene. Manuelle tellinger viser at det i uke 45 kom hele 1 113 asylsøkere over Storskog. Det var helt nødvendig å iverksette tiltak for å få kontroll på situasjonen.

I etterkant av lovendringene instruerte Justis- og beredskapsdepartementet Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) om behandling av asylsøknader fra personer som har hatt opphold i Russland, herunder om anvendelsen av utlendingsloven § 32 i disse sakene (rundskriv GI-13/2015). I instruksen legges det til grunn at Russland for de fleste tredjelandsborgere er et trygt land, og at utgangspunktet er at en asylsøknad skal nektes realitetsbehandlet dersom

utlendingen har hatt opphold i Russland. Dersom det er konkrete holdepunkter for at asylsøkeren står i reell fare for å bli forfulgt i Russland, eller det følger av utl. § 73 tredje ledd skal realitetsbehandling likevel skje.

Situasjonen med en stadig økende asyltilstrømning over Storskog sto høyt på dagsorden både i Justis- og beredskapsdepartementet, i Utenriksdepartementet og i Regjeringen i ukene før lovendringene og instruksen kom på plass. Vi arbeidet med å kartlegge årsaker til den stadig økende tilstrømningen og mulige tiltak som kunne iverksettes for å bremse den. Den 10. november 2015 inviterte statsminister Erna Solberg de parlamentariske lederne til et møte om lovendringsforslagene som var planlagt fremmet 13. november. To uker deretter forelå instruksene om anvendelse av utlendingsloven § 32 i saker der asylsøkere har hatt opphold i Russland. Situasjonen var ekstraordinær og tempoet i arbeidet var også ekstraordinært høyt.

I arbeidet med lovendringsforslagene og instruksene ble det innhentet innspill fra ulike deler av embetsverket. I tillegg til Justis- og beredskapsdepartementet, var også andre departement og underliggende etater involvert. Det var en svært intensiv arbeidsperiode der det både ble innhentet innspill og avholdt hyppige møter mellom de ulike aktørene. Kilder til informasjon om Russland var i hovedsak Utenriksdepartementets vurderinger og informasjon fra Landinfo, som er utlendingsforvaltningens uavhengige organ for landinformasjon. Landinfo bygger sine rapporter på flere ulike kilder, hvilket også fremgår av de ulike publikasjonene.

I arbeidet ble mange hensyn veid mot hverandre. Tiltakene måtte ligge innenfor rammen av våre internasjonale forpliktelser. Samtidig var vi villige til å utnytte det handlingsrommet som fantes, ved å fjerne vilkår som går ut over det vi er forpliktet til etter Flyktningkonvensjonen og EMK, jf. ovenfor.

Regjeringen har blant annet lagt vekt på at Russland er medlemsstat i Europarådet og kontraherende part til EMK. Russland har også ratifisert flyktningkonvensjonen og konvensjonens tilleggsprotokoll, FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter og FNs konvensjon mot tortur. Dette er ikke i seg selv tilstrekkelig for å konstatere at returer til Russland ikke er konvensjonsstridige, men basert på en gjennomgang av praksis fra Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) har Regjeringen lagt til grunn at det bare er i enkelte typetilfeller at det vil være risiko for at retur til Russland vil stride mot EMK. Jeg viser til at formuleringen i instruksene om at Russland «for de fleste» tredjelandsborgere vil være trygt, innebærer at departementet var innforstått med at det kan forekomme tilfeller hvor det vil foreligge en viss risiko for at det ikke vil være trygt for en tredjelandsborger å returnere til Russland, og det er tatt høyde for dette i instruksene.

Norske myndigheter har hatt og har fortsatt en konstruktiv dialog med russiske myndigheter om

asyltilstrømningen over Storskog. Det har imidlertid ikke vært aktuelt å kreve noen forsikring fra russiske myndigheter knyttet til håndteringen av personer som returneres fra Norge. Dette er heller ikke praksis for andre land vi returnerer personer som ikke har lovlig opphold i Norge til. Norsk asylpraksis kan ikke bygge på det enkelte lands villighet til å gi denne typen garantier, men må bygge på uavhengige og objektive kilder om det aktuelle landets overholdelse av internasjonale forpliktelser.

Utlendingsmyndighetene må foreta konkrete vurderinger i den enkelte sak hvor retur til Russland kan være aktuelt; vernet mot retur i utlendingsloven § 73 må vurderes i alle saker som behandles etter utlendingsloven – det følger både av bestemmelsens fjerde ledd og § 32 tredje ledd. Dersom det er konkrete holdepunkter for at søkeren risikerer behandling i strid med EMK artikkel 3 ved retur til Russland, skal altså asylsøknaden likevel realitetsbehandles i Norge. UDI opplyser at de allerede har identifisert noen slike saker.

Representanten Pedersen etterspør prosedyrene for utlendingsmyndighetenes vurderinger. Jeg kan opplyse at UDI har et eget rundskriv som beskriver hvordan de

aktuelle sakene håndteres. Rundskrivet er tilgjengelig på UDIs nettsider. UDI opplyser at de i de aktuelle sakene har behov for å få avklart hva søkeren frykter ved retur til Russland og ved en eventuell retur til hjemlandet. Dersom disse forholdene ikke allerede er belyst godt nok eller det fremkommer opplysninger i sakene som avkrever ytterligere informasjonsinnhenting, innhenter UDI supplerende opplysninger før saken avgjøres.

Utlendingsmyndighetene må videre basere sine vurderinger på den til enhver tid tilgjengelige landinformasjon. Dette er informasjon som oppdateres løpende. Jeg ble tidligere denne uken gjort kjent med at UNHCR skal ha opplysninger om to tilfeller av retur fra Russland til Syria i januar 2015, og i dagens møte med UNHCRs regionale representant til Nord-Europa, Pia Prytz Phiri, opplyste hun at UNHCR om kort tid vil oversende en rapport hvor de blant annet vil omtale dette nærmere.

Jeg kan forsikre representanten Pedersen om at dersom det fremkommer nye opplysninger av betydning for praktiseringen av instruks GI-13/2015 vil Justis- og beredskapsdepartementet raskt ta stilling til dette.

SPØRSMÅL NR. 457

Innlevert 20. januar 2016 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 29. januar 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Arbeidstilsynet opplyser på sine nettsider 6. januar i år at den polske svartenesta ikkje blir vidareført i 2016. Dette betyr at mange arbeidsinnvandrere no mistar ei viktig moglegheit til å få informasjon og rettleiing om HMS og arbeidsmiljøreglar.

Er bakgrunnen for dette eit generelt kutt i bemanninga, skuldast det rekrutteringsutfordringar, eller har Arbeidstilsynet avgjort å prioritere andre oppgåver?»

Svar:

Det er Arbeidstilsynet som på fagleg grunnlag vurderer innretninga på rettleiingsarbeid overfor verksemdar og

arbeidstakarar. Eg er kjent med at tilsynet har valt å ikkje vidareføre den polske svartenesta, og ressursane blir nå brukt til tilsynsoppgåver.

Arbeidstilsynet har framleis fleire gode rettleiings-tilbod for utanlandske arbeidstakarar, til dømes egne nettsider på polsk, engelsk, estisk og litauisk. Etaten tilbyr også personleg rettleiing til utanlandske arbeidstakarar på fire tverretatte SUA-kontor (servicesentre for utanlandske arbeidstakarar) og har publikasjonar på ulike språk. Utover dette meiner tilsynet at den nasjonale svartenesta som svarar på spørsmål på norsk og engelsk er tilstrekkeleg for å rettleie utanlandske arbeidstakarar. Arbeidstilsynet vurderer kontinuerleg behovet for tilpassa rettleiing på andre språk, også polsk.

SPØRSMÅL NR. 458**Innlevert 20. januar 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 26. januar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Regjeringen har sendt en stor mengde innstrammingsforslag i asylpolitikken ut på høring. Statsråden sier hun er opptatt av å bevare asylinstituttet.

Dersom disse innstrammningene og kravene også ved innreise i sin helhet skulle bli vedtatt, kan statsråden beskrive konkret på hvilke måter det vil være mulig for en asylsøker med beskyttelsesbehov å kunne komme seg til Norge for å søke asyl, uten å måtte risikere livet i hendene på menneskesmuglere?»

Svar:

Høringsbrevet med forslag til endringer i utlendingsloven som ble sendt ut i desember 2015 har frist for uttalelser 9. februar d.å. Når høringsfristen er utløpt, vil departementet på vanlig måte gjennomgå høringsuttalelsene og vurdere forslagene i lys av disse. Når det gjelder forslaget om å begrense visumfriheten for asylsøkere bemerkes at det vil gjelde personer det vil være hjemmel for å nekte realitetsbehandling av etter

utlendingslovens § 32. Dersom utlendingslovens § 32 ikke kan benyttes i en enkeltsak vil en asylsøker ha rett til innreise uten visum. Dersom det blir aktuelt å fremme et lovforslag om dette vil vi komme tilbake med en nærmere beskrivelse av forslaget.

På generelt grunnlag vil jeg vise til at Norge i 2016 vil ta imot 3000 kvoteflyktninger gjennom FNs høykommissariat for flyktninger (UNHCR). Flyktninger som oppholder seg utenfor sitt opprinnelsesland kan registrere seg hos UNHCR. UNHCR vurderer om personene fyller vilkårene for gjenbosetting og fremmer aktuelle saker for Norge. Kvotesystemet tilrettelegger for at flyktninger kan få adgang til trygge land uten å måtte legge ut på en farlig smuglerferd til for eksempel Europa.

Å bekjempe ulovlig menneskesmugling er et svært viktig område for å begrense migrasjonsstrømmene. Vi må samtidig ha virkemidler til å kunne håndtere en potensiell stor tilstrømning av asylsøkere på en forsvarlig måte. Å kunne avvise flere som har hatt opphold i trygge områder vil kunne være et slikt virkemiddel.

SPØRSMÅL NR. 459**Innlevert 20. januar 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 5. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Medfører det riktighet at erstatning for hus som må rives ved bygging av ny E18 fastsettes etter hva man "har behov for" og ikke ut i fra størrelsen og gjenanskaffelseskostnaden på huset man har, og mener statsråden det er rimelig og i samsvar med prinsippet om "full erstatning" i Grunnlovens § 105 og burde Statens vegvesen begrunne, samt ved regnestykke synliggjøre, hva som danner grunnlag for det tilbud som gis?»

BEGRUNNELSE:

I Agderposten 8.januar forteller familien Johnsen sin historie om forhandlinger med Statens vegvesen om erstatning for huset som må rives når ny E18 bygges. De er innstilt på å flytte, men ifølge familien Johnsen

blir erstatningen for huset mye mindre ettersom han nå benytter boligen som tidligere var våningshus som kårbolig og at Statens vegvesen ikke har gitt en nærmere begrunnelse.

Ifølge familien Johnsen hadde de to takstmenn på besøk før møtet med Statens vegvesen, men i møtet kom de med helt andre tilbud enn verdien fra takstmennene:

"Representantene fra Statens vegvesen forteller min far at; siden han nå bor alene, og siden boligen må ses på om en kårbolig, kan han nå ikke forvente at myndighetene betaler erstatning slik at vi får opp en tilsvarende bolig. De fortsetter med å fortelle at han ikke trenger et så stort hus, han som (nå!) bor alene. Og siden han får et nytt bedre hus mente representantene fra Statens vegvesen at min far måtte forvente at huset ble betraktelig mindre."

Videre:

"Det hører her med til historien at det var meningen at jeg skulle flytte inn i denne boligen sammen med min familie og far opp i kårboligen som vi bodde i da jeg overtok gården, men siden mamma var syk og veien ennå uavklart, valgte vi den gangen å utsette flyttinga."

Svar:

Statens vegvesen erverver grunn fra om lag 3 000 grunneiere hvert år. Årlig erverves mellom 50 og 100 bolighus. De fleste av ervervene skjer ved at Vegvesenet kommer til enighet med grunneier. Både i minnelige forhandlinger og ved ekspropriasjon blir ekspropriasjonerstatningslovens regler lagt til grunn for erstatningen.

En boligeier har alltid krav på salgsværdien av boligen som avstås. Der boligeieren selv bruker boligen som innløses, har vedkommende krav på å få erstattet

utgiftene i forbindelse med k p av tilsvarende bolig dersom disse utgiftene er høyere enn salgsværdien på den boligen som blir innl st. En tilsvarende bolig er ikke en identisk bolig, men en bolig som har en tilsvarende bofunksjon. I de fleste tilfeller legges det til grunn k p av en brukt bolig med tillegg av omkostninger som flytteutgifter og andre utgifter som er nødvendige ved reetablering.

Jeg er gjort kjent med at Statens vegvesen i denne konkrete saken ikke har kommet til enighet med eieren om størrelsen på erstatningen. Det er imidlertid enighet mellom Statens vegvesen og eieren om at erstatningen skal fastsettes i et sk nn. Det er forventet at sk nnet holdes i juni i år. Dersom noen av partene ikke er fornøyd med sk nnsrettens avgjørelse, kan denne bringes inn for lagmannsretten til ny prøving. Lagmannsrettens avgjørelse kan eventuelt ankes videre inn for Høyesterett. Statens vegvesen dekker nødvendige utgifter til juridisk bistand i saken.

Siden dette er en sak som skal håndteres i rettsapparatet, vil det ikke være riktig av meg å kommentere denne nærmere.

SPØRSMÅL NR. 460

Innlevert 20. januar 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 28. januar 2016 av fungerende kunnskapsminister Elisabeth Aspaker

Spørsmål:

 Hva vil statsråden gjøre for at kompetansemålene innen førstehjelp i faget kroppsøving skal nås i skolen, og da spesielt hjerte-lungeredning, slik at vi kommer tilbake på det kunnskapsnivået norske elever hadde i tiden 2006-2011?å

BEGRUNNELSE:

Hvert år dør ca. 2 500 mennesker i Norge av plutselig uventet hjertestans utenfor sykehus. Dette er 10 ganger flere enn antallet som omkommer i trafikk og drukning tilsammen. Familiene bærer det største tapet, men sjansene for å overleve er 4 ganger høyere blant de som får god hjerte-lungeredning(HLR) f r ambulansen kommer.

Norge er ikke lenger "best i klassen." Allerede i 1960 ble opplæring i munn til munn innblåsing obligatorisk i norsk grunnskole. Norge var på ny et foregangsland da Stiftelsen Norsk Luftambulans (SNLA) i perioden 2006-2011 forestod en HLR aksjon som nådde over 90 % av skolene og lærte i alt over 675.000

nordmenn å redde liv. Dette har bidratt til at flere hjertestanspasienter gjenopplives i Norge enn noe annet land. I 2011 ble prosjektet stanset fordi staten ikke videreførte prosjektet.

Førstehjelp er nevnt som et av kompetansemålene i kroppsøvingsfaget på 4., 7., og 10.trinn, men ordlyden er lite konkret og forpliktende. Det står ikke konkret at elevene skal lære HLR eller bruk av hjertestarter. Det finnes ingen anbefalinger til kursopplegg som lærerne kan bruke for å legge til rette for praktisk og effektiv undervisning. Dette har medført at innholdet i undervisningen er svært variabel og avhengig av lærerens egen kompetanse og interesse for HLR.

N  foreligger det enkle og effektive kursopplegg for skole-bruk.

Kurs som benytter videobasert læring og tar 30 min.   gjennomføre, hvor 75 % av tiden brukes på praktisk trening på dukke. Lærerens oppgave blir primært å tilrettelegge for bruk av dukke og videobasert læring i skoletimene, og stimulere elevene til videre opplæring av dem hjemme. Studier fra Danmark og

Norge viser en spredningseffekt på 2,5 ekstra opplærte for hver elev.

Dette kan bidra til å redde liv tidligere. Materialkostnadene for hver elev er nå kun 1/3 sammenlignet med den tidligere utgaven av kurset som ble benyttet i SNLA sin aksjon i 2006-2011.

Svar:

God kunnskap om livreddende førstehjelp er viktig. Derfor er førstehjelp ivaretatt som kompetansemål på flere trinn i læreplanen for kroppsøvingsfaget. Jeg vil understreke at kompetansemålene i læreplanverket for Kunnskapsløftet er forskrifter og ikke veiledende for skolene. Skolen er forpliktet til å sørge for at elevene

får opplæring i tråd med kompetansemålene, herunder for eksempel å kunne "utføre livbergende førstehjelp" slik det står i læreplanen for kroppsøving på 10. trinn. Hjerte- og lungeredning er en naturlig og sentral del av det å kunne utføre livbergende førstehjelp.

Læreplanene er utformet med mål for kompetanse som elevene skal kunne nå, og det er lærernes profesjonelle ansvar å vurdere metoder og virkemidler for å nå målene. Læreplanene skal være tydelige, men de skal samtidig gi et lokalt handlingsrom slik at opplæringen blant annet kan tilpasses lokale forhold. Valg av læremidler og læringsressurser er opp til den enkelte lærer og skole. Det gir organisasjoner eller andre som har utviklet gode undervisningsopplegg med utgangspunkt i læreplanene gode muligheter til å tilby disse til skoleeiere og skoler.

SPØRSMÅL NR. 461

Innlevert 21. januar 2016 av stortingsrepresentant Kåre Simensen

Besvart 26. januar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre samiskskyndig kompetanse i våre nødmeldetjenester og da særlig hos AMK?»

BEGRUNNELSE:

Jeg er kjent med at det for kort tid siden var et møte mellom Árvjovárri urfolksregion ved ordførerne i Karasjok og Kautokeino og statssekretær Gjermund Hagesæter i Justisdepartementet ang. samiskspråklig nødmeldetjeneste

Jeg er videre kjent med at kommunelegen i Kautokeino reagerer på at Kautokeinos lokale helsepersonell blir brukt til tolking og tyding av stedsnavn som følge av manglende kompetanse hos AMK.

Ordfører Johan Vasara i Kautokeino finner det fullstendig uakseptabelt at deres - fra før av hardt pressede helsepersonell - "ad-hoc" skal fungere som gratis språkressurs for statlig nødmeldetjenester fordi Staten etter deres syn ikke tar sitt ansvar for samisk språk i det som er grunnleggende samfunnssikkerhet - nødmeldetjenesten.

Ordføreren er tydelig på de vil bidra i nødssituasjoner, men dersom dette skal være vanlig praksis så må Kautokeino kommune få kompensert for denne tilleggstenesten i form av en stillingsressurs (slik de allerede

har på brann - en samiskspråklig fagperson som er på vakt døgnet rundt).

Staten har t.o ilagt kommunene som driftere av 110-sentralene krav om samisk språkkompetanse, men vil altså ikke ilegge seg selv det samme kravet når det gjelder 112 og 113. Dette finner jeg paradoksalt.

Under møtet fikk de ingen lovnader om forbedring, men møtte "forståelse" for behovet.

Ordføreren viser til at de allerede har hatt flere uheldige hendelser i Kautokeino der særlig AMK ser ut til å somle grunnet dårlig/fraværende samiskkunnskaper i sentralen sin. Ordfører Vasara er tydelig på at kommunen ikke er villig til å vente på en fatal ulykke for å fortgang i denne saken, samisk språkkompetanse må gjennomsyre nødmeldetjenesten og komme på plass snarest.

Svar:

Nødmedingstjenesten er i dag tredelt, med separate nødnummer (110, 112 og 113) og egne nødmedingsentraler for brann, helse og politi. Innledningsvis må jeg slå fast at den delen av spørsmålet som gjelder AMK ligger utenfor mitt konstitusjonelle ansvarsområde og må eventuelt besvares av Helse- og omsorgsministeren.

I henhold til brann- og eksplosjonsvernloven, er det en kommunal oppgave å etablere og drifte brann-

vesenet. Dette inkluderer også 110-sentralene. Jeg er kjent med at kommunene innenfor det samiske forvaltningsområdet i Finnmark har etablert en ordning som gjør at 110-sentralen kan kommunisere med samisktalende innringere.

Politiet har ansvaret for 112-sentralens mottak av nødanrop. Politidirektoratet opplyser at det ved operasjonssentralen i Finnmark politidistrikt for tiden er en operasjonsleder som behersker samisk. Mangel på

politiutdannet personell med samisk språkkompetanse gir få eller ingen søkere til stillinger hvor det blir stilt krav om dette.

En sentral del av nærpolitireformen vil være samlokalisering av politiet og brannvesenets nødmeldingstjenester. En av fordelene med en samlokalisert nødmeldingstjeneste er at de lettere vil kunne dra nytte av hverandres språkressurser.

SPØRSMÅL NR. 462

Innlevert 21. januar 2016 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 29. januar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden følge opp at bevis i straffesaker sikres på en forsvarlig og enhetlig måte slik at rettsikkerheten ivaretas?»

BEGRUNNELSE:

I VG 21/1-2015 fremgår det at "hår-bevis" er blitt kastet i Tina Jørgensen-saken.

Riksrevisjonen påpeker i Dok.1, 2012-2013 JBD at det er usikkerhet i politidistriktene om hva, hvordan og hvor lenge elektronisk informasjon i form av elektroniske bevis og avhør med lyd og bilde skal oppbevares og forvaltes.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet vises det til oppslag i VG den 21. januar 2015 om at «hår-bevis» er blitt kastet i Tina Jørgensen-saken. Jeg kan, av formelle og faktiske årsaker, ikke kommentere denne konkrete saken.

Sikring av bevis i straffesaker er svært viktig både for politiets muligheter for å oppklare kriminalitet og for rettssikkerheten til de som etterforskingen retter seg

mot. Generelt vil jeg understreke at det er viktig at vi har et system som sikrer at viktige bevis ikke går tapt. Vi har fjernet foreldelsesfristen for drap og alvorlige, seksuelle overgrep og da er det viktig å ha et system for langtidsoppbevaring av bevis.

Det ble i 2008 levert to utredninger til Politidirektoratet. Den ene rapporten gjelder forlenget lagring av gjenstander og biologisk spormateriale, mens den andre gjelder lagring av elektronisk spormateriale. Det er lite tilfredsstillende at disse rapportene ikke har vært fulgt opp av Politidirektoratet. Departementet følger dette opp overfor Politidirektoratet. Vi vil i den forbindelse be Politidirektoratet om vurdering av rapportene slik at man får et bedre grunnlag for å legge et løp for den konkrete oppfølgingen. Det kan være noen juridiske utfordringer knyttet til langtidsoppbevaring av bevis. Det er viktig at vi tar det på alvor når det reises spørsmål om vårt regelverk og våre rutiner for sikring og oppbevaring av bevis er gode nok. Departementet er derfor i dialog med både Riksadvokatembetet og Politidirektoratet med sikte på å avdekke eventuelle uklarheter og behov for endringer. Det er allerede avholdt møte om dette.

SPØRSMÅL NR. 463**Innlevert 21. januar 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 28. januar 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Søndag 17.1 ble 16 studenter fra Norge stanset av marokkansk politi på vei inn i Vest-Saharas hovedstad El Aaiun. De hadde reist til området for å snakke med lokale journalister og representanter om situasjonen i det okkuperte området. Utkastelsen er et nytt eksempel på at menneskerettighetssituasjonen i området er alvorlig og at Marokko driver uakseptabel suverenitetshevdelse i Vest Sahara.

Vil utenriksministeren foreta seg noe overfor myndighetene i Marokko for å følge opp saken?»

Svar:

Marokko utøver ikke internasjonalt anerkjent suverenitet over Vest-Sahara, og Norge anser derfor ikke Vest-Sahara som en del av marokkansk territorium. Området har status i FN som ikke-selvstyrt, og i likhet med de fleste land godtar ikke Norge Marokkos erklæring om at Vest-Sahara inngår i den marokkanske staten.

Selv om Marokko ikke utøver internasjonalt anerkjent suverenitet over Vest-Sahara, praktiserer Marokko de facto kontroll over området. Norge oppfordrer Marokko på generelt grunnlag til å utvise åpenhet med hensyn til tilgang til Vest-Sahara. Vår ambassade i Rabat har vært i kontakt med flere av studentene som representanten viser til, og vi har understreket at vi er rede til å yte konsulær bistand i tilfelle det skulle være behov.

Utenriksdepartementet er også i kontakt med marokkanske myndigheter for å få mer informasjon om hva som har skjedd i disse konkrete sakene, og hvorfor. Marokkos viseutenriksminister besøker snart Norge, og jeg vil ta opp utvisningen av de norske studentene og ungdomspolitikere med henne. Vi vil også diskutere situasjonen i Vest-Sahara mer generelt. Den norske ambassaden i Rabat besøker Vest-Sahara regelmessig. Etter hver reise tas det kontakt med marokkanske myndigheter for å diskutere både enkeltsaker og mer generelle menneskerettighetsspørsmål.

SPØRSMÅL NR. 464**Innlevert 21. januar 2016 av stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal****Besvart 27. januar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Har regjeringen vært i kontakt med russiske myndigheter for å forsikre seg om at de ikke sender asylsøkere tilbake til Syria eller andre land som medfører at disse har krav på beskyttelse?»

BEGRUNNELSE:

Personer uten varig opphold i Russland som returneres fra Norge vil være avhengig av det russiske asylsystemet. Blant annet flere internasjonale rettsavgjørelser gir grunn til bekymring for hvilken behandling disse vil få. Det er over 2000 dommer i EMD mot Russland, og ca. 1500 av disse omhandler brudd på EMK art. 3. I en nylig EMD dom av 15. oktober 2015 (L.M and Others v. Russia) ble et russisk utvisningsvedtak av

syriske flyktninger til Syria vurdert å være i strid med EMK om det ble gjennomført. UNCHR melder også i en rapport fra 11. juli 2014 om 12 saker hvor retur til Syria fra Russland har funnet sted. I Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon sin respons om Russland sitt asylsystem og rettigheter for asylsøkere fra november 2015 fremgår det klart at Russland har et utilfredsstillende asylsystem og gir begrensede rettigheter til asylsøkere.

Svar:

Det følger av Justis- og beredskapsdepartementets instruks til UDI av 24. november 2015 at departementet vurderer Russland som et trygt land for de fleste tredjelandsborgere. Det fremkommer imidlertid også

av nevnte instruks at dersom det i en sak er konkrete holdepunkter for at søkeren ved retur til Russland står i fare for å bli utsatt for umenneskelig behandling i strid med EMK artikkel 3, eller bli sendt videre til et land der han kan oppleve slik behandling, skal søkeren ikke sendes tilbake til Russland, men saken tas til realitetsbehandling i Norge. UDI har til nå identifisert noen slike saker.

Norske myndigheter har jevnlig kontakt og god dialog med russiske myndigheter om asyltilstrømmningen over Storskog. Det er imidlertid ikke aktuelt å kreve

noen garanti eller forsikring fra russiske myndigheter knyttet til håndteringen av personer som returneres fra Norge. Slik kontakt i forkant av utsendelser har vi ikke med noen land vi returnerer personer uten lovlig opphold til. Norsk asylpraksis kan ikke bygge på det enkelte lands villighet til å gi denne typen garantier, men må bygge på uavhengige og objektive kilder om landets overholdelse av internasjonale forpliktelser. Her må vi foreta en løpende vurdering på bakgrunn av den til enhver tid tilgjengelige informasjon.

SPØRSMÅL NR. 465

Innlevert 21. januar 2016 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan

Besvart 27. januar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Hvilke typer oppholdsgrunnlag har de som til nå er sendt tilbake til Russland over Storskog, og hvor lenge har de oppholdt seg i Russland før de ankom Norge?»

Svar:

De som er uttransportert over Storskog så langt har hatt visum med adgang for flere innreiser (multivisum) el-

ler oppholdstillatelse i Russland. Noen har også hatt russisk statsborgerskap. Hvor lenge personene har oppholdt seg i Russland før de dro til Norge varierer fra sak til sak. Noen har bodd i Russland i mange år, mens andre har hatt korte opphold. Departementet har dessverre ikke tilgjengelig statistikk på akkurat dette, da opplysninger om oppholdstid i Russland ikke registreres på en måte som gjør det mulig å trekke ut eksakte tall.

SPØRSMÅL NR. 466

Innlevert 21. januar 2016 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 27. januar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvordan vil justisministeren sikre åpenhet om prosessen og kriteriene som ligger til grunn for utnevning av ny Høyesterettsjustitiarius, og unngå politisering av dette svært viktige embetet?»

BEGRUNNELSE:

Flere medier har de seneste ukene skrevet om regjeringens arbeid med å utnevne en ny Høyesterettsjustitia-

rius. Det har i flere debattartikler, blant annet av Anine Kierulf og Eirik Holmøyvik i Aftenposten 20. januar, blitt fremsatt kraftige advarsler mot å politisere prosessen med utnevning av ny justitiarius, samtidig som det etterlyses større åpenhet om prosessen og kriteriene som vil ligge til grunn for utnevningen. Som Kierulf og Holmøyvik påpeker i sin kronikk, kan den manglende åpenheten i seg selv åpne for mistanke om at det ligger politiske motiver til grunn for utnevningen.

Svar:

Regjeringen har hatt et ønske om en så åpen prosess som mulig for utnevnelsen av ny justitiarius i Høyesterett. Prosessen har derfor også så langt - etter mine undersøkelser om tidligere utnevnelser - vært mer åpen i dag enn noen gang tidligere.

Utnevnelsen av justitiarius er ikke nærmere regulert i domstolloven og har tidligere vært gjort på en uformell måte. Det er i forarbeidene (Ot.prp. nr. 44 (2000-2001)) lagt til grunn at regjeringen bør «stå noe friere enn i forhold til andre dommerutnevnelser», og at det er vanlig at Stortinget konsulteres. Det er også lagt opp til at Høyesterett kan uttale seg, dersom Høyesterett selv ønsker det.

På denne bakgrunn har jeg i forbindelse med utnevnelsen lagt opp til en ryddig prosess med notoritet, som ligner mer på en vanlig rekrutteringsprosess enn tidligere. Jeg oppnevnte derfor tre rådgivere som skulle utarbeide en vurdering av de ulike kandidatene basert på et konkret rammeverk. Deres vurdering er gitt videre til meg. Rådgiverne har gjennomført intervjuer og annet arbeid i naturlig sammenheng med dette. De fikk i mandat å utarbeide en:

«skriftlig vurdering av kandidatenes formelle og reelle kompetanse, med fokus på faglig dyktighet, kandidatenes lederegenskaper samt deres syn på Høyesteretts rettspolitiske rolle. Kandidatene skal ikke rangeres».

I en pressemelding 6. oktober i fjor opplyste jeg om oppnevningen av rådgiverne. Mandatet er – i motsetning til hva som ble hevdet i Kierulfs og Holmøyviks kronikk i Aftenposten 20. januar 2016 - også offentlig. Det ble utarbeidet en offentlig søkerliste. Rådgiverne har redegjort for hvordan de har arbeidet i et offentlig oversendelsesbrev. Rådgiverne innhentet generelle uttalelser fra sittende justitiarius, Riksadvokaten, Advokatforeningen og Domstoladministrasjonen som også er offentlige. Mediene har fått innsyn i alle disse dokumentene. Videre har jeg i full åpenhet informert om

at jeg vil konferere med sittende justitiarius og Stortingets presidentskap. Det gir både den dømmende og den lovgivende og bevilgende statsmakt mulighet til å gi innspill i prosessen, og er i tråd med det som er nevnt i forarbeidene.

På denne bakgrunn kan jeg ikke si meg enig i den senere tids kritikk om at det har vært en lukket prosess. I motsetning til hvordan dette har vært gjort tidligere, har offentligheten fått innsyn i alle milepælene i prosessen, og hvem regjeringen vil konferere med.

Et annet tema som har vært debattert, er offentliggjøring av rådgivernes vurdering. Dette er en tilsettingssak, og rådgivernes vurdering inneholder en gjennomgang av den enkelte kandidat, informasjon fra søkerens referanser og vurderinger av hver enkelt søker. Her kommer de generelle hensyn for å unnta slike vurderinger etter offentleglova § 25 første ledd inn med full styrke, herunder søkerens forventninger om fortrolighet og alminnelige personvern hensyn.

Vi har også vurdert meroffentlighet. Rapporten inneholder vurderinger av en slik karakter at det er nødvendig å nekte innsyn. Dette er i tråd med hvordan søknader, intervju og vurderinger av søkerne til andre ledende stillinger i det offentlige, herunder andre dommerutnevnelser, behandles. Meroffentlighet her vil være ødeleggende for fremtidige rekrutteringsprosesser.

Jeg mener prosessen knyttet til utnevnelse av ny Høyesterettsjustitiarius har vært meget god og langt mer formell enn tidligere. Vi har sikret notoritet og formalisert konsultasjonene mer enn tidligere. Det har vært en åpen prosess hvor mediene har hatt nødvendig innsyn.

Det vil imidlertid ikke kunne være aktuelt å forvente at media og offentligheten skal kunne få innsyn i de konkrete vurderingene av enkeltpersoners egnethet og uegnethet, styrker og svakheter, referansenes mening og rådgivningsgruppens syn på de ulike kandidatene til en bestemt stilling. Det handler ikke om politisering, men om ansvarlig prosess som tar hensyn til personvernet.

SPØRSMÅL NR. 467**Innlevert 21. januar 2016 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 29. januar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kva ligg i utgreiinga som Politidirektoratet (POD) har iverksatt for alternative modellar for organiseringa av barnehusa, kva er mandatet, formålet og bakgrunnen for utgreiinga, kven deltar i gruppa som foretar utgreiinga, og er dette ei bestilling frå Justis- og beredskapsdepartementet?»

GRUNNGJEVING:

12. januar melde NRK Sogn og Fjordane at Politidirektoratet «vil starte ei utgreiing for å sjå på alternative modellar for organisering av Barnehusa, som kan gi eit betre tilbod ute i distrikta», sitat leiar for seksjonen for kriminalitetsbekjempelse i Politidirektoratet, Astrid Borge.

Borge seier vidare at:

«dette med ressursbruken til politiet vil vere eitt moment» og påpeiker at «i tillegg til belastninga for barna, er det knytt store ressursar opp til kvar reise til Bergen eller Ålesund. 6 til 8 vaksne, som følgje til barnet, bistandsadvokat, personar frå påtalemakta, barnevern og etterforskinga brukar timar i bil.»

Borges uttalelser står i sterk motsetning til evalueringane av barnehusa som har vist at det ikkje oppleves som ei belastning for barna at dei må reise. Derimot er det kjent at enkelte vaksne oppfattar reisa som ei utfordring. Hensynet til kvaliteten i tilbodet ved barnehusa blir heller ikkje trukke fram av Borge som representerer Politidirektoratet i saka.

Svar:

Forebygging og bekjempelse av vold og seksuelle overgrep mot barn prioriteres svært høyt av regjeringa. Dette er alvorlig kriminalitet med dyptgripende og langvarige konsekvenser for de barna som utsettes. Barnehusene er etablert for å sikre at rettsikkerheten ivaretas og at hjelpen og oppfølgingen disse barna får er godt koordinert.

Barnehusene er et godt tilbud, men vi må alltid være åpne for å utvikle og eventuelt foreta justeringer slik at tilbudet blir enda bedre. Evalueringen av barne-

husene fra 2012, pekte på flere forhold med utviklingspotensiale. Flere av disse er kvittert ut, herunder innføring av nye regler om tilrettelagte avhør som trådte i kraft 2. oktober 2015. I tillegg øker vi kapasiteten og tilgjengeligheten og etablerer et nytt barnehus i Østfold i løpet av 2016.

Politidirektoratet har utarbeidet en tilstandsrapport for driften av barnehusene der det også er foreslått en rekke tiltak som skal gjennomføres i 2016. Politidirektøren er oppdragsgiver for denne rapporten.

Ett av tiltakene i direktoratets rapport er et forslag om å utrede alternative modeller for organisering av barnehusene, som kan gi et bedre tilbud til barna ut i distriktene. Bakgrunnen for dette forslaget er i følge Politidirektoratet, at flere politidistrikt opplever utfordringer med reisevei til barnehuset og det er stilt spørsmål ved om det er til barnets beste å måtte reise langt for å bli avhørt og få oppfølging og behandling ved barnehuset.

Politidirektoratet har derfor uttrykt ønske om å etablere en pilot med en underavdeling av et barnehus. I forslaget er det presisert at en eventuell underavdeling må ha fullgode lokaler og utstyr slik at avhør og oppfølging fra barnehusansatte kan gjennomføres lokalt. Ytterligere understrekes at en underavdeling må ivareta alle de funksjoner og kvaliteter som gjør barnehusene til den unike arena det er for ivaretagelse av sårbare barn.

Politidirektoratet gjør det også klart at det er en forutsetning at barna minst vil få et like godt tilbud ved en underavdeling som ved det sentrale barnehuset. Det er hensynet til barnet og barnets beste som eventuelt skal begrunne andre organisasjonsformer. Dersom det i tillegg blir en bedre ressursutnyttelse og kvaliteten på straffesaken øker, vil det være en positiv bieffekt. Dette vil imidlertid aldri være førende for valg av organisasjonsmodell.

Departementet har foreløpig ikke behandlet spørsmålet om etablering av et pilotprosjekt med en underavdeling av et barnehus. Jeg vil derfor ikke konkludere i dette spørsmålet før jeg har mottatt en nærmere beskrivelse av forslaget fra Politidirektoratet. Her vil konsekvensene et slikt pilotprosjekt vil kunne ha for barna stå sentralt. Hensynet til barnets beste skal være er det styrende prinsipp.

SPØRSMÅL NR. 468**Innlevert 21. januar 2016 av stortingsrepresentant Sonja Mandt****Besvart 27. januar 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Det er behov for en endring i rettighetsforskriften slik at det blir mulig å hjelpe ungdom som er plassert på tvang med å sette grenser for kontakt med rusnettverket utenfor institusjonen.

Er statsråden enig i dette, og når kan vi vente en avklaring i form av forskriftsendring?»

BEGRUNNELSE:

Det er enighet om at rettighetsforskriften generelt har mye for seg, men den har noen vesentlige bivirkninger. Slik det er nå, har ungdom som er i et tidlig stadium av behandlingen i stor grad rett på tilgang til mobiltelefon og eget bankkort. Dette bidrar til kontakt med rusnettverket og muliggjør rømming og kjøp av rusmidler.

Behovet for å skjerme ungdommen mot kontakt med det gamle rusnettverket i startfasen av behandlingen er viktig. I denne fasen vil de fleste tvangsplasserte være ambivalente mot å ta imot behandling, eller ha en direkte motstand mot dette. Ut fra nevnte erfaringer fungerer dagens regelverk knyttet til tvang slik at institusjonene forhindres i å komme i en god posisjon i startfasen av oppholdet. Både behandlere, tilsynsmyndigheter og brukere peker på at det er viktig å kunne skjerme ungdommen i startfasen. Både fagfolk og brukere har påpekt at forskriften bør gi mulighet for å kunne inndra elektroniske kommunikasjonsmidler i inntil 8 uker på ett vedtak. Det vil gi bedre vern, beskyttelse og forutsigbarhet for ungdommen.

Flere ideelle barnevernsinstitusjoner og brukerorganisasjoner mener også at dagens regelverk innebærer krav til saksbehandling som er både svært arbeidskrevende og uhensiktsmessig.

Jeg er kjent med at regjeringen arbeider med en samlet vurdering av bestemmelsene for bruk av tvang i behandlingsinstitusjoner- både i helsevesenet og barnevernet. Målsetningen er at regelverket skal harmoniseres. Flere undersøkelser av tvangsanvendelse under behandling som f. eks. framkommer i NTNUs rapport 2013 "Håndtering av tvang i barnevernsinstitusjoner", peker på at innføringen av svært arbeidskrevende saksbehandlingsregler knyttet til anvendelse av tvang, og dette går så utover behovene hos dem det gjelder. Dette fordi saksbehandlingsfeil kan få store konsekvenser for institusjonene. Mye tyder på at det å oppfylle for-

melle krav, prioriteres framfor en behandlingsmessig oppfølging. Disse ungdommer trenger hjelp til å sette grenser for seg selv.

Svar:

Jeg er opptatt av at barn og unge som bor på en barneverninstitusjon skal få god og forsvarlig omsorg og behandling. God omsorg innebærer blant annet at institusjonen skal gi nødvendig vern, beskyttelse og tydelige rammer for å sikre trygghet og god utvikling. Forsvarlig omsorg for barn og unge handler også om å hindre kontakt med negative miljøer og å hindre at de skader seg selv eller andre. For å beskytte barn på institusjon er det derfor noen ganger nødvendig å begrense bruken av elektroniske kommunikasjonsmidler.

I barnevernloven og rettighetsforskriften er det gitt bestemmelser som ivaretar ungdommens rettsikkerhet og bestemmelser om hvilke tvangstiltak institusjonen kan benytte for å beskytte barna. Ny rettighetsforskrift trådte i kraft i 2012 og det har også blitt gitt ut retningslinjer til forskriften. Forskriften tydeliggjorde eksisterende adgang til bruk av tvang og åpne for noen nye tiltak etter en konkret vurdering, bl.a. begrensninger i bruk av elektroniske kommunikasjonsmidler.

Menneskerettighetene (FNs barnekonvensjon og Den europeiske menneskerettskonvensjon EMK) setter grenser for bruk av tvang. Barnevernloven og rettighetsforskriften er basert på dette. Felles for bruk av tvang og begrensninger i personlig integritet er at den må anses nødvendig etter en konkret vurdering. Det må fortløpende vurderes om det er behov for å opprettholde tvangsbruken.

Det er viktig at rettighetsforskriften inneholder den nødvendige balanse mellom beboernes behov for vern om sin integritet og institusjonens behov for å kunne anvende tvang der dette er nødvendig.

Jeg har fått henvendelser fra flere hold om at det er nødvendig å endre forskriften slik at det i større grad blir mulig å hjelpe ungdom med å sette grenser for kontakt med rusnettverket utenfor institusjonen. Jeg er enig i at det er viktig å vurdere om endringer i rettighetsforskriften i enda større grad kan bidra til å sette de riktige grensene for ungdommen. Departementet er derfor i gang med å vurdere innspillene og tar sikte på å utarbeide et høringsnotat i løpet av våren 2016.

SPØRSMÅL NR. 469**Innlevert 21. januar 2016 av stortingsrepresentant Marit Nybakk****Besvart 28. januar 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Vil utenriksministeren ta utvisningen av de norske ungdomspolitikere fra Vest-Sahara opp med marokkanske myndigheter?»

BEGRUNNELSE:

Nylig har ungdomspolitikere fra flere politiske partier blant annet Unge Høyres leder Kristian Tønning Riise og AUFs nestleder Emilie Bersaas, blitt utvist fra Vest-Sahara av marokkanske myndigheter. Dette er en alvorlig situasjon og nok en påminnelse om Marokkos ulovlige annektering av Vest-Sahara. Det er også et uttrykk for en innstramming som gjør at nesten ingen slipper inn i det annekterte området.

Svar:

Marokko utøver ikke internasjonalt anerkjent suverenitet over Vest-Sahara, og Norge anser derfor ikke Vest-Sahara som en del av marokkansk territorium. Området har status i FN som ikke-selvstyrt, og i lik-

het med de fleste land godtar ikke Norge Marokkos erklæring om at Vest-Sahara inngår i den marokkanske staten.

Selv om Marokko ikke utøver internasjonalt anerkjent suverenitet over Vest-Sahara, praktiserer Marokko de facto kontroll over området. Norge oppfordrer Marokko på generelt grunnlag til å utvise åpenhet med hensyn til tilgang til Vest-Sahara. Vår ambassade i Rabat har vært i kontakt med flere av ungdomspolitikere som representanten viser til, og vi har understreket at vi er rede til å yte konsulær bistand i tilfelle det skulle være behov.

Utenriksdepartementet er også i kontakt med marokkanske myndigheter for å få mer informasjon om hva som har skjedd i disse konkrete sakene, og hvorfor. Marokkos viseutenriksminister besøker snart Norge, og jeg vil ta opp utvisningen av de norske studentene og ungdomspolitikere med henne. Vi vil også diskutere situasjonen i Vest-Sahara mer generelt. Den norske ambassaden i Rabat besøker Vest-Sahara regelmessig. Etter hver reise tas det kontakt med marokkanske myndigheter for å diskutere både enkeltsaker og mer generelle menneskerettighetsspørsmål.

SPØRSMÅL NR. 470**Innlevert 21. januar 2016 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 27. januar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hva er regjeringens vurdering av Europakommisjonens forslag til revisjon av våpendirektivet, vil det kreve endringer i norsk våpenlovgivning og i tilfelle hvilke?»

BEGRUNNELSE:

EU-kommisjonen har foreslått endringer i våpendirektivet, som bl. a innebærer forbud mot privat eie av helautomatiske og visse halvautomatiske våpen. Direktivet skal vedtas med kvalifisert flertall i EU.

Direktivet er ikke EØS-relevant, men tilsvarende direktiv fra 1991 ble gjeldende for Norge som en

del av Schengen-regelverket. Jeg antar derfor at disse endringene også vil bli gjort gjeldende for oss.

Det er fra regjeringens side ikke gjort rede for denne saken i Europautvalget.

Svar:

Europakommisjonen fremla den 18. november 2015 et utkast til revisjon av EUs våpendirektiv. Vi legger til grunn at våpendirektivet er en Schengenrelevant rettsakt. Det medfører at Norge deltar i forhandlingene om direktivet, og at vi vil tilpasse det norske regelverket til de krav som direktivet stiller til vår nasjonale våpenlovgivning.

Det pågår nå forhandlinger om endringsutkastet. Det er på nåværende tidspunkt ikke mulig å gi svar på

utfallet av forhandlingene og hvilke tilpasninger Norge eventuelt må gjøre som følge av endringsforslaget.

SPØRSMÅL NR. 471

Innlevert 21. januar 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 27. januar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«På hvilket grunnlag har regjeringen konkludert med at Russland er et trygt tredjeland, er det kun ratifiseringen av ulike konvensjoner som har vært del av vurderingen, eller har man også sett nærmere på russiske myndigheters praktisering av konvensjonene?»

BEGRUNNELSE:

Det er over 2000 dommer i EMD mot Russland, og President Putin signerte i desember 2015 en lov som åpner for at Russland kan se bort fra internasjonale avgjørelser som gjelder menneskerettigheter ved at konstitusjonsdomstolen i Russland gis mulighet til å tilsidesette avgjørelser tatt i EMD. Dette er bekymringsverdig, og viser at det er nødvendig å se nærmere også på russiske myndigheters praktisering av de konvensjonene de har undertegnet.

I M.S.S. vr Belgia og Hellas (Application no. 30696/09), viste EMD til at det var den reelle situasjonen i tredjelandet, ikke det faktum at landet hadde tiltrådt internasjonale avtaler, som var avgjørende, og medlemslandene måtte forsikre seg om at asyllovgivningen fungerte tilfredsstillende i praksis.

Svar:

I Justis- og beredskapsdepartementets instruks av 24. november 2015 til Utlendingsdirektoratet (UDI) og

Utlendingsnemnda (UNE) om behandling av asylsøknader fra personer som har hatt opphold i Russland, herunder om anvendelsen av utlendingsloven § 32 i disse sakene, er det lagt til grunn at Russland for de fleste tredjelandsborgere er et trygt land.

I arbeidet med instruksjonen ble det blant annet lagt vekt på at Russland er medlemsstat i Europarådet og kontraherende part til Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK). Russland har også ratifisert flyktningkonvensjonen og konvensjonens tilleggsprotokoll, FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter og FNs konvensjon mot tortur. Basert på en gjennomgang av praksis fra Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) som ble gjort i forbindelse med disse vurderingene, har Regjeringen lagt til grunn at det bare er i enkelte typetilfeller at det vil være risiko for at retur til Russland vil stride mot EMK.

Jeg viser til at formuleringen i instruksjonen om at Russland «for de fleste» tredjelandsborgere vil være trygt, innebærer at departementet var innforstått med at det kan forekomme tilfeller hvor det vil foreligge en viss risiko for at det ikke vil være trygt for en tredjelandsborger å returnere til Russland, og det er tatt høyde for dette i instruksjonen. Jeg viser for øvrig til svaret til representanten Helga Pedersen på spørsmål nr. 456.

SPØRSMÅL NR. 472**Innlevert 21. januar 2016 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 2. februar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Barn har ved akutttilfeller blitt plassert på psykiatrisk avdeling sammen med alvorlig syke voksne, eksempelvis sier fylkeslegen i Telemark at for noen har dette skjedd gjentatte ganger over tid. Statsråden sier til NRK at dette ikke er akseptabelt og at saken skal undersøkes.

Er disse undersøkelsene gjennomført, er problemet med dårlig tilbud utbredt, hvilke konkrete tiltak vil statsråden iverksette for å hindre dette, og mener statsråden natt- og helsestenging av psykiatrisk hjelp for barn og unge er en riktig utvikling?»

Svar:

Barn og unge i akutte kriser som trenger innleggelse skal få dette på barne- og ungdomspsykiatrisk institusjon. Der er det tilrettelagt for barn og ungdom. De ansatte har særskilt kompetanse på diagnostisering, behandling, miljøterapeutiske tiltak, skoletilbud og rom for familie når det er behov for det.

Departementet har ved foreleggelse for de regionale helseforetakene fått opplyst at det ved de fleste sykehusene ikke er vanlig praksis å legge inn barn i voksenpsykiatriske avdelinger. Det skjer unntaksvis og svært sjelden for ungdom under 16 år. Enkelte sykehus skiller seg imidlertid ut. Det gjelder særlig Sykehuset Telemark HF og til dels Sykehuset i Vestfold HF. Flere helseforetak har tidligere hatt slik praksis av et visst omfang, men har nå funnet - eller arbeider med å finne andre og bedre løsninger.

Flere helseforetak opplyser at dersom barn i akutttilfeller blir plassert på voksenpsykiatrisk avdeling, så skjer det i tett samarbeid med BUP. Dette mener jeg er svært viktig. Det er BUP som har kompetanse på barn og unge. Normalt blir da ungdommen overført til BUP dagen etter akuttinnleggelsen. I enkelte tilfeller finner man løsninger i samarbeid med sykehusets barneavdeling eller ambulant behandling i hjemmet. Helse Nord RHF viser til at de har 24/7 akutt beredskap i ungdomspsykiatriske avdelinger som dekker alle helseforetak, og at barn på voksenpsykiatrisk avdeling ikke er en tilfredsstillende løsning. I løpet av siste to år har det totalt skjedd 5 kortvarige innleggelser av ungdom på voksenpsykiatrisk avdeling – en 15-åring og de øvrige 17 år.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at slike innleggelser ikke er praksis. I Helse Nord-Trøndelag er BUP ikke godkjent for tvang, så dersom det skulle skje at barn under 16 år legges inn på voksenpsykiatrisk avdeling vil personale fra BUP følge med og ta hånd om behandlingen.

Helse Vest RHF opplyser at slike innleggelser har skjedd i enkelte tilfeller i 2015, men ikke for barn under 16 år. For Helse Bergen HF vises det til at praksisen vil opphøre helt fra oktober 2016, mens for Helse Stavanger HF opplyses det at situasjonen er under utbedring.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at barn/ungdom ikke legges inn på voksenpsykiatrisk avdeling på Akershus universitetssykehus HF, Vestre Viken HF, Oslo universitetssykehus HF, Sykehuset Østfold HF, Lovisenberg Diakonale sykehus AS og Diakonhjemmet sykehus AS. For Sykehuset Innlandet HF opplyses det at slike innleggelser er sjeldne. Ved Sørlandet sykehus HF har det tidligere vært et større antall innleggelser av barn/ungdom på voksenpsykiatrisk avdeling. Antall liggedøgn for personer under 18 år er her imidlertid redusert fra 477 i 2012 til 20 i 2014. Det opplyses at det arbeides med at BUP skal kunne håndtere alle akutte situasjoner for barn og ungdom.

Sykehuset Telemark HF hadde i 2015 44 akutte innleggelser av barn og unge på voksenpsykiatrisk avdeling, hvorav 1 på 14 år og øvrige 16-17 år. Generelt ble disse skjermet fra andre pasienter og overført BUP dagen etter innleggelse. Den omtalte pasienten på 9 år gjelder en innleggelse for ca. 4 år siden. Pårørende kan innlegges sammen med barnet. For Sykehuset i Vestfold HF opplyses det at 8 ungdommer på 16-17 år ble akutt innlagt på voksenpsykiatrisk avdeling med overføring til BUP dagen etter.

Ut fra tilbakemeldingene fra de regionale helseforetakene konkluderer jeg med at det generelt er stor oppmerksomhet rettet mot barn og unges særlige behov i akutte situasjoner, men at praksisen kan vurderes enkelte steder. Jeg understreker at det å gi et faglig forsvarlig tilbud er et ansvar som tilligger behandlingsansvarlig personale i henhold til lov om helsepersonell, jf. også de regionale helseforetakene sitt sørge for-ansvar mht. organisering av tjenestene.

Jeg vil likevel på en egnet måte ta opp spørsmålet med Helse Sør-Øst RHF.

SPØRSMÅL NR. 473**Innlevert 21. januar 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 29. januar 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«I Sundvolden-plattformen forplikter regjeringen seg til å «ta initiativ til en større nordisk harmonisering for å sikre likere konkurransevilkår» mellom norske og utenlandske banker i Norge.

Kan statsråden gi Stortinget en oppdatert oversikt over forskjellene i konkurransevilkår i dag, de sannsynlige konsekvensene av ulike konkurransevilkår og informasjon om arbeidet med å sikre likere konkurransevilkår for banker som opererer her til lands?»

BEGRUNNELSE:

Finanstilsynets rapport "Finansielle utviklingstrekk" fra november 2015 bekrefter at utenlandsk eide banker har betydelige markedsandeler i Norge - særlig når det gjelder utlån til bedriftskunder. Her er markedsandelen nå lik 36 prosent og nærmer seg snart toppunktet på nesten 43 prosent fra rett før finanskrisen i 2008. De utenlandske bankenes kreditt til norsk næringsliv vokser nå vesentlig raskere enn norske bankers utlån til bedriftskunder. Dette gjelder spesielt filialer av utenlandske banker.

Økte markedsandeler for utenlandske banker – spesielt filialer av slike – kan skyldes flere forhold, også forskjellige konkurransevilkår som følge av ulik bankregulering. Ulike rammevilkår gjelder i første rekke overfor næringslivskunder. Både hensynet til finansiell stabilitet og gode konkurransevilkår for norske banker tilsier at arbeidet med harmonisering av rammevilkår for norske og utenlandske banker i Norge blir et stadig viktigere politisk anliggende.

Svar:

EU/EØS-reguleringen på finansområdet er blant annet basert på prinsipper om fri tjenesteyting og gjensidig annerkjennelse, dvs. etableringsadgang basert på hjemlandskonnesjon og hjemlandstilsyn for ytere av finansielle tjenester. Dette følger av EØS-regler som svarer til direktiv 2006/48/EF, og som er videreført i EUs direktiv 2013/36/EU (CRD IV-direktivet). Formålet er å legge til rette for et indre europeisk marked også for finansielle tjenester. På denne bakgrunn kan ikke norske myndigheter stille egne regulatoriske krav til filialer i Norge fra banker hjemmehørende i andre EØS-land på samme måte som til norske finansforetak. I norsk regelverk fremgår prinsippet om gjensidig annerkjennelse blant annet av finansforetaksloven § 5-2 som fastslår at blant annet banker med hovedsete i en

annen EØS-stat som har tillatelse og er undergitt tilsyn fra myndighetene i hjemstaten, kan drive virksomhet som filial i Norge.

EUs regelverk legger på enkelte områder til grunn at filialer skal anerkjenne regulering i vertslandet.

For filialer av banker med hovedsete utenfor EØS kan norske myndigheter fastsette samme krav til kapital som for norske banker. Slike banker må ha norsk bankkonsesjon etter finansforetaksloven § 2-7 for å kunne etablere filial i Norge, jf. finansforetaksloven § 5-6. Etter § 5-6 skal filialen deponere kapital her i riket, i samsvar med forskriftsregler gitt av departementet.

Norsk kapitaldekningsregelverk hviler på prinsippet om at kapitalkrav bør reflektere risiko, og at lik risiko bør reguleres likt. Det må kunne antas at det er myndighetene i det enkelte land som er best egnet til å vurdere nasjonale, makroøkonomiske forhold og risiko knyttet til bankvirksomheten i landet. Etter Regjeringens syn har det derfor vært ønskelig med likere regler for all bankvirksomhet som drives i Norge, med vekt på å opprettholde det nivået på soliditeten som er lagt til grunn i det norske regelverket. For å ivareta slike hensyn har de nordiske landene gjennom samarbeid på finansmarkedsområdet blitt enige om at svenske og danske banker skal tilpasse sin kapitaldekning til de norske risikovektene for boliglån og norsk motsyklisk kapitalbuffer ved utlån i Norge, jf. omtale i Nasjonalbudsjettet 2015. Dette er av betydning, da filialene av utenlandske banker som opererer i det norske markedet, i hovedsak er fra de nordiske landene.

Det er ikke innført lignende system for næringslån – dels fordi det er store forskjeller i hvordan risiko vurderes i denne sektoren, og dels fordi det har vært noe ulik praktisering og tilsyn med regelverk for kapitaldekning i de nordiske landene. Ulik tilsynspraksis ved godkjenning og oppfølging av bankenes risikomodeller har blant annet vært en viktig årsak. Den svenske Finansinspeksjonen varslet imidlertid i september 2015 at de vil skjerpe kravene for svenske lån til foretak. I pressemeldingen står det blant annet at risikovektene for foretakseksposeringer i svenske banker har minsket mer enn faktisk risiko, og at tilsynet kommer til å kreve at bankene endrer sine modeller. En slik justering vil i så fall kunne bidra til at lik risiko reguleres likere og riktigere også for foretakslån. Norske myndigheter følger dette arbeidet nøye med sikte på å oppnå likere konkurransevilkår også for risikovekter for foretakslån. Videre vil pågående internasjonalt arbeid i regi av Baselkomiteen og den europeiske tilsynsmyndigheten kunne bidra til å redusere ulikheter i tilsynspraksis mellom land.

I Finanstilsynet rapport fra november vises det, som du nevner, tall for utlånsveksten til person- og bedriftskunder i Norge. I begge markedene har filialer av utenlandske banker hatt høyere utlånsvekst enn norske banker den siste tiden. I bedriftsmarkedet var f.eks. tolv månedersveksten 4,5 pst. fra norske banker ved utgangen av 1. halvår i år, mens den var 13,7 pst. fra filialer av utenlandske banker. Markedsandelen til norske banker i det norske bankmarkedet har likevel holdt seg ganske stabil over lang tid, både i person- og bedriftsmarkedet. Vi ser nå at noen utenlandske filialer i Norge øker utlånsveksten, men norske banker har likevel en markedsandel på linje med det de hadde før den internasjonale finanskrisen. Økt vekst i enkelte utenland-

ske filialer må også ses i sammenheng med vekstmål og andre strategiske mål for driften. For eksempel er Danske Banks avtale med arbeidstagerorganisasjonen Akademikerne en medvirkende forklaring på økt vekstrate for filialene. Generelt vil godt kapitaliserte banker være best i stand til å opprettholde og ev. øke sine markedsandeler i nedgangstider, slik vi bl.a. så etter den internasjonale finanskrisen i 2008.

Norske finansinstitusjoner har de seneste årene hatt gode resultater og god inntjening. Særlig i bankene har inntektene og lønnsomheten økt mye. Solide banker og et effektivt kapitalmarked bidrar til en omstillingsdyktig økonomi. Dette vil tjene både bankenes eiere og kunder, så vel som norsk økonomi.

SPØRSMÅL NR. 474

Innlevert 22. januar 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 1. februar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Kan innvandrings- og integreringsministeren bekrefte at alle asylsøkere som er kommet over Storskog har blitt informert av Politiets Utlendingsenhet om retten til å begjære utsatt iverksetting, retten til å klage på vedtaket og retten til fritt rettsråd?»

BEGRUNNELSE:

Til tross for at PU har fått oppgaven om å informere om disse rettighetene, har KrF mottatt bekymringsmeldinger som sier at denne viktige informasjonen som skal sikre at asylsøkernes rettsikkerhet blir ivaretatt på en betryggende måte, ved flere anledninger ikke har blitt gitt.

Svar:

Underretning om retten til å begjære utsatt iverksettelse, klagerettigheter og retten til fritt rettsråd forutsetter at det foreligger et vedtak som medfører utreiseplikt. Det er først når Utlendingsdirektoratet (UDI) har fattet vedtak om å nekte realitetsbehandling av asylsøknaden etter ul. § 32 første ledd bokstav a eller d at de nevnte rettighetene trer inn.

I henhold til instruks fra departementet til Politidirektoratet av 24.11.2015 Rutiner for rask håndtering av personer som ankommer over norsk-russisk landegrense (Storskog) uten gyldig visum eller annen gyldig innreisetilattelse, skal asylsøkere som melder seg

på norsk side få utdelt et informasjonsskriv om sine rettigheter på relevant språk av politiet. I informasjonsskrivet fremgår det at asylsøkeren har rett til å kontakte hjemlandets ambassade eller annen representasjon, UNHCR og/eller en interesseorganisasjon for asylsøkere. Det fremgår også at politiet vil orientere om vedtak så raskt som mulig, og at begjæring om utsatt iverksettelse må skje innen en kort tidsfrist. Videre er klageadgangen og retningslinjer for fremsettelse av klage beskrevet.

Det fremgår videre av UDIs rundskriv 2015-13 at det skal tilstrebes at vedtak om å nekte realitetsbehandling fattes mens asylsøkerne befinner seg på Storskog grensekontrollsted.

Den nye instruks trådte i kraft 25.11.2015. Det er kommet svært få asylsøkere over Storskog etter dette. De fleste asylsøkerne som kom over Storskog befinner seg nå på ulike mottak i påvente av at UDI skal behandle søknaden deres. Av disse, vil de som får vedtak etter utlendingsloven § 32 (avslag på realitetsbehandling av søknaden) bli underrettet av politiet om vedtaket og sine rettigheter, herunder retten til fritt rettsråd i klageomgangen. De som imidlertid vil få saken realitetsbehandlet og eventuelt får avslag på asylsøknaden, får oppnevnt advokat. Advokaten vil deretter underrette om vedtaket og vedkommendes rettigheter.

Flere asylsøkere er flyttet til Ankomstsenter Finnmark etter å ha oppholdt seg på ulike asylmottak i påvente av behandling av søknaden og/eller påfølgende uttransport. I disse sakene har enten politiet eller even-

tuelt advokat dersom utlendingen har det, gjort søkerne kjent med vedtaket, samt retten til å begjære utsatt iverksettelse, klageretten og retten til fritt rettsråd. PU bistår også med å formidle kontakt med advokat i klageomgangen, og utleverer en liste over advokater utarbeidet av UDI. For de som allerede er uttransportert til Russland, var det politiet som underrettet om vedtak og deres rettigheter, med unntak av utlendinger som hadde advokat og der vedtaket allerede var påklaget og det var begjært utsatt iverksettelse før ankomst til Ankomstsenter Finnmark.

Jeg vil dessuten nevne at flere asylsøkere har forsvunnet fra mottak før politiet har rukket å informere dem om sine rettigheter. Det vil imidlertid bli gjort dersom politiet påtreffer asylsøkerne og saksbehandlingen kan gjenopptas.

Ingen blir uttransportert før vedtak er fattet og utlendingen har blitt gjort kjent med sine rettigheter og hvilke frister som gjelder. Jeg understreker dessuten at ingen som har fått innvilget utsatt iverksettelse av UDI eller UNE, blir uttransportert før fristene som er fastsatt.

SPØRSMÅL NR. 475

Innlevert 22. januar 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 1. februar 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Hva gjør utenriksministeren for å sørge for at norsk oljebistand til Angola faktisk bidrar til at folket får nytte av oljerikdommen?»

BEGRUNNELSE:

Norad-programmet Olje for Utvikling (OfU) driver institusjonssamarbeid med oljedepartementet MINPET i Angola. OfUs mål er at petroleumsressurser i fattige land skal komme folket til gode og bidra til bedre styresett. Risikoen ved OfU er at programmet kan styrke oljeforvaltningen mens politiske maktforhold består, slik at prosjektet ikke bidrar til sitt eget mål. Etter langvarig oljevirkosomhet er Angola svært udemokratisk med svært skjev fordeling av rikdom. Eliten beriker seg enormt på folkets bekostning. Norskeide Statoil har stor virksomhet i landet. Kontroll- og konstitusjonskomiteen har bedt olje- og energiministeren avklare om store utbetalinger fra selskapet i Angola er i samsvar med norske regler. I en risikoanalyse MDG har lest kritiseres nå OfUs Angolaprojekt hardt for å ikke bidra til prosjektmålet.

Svar:

Formålet med utviklingssamarbeidet med Angola er å bidra til bedre forvaltning av landets naturressurser og styrket arbeid med menneskerettigheter. Det overføres ingen direkte midler til angolanske myndigheter.

Av den norske bistanden til Angola på vel 53 millioner kroner i 2015 gikk om lag to tredjedeler til sivil samfunn og forskning. 16 millioner kroner gikk til for-

midling av norske erfaringer og overføring av kompetanse til fire departementer i Angola: Petroleumsministeriet (1,3 mill.), fiskeriministeriet, energiministeriet og justis- og menneskerettighetsministeriet.

Situasjonen i Angola er utfordrende, og landet har svært svake institusjoner etter flere tiår med ødeleggende konflikt. Etter fredsslutningen i 2002 er antallet fattige i landet mer enn halvert. Angola-samarbeidet legger til grunn at styrket kompetanse i forvaltningen, i det sivile samfunn og i academia vil bidra til redusert fattigdom gjennom en mer ansvarlig forvaltning av naturressursene, større åpenhet og sterkere folkelig kontroll.

I lys av lave oljepriser og økende press i økonomien har angolanske myndigheter gitt uttrykk for økt reformvilje. Samarbeidet om Olje for utvikling vil i så fall kunne bidra med nyttig kunnskap.

Olje for utvikling i Angola omfatter faglig rådgivning til petroleumsministeriet og støtte til det sivile samfunnet. I tillegg støttes relevant forskning. Samarbeidet bidrar til å øke innbyggernes mulighet til å stille krav om ansvarlig forvaltning og rettferdig fordeling. Programmets styrke er muligheten til å koble økt innsikt i oljesektoren med en dialog om åpenhet rundt inntektene og respekt for menneskerettighetene. I denne dialogen har norske myndigheter oppfordret Angola til å bli medlem av EITI (Extractive Industries Transparency International), et spørsmål som på ny er til aktiv vurdering.

Det tar tid å se resultater av bistand. Olje for utvikling har et langsiktig perspektiv, men er samtidig gjenstand for løpende og kritiske vurderinger. Risikoa-

nalysen det refereres til er bestilt av Norad, som ett av flere innspill til hvordan bistanden kan forbedres.

Analysen og konklusjonen viser til kritiske forhold som er viktige for norske myndigheters videre vurderinger og oppfølging. Fra norsk side vil vi gjennom hele programperioden ha et søkelys på risiko og på at programmet skal bidra til positive og målbare resultater.

Det norske Petroleumstilsynet er en ny og viktig aktør i samarbeidet med Angola, og vil bistå myndighetene i arbeidet med å redusere risikoen for ulykker og begrense eventuelle konsekvenser for mennesker

og miljø. Økt kunnskap om og beredskap når det gjelder miljørisiko ved oljevirkksomheten offshore, er viktig for både dagens fiskeri og fremtidige generasjoner.

Når det gjelder informasjon om pengeflyten i petroleumssektoren, viser det angolanske finansministeriet større åpenhet enn for få år siden. Blant annet publiseres jevnlig data for produksjon og eksportvolum, fordelt på prosjekt, og det utarbeides jevnlig avstemningsrapporter til parlamentet om overføringene fra selskapene til staten. Det er imidlertid fortsatt behov for mer tilgjengelig og forståelig informasjon.

SPØRSMÅL NR. 476

Innlevert 22. januar 2016 av stortingsrepresentant Marianne Aasen

Besvart 27. januar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Bruker norske myndigheter informasjon om Yarsani-flyktninger fra Iran som er oppdatert og som ikke baserer seg på at denne gruppen er muslimer?»

BEGRUNNELSE:

Yarsan er en religiøs retning i Midt-Østen som ikke har sitt utspring i Kristendom eller Islam. De som bekjenner seg til Yarsanismen blir diskriminert i Iran på grunn av sin tro, i likhet med kristne, jøder, sunnimuslimer og bahaier. De som tror på Yarsan tvinges til å konvertere til islam, hvis ikke utsettes de for sanksjoner, forfølgelse og overgrep. De nektes tilgang til universitet og høyskoler, barn må be på muslimsk vis i skoletiden. Arrestasjoner og bruk av vold foregår. Diskrimineringen har tiltatt siden 80-tallet, hvilket blant annet har

resultert i at den del kurdere som tilhører denne religionen har flyktet til Norge.

En del synes å tro at denne religiøse gruppen er sjia muslimer, men det er ikke tilfelle i følge dem selv.

Svar:

For å kunne svare på spørsmålet har jeg vært i kontakt med Utlendingsdirektoratet (UDI). UDI opplyser 25. januar d.å. at de legger til grunn for sine vedtak at de som tilhører yarsan-troen er en egen religiøs minoritet og at de ikke er muslimer. UDI baserer sine vurderinger på en rekke ulike kilder, blant annet rapporter fra FNs spesialrapportør for menneskerettigheter i Iran, rapporter fra ulike menneskerettighetsorganisasjoner og andre lands myndigheter m.m. UDI opplyser videre at det i de senere årene har vært enkelte som har anført tilhørighet til denne religionen i sin asylsøknad.

SPØRSMÅL NR. 477**Innlevert 22. januar 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 27. januar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Det er bestemt at Nordhordland tingrett og Bergen tingrett skal slås sammen. Budsjettet til domstolene har vært stramt de siste årene og regjerings avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform har gitt ytterligere nedtrekk. Resultatet er videreføring av stillingsstopp og lang saksbehandlingstid.

Vil ministeren stille egne ressurser til disposisjon for at sammenslåingen kan gjennomføres på en god måte?»

BEGRUNNELSE:

Selv om Nordhordland tingrett og Bergen tingrett holder til i samme bygg, så er det to helt adskilte organisasjoner med de innarbeidede arbeidsmetoder det medfører. Nordhordland har også et stor geografisk nedslagsfelt som også påvirker arbeidsform.

All erfaring tilsier at skal man lykkes med sammenslåing, krever det gode prosesser, aktiv med-

virkning og involvering for de ansatte og tydelige mål for sammenslåing.

Den ressursituasjonen som domstolene har gir lite rom både til å avsette nødvendig tid og tilgang på ressurser for å få dette til.

For å gi gode rammer er det viktig å få dette avklart så raskt som mulig.

Svar:

Jeg viser til at dette dreier seg om en sammenslåing av to tingretter som holder til i samme domstolbygg og det må legges til grunn at sammenslåingen på sikt vil være effektiviserende. Ved hjelp av god planlegging og økonomistyring er jeg trygg på at Domstoladministrasjonen (DA) vil håndtere sammenslåingsprosessen på en god måte som ivaretar både de ansatte og domstolens brukere. Det har vært tett dialog med DA om sammenslåingen og de har informert om at de har vurdert de økonomiske konsekvensene ved sammenslåingen som små og at disse bør kunne dekkes innenfor domstolens ordinære budsjetter.

SPØRSMÅL NR. 478**Innlevert 22. januar 2016 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 1. februar 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Er andelen ansatte og vernepliktige i Forsvaret stasjonert i de tre nordligste fylkene i dag høyere eller lavere enn på 1980-tallet?»

BEGRUNNELSE:

Forsvaret har de siste årene vært gjennom omfattende modernisering. Antall ansatte og vernepliktige er redusert. Finnes det en beregning av hvordan endringene har slått ut i fordelingen av Forsvarets ansatte og vernepliktige mellom våre landsdeler, vil jeg gjerne motta det.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 25. januar 2016 med spørsmål fra stortings-representant Anniken Huitfeldt om utviklingen på andelen ansatte og vernepliktige i Forsvaret stasjonert i de tre nordligste fylkene fra 1980-tallet frem til i dag.

Jeg oppfatter at det til grunn for spørsmålet ligger en grunnholdning om viktigheten av å prioritere Forsvarets operative evne og virksomhet til Nord-Norge. Dette er et syn jeg deler, og det er derfor meget viktig at vi har dette som bakteppe når vi utvikler Forsvaret videre. Forsvaret på 1980-tallet var svært ulikt det vi har i dag. På det meste kunne Forsvaret mobilisere nærmere en halv million personell innenfor rammen av mobiliseringsforsvaret. Forsvarets avdelinger, enheter

og fartøyer skulle ved mobilisering klargjøres, for så å bli overført til operasjonsområder etter behov. Mange slike enheter ble satt opp i Sør-Norge, men de var forutsatt å kunne bli overført til Nord-Norge i en krigssituasjon. Mange av årsverkene inngikk i en kadre, og hadde i seg selv liten operativ verdi uten at mobilisering var iverksatt.

Å foreta en sammenligning av dagens andel årsverk og vernepliktige i de tre nordligste fylkene med det vi hadde tilbake på 1980-tallet, vil være meget krevende. For det første har ikke Forsvaret digitalisert datagrunnlag for denne perioden. For det andre ville en slik sammenligning gi begrenset grunnlag for å sammenligne forsvarsevnen i dag med det vi hadde den gang. Det finnes ingen beregning på hvordan omstillingen i Forsvaret har slått ut i fordelingen av Forsvarets ansatte og vernepliktige mellom landsdelene fra 1980-tallet frem til i dag. Imidlertid vil jeg minne om at omstil-

lingen av Forsvaret i stor grad har medført nedleggelse av avdelinger i Sør-Norge. Kongsberg og Ringerike er eksempler på forsvarskommuner der virksomheten i dag er betydelig redusert. Fellesoperativt hovedkvarter (FOHK) i Stavanger ble lagt ned og Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) etablert på Reitan i Bodø. Det har vært bred enighet om å prioritere Nord-Norge i forsvarsomstillingen.

Forsvaret gjennomførte en stor omstilling i perioden 2000–2005 hvor antall ansatte ble redusert med ca. 5000. Tallene Forsvaret har fremskaffet indikerer en liten økning i andelen ansatte og en betydelig økning i andelen vernepliktige i de tre nordligste fylkene i perioden etter denne omstillingen. Tallgrunnlaget og datakvaliteten for denne perioden anses av Forsvaret å være utfyllende nok til å vise trenden i utviklingen. En sammenligning mellom 2005 og 2015 viser følgende tall for de tre nordligste fylkene sammenlagt:

Forsvaret	Militært tilsatte	Sivilt tilsatte	Vernepliktige	Totalt
Antall i Nord-Norge 2005	3579	1695	3964	9238
Prosentandel i Nord-Norge 2005	30,67	25,64	43,35	33,60
Antall i Nord-Norge 2015	3637	1312	3492	8441
Prosentandel i Nord-Norge 2015	30,49	24,08	43,74	33,29

Fra 2005 til 2015 har antallet Forsvarets militært ansatte stasjonert i de tre nordligste fylkene økt i faktiske tall, men prosentandelen i 2015 er fortsatt svært

lik den fra 2005. Antall vernepliktige har gått noe ned, men prosentandelen i 2015 er svært lik den fra 2005. Årsaken er at antallet vernepliktige i Forsvaret har gått ned, og er erstattet av flere vervede soldater.

SPØRSMÅL NR. 479

Innlevert 22. januar 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Tøppe

Besvart 2. februar 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Vil regjeringen sikre at ordningen med at gravide leger skal få slippe å gå vakter i siste trimester av gra-

viditeten, en ordning som har vært praktisert i svært mange år av hensyn til mors og barns helse og som samtidig gjør at man kan forebygge unødvendige sykemeldinger, blir videreført?»

BEGRUNNELSE:

Legeforeningen fikk ikke medhold av Arbeidsretten i saken som handler om at gravide leger i siste trimester av svangerskapet har rett til vaktfritak etter overenskomst A2 § 3.6.4 mellom Legeforeningen og Spekter. Målet med bestemmelsen har vært å beskytte gravide i siste trimester fra vaktarbeid. Med Arbeidsrettens dom vil man dessverre kunne risikere unødvendige sykmeldinger av gravide. Det må i slike tilfeller avklares mellom arbeidsgiver og den enkelte arbeidstaker hvorvidt det er behov for en legeerklæring som dokumenterer behovet for vaktfritak. Dette vil klart føre til at gravide vanskeligere kan få vaktfritak, og at gravide slik føler seg tvunget til å ta vakter utover normalarbeidstid. Med et solid flertall av kvinnelige medisinstudenter vil en slik regelendring gjøre det vanskeligere for de mange kvinnelige legene som i fremtiden vil jobbe i norsk helsevesen, og gjøre jobben mer risikofylt i graviditet. Det er etter spørsmålsstilleren syn en feil utvikling.

Svar:

Spørsmålet om å legge til rette for at gravide på en forsvarlig måte kan delta i arbeidslivet så lenge som mulig er viktig. Den konkrete ordningen som er utgangspunktet for spørsmålet, og som det er uenighet om, er knyttet til en tariffavtale. Dette er en sak mellom to parter i arbeidslivet, og det er ikke riktig av meg å

uttale meg om den eller den konkrete ordningen den omhandler.

Arbeidsmiljølovens krav til fullt forsvarlig arbeidsmiljø gjelder naturligvis også for gravide arbeidstakere. Ved planlegging og utforming av arbeidet skal det legges vekt på å forebygge skader og sykdommer. I utformingen av den enkeltes arbeidssituasjon skal arbeidet organiseres og tilrettelegges under hensyn til den enkelte arbeidstakers arbeidsevne og øvrige forutsetninger. Dersom arbeidstakers arbeidsevne reduseres, har arbeidsgiver en tilretteleggingsplikt i tråd med dette.

Arbeidsmiljøloven krever at arbeidstidsordningene skal være slik at arbeidstaker ikke utsettes for uheldige fysiske eller psykiske belastninger.

Arbeidstakere har videre rett til å få redusert sin arbeidstid dersom vedkommende av helsemessige, sosiale eller andre viktige velferdsgrunner har behov for det, og dette kan gjennomføres uten vesentlig ulempe for virksomheten. Arbeidstakere har på samme grunnlag rett til å bli fritatt for nattarbeid dersom nattarbeidet medfører en reell belastning for arbeidstakeren.

Det er også særlige bestemmelser i forskrifter som omhandler arbeid i situasjoner med fare for forplantningsskade. Disse reglene pålegger arbeidsgiver å unngå at gravide arbeidstakere utsettes for skadelig påvirkninger i arbeidsmiljøet. Dersom arbeidsmiljøet innebærer at det er fare for forplantningsskade så må arbeidsgiver iverksette nødvendige tiltak.

SPØRSMÅL NR. 480

Innlevert 25. januar 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 1. februar 2016 av fungerende kunnskapsminister Elisabeth Aspaker

Spørsmål:

«Kan ministeren gi en oversikt over antallet private kommersielle barnehager med konserntilknytning, private kommersielle barnehager uten slik tilknytning, private ideelle barnehager og kommunale barnehager og antallet barnehageplasser fordelt på de ulike formene for barnehage som er opplistet?»

BEGRUNNELSE:

Tallene inngår i en nødvendig oversikt for å kunne fatte politiske beslutninger på barnehageområdet og sier også noe om utviklingen i barnehagesektoren.

Svar:

Skillet mellom private kommersielle barnehager og private ideelle barnehager er ikke entydig, selv om selskapsform kan gi en indikasjon på om barnehagen har profittmotiv. I en rapport om profittmuligheter og uttak av verdier fra private barnehager har Telemarksforskning kategorisert barnehagene etter organisasjonsform (TF-notat nr. 51/2011). Barnehager med mange eiere eller upersonlig eierskap, slik som foreninger, stiftelser og andelslag ble antatt å ha lav grad av profittmotiv, mens aksjeselskaper, eneeierforetak og ansvarlig selskap (ANS) ble antatt å ha høyere grad av profittmotiv. Barnehager som krysses av at de er et norskregistrert utenlandsk foretak (NUF) eller som krysses av for restkategorien annet, ble holdt utenfor

siden det er uklart hva som er motivasjonen bak slike organiseringsformer.

Jeg vil imidlertid vise til at barnehager kan være organisert som aksjeselskap eller eneeierforetak uten at eieren har profittmotiv. Et profittmotiv utelukker heller ikke at eier samtidig har andre motiver, som å drive barnehager med høy kvalitet.

Tabellen under gir med utgangspunkt i en inndeling etter selskapsform, en oversikt over private barnehager med profittmotiv, private barnehager uten profittmo-

tiv, private barnehager som ikke lar seg kategorisere, kommunale barnehager og fylkeskommunale/statlige barnehager. Oversikten er basert på statistikken fra Statistisk sentralbyrå (SSB) per 15. desember 2014 og kategoriseringen til Telemarksforskning. Statistikken fra 2014 skiller ikke mellom private barnehager med og uten konserntilknytning. I rapporteringen for 2015 er det imidlertid tatt inn et felt om konserntilknytning. Tallene for 2015 vil foreligge 15. mars 2016.

	Antall barnehager	Antall barn
Private barnehager med profittmotiv	2 025	83 728
Private barnehager uten profittmotiv	1 230	53 215
Andre private barnehager (ikke kategorisert)	57	1 745
Kommunale barnehager	2 886	147 493
Fylkeskommunale/statlige barnehager	7	233
Totalt	6 205	286 414

SPØRSMÅL NR. 481

Innlevert 22. januar 2016 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 2. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kan statsråden bekrefte at lokale vedtak om lavutslippsoner eller forbud mot enkelte grupper av kjøretøy vil bli fulgt opp med tilsvarende tiltak av Statens vegvesen på statens veier i de områdene som forbudet vil omfatte?»

BEGRUNNELSE:

Vegtrafikkloven § 7 første ledd åpner for at det kan innføres forbud mot bestemte grupper av kjøretøy, eventuelt deler av denne gruppen, innenfor et område. Myndigheten ligger til Samferdselsdepartementet. Forbudet kan omfatte en lavutslippssone utformet som forbud.

Blant andre Oslo kommune har gjort lokale vedtak om innføring av lavutslippsoner og forbud mot diesel-

kjøretøy i perioder med høy luftforurensing. Dette åpner Vegtrafikkloven for, men for at forbudet skal være effektivt, må også dette gjelde riksveiene innenfor det vedtatte området og ikke bare på kommunale veier.

Svar:

Jeg ønsker et konstruktivt samarbeid for å få gjennomført tiltak som kan bedre luftkvaliteten i byene, slik at grenseverdiene i forurensningsforskriften ikke brytes som følge av vegtrafikk.

Jeg har tillit til at kommuner og Statens vegvesen i fellesskap vil søke å nå gode lokale løsninger på permanente og midlertidige utfordringer knyttet til lokal luftkvalitet. For eksempel har Bergen kommune og Statens vegvesen Region vest innført påbud om datokjøring som både omfatter veger som kommunen

og Statens vegvesen har forvaltningsansvaret for, og der de begge i fellesskap kunngjør et slikt påbud når luftsituasjonen påkrever det. Det er dog viktig at tiltak som innføres kan forventes å ha en positiv effekt for luftkvaliteten. Jeg vil derfor nødig overstyre de faglige vurderinger som Vegvesenet gjør i slike saker.

Jeg har vært i dialog med byene og diskutert hva vi kan gjøre for å bedre luftforurensningssituasjonen.

Våre administrasjoner skal jobbe sammen for å få gjennomført tiltak som bedrer luftkvaliteten og vi skal ha et nytt møte på politisk nivå i god tid før neste vinter.

Jeg forventer for øvrig en fornyet utredning fra Vegdirektoratet på muligheten til å innføre forbud mot dieslbiler også på statlige veier i Oslo.

SPØRSMÅL NR. 482

Innlevert 25. januar 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 29. januar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Digitalisering av domstolene og videoopptak av rettsaker vil gi en radikal effektivisering og trolig økt rettsikkerhet. Det fremstår derfor som paradoksalt at domstolene får ytterligere innsparingskrav og samtidig mangler midler til å rulle ut digitalisering og investering i videoutstyr for opptak av rettsaker og videokonferanser for vitner og videooverføring fra fengsel.

Når vil statsråden sørge for at domstolene kan ta i bruk ny teknologi for å effektivisere og samtidig øke rettsikkerheten?»

BEGRUNNELSE:

Tinghuset i Bergen er én av 25 rettsaler oppgradert med overføring- og opptaksmuligheter og har fire rullende videosett som de kan transportere rundt i de vernede lokalitetene.

Det har vært en pilot på digitalisering men ingen midler til å rulle det ut. De fleste europeiske land har slik utstyr og praksis.

Digitalisering og opptak av rettsaker vil endre arbeidsmetodikken, men også ha et stort effektivitetspotensial, med mindre behov for transport, raskere saksbehandling og at rettsaker i 2. instans kan bruke opptak av avhør av vitner og dermed kanskje øke rettsikkerheten samtidig som domstols ressursene blir brukt mer effektivt.

Svar:

Jeg er glad for at effektivisering og forbedring norske domstolars arbeidsmetoder står høyt på agendaen i Domstoladministrasjonen (DA). Jeg har fulgt med interesse de prøveprosjektene som nå pågår i DA og i flere av Norges domstoler. Regjeringen er opptatt av at kapasiteten og rettsikkerheten i domstolene skal styrkes gjennom digitalisering og modernisering. Derfor har er det bevilget totalt 110 mill. kroner over statsbudsjettet siden 2014 til utvikling av nye saksbehandlingsløsninger i domstolene.

Det vil være behov for ytterligere tiltak for å gjøre saksbehandlingen i domstolene og kommunikasjonen mellom domstolene og eksterne aktører fulldigital. Jeg har en god dialog med DA om dette temaet. Digitalisering av domstolene må også sees i sammenheng med domstolstrukturen. Digitalisering forutsetter at den enkelte domstol har digital kompetanse og en evne og vilje til å ta i bruk nye digitale løsninger. Med dagens domstolstruktur vil det trolig være vanskelig å gjøre alle landets domstoler fulldigitale på en tilstrekkelig kostnadseffektiv måte og oppnå effektivitetsgevinster som vi alle ønsker.

Regjeringen vil komme tilbake til eventuelle bevilgninger til digitalisering i domstolene i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 483**Innlevert 25. januar 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 29. januar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Det gamle tinghuset i Bergen med sine åpne løsninger har en utfordrende sikkerhetssituasjon. Det gjelder for alle som ferdes i bygget, så som ofre, vitner, tiltalte, parter i sivile saker, dommere, ansatte og andre ærend så som f.eks. gitemål. Stikkontroller har avslørt kniver og slagvåpen. Det stramme budsjettet gir ikke mulighet til å betjene sikkerhet ved inngangen.

Når og hvordan vil statsråden sørge for nødvendig og permanent sikkerhetstiltak ved inngangen til Bergen tinghus?»

Svar:

Regjeringen har i statsbudsjettet for 2015 og 2016 bevilget til sammen 7 mill. kroner til arbeidet med konseptvalgutredning (KVU) for Bergen tinghus. Sikkerhet er ett av mange spørsmål som berøres i utredningen. Arbeidet er i rute og vil gi et godt beslutningsgrunnlag for å vurdere hvordan utfordringene med dagens tinghusløsning best kan løses.

Domstolenes driftsbudsjett er på 2,1 mrd. kroner i 2016. Det er Domstoladministrasjonen (DA) som foretar de nødvendige prioriteringer innenfor denne rammen, når annet ikke fastsettes gjennom Stortingets budsjettbehandling. Regjeringen har tillit til at Domstoladministrasjonen prioriterer domstolenes ressurser på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 484**Innlevert 25. januar 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 1. februar 2016 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Vil Norge aktivt støtte forslag til endringer i Maritime Labour Convention om at rederier har lønnsplikt for sjøfolk dersom de holdes i fangenskap av pirater?»

BEGRUNNELSE:

ILO skal i februar i år vurdere flere forslag om endringer i Maritime Labour Convention for å bedre sjøfolks rettigheter. Det ene forslaget går ut på at sjøfolk som tas til fange av pirater skal opprettholde lønn i hele denne perioden.

Hundrevis av sjøfolk har de senere år blitt tatt til fange av pirater som har krevet løsepenger. Det er vel-dokumentert at sjøfolkene har blitt utsatt for tortur i fangenskap, noen er også blitt drept. Enkelte sjøfolk har blitt sittende i fangenskap i åresvis. Noen er dess-verte fremdeles holdt som fanger av pirater som primært har operert ut fra Somalia.

I tillegg til de fysiske og psykiske påkjenninger dette har medført, er jeg gjort kjent med at noen rederier stoppet lønnsbetaling. Dette kan formelt sett gjø-

res fordi sjøfolk globalt ofte er ansatt på midlertidige kontrakter, og når kontrakten utløper i fangenskap kan den juridiske forpliktelsen til å betale lønn formelt sett opphøre. Stopp i lønnsbetaling har medført at sjøfolkenes familier har fått store økonomiske problemer. For å motvirke denne urimeligheten er det foreslått en endring i konvensjonen slik at rederiet skal ha en lønnsplikt under hele fangenskapet.

Jeg er ikke kjent med at dette gjelder norske rederier, men Norges holdning til spørsmålet som stor sjøfartsnasjon vil være viktig og ha stor symbolverdi.

Svar:

Norge vil i møtet i Den særskilte trepartskomiteen for Maritime Labour Convention (MLC) 8.-10. februar 2016 aktivt støtte prinsippet om at rederier som utgangspunkt har lønnsplikt for sjøfolk dersom de holdes i fangenskap av pirater. Forslaget slik det nå foreligger fra sjømannssiden om å endre MLC Standard A2.2 er imidlertid uklart når det gjelder ansvarsforhold, omfanget av forpliktelsen, og hvordan bestemmelsen stiller

seg til annet regelverk. Vi vil i møtet derfor gi uttrykk for at forslaget bør utredes og konkretiseres nærmere før det vedtas.

Blant annet bør det klargjøres hva som er de rettslige virkningene av forslaget, herunder om det gis forsikringsdekning for kravet og hvorvidt flaggstaten overtar ansvaret for å utbetale lønn dersom reder går

konkurs eller av andre årsaker må avvikle virksomheten. Saken reiser også mer generelt utfordringer når det gjelder endringer av MLC hvor det ikke foreligger nærmere begrunnelse eller konsekvensutredning fra forslagsstiller eller sekretariatet. Jeg legger til grunn at det under møtet vil bli en grundig diskusjon rundt disse spørsmålene og ordlyden i forslaget.

SPØRSMÅL NR. 485

Innlevert 25. januar 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 1. februar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Kan det bes om en oversikt over antall asylsøkere ankommet over Storskog fra Russland fordelt på nasjonalitet og når det ble søkt om asyl, hva slags oppholdsgrunnlag de har i Russland, herunder varighet og om de eventuelt har hatt en oppholdstillatelse som har gått ut, samt om søknaden er avvist realitetsbehandling i de sakene hvor det foreligger vedtak?»

Svar:

Politiets utlendingsenhet (PU) opplyser 27. januar d.å. at det i 2015 totalt kom 5 439 asylsøkere over Storskog. Søkerne er fordelt på 41 nasjonaliteter. Flest søkere kom fra Syria (1 713), Afghanistan (1 617), Irak (406), statsløse (353) og Pakistan (301). Videre kom det et betydelig antall søkere fra Egypt (286), Iran (146), Bangladesh (97), Libanon (79), Nepal (59) og India (49). Jeg gjør oppmerksom på at disse tallene er basert på informasjon som ble ført manuelt, så feilregistreringer kan forekomme. Videre viser tallene anført nasjonalitet ved ankomst, ikke verifisert nasjonalitet.

Asylankomstene over Storskog startet i det små sommeren 2015, og til å begynne med var det primært syrere som kom til Norge over dette grensepasserings-

stedet. I september s.å. begynte det å komme andre nasjonaliteter, som afghanere, irakere og iranere. I oktober kom det nesten 1 000 syrere og ca. 600 afghanere over Storskog. Også en rekke andre nasjonaliteter begynte å komme i oktober. I november gikk andelen syrere kraftig ned (ca. 350). Samtidig var det en økning i antallet afghanere, med over 900 ankomster denne måneden.

Når det gjelder søkernes oppholdsgrunnlag i Russland, opplyser Utlendingsdirektoratet (UDI) at om lag 15 % av alle søkerne har oppholdstillatelse i, eller multivisum til, Russland. Det må imidlertid tas et forbehold her, da ikke all informasjon er lagt inn i Datasystemet for utlendings- og flyktningssaker, DUF. Departementet besitter ikke statistikk over varigheten av de ulike oppholdsgrunnlagene, men det er tale om tillatelser av både lang (års) og kort (dagers) varighet.

UDI oppgir videre at direktoratet per 17. januar 2016 har fattet 1 207 vedtak i asylsøknader fremsatt ved Storskog (tallet inkluderer også 108 henleggelses). 854 søknader er avslått i medhold av utlendingsloven § 32 (nektet tatt til realitetsbehandling), mens 180 søknader er avslått etter at saken er realitetsbehandlet i Norge. 65 søknader er innvilget etter realitetsbehandling. Jeg bemerker at det også her er noe usikkerhet knyttet til tallene.

SPØRSMÅL NR. 486**Innlevert 25. januar 2016 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 29. januar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«I brev av 15. juni 2015 til samferdsels ba Oslo kommune om å få lov til å selv fastsette sats på piggdekkgebyr på bakgrunn av et bredt flertall i bystyret ønsket det. En eventuell økning av piggdekkgebyret ville kunne gjøre at færre biler benyttet piggdekk, slik at den farlige svevestøvforurensingen kunne reduseres. Statsråden har ennå ikke svart kommunen.

Når vil statsråden svare Oslo, og er statsråden for å gi kommunen dette virkemiddelet for å overholde de nasjonale luftkvalitetsforskriftene?»

BEGRUNNELSE:

På grunn av piggdekkgebyret er andelen som bruker piggdekk i Oslo redusert til 14 %. Bruk av piggdekk

har en betydelig effekt på veislitasjen og tilførsel av svevestøv til luften. Statens Vegvesen anbefaler av trafikksikkerhetshensyn 8-9 % andel med piggdekk. Dagens piggdekkandel ligger med andre ord 50 % over det Statens Vegvesen anbefaler.

Svar:

En eventuell økning av piggdekkgebyret ble diskutert med begge kommunene i vårt møte om lokal luftkvalitet 26.1.2016. Samferdselsdepartementet vil nå jobbe videre med saken i samråd med Oslo og Bergen kommuner. Vi tar sikte på å finne en løsning raskt.

SPØRSMÅL NR. 487**Innlevert 25. januar 2016 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 2. februar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«I anledning at Økokrim trakk anken i det som har fått navnet "Transocean-saken" har Riksadvokaten varslet en gransking av saken.

Vil justisministeren sette i gang en egen uavhengig gransking av forholdene rundt "Transocean-saken", som i tillegg til å vurdere Riksadvokatens rolle, vurderer om økonomiske rammer for Økokrim, samt lov og regelverk, sikrer at staten er godt nok skodd til å slå ned på skatteunndragelse fra flernasjonale selskaper?»

Svar:

Jeg finner grunn til innledningsvis å presisere at det ikke tilligger justis- og beredskapsministeren å vurdere påtalemessige avgjørelser som er truffet i en enkeltsak.

Riksadvokaten har offentlig gitt uttrykk for at han vil foreta en grundig gjennomgang av denne straffesaken i et læringsperspektiv, og at det er nærliggende at Riksadvokat-embetet oppretter et eget utvalg for å foreta en slik evaluering.

Riksadvokaten opplyser at en slik gjennomgang også bør omfatte embetets egen rolle i saken, primært med sikte på å avdekke om det i kraft av å være overordnet Økokrim i straffesaksbehandlingen burde foretatt seg noe mer hva gjelder den lange saksbehandlingstiden. Riksadvokaten har, etter det som er opplyst derfra, i tråd med lovens ordning ikke truffet påtalevedtak i saken, og har heller ikke behandlet noen klage over tiltalen.

Det har tidligere vært gjennomført gransking i regi av offentlig oppnevnte utvalg i kun et fåtall straffesaker slik som Liland-saken (NOU 1996:15) og Fritz Moen-saken (NOU 2007:7). De nevnte utredningene har det til felles at utgangspunktet er alvorlige, uriktige domfellelser som med rette kan karakteriseres som justismord. Disse sakene har derfor en annen karakter.

Ut fra hva som i dag er kjent om Transocean-saken og det forhold at det er bebudet oppfølging fra riksadvokatens side, ser jeg ikke i dag behov for å initiere en særskilt gransking. Jeg avventer en nærmere orientering fra riksadvokaten om hvordan han konkret ser for seg at en slik gjennomgang kan skje. Når denne fore-

ligger vil man ha et bedre grunnlag for å vurdere om det er behov for en eventuell bredere gjennomgang.

Når det gjelder spørsmålet del om Økokrims økonomiske rammer, vil jeg understreke at vi har behov for et tungt, nasjonalt fagmiljø som skal være spydspissen i innsatsen mot økonomisk kriminalitet. Det skal gjennomføres både en påtaleanalyse og en særorganutredning. Jeg forventer at disse utredningene vil belyse denne problems-tillingen ut fra litt forskjellige innfallsvinkler. Det er derfor verken nødvendig eller naturlig å starte ytterligere en gjennomgang alene for å vurdere Økokrims ressursbehov.

Lovarbeider er store og ressurskrevende prosesser som igangsettes etter konkret og nøye vurdering. Ut fra hva som i dag er kjent om Transocean-saken er det ikke riktig å konkludere mht. behovet for lovendringer og konkret hva slike eventuelt skal rette seg mot. Jeg

er imidlertid åpen for å vurdere spørsmålet på nytt dersom det på et senere tidspunkt skulle fremkomme opplysninger eller vurderinger som gjør dette naturlig.

Ovennevnte spørsmål gjelder gransking av Transocean-saken. I mitt svar som ble oversendt Stortinget 02.02.2016, opplyses det at jeg avventer nærmere orientering fra riksadvokaten om hvordan han konkret ser for seg at en gjennomgang kan skje.

Tilleggssvar 3. februar 2016:

Riksadvokaten har i brev av 27.01.2016 henvendt seg til departementet vedrørende spørsmålet om gjennomgang av saken. Riksadvokatens brev er mottatt i departementet 01.02.2016 og lå til fordeling da svaret ble avgitt til Stortinget. Henvendelsen fra Riksadvokaten er nå under behandling i departementet.

SPØRSMÅL NR. 488

Innlevert 25. januar 2016 av stortingsrepresentant Iselin Nybø

Besvart 2. februar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Mener statsråden at Politidirektoratets fremstilling av sokkelberedskapen og betydningen av operasjonssentralens rolle er i samsvar med Stortingets vedtak om at sokkelberedskapen fortsatt skal ligge til Kristiansund, og hvilken kompetanse og ansvar i tilknytning til sokkelansvaret blir liggende i Kristiansund slik at politiets tilstedeværelse i Kristiansund skiller seg fra andre tjenestesteder i politidistriktet?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til stortingsrepresentant Pål Farstads spørsmål til statsråden i dokument 15:115 (2015-2016), om hvordan statsråden vil sikre at sokkelansvaret, både den operasjonelle og den strategiske ledelsen, forblir i Kristiansund, i tråd med Stortingets vedtak og uavhengig av administrasjonssted. I statsrådets svar heter det at «Stortingets vedtak om opprettholdelse av lokalisering og kompetanse, samt geografiske ansvarsgrenser knyttet til kontinentalsokkelen er påpekt spesielt i oppdragsbrevet.»

Nå er det klart at politidistriktets administrasjonssted blir Ålesund og det vil også bety at operasjonssentralen legges hit. I forbindelse med offentliggjøring av administrasjonssted skriver Politidirektoratet om sokkelberedskapen på sine nettsider. Det fremgår

her at det er operasjonssentralen som er det viktigste elementet i sokkelberedskapen. Blant annet heter det: «Det viktigste elementet for operativ styring og politiinnsats som faller inn under sokkelansvaret er etter Politidirektoratets vurdering operasjonssentral med tilstrekkelig bemanning, kompetanse og støtteverktøy, samt kjent og øvet planverk i hele det operative apparatet i distriktet».

Undertegnede er enig i at operasjonssentralen spiller en viktig rolle, men sokkelberedskap består av mye mer enn bare det som skjer på operasjonssentralen.

Stortinget har bestemt at sokkelberedskapen fortsatt skal ligge i Kristiansund. Slik undertegnede ser det må dette bety at tjenestestedet i Kristiansund skiller seg fra andre tjenestested i politidistriktet, både hva gjelder kompetanse og ansvar.

Svar:

Gjennom Nærpolitireformen blir operasjonssentralenes kapasitet betydelig styrket og nærheten til politimesteren sikrer grunnlaget for en god operasjonell og ikke minst strategisk ledelse. Ved utvidelse av oppgavetilfang legges det til grunn at politimesterne sikrer at det bygges kompetanse ved operasjonssentralene, slik at de settes i stand til å løse sitt oppdrag.

Justis- og beredskapsdepartementet har i oppdragsbrev til Politidirektoratet pekt på at fagmiljøer innenfor eksempelvis etterforskning og spesielle beredskapsoppgaver kan plasseres andre steder enn der politidistriktets administrasjon er lokalisert. Politidirektoratet har, i samme orientering som representanten Nybø viser til, fremholdt at det eksisterende fagmiljøet innenfor kontinentalsokkelsaker utover operasjonssentralen i utgangspunktet ikke er tenkt flyttet fra Kristiansund.

Jeg ser representantens bekymring knyttet til begrepet «ikke er tenkt flyttet fra Kristiansund». I nevnte oppdragsbrev til Politidirektoratet har jeg skrevet følgende om sokkelansvaret: «Dagens lokalisering og kompetanse, samt geografiske ansvarsgrenser, opprettholdes». Jeg vil følge opp denne føringen overfor Politidirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 489

Innlevert 25. januar 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 1. februar 2016 av fungerende kunnskapsminister Elisabeth Aspaker

Spørsmål:

«Hvor mange barn fikk i 2015 ikke barnehageplass fra fylte 1 år, og finnes det tall på hvor lenge de som ikke får plass i gjennomsnitt må vente?»

Svar:

Den lovfestede retten til plass i barnehage trådte i kraft 1. januar 2009. Av barnehagelovens § 12a fremgår det at barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, etter søknad har rett til å få plass i barnehage fra august. Regjeringen sendte 18. januar 2016 forslag til endring i barnehageloven på høring. Forslaget innebærer at barn født i september eller oktober skal få rett til barnehageplass fra den måneden de fyller ett år.

Barnehagestatistikk for 2015 blir publisert av SSB 15. mars 2016. Det foreligger derfor ennå ikke tall på hvor mange 1-åringer som gikk i barnehage i 2015. Per 1.1.2015 var det om lag 60 000 1-åringer i landet, og av disse hadde, per desember 2014, 41 145 barnehageplass. Hvor mange av disse som fikk plass fra fylte 1 år foreligger det ingen oversikt over. Per desember 2014 rapporterte kommunene om totalt 3 145 1-åringer som ventet på barnehageplass, hvorav 1 882 var født

etter 31. august. Hvor mange av disse som fikk plass i løpet av våren 2015 finnes det ingen nasjonal oversikt over, og Kunnskapsdepartementet har ikke statistikk over gjennomsnittlig ventetid på barnehageplass etter at barnet har fylt 1 år.

I 2014 innhentet Kunnskapsdepartementet noe informasjon om bl.a. ventetid gjennom en spørreundersøkelse utført av TNS Gallup. Hovedformålet med undersøkelsen var å gi departementet et bedre kunnskapsgrunnlag for å vurdere anslag for endringer i etterspørselen etter barnehageplasser når maksimalprisen endres, samt undersøke foreldrenes reelle ventetid for en barnehageplass og deres faktiske ønsker dersom de selv kunne valgt tidspunkt for barnehagestart. Undersøkelsen indikerte at flertallet av foreldrene får barnehageplass på ønsket tidspunkt, men at andelen har gått noe ned for barn født i 2012 sammenlignet med barn født i 2008. Blant de som ikke fikk plass på ønsket tidspunkt var det flere som hadde oppstart etter ønsket tidspunkt enn før ønsket tidspunkt. Undersøkelsen indikerte videre at ventetiden for de som fikk plass senere enn ønsket tidspunkt var blitt noe redusert de siste årene. Disse funnene er noe usikre da de er basert på relativt små utvalg.

SPØRSMÅL NR. 490**Innlevert 25. januar 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 2. februar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Personer uten varig oppholdstillatelse i Russland som returneres fra Norge og som har et reelt beskyttelsesbehov, vil være avhengig av det russiske asylinstituttet. Det vises til begrunnelse vedlagt for informasjon jeg har fått om de reelle situasjoner for slike saker i Russland. Videre vises det til lovendringen i Russland, som åpner for tilsidesettelse av EMD-dommen.

Kan det bes om en konkret juridisk vurdering av denne endringen og en avkreftelse eller bekreftelse på de opplysninger som følger vedlagt?»

BEGRUNNELSE:

Personer uten varig oppholdstillatelse i Russland som returneres fra Norge, vil være avhengig av det russiske asylinstituttet. På bakgrunn av tilgjengelig landinformasjon er det grunn til bekymring over manglende tilgang til det russiske asylinstituttet, og at det ikke har tilstrekkelig rettssikkerhet som ivaretar grunnleggende rettigheter for mennesker med rett til beskyttelse.

Den norske utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon, Landinfo, uttaler klart i sin egen respons om Russland sitt asylsystem og rettigheter for asylsøkere fra november 2015 at Russland er preget av et utilfredsstillende asylsystem og gir begrensede rettigheter til asylsøkere.

Senest 15. oktober i fjor ble Russland dømt i Den europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD) for å ikke gi syriske asylsøkere tilgang til asylinstituttet. I saken *L.M. and Others v. Russia* slår EMD fast at syriske flyktninger som prøvde å fremme en søknad om asyl i Russland, ikke fikk tilgang til asylprosedyren. I stedet for å få asylsøknaden behandlet, fikk de et utvisningsvedtak og ble fengslet med sikte på uttransport tilbake til Syria. I dommen konkluderte EMD med at en utvisning til Syria, ville stride med EMK artikkel 2 og/eller 3.

Europasjef Vincent Cochetel hos FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) sier til NTB januar 2016 (gjengitt i Klassekampen 20.01.16):

«Asylinstituttet fungerer ikke i Russland. Det har store svakheter. De har betydelige problemer med å håndtere mennesker som faktisk trenger beskyttelse.

I UNHCR sin rapport av 11. juli 2014 dokumenterer de 12 saker hvor retur til Syria faktisk har skjedd. Etter 2014 har Russland fortsatt å gi avslag på asylsøknader til syriske borgere. Statistikk fra Landinfo som er hentet fra russiske myndigheter viser at kun 333 personer fikk midlertidig asyl det første halvåret av 2015. Ingen har fått politisk asyl. Til sammen søkte 688. Av-

slagsprosenten er således stor, og det er alvorlig grunn til bekymring over at syriske asylsøkere som blir sendt tilbake til Russland ikke får beskyttelse der.

Europarådet har også kritisert Russlands asylforvaltning i mars 2014. I kritikken påpekes det at flere personer (minst 34) har forsvunnet fra Russland etter at EMD grep inn og stanset tvangsreturer på grunn av fare for brudd på EMK art. 3.

Det er videre viktig å se hen til at President Vladimir Putin signerte en ny lov i desember 2015 som åpner for at Russland kan se bort fra internasjonale avgjørelser hva angår menneskerettigheter. I henhold til den nye loven kan konstitusjonsdomstolen i Russland velge om de vil etterfølge dommer avsagt av internasjonale menneskerettighetsdomstoler eller ikke. Russisk domstol kan således tilsidesette avgjørelser tatt av EMD. Dette har direkte betydning for EMD-dommen fattet 15. oktober 2015. Den nye loven innebærer at norske myndigheter ikke med sikkerhet kan vite at Russland ikke vil deportere syrere tilbake til Syria, i og med at russiske domstoler kan velge å tilsidesette EMD-dommen fra oktober, og eventuelle fremtidige dommer fra EMD.

Loven er basert på en avgjørelse fra Russlands konstitusjonelle domstol fra juli 2015 der domstolen konkluderte med at «judgments of the European Court of Human Rights cannot be implemented if they contradict Russia's constitution.»

Svar:

Etter endringen i utlendingsloven § 32 første ledd bokstav d (som trådte i kraft 20. november 2015) er det ikke lenger et vilkår for å nekte å ta en asylsøknad til realitetsbehandling i Norge, at søkeren kan få søknaden om asyl behandlet i et trygt tredjeland. I Prop. 16 L (2015–2016) punkt 5.3 vises det til at nevnte vilkår går lenger enn hva som følger av Norges forpliktelser etter folkeretten, og derfor ble det foreslått fjernet. Det sentrale vilkåret for å kunne sende noen ut av landet – og som fortsatt fremgår av lovens § 32 – er at vedkommende ikke risikerer å bli utsatt for behandling i strid med Grunnloven eller våre folkerettslige forpliktelser, herunder Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 3, eller å bli sendt videre til et land der vedkommende risikerer slik behandling. Dette kan imidlertid ivaretas uten at personen formelt får status som flyktning.

Når det gjelder informasjon om det russiske asylsystemet og tilgang til asylprosedyrer i Russland, viser jeg til Landinfos respons av 16. november 2015. Her

fremkommer det blant annet at Russland har et tilgjengelig asylsystem, selv om det kan være vanskelig å få levert søknad og det kan ta tid. For øvrig mener jeg at det ikke blir helt korrekt å lese avslagsprosenten for syrrere første halvår 2015 ut av tabellen gjengitt i Landinfos respons, da den kun viser antall søknader og antall innvilgelser i en gitt periode, og det vil ikke nødvendigvis dreie seg om de samme sakene. Ytterligere spørsmål vedrørende Landinfos rapporter bør imidlertid rettes til Landinfo.

Representanten Andersen viser også til en ny russisk lov fra desember 2015 vedrørende Russlands forpliktelser til å etterleve dommer avsagt av Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD). Det er foreløpig for tidlig å si med sikkerhet hva denne loven vil innebære i praksis. Dommen fra EMD i saken «L.M. and others v Russia», som representanten Andersen viser til i begrunnelsen for sitt spørsmål, er etter det jeg

forstår ikke endelig, da saken er anmodet overført til behandling i EMDs storkammer.

Jeg vil avslutningsvis bemerke at vurderingen av Russland som trygt tredjeland bygger på den landinformasjon som til enhver tid er tilgjengelig. I denne forbindelse vil jeg gjøre oppmerksom på at jeg for kort tid siden ble gjort kjent med at UNHCR skal ha opplysninger om to–tre tilfeller av retur fra Russland til Syria i 2015. I møte 27. januar 2015 med UNHCRs regionale representant til Nord-Europa, Pia Prytz Phiri, opplyste hun at UNHCR om kort tid vil oversende en rapport hvor de blant annet vil omtale dette nærmere. Jeg kan forsikre representanten Andersen om at dersom det i denne rapporten eller via andre kilder fremkommer nye opplysninger av betydning for praktiseringen av instruks GI-13/2015 vil Justis- og beredskapsdepartementet raskt ta stilling til dette.

SPØRSMÅL NR. 491

Innlevert 26. januar 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 2. februar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Stortinget har forutsatt at ventetiden for avhør av barn ved barnehusene skal gå ned.

Hva er gjennomsnittlig ventetid for avhør av barn ved de ulike barnehusene per i dag, og hva var ventetiden ved de ulike barnehusene før forskriften, der ansvaret ble lagt til politiet, trådte i kraft i fjor høst?»

Svar:

Arbeidet med å beskytte barn har høy prioritet. Regjeringen arbeider kontinuerlig og systematisk for å styrke barns rettsikkerhet og for at hjelpen til barn utsatt for vold og seksuelle overgrep er godt koordinert. Statens barnehus står helt sentral i dette arbeidet.

Politidirektoratet rapporterer at det har vært en dobling av antall avhør siden 2013. Blant annet på grunn av et stadig økende antall anmeldte saker har det vært en utfordring å holde ventetiden fra anmeldelse til gjennomført avhør innenfor de frister som er satt i gjeldende lovverk. Det er derfor de siste to årene gjennomført en rekke tiltak for å få ned ventetiden for avhør av barn og særlig sårbare voksne. Blant annet er barnehusenes og politidistriktenes arbeidsprosesser forbedret i disse sakene. Fristbrudd har vært tema på

samtlige politisjefmøter siden april 2014. Høsten 2015 ble det ført tilsyn med samtlige barnehus og utarbeidet en egen virksomhetsinstruks. Det er imidlertid fortsatt behov for å styrke kapasiteten og arbeidsprosessene både ved barnehusene og i politidistriktene.

I 2016 har vi styrket barnehusene med til sammen 83 millioner. Av disse midlene er 10,5 millioner kroner satt av til etablering av nytt barnehus i Østfold. 34,5 millioner kroner skal benyttes til å styrke bemanningen ved barnehusene og 38 millioner kroner er øremerket til innføring av ny avhørsmodell og styrking av etterforskningen av overgrepssaker mot barn.

Da den nye avhørsmodellen om avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner trådte i kraft 2. oktober 2015, ble fristene for når avhør skal gjennomføres endret. Fristen er nå én uke i de akutte sakene, to uker i de andre mest alvorlige sakene og tre uker i de resterende sakene.

I forbindelse med overgangen til tilrettelagte avhør innførte Politidirektoratet et nytt system for månedlig rapportering av gjennomførte avhør. Tidligere ble ventetid kun oppgitt i gjennomsnitt eller median, men ved bruk av gjennomsnittlig ventetid kan for eksempel én enkelt sak med lang ventetid gi store utslag når gjennomsnitt beregnes. Median vil være et bedre sentralt mål etter som denne verdien ikke er like sårbar ved

ekstremverdier. Et sentralmål vil imidlertid si lite om i hvilken grad fristene overholdes. Derfor har Politidirektoratet i det nye rapporteringssystemet lagt vekt på hvor stor andel av avhørene som gjennomføres innen frist.

Ifølge tall fra Politidirektoratet ble det gjennomført 409 førstegangsavhør i desember 2015. 41 prosent av førstegangsavhørene ble gjennomført innenfor frist både i november og desember 2015. 34 prosent av avhørene ble gjennomført innen frist i oktober 2015.

Antall avhør gjennomført innen frist var betydelig lavere i september 2015, måneden før ny avhørsmodell ble innført. Det ble denne måneden til sammen rapportert 366 avhør. Rapporteringen fra Politidirektoratet viser at 20 prosent av avhørene ble gjennomført innen frist denne måneden. Tallene for andre tertial 2015 (mai til september) var 21 prosent.

For å få et ytterligere sammenligningsgrunnlag har Politidirektoratet også beregnet gjennomsnitt og median for desember måned 2015. Gjennomsnittlig ventetid fra vitnet ble registrert i saken til et tilrette-

lagt avhør ble gjennomført var 20,6 dager for alle førstegangsavhør. Medianverdien for ventetiden var 14 dager i desember 2015. Til sammenligning var gjennomsnittlig ventetid, ifølge tall fra Politidirektoratet, 51,7 dager i september 2015. Medianverdien var 36 dager. Politidirektoratet understreker at det kan være unøyaktigheter i statistikkgrunnlaget og tallmaterialet må derfor leses med den reservasjonen.

Tallene fra Politidirektoratet indikerer en positiv utvikling etter innføringen av ny avhørsmodell. Flere avhør gjennomføres nå innen frist. Små volum gjør imidlertid tallene sårbare for kortsiktige svingninger og må derfor tolkes med en viss varsomhet. Politiet når dessverre ikke lovens frister slik situasjonen er i dag. Jeg vil fortsatt følge denne utviklingen nøye og har bedt politidirektoratet utarbeide en realistisk plan for å sikre at lovens krav oppfylles så raskt som mulig. Det er videre planlagt en rekke ytterligere tiltak i 2016 som skal bidra til varig måloppnåelse for tilrettelegte avhør.

SPØRSMÅL NR. 492

Innlevert 26. januar 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 2. februar 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Det vises til svar på skriftlig spørsmål nummer 429. Her er det satt opp en tabell med diverse poster tilsvarende cirka 4 milliarder kroner som har fått navnet «tiltaksplan». Her ser det ut som det er brukt betydelig kreativitet for hva som er lagt inn i pakken og vi har vanskeligheter med å finne igjen alle postene i budsjettokumentene.

Kan statsråden legge frem en konkretisering av pakken tilsvarende det som ble gjort da den rødgrønne regjeringen 26.01.2009 la frem tiltaksplanen under finanskrisen?»

BEGRUNNELSE:

Det er i dag 26.01.16 akkurat 7 år siden den regjeringen Stoltenberg 2 la frem sin tiltaksplan på 20 milliarder kroner mot finanskrisen. Denne pakken var svært konkret. Følgende fylkesoversikt for samferdsel kan tjene som eksempel: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/fylkesvis-oversikt--forslag-og-tiltak-i-/id543764/>

I den pakken som statsråden presenterte i sitt svar på skriftlig spørsmål 429 kan det se ut som helt or-

dinære budsjettposter blant annet rettet inn mot flyktningssituasjonen er tatt med i «tiltaksplanen». Det er også vanskelig å finne igjen tallene for samferdsel i budsjettokumentene.

Svar:

Jeg har gitt en konkret redegjørelse for innholdet i tiltaksplanen på 4 mrd. kroner i mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 429.

I motsetning til regjeringen Stoltenberg II, som i januar 2009 la fram en egen proposisjon om endringer i det vedtatte statsbudsjettet for 2009, la regjeringen Solberg fram tiltaksplanen for økt sysselsetting som del av det opprinnelige budsjettforslaget for 2016 i Prop. 1 S (2015 2016).

Utgiftene til de enkelte tiltakene i tiltaksplanen ble foreslått bevilget på en rekke poster i statsbudsjettet for 2016. Samtidig ble det i budsjettforslaget for 2016 foreslått bevilgninger til ulike formål på disse budsjett-postene som ikke var knyttet til tiltaksplanen for økt sysselsetting. Dette innebærer at Regjeringens samlede bevilgningsforslag på disse poster i budsjettforslaget

for 2016 bestod av både utgifter til tiltak i tiltakspakken og av utgifter til andre formål på samme budsjettpost.

Etter det opprinnelige budsjettframlegget var det nødvendig å legge fram et tilleggsnummer om økte bevilgninger som følge av økt antall asylankomster mv. I både tilleggsnummeret og i budsjettforliket ble det innarbeidet endringer på poster i statsbudsjettet som også var berørt av tiltakspakken. Enkelte endringer på disse postene var direkte knyttet til tiltak i Regjeringens tiltakspakke, mens andre endringer ikke var direkte knyttet til tiltakspakken.

I mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 429 har jeg redegjort for status for tiltakspakken etter Stortingets behandling av budsjettet for 2016. For en nærmere redegjørelse for de enkelte tiltakene i tiltakspakken, vises det til omtale i Prop. 1 S (2015 2016), Prop. 1 S (2015 2016) Tillegg 1 og innstillingene fra stortingskomiteene om endringer i Regjeringens samlede budsjettfor-slag.

SPØRSMÅL NR. 493

Innlevert 26. januar 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 5. februar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvilket tiltak har helseministeren satt i gang for å løse den akutte folkehelsekrisen luftforurensing i de store byene innebærer, hvilke resultater har disse tiltakene medført, og hvilke tiltak planlegges iverksatt for å unngå lignende situasjoner i fremtiden?»

BEGRUNNELSE:

Luftforurensning i de store byene i Norge medfører en akutt risiko for sykdom og død blant de mest sårbare i samfunnet vårt. I Oslo, Bergen og flere andre byer blir det ofte meldt inn så stor fare for folks helse at det innskrenker deres bevegelse i byrommet betraktelig og setter deres liv og helse i fare. Vi vet at luftforurensning kan gi oss luftveislidelser, hjerte- og karsykdommer og kreft og særlig forverre situasjonen for dem som allerede er syke. Klimaministeren sa 20.01.6 til VG at det er satt inn strengere krav på nivået for luftforurensning. Samtidig rapporterer miljøstatus.no at grenseverdiene satt av myndighetene overskrides hver vinter. Ifølge WHO sine retningslinjer, bør verdiene være enda lavere enn de målene regjeringen har satt, for å beskytte folks liv og helse. Det er regjeringen og helseministerens ansvar å påse at nasjonale mål og juridisk forpliktende grenseverdier overholdes. Det er vesentlig å etterspørre hvilke tiltak helseministeren har satt i gang for å møte den akutte folkehelsekrisen vi nå ser i de store byene.

Svar:

Luftkvaliteten i Norge har blitt gradvis forbedret i løpet av de siste 20 årene, som følge av bedre teknolo-

gier på kjøretøy, utslippskrav til vedovner samt iverksettelse av mange ulike tiltak. Det er imidlertid fortsatt problemer knyttet til noen komponenter, hovedsakelig svevestøv og nitrogendioksider (NO₂). Norge sammen med andre nordiske land har generelt lavere nivåer av luftforurensning enn andre deler av Europa.

På kalde dager har vi noen ekstra utfordringer ved at det kan danne seg stabile luftlag over byer. I tillegg har tester utført av Statens vegvesen, på oppdrag av Samferdselsdepartementet, vist at utslippene fra kjøretøy i virkelig trafikk og kulde er betydelig høyere enn det avgasskravene tilsier. Dette gjelder spesielt utslipp av nitrogenoksider fra dieselmotorer. Dette sammen med økt utslipp i kulde fra vedfyring har bidratt til at vi i perioder har hatt mye luftforurensning i mange norske byer.

Norge, bl.a. ved Folkehelseinstituttet og Norsk institutt for luftforskning deltar aktivt i nasjonale og internasjonale forskningsprosjekter. Dette vil bl.a. gi oss mer kunnskap om betydningen av lave nivåer og svært høye nivåer av luftforurensning, og gi oss bedre grunnlag for å iverksette kostnadseffektive tiltak.

Som Helse- og omsorgsminister har jeg et generelt ansvar for folkehelsepolitikken, herunder faktorer som bidrar til å fremme helse og forebygge sykdom. Det følger også av folkehelseloven at statlig myndigheter i sin virksomhet skal vurdere konsekvenser for befolkningens helse der det er relevant. Helse er dermed et ansvar som går på tvers av alle sektorer. Dette er en viktig prinsipp i folkehelsepolitikken at de som har virkemidler har ansvar. Helsemyndigheten har et spesielt ansvar for å ha oversikt over befolkningens helse, og faktorer som påvirker denne. Helsemyndigheten har

videre et ansvar for å bidra til at andre sektorer ivaretar sitt ansvar med å fremme helse og forebygge sykdom.

Folkehelseinstituttet spiller en viktig rolle med å ha oversikt over hvilken sykdomsbyrde bl.a. luftforurensing utgjør. Instituttet deltar blant annet i Bedre byluft, et forum der mange av bykommunene deltar, bistår i utformingen av varslingsklasser til informasjon for befolkningen om akutte luftforurensningsforhold og helse, utarbeider luftkvalitetskriterier og bidrar i arbeidet med nye juridiske grenseverdier og i utformingen av nasjonale mål for luftforurensning.

Helsedirektoratet gir råd og veiledning til kommunene innen folkehelse som bl.a. omfatter miljørettet helsevern. Etter folkehelseloven skal kommunene bruke alle sine virkemidler i alle sektorer for å fremme og beskytte befolkningens helse. I er luftforurensing en folkehelse-utfordring i kommunen har kommunen plikt til å iverksette tiltak.

Klima- og miljødepartementet har det overordnede ansvaret for statlig politikk knyttet til forurensning, herunder luftkvaliteten. Kommunen er lokal forurensningsmyndighet, og er dermed blant annet tillagt ansvar for å overholde grenseverdiene i forurensningsforskriftens kapittel 7 om lokal luftkvalitet. Nye grenseverdier for svevestøv er vedtatt og trådte i kraft 1. januar 2016. Kommunen er ansvarlig for å utarbeide tiltaksplaner i samarbeid med anleggseier. Kommunene og øvrige anleggseiere skal ta i bruk virkemidlene de har til rådighet.

Samferdselsministeren har hatt møter med berørte bykommuner, der temaet blant annet har vært lavutslippssoner. Kommunene har blant annet hjemmel til å innføre lavutslippssoner som forbudsløsninger. Slike lavutslippssoner er etablert flere steder i Europa. Kommunene kan også innføre køprising, piggdekkgebyr, renhold av veier, midlertidig forbud mot bestemte grupper av kjøretøy, avvise skip på dager med akutt dårlig luftkvalitet der en kan påvise miljøeffekt av avvisningen og generelt føre en overordnet transportplanlegging som fremmer miljøvennlige løsninger. Konklusjonen fra møtene var blant annet at kommu-

nene mangler hjemmel til å innføre lavutslippssoner som oblatløsning. Samferdselsdepartementet har derfor gitt Vegdirektoratet i oppdrag å forberede et lov- og forskriftsarbeid for lavutslippssoner, som tar utgangspunkt i piggdekkgebyrordningen.

Samferdselsdepartementet og Vegdirektoratet utreder muligheten for å legge teknisk til rette for miljødifferensiering gjennom AutoPass. Det er i dag hjemmel til å miljødifferensiere gjennom køprisingsregelverket, men det er ikke teknisk mulig. De utreder også muligheten til å samle det rettslige grunnlaget for trafikantbetaling i by i ett rettslig grunnlag. Det vil medføre at takstsystemet i en eksisterende bompengepakke/bypakke kan utformes langt mer fleksibelt ved at formålet med ordningen ikke så uttalt skal være finansiering. Dette betyr at takstene også kan miljødifferensieres.

Det arbeides for å utvikle muligheten for å tilby gratis kollektivtrafikk. Utkast til hjemmel for løyve-myndigheten til å kunne kreve at det brukes lav- eller nullutslippskjøretøy i drosjenæringen har vært på høring. Innføring av krav til å stille miljøkrav ved offentlige anskaffelser ved kjøretøy har vært på offentlig høring.

Virkemidler som fremmer kollektivtransport, sykkel og gange og samtidig begrenser bilbruk vil bidra til å bedre den lokale luftkvaliteten. Fra regjeringens side er satsingen på både jernbane, kollektivtransport og sykkel økt betydelig de siste årene. Areal- og transportplanlegging, statlige bymiljøavtaler og statlige belønningsordninger for kollektivtrafikk er viktige virkemidler for å redusere utfordringene med lokal luftkvalitet på sikt. NOX-komponenten i engangsavgiften har økt både i 2013 og 2014 under henvisning til at undersøkelser hadde vist at de faktiske utslippene var høyere enn verdiene som ble oppgitt i typegodkjenningen. Regjeringen har tilrettelagt for plug-in hybridbiler og har også opprettholdt avgiftsfordelene for elbiler.

Regjeringen er opptatt av problemstillingen, og er opptatt av et godt samarbeid med berørte kommuner og anleggseiere i det videre arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 494

Innlevert 27. januar 2016 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 5. februar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden konkret foreta seg for å rydde opp i den vedvarende utnyttningen av ansatte som stiller opp

gratis fordi det mangler systemer for bakvakt ved fødestuen i Alta, mener statsråden det er forsvarlig å overla-

te tryggheten for fødende til frivillig innsats fra ansatte og er dette et problem også andre steder i landet?»

BEGRUNNELSE:

NRK Finnmark melder at jordmødrene ved fødestuen i Alta stiller opp ubetalt som bakvakt for hverandre. Dette har pågått over år, og gjør at mennesker som er ansatt for å gjøre en svært viktig jobb må være tilgjengelig gratis, langt utover det man kan forvente. Situasjonen er uholdbar, og viser et system med for lite respekt for både fødende og ansatte.

Samfunnet skylder jordmødrene som stiller opp på denne måten en stor takk. Systemet som har ansvaret må ta ansvar for å rydde opp i denne situasjonen umiddelbart slik at driften av fødestuen kommer under ordnede former, og at jordmødrene får betalt for den innsatsen de legger ned.

Svar:

Jeg er opptatt av at det skal være ordnede arbeidsforhold for ansatte i helse- og omsorgssektoren. Dette er viktig både ut fra et pasientsikkerhetsperspektiv og ut fra den enkelte medarbeiders behov. Jeg forventer at alle institusjoner i helse- og omsorgssektoren organiserer sin virksomhet i tråd med lovverket og kravet om forsvarlig drift.

Alta fødestue har ansvar for den jordmorfaglige beredskapen og følgetjenesten for alle gravide, også de som ikke kan eller som ikke ønsker å føde ved fø-

destua. Finnmarkssykehuset HF, Klinikk Hammerfest føde-barsel, har det medisinsk-faglige ansvaret for fødestua i Alta, mens kommuneoverlegen i Alta har det medisinske ansvaret for legevakt, allmennlege-virksomheten som inkluderer svangerskapskontroller utført av fastlegene, undersøkelse av nyfødte på fødestua, og ansvarlig for øyeblikkelig hjelp og akutte situasjoner som måtte oppstå på fødestua. Ledende jordmor ved fødestua har det overordnede jordmorfaglige ansvaret, samt ansvar for den daglige driften.

Jordmødrene er ansatt i Alta kommune, og kommunen har følgende ansvaret for ivaretagelse av de ansattes arbeidsforhold, rettigheter m.v. Kommunen har en driftsavtale med Finnmarks-sykehuset HF. Finnmarks-sykehuset HF betaler en fast sum iht. rammeavtale med kommunen for drift av selve fødestua - fødselsdelen. Det meste av den kommunale svangerskaps-omsorgen foregår også på fødestua, og dette finansieres følgelig av kommunen selv.

Helse Nord RHF har vedtatt at Finnmarkssykehuset HF skal overta driften av fødestua i Alta, og at dette skal skje innen 2017. Det er allerede igangsatt et arbeid med virksomhets-overdragelse. Finnmarks-sykehuset HF vil sørge for at beredskap er på plass når sykehuset overtar ansvaret for drift av fødestua. Direktøren ved Finnmarkssykehuset HF har imidlertid bedt klinikkssjef i klinikk Hammerfest om å gjenoppta forhandlingene med Alta kommune, slik at beredskapsordningen kommer på plass så snart som mulig.

Avslutningsvis vil jeg nevne at departementet ikke er kjent med det finnes tilsvarende problemstillinger knyttet til fødselstilbud andre steder i landet.

SPØRSMÅL NR. 495

Innlevert 27. januar 2016 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 4. februar 2016 av fungerende kulturminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Kan statsråden klargjøre om det er vanlig saksbehandling i departementet at det tilfeldigvis blir spurt om en privat aktør har magasinkapasitet til 65.000 hyllemeter, uten at det politisk eller faglig har vært gjort en vurdering av et slikt alternativ?»

BEGRUNNELSE:

I sitt brev til Kontroll- og konstitusjonskomiteen, dattert 11.12.2015, skriver forhenværende kulturminister at det ikke har funnet sted noe form for møte mellom

Kulturdepartementet (KUD) og Dora AS om Norsk helsearkiv og tilhørende sentraldepot. Forhenværende kulturminister skriver at kommunikasjonen KUD tidligere har vist til mellom KUD og Dora AS dreier seg om to telefonsamtaler, én i slutten av mai og én i juni 2015. Forhenværende kulturminister skriver at advokat Harald Ellefsen i mai 2015 ringte til avdelingsdirektør Stein Sægrov i KUD med spørsmål om arkivprosjektet på Tynset på noen måte var tatt opp i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Sægrov benyttet da, i følge forhenværende kulturminister, anledningen til å spørre om det ville være mulig å utvide

magasinarealet som Statsarkivet allerede har i Dora med inntil 65.000 hyllemeter, hvor lang tid det ville ta å klargjøre slike magasiner, og hvilke leiekostnader det i så fall vil være tale om.

Den politiske vurderingen fra helseminister og statsminister var frem til høsten 2015 helt klar, og det har vært kommunisert og vedtatt i budsjettet de to siste årene at hele Norsk helsearkiv og sentraldepot for Arkivverket skal lokaliseres i sin helhet til Tynset som et statlig forvaltningsorgan i regi av Norsk Helsearkiv og Riksarkivet.

Svar:

Representanten Greni viser i sin begrunnelse for spørsmålet til at det gjelder Kulturdepartementets kommunikasjon med Dora AS om ev. mulighet til å utvide magasinarealet til Statsarkivet i Trondheim, som leier sine magasinlokaler av Dora AS, med inntil 65.000 hyllemeter.

Det har gjennom mange år blitt arbeidet for å realisere nye lokaler for å løse Arkivverkets udekkede magasinbehov. Det har blant annet blitt gjennomført

en KS1-prosess som har klargjort at det vil være mer hensiktsmessig at Arkivverkets behov dekkes gjennom et felles sentralt magasin enn ved en splittet utbygging hvor hvert statsarkiv bygges ut separat. De ulike statsarkivenes eksisterende lokaler er grundig utredet av Arkivverket, herunder lokalenes mulighet for utvidelse. I motsetning til andre statsarkiver, peker tidligere utredning på at Statsarkivet i Trondheim har lokaler som raskt kan utvides med større magasinkapasitet. Jeg vil peke på at det følgelig naturligvis ikke er tilfeldig at Kulturdepartementet undersøker kapasiteten ved nettopp Statsarkivet i Trondheim, men et resultat av en faglig vurdering basert på kunnskap om Arkivverket.

Ønsket om å samlokalisere Arkivverkets sentraldepot med Norsk helsearkiv på Tynset, var resultat av en politisk vurdering. Regjeringen har på bakgrunn av de høye kostnadene ved det utredete forprosjektet om en slik samlokalisering kommet til at det er nødvendig å få undersøkt en alternativ modell. Regjeringen ser derfor nærmere på andre muligheter for samlokalisering av sentraldepotet for papirarkiv. Samlokalisering med Statsarkivet i Trondheim er i den forbindelse ett av alternativene det er naturlig å vurdere.

SPØRSMÅL NR. 496

Innlevert 27. januar 2016 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen

Besvart 10. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«RV 80 mellom Bodø og Fauske er Nordlands mest trafikkerte veistrekning, og det har tidligere blitt bevilget midler til oppgradering av veistrekningen. Disse midlene ble for en tid tilbake flyttet etter en større trafikkulykke i Troms fylke.

Kan statsråden gi en oversikt over kostnadene for utbygging, og hvor saken står nå?»

BEGRUNNELSE:

RV 80 mellom Bodø og Fauske er den eneste veistrekningen i Nordland som i langtidsplanen er skissert som 4 felts strekning. Det er den mest trafikkerte strekningen i Nordland, og har vært sterkt ulykkesbelastet. Det er tidligere vedtatt utbedringer av strekningen, hvor det blant annet er kjøpt hus som i dag er revet, og eienommer til ny trase. Veistrekningen har hatt 80 km/t som fartsgrense, men på grunn av ulykker er farten på deler av strekningen satt ned til 70 km/t, og det er også satt opp fotobokser.

Svar:

Jeg oppfatter det slik at representanten Svendsen viser til den om lag 5,7 km lange strekningen Sandvika-Sagelva på rv 80 i Bodø og Fauske kommuner. I Statens vegvesens handlingsprogram 2014-2017 er det lagt til grunn 182 mill. 2014-kr til utbedring av om lag 3 km av strekningen, finansiert med midler fra programområdene Utbedringstiltak og Trafikksikkerhetstiltak. Beløpet var basert på kostnadsvurderinger da reguleringsplanen ble vedtatt i 2009. Det er ikke utarbeidet oppdatert kostnadsoverslag for delstrekningen. For resterende del av strekningen er det ikke utarbeidet detaljert kostnadsoverslag.

Regjeringen har vurdert det som nødvendig å øke satsingen på drift og vedlikehold i forhold til det som er lagt til grunn i Nasjonal transportplan 2014-2023. I tillegg er satsingen på fornying av tunnelinfrastrukturen økt, bl.a. som følge av krav i tunnel- og elektroforskriftene. Dette har ført til at den økonomiske oppfølgingen innenfor programområdene er noe lavere

enn forutsatt i Nasjonal transportplan. Foreløpig er det derfor ikke funnet rom for midler til å starte den planlagte utbedringen av rv 80 mellom Bodø og Fauske.

Prosjektet vil imidlertid bli vurdert i forbindelse med arbeidet med statsbudsjettet for 2017.

SPØRSMÅL NR. 497

Innlevert 27. januar 2016 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 3. februar 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hva har statsråden gjort konkret for å følge opp Stortingets vedtak Innst. 231 (2013-2014) om å utarbeide en strategi for lokalisering av statlige arbeidsplasser som gjør at man kan redusere presset i Oslo-regionen, og når kan vi forvente at en slik strategi foreligges Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok den 10. juni 2014 å be regjeringen om å legge frem en strategi for lokalisering av statlige arbeidsplasser som kan bidra til å redusere presset i Oslo-regionen.

For Venstre er det også et selvstendig poeng at man sprer makten jevnt ut over landet, og skaper en bedre balanse over hvor de statlige etatene og arbeidsplassene er lokalisert. I valgkampen i juni 2015 lovet det danske Venstre å flytte ut statlige arbeidsplasser fra København. Det tok kun tre måneder fra regjeringen tiltrådte til den presenterte en plan om å flytte ut 3900 statlige arbeidsplasser, over 10 % av vel 32.000 statlige arbeidsplassene som i dag finnes i København. Jeg besøkte det danske Erhvervs- og Vækstministeriet 21. januar, og de var nå godt i gang med utflyttingsprosessen, som skal være ferdig i løpet av to år.

Under Bondevik II ble vel 1000 arbeidsplasser flyttet ut, men siden den gang har lite skjedd.

Svar:

Norge har levedyktige byer, tettsteder og spredtbygde områder i alle landsdeler, og Regjeringen er opptatt av lokalisering som virkemiddel for å utvikle lokale og regionale arbeidsmarkeder over hele landet.

Det har vært en vekst i samlet statlig sysselsetting de siste årene. Veksten de to siste årene er imidlertid noe dempet i forhold til forrige stortingsperiode.

Regjeringen fastsatte 28. november 2014 nye "Retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statleg tenesteproduksjon" ved kongelig resolusjon. De nye retningslinjene forenkler og tydeliggjør tidligere lokaliserings- og avveiningskriterier og presiserer at det alltid skal ligge en skriftlig vurdering til grunn, der flere lokaliseringalternativ er vurdert og ulike hensyn veid mot hverandre.

De nye retningslinjene skal sikre tilstrekkelige vurderinger av lokaliseringsspørsmålet i ulike endringsprosesser, sikre forutsigbarhet og likebehandling, samt at kriterier for valg av lokaliteter og prosedyrer for oppfølging blir tydeligere enn tidligere. Den statlige lokaliseringspolitikken skal blant annet bidra til

- en fordeling av statlige arbeidsplasser som utvikler robuste arbeidsmarkeder i alle deler av landet,
- å sikre innbyggerne god tjenestetilgang i alle deler av landet og
- at nye statlige virksomheter som hovedregel blir lokalisert utenfor Oslo.

Den nye hovedregelen ved opprettelse av ny statlig virksomhet, er at minst tre alternative lokaliseringsteder bør vurderes. Videre skal det legges vekt på lokalisering i regionale sentra der virksomheten har størst potensial for å bidra til det lokale tilbudet av arbeidsplasser.

Ved omlokalisering eller strukturendringer skal mulighetene i eksisterende regionstruktur vurderes. Et eksempel er Mattilsynet, som ved reduksjon av antall forvaltningsnivåer og regioner bl.a. valgte å styrke fagmiljøet i Sortland med nytt regionkontor for Nord-Norge. Et annet eksempel er Forbrukerrådet, der nye oppgaver og arbeidsplasser er lagt til regionkontoret i Tromsø.

Jeg har nettopp åpnet Valgdirektoratet i Tønsberg, som frem til nå har vært en del av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i Oslo. Regjeringen har også besluttet å lokalisere Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten til Bergen med om lag 100 arbeidsplasser.

ser, Skatteklagenemda til Stavanger med om lag 40 arbeidsplasser samt Regelrådet til Hønefoss.

I tillegg har Regjeringen besluttet å legge det nye veiselskapet til Kristiansandsregionen, et nytt Nasjonalt IT-senter for norske sykehus til Bergen, samt å opprette Sykehusbygg HF med base i Trondheim. Dette vil bygge videre på de sterke kompetansemiljøene som allerede er på disse stedene.

Så langt innebærer dette at over 300 statlige arbeidsplasser er flyttet ut eller etablert utenfor Oslo. Til sammenligning var antallet i forrige stortingsperiode 200.

I meldingen om regionalt nivå, våren 2016, vil departementet drøfte nye regioners rolle i den statlige lokaliseringspolitikken.

I 2017 vil regjeringen legge frem en melding for Stortinget om politikk for bærekraftige byer og sterke distrikter. Det er et nødvendig grep for nettopp å styrke alle deler av landet. Regjeringen ønsker en politikk for både større og mindre byer og tettsteder, samt deres omland – som til sammen gir sterke regioner. I denne stortingsmeldingen vil også lokalisering av statlige arbeidsplasser være et tema. Sammen med aktiv og bevisst bruk av de reviderte retningslinjene, vil dette utgjøre grunnlaget for oppfølgingen av Stortingets vedtak.

SPØRSMÅL NR. 498

Innlevert 27. januar 2016 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 5. februar 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Kan statsråden gi en oversikt over omfordeling på kommunenivå av et gradert basiskriterium som beskrevet i regjeringens høringsnotat av 16. desember 2015, med grenseverdier på hhv. 13,3 km, 16,5 km og 25,4 km, der frigjorte midler fra basiskriteriet tilbakeføres til kommunene gjennom innbyggertilskuddet og fordeles etter foreslåtte nye kostnadsnøkler?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har sendt ut på høring forslag til endringer i det kommunale inntektssystemet uten at endringene synliggjøres for den enkelte kommune. Det betyr at innbyggerne som skal ta stilling til eventuell kommunesammenslåing, ikke fullt ut kjenner de økonomiske konsekvensene av det valget de skal ta. Det kommer i tillegg til at innbyggerne ikke vet hvilke velferdsoppgaver kommunene skal ha ansvaret for framover. Usikkerhet rundt både økonomi og oppgaver, setter kommunene i en vanskelig situasjon når de skal ta med sine innbyggere på råd om sammenslåing av kommuner.

Svar:

I høringsnotatet om nytt inntektssystem foreslås det endringer som sikrer gode velferdstjenester i kommuner i hele landet, samtidig som man fjerner hindringer for kommunesammenslåing og gjør inntektssystemet mer rettferdig.

Et viktig tema som drøftes i høringsnotatet er dagens kompensasjon for smådriftsulemper i kommunal tjenesteproduksjon, og i hvilken grad kommuner skal kompenseres fullt ut for denne typen kostnader. Smådriftsulemper på tjenestenivå, for eksempel på skolesektoren, vil fortsatt bli behandlet som en ufrivillig kostnad, og bli kompensert fullt ut gjennom bosettingskriteriene i kostnadsnøkkel. Smådriftsulemper på kommunenivå er derimot av en annen karakter, og er ikke fullt ut ufrivillige for alle kommuner. Basistilskuddet, som i hovedsak skal dekke smådriftsulemper til administrasjon, tildeles i dag med et likt beløp per kommune, uavhengig av antall innbyggere. Dagens utforming av basistilskuddet gjør det lønnsomt å være liten, og ulønnsomt for kommunene å slå seg sammen. Dette forhindrer etablering av større og sterkere velferdskommuner, som er en målsetting et bredt flertall på Stortinget har sluttet seg til. Denne problemstillingen er tidligere belyst av både Rattsutvalget (NOU 1996:1) og av Inntektssystemutvalget (NOU 2005:18).

I følge departementets forslag vil kommuner med lange reiseavstander fortsatt få full kompensasjon for smådriftsulempene på kommunenivå, mens kommuner med kortere reiseavstander vil få lavere kompensasjon for smådriftsulemper på kommunenivå om en graderer basiskriteriet.

Det er etter departementets vurdering ikke rimelig at innbyggere i hele landet skal finansiere høye administrasjonskostnader for kommuner som velger å være små. Et gradert basistilskudd vil frigjøre midler fra ba-

siskriteriet som kan tilbakeføres til kommunene gjennom andre elementer i innbyggertilskuddet. Dette gir mulighet for å overføre midler fra administrasjon til tjenester i kommunene, slik at midlene kommer flere innbyggere i hele landet til gode.

Kommuner som fatter vedtak om sammenslåing, vil beholde basistilskuddet i 15 år uavkortet, før tilskuddet trappes ned over fem år. Dette inndelingstilskuddet vil baseres på inntektssystemet i 2016. I tillegg vil de motta reformstøtte og engangsstøtte. Disse kommunene vil dermed få gode og forutsigbare rammer.

De regionalpolitiske tilskuddene vurderes grundig, og foreslås videreført. Det foreslås imidlertid endringer i innretningen på noen av disse tilskuddene. Det legges opp til å forenkle tilskuddsstrukturen ved å slå sammen noen av dagens tilskudd, at de regionalpolitiske tilskuddene i større grad knyttes opp til graden av distriktsutfordringer, og at tilskuddene i større grad gis per innbygger i stedet for per kommune. Den siste justeringen vil gjøre inntektssystemet mer rettferdig, og gjør tilskuddene mer nøytrale i forhold til endringer i kommunestrukturen. Samtidig vil tilskuddet målrettes mer mot kommuner som har reelle distriktsmessige utfordringer, ved at småkommunetillegget foreslås knyttet til distriktsindeksen.

I høringsnotatet om nytt inntektssystem skisseres en modell for å innføre et gradert basiskriterium, og som et eksempel nevnes tre ulike grenseverdier. Når det innføres en modell med gradert basiskriterium, vil et lavere beløp enn i dag bli fordelt etter basiskriteriet. Med en grenseverdi på 25,4 km for å motta fullt basistilskudd vil det totale beløpet som omfordeles gjennom basistilskuddet reduseres fra 5,5 mrd. kroner (i 2015) til i underkant av 3 mrd. kroner. Det betyr at differansen på 2,5 mrd. kroner fordeles ut igjen til alle kommuner. I vedlagte beregninger tilbakeføres de frigjorte midlene etter regjeringens forslag til ny kostnadsnøk-

kel. Regjeringen vil komme tilbake med den eksakte modellen for tilbakeføringen i kommuneproposisjonen for 2017.

Den vedlagte tabellen viser den isolerte fordelingsvirkningen av å innføre et gradert basiskriterium for de tre grenseverdiene som er omtalt i høringsnotatet, hhv. 25,4 km, 16,5 km og 13,3 km, med en tilbakeføring etter regjeringens forslag til ny kostnadsnøkkel. I de tre modellene tilbakeføres hhv. 2,5 mrd., 1,8 mrd. og 1,6 mrd. kroner. Fordelingsvirkningene er beregnet i forhold til størrelsen på basistilskuddet i inntektssystemet i 2015, med 12,8 mill. kroner per kommune.

Jeg vil understreke at de totale fordelingsvirkningene av endringene i inntektssystemet vil avhenge av hvordan vi utformer endelig kostnadsnøkkel, inkludert gradert basiskriterium, de regionalpolitiske tilskuddene og skatteelementene. Departementet ber i høringsrunden om innspill og kommentarer til de ulike forslagene, og et helhetlig forslag til nytt inntektssystem med fordelingsvirkninger på kommunenivå vil bli presentert for Stortinget i kommuneproposisjonen for 2017.

Jeg viser for øvrig til at det er vanlig å oppdatere inntektssystemet om lag hvert fjerde år, og at Regjeringen Stoltenberg fremmet forslag til endringer i inntektssystemet uten at dette hadde vært på høring. Regjeringen har nå lagt frem et høringsnotat som gir kommunene og andre anledning til å vurdere forslagene og komme med innspill, før de endelige forslagene legges frem for Stortinget i kommuneproposisjonen.

Vedlegg til svar:

Fordelingsvirkninger for enkeltkommuner av gradert basiskriterium, tre ulike grenseverdier.

Vedlegg spørsmål 498: Fordelingsvirkninger gradert basiskriterium, ulike grenseverdier Tabellforklaring

Kolonne 1: Isolert fordelingsvirkning av å innføre et gradert basiskriterium og tilbakeføre midler etter forslaget til ny kostnadsnøkkel, i forhold til dagens basistilskudd (12,8 mill. per kommune i 2015). Grenseverdi=25,4 km. (1000 kr)

Kolonne 2: Isolert fordelingsvirkning av å innføre et gradert basiskriterium og tilbakeføre midler etter forslaget til ny kostnadsnøkkel, i forhold til dagens basistilskudd (12,8 mill. per kommune i 2015). Grenseverdi=25,4 km. (kr pr innb)

Kolonne 3: Isolert fordelingsvirkning av å innføre et gradert basiskriterium og tilbakeføre midler etter forslaget til ny kostnadsnøkkel, i forhold til dagens basistilskudd (12,8 mill. per kommune i 2015). Grenseverdi=16,5 km. (1000 kr)

Kolonne 4: Isolert fordelingsvirkning av å innføre et gradert basiskriterium og tilbakeføre midler etter forslaget til ny kostnadsnøkkel, i forhold til dagens basistilskudd (12,8 mill. per kommune i 2015). Grenseverdi=16,5 km. (kr pr innb)

Kolonne 5: Isolert fordelingsvirkning av å innføre et gradert basiskriterium og tilbakeføre midler etter forslaget til ny kostnadsnøkkel, i forhold til dagens basistilskudd (12,8 mill. per kommune i 2015). Grenseverdi=13,3 km. (1000 kr)

Kolonne 6: Isolert fordelingsvirkning av å innføre et gradert basiskriterium og tilbakeføre midler etter forslaget til ny kostnadsnøkkel, i forhold til dagens basistilskudd (12,8 mill. per kommune i 2015). Grenseverdi=13,3 km. (kr pr innb)

Kommune	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km.	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km.	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km.	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km.	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km.	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km.
	(1000 kr) kol. 1	(kr pr innb) kol. 2	(1000 kr) kol. 3	(kr pr innb) kol. 4	(1000 kr) kol. 5	(kr pr innb) kol. 6
0101 Halden	3 485	115	379	13	-821	-27
0104 Moss	2 940	93	-628	-20	-2 133	-68
0105 Sarpsborg	15 122	279	8 745	162	6 046	112
0106 Fredrikstad	25 616	329	16 442	211	12 484	160
0111 Hvaler	-5 086	-1 153	-2 571	-583	-712	-162
0118 Aremark	-1 847	-1 302	631	445	530	374
0119 Marker	-4 334	-1 199	-1 305	-361	898	249
0121 Rømskog	203	303	346	517	291	434
0122 Trøgstad	-6 342	-1 185	-5 058	-945	-4 003	-748
0123 Spydeberg	-8 134	-1 429	-7 874	-1 383	-7 517	-1320
0124 Askim	-4 356	-281	-5 830	-376	-6 369	-411
0125 Eidsberg	-5 204	-460	-5 693	-503	-5 668	-501
0127 Skiptvet	-7 085	-1 891	-5 543	-1 480	-4 361	-1164
0128 Rakkestad	-5 912	-738	-5 594	-699	-5 108	-638
0135 Råde	-7 162	-998	-6 899	-961	-6 499	-905

Kommune	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km.	(1000 kr) kol. 1	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km.	(kr pr innb) kol. 2	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km.	(1000 kr) kol. 3	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km.	(kr pr innb) kol. 4	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km.	(1000 kr) kol. 5	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km.	(kr pr innb) kol. 6
0136 Rygge	-4 115	-270			-345	-5 246			-5 566		-366	
0137 Våler	-6 385	-1 275			-975	-4 884			-3 697		-738	
0138 Hobøl	-7 349	-1 386			-1 205	-6 390			-5 574		-1051	
0211 Vestby	-3 625	-224			-297	-4 800			-5 126		-317	
0213 Ski	2 583	87			-18	-525			-1 766		-59	
0214 Ås	-2 968	-163			-247	-4 479			-4 982		-274	
0215 Frogn	-4 345	-277			-360	-5 638			-6 067		-387	
0216 Nesodden	-2 675	-145			-226	-4 162			-4 637		-252	
0217 Oppegård	645	24			-82	-2 181			-3 331		-126	
0219 Bærum	46 895	391			265	31 756			25 066		209	
0220 Asker	16 679	283			165	9 754			6 787		115	
0221 Aurskog-Høland	-1 703	-109			-108	-1 692			-1 215		-78	
0226 Sørum	-2 655	-156			-220	-3 743			-3 975		-234	
0227 Fet	-5 568	-500			-519	-5 780			-5 601		-503	
0228 Rælingen	-3 874	-227			-313	-5 349			-5 867		-343	
0229 Enebakk	-5 482	-515			-526	-5 597			-5 357		-503	
0230 Lørenskog	3 786	109			-1	-31			-1 652		-47	
0231 Skedsmo	12 035	233			117	6 050			3 458		67	
0233 Nittedal	-975	-43			-139	-3 147			-3 967		-175	
0234 Gjerdrum	-8 052	-1 270			-1 251	-7 933			-7 659		-1208	
0235 Ullensaker	4 117	125			20	657			-732		-22	
0236 Nes	-401	-20			-65	-1 314			-1 343		-66	
0237 Eidsvoll	175	8			-75	-1 717			-2 319		-101	
0238 Nannestad	-4 822	-408			-428	-5 062			-4 869		-412	
0239 Hurdal	-4 433	-1 643			-394	-1 063			892		331	
0301 Oslo	278 953	436			316	202 586			168 436		263	
0402 Kongsvinger	-1 369	-77			-129	-2 301			-2 383		-134	
0403 Hamar	2 470	83			-27	-814			-2 166		-73	
0412 Ringsaker	5 756	171			83	2 791			1 773		53	
0415 Løten	-6 853	-906			-878	-6 635			-6 250		-827	
0417 Stange	-974	-49			-115	-2 275			-2 566		-130	

Kommune	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. (1000 kr) kol. 1	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. (kr pr innb) kol. 2	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. (1000 kr) kol. 3	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. (kr pr innb) kol. 4	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. (1000 kr) kol. 5	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. (kr pr innb) kol. 6
0418 Nord-Odal	-4 973	-973	-2 922	-572	-1 341	-262
0419 Sør-Odal	-5 098	-650	-4 028	-513	-3 050	-389
0420 Eidskog	-5 466	-876	-4 208	-674	-3 131	-502
0423 Grue	-5 118	-1 043	-3 115	-635	-1 570	-320
0425 Åsnes	-4 657	-614	-3 490	-460	-2 434	-321
0426 Våler	-5 427	-1 424	-3 074	-807	-1 328	-349
0427 Elverum	-779	-38	-2 346	-114	-2 790	-135
0428 Trysil	-300	-46	2 663	405	2 236	340
0429 Åmot	-3 128	-708	153	35	1 504	340
0430 Stor-Elvdal	1 484	555	1 094	409	919	344
0432 Rendalen	1 173	629	864	463	726	389
0434 Engerdal	910	659	670	485	563	408
0436 Tolga	-2 050	-1 238	756	456	635	383
0437 Tynset	-3 829	-689	-1 459	-262	365	66
0438 Alvdal	-3 288	-1 361	734	304	865	358
0439 Folldal	953	593	702	437	590	367
0441 Os	-3 245	-1 620	862	430	724	362
0501 Lillehammer	1 567	58	-1 078	-40	-2 079	-77
0502 Gjøvik	3 313	112	613	21	-348	-12
0511 Dovre	-2 343	-861	1 116	410	937	345
0512 Lesja	1 236	596	911	439	765	369
0513 Skjåk	-553	-244	912	402	766	337
0514 Lom	-2 215	-943	936	399	786	335
0515 Vågå	-3 986	-1 078	-869	-235	1 274	345
0516 Nord-Fron	-5 253	-913	-3 582	-622	-2 244	-390
0517 Sel	-3 757	-628	-1 399	-234	421	70
0519 Sør-Fron	-6 663	-2 081	-4 734	-1 478	-3 298	-1030
0520 Ringebru	-4 983	-1 114	-2 709	-605	-992	-222
0521 Øyer	-6 088	-1 198	-4 436	-873	-3 145	-619
0522 Gausdal	-5 197	-830	-3 646	-582	-2 379	-380
0528 Østre Toten	-2 815	-190	-3 301	-223	-3 172	-214

Kommune	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. (1000 kr) kol. 1	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. (kr pr innb) kol. 2	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. (1000 kr) kol. 3	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. (kr pr innb) kol. 4	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. (1000 kr) kol. 5	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. (kr pr innb) kol. 6
0529 Vestre Toten	-4 533	-345	-5 161	-393	-5 192	-395
0532 Jevnaker	-7 409	-1 128	-7 083	-1 078	-6 654	-1013
0533 Lunner	-4 973	-551	-4 218	-467	-3 425	-380
0534 Gran	-3 272	-240	-3 634	-266	-3 451	-253
0536 Søndre Land	-3 436	-597	-733	-127	1 311	228
0538 Nordre Land	-4 328	-642	-2 600	-386	-1 189	-176
0540 Sør-Aurdal	6	2	1 368	437	1 149	367
0541 Etnedal	-1 742	-1 236	698	495	586	416
0542 Nord-Aurdal	-5 354	-827	-3 979	-615	-2 826	-437
0543 Vestre Slidre	-4 764	-2 193	-1 383	-636	746	343
0544 Øystre Slidre	-3 291	-1 026	480	150	1 059	330
0545 Vang	960	593	708	437	594	367
0602 Drammen	19 897	298	11 822	177	8 290	124
0604 Kongsberg	1 402	53	-1 051	-40	-1 942	-73
0605 Ringerike	4 242	143	2 099	71	1 517	51
0612 Hole	-6 369	-960	-5 485	-826	-4 674	-704
0615 Flå	638	627	470	462	395	388
0616 Nes	-4 726	-1 380	-1 828	-534	279	81
0617 Gol	-6 094	-1 320	-4 466	-967	-3 190	-691
0618 Hemsedal	-487	-210	919	397	772	334
0619 Ål	-3 963	-840	-1 231	-261	807	171
0620 Hol	-3 292	-742	65	15	1 377	310
0621 Sigdal	-1 323	-376	1 411	401	1 185	337
0622 Krødsherad	-2 168	-955	920	405	772	340
0623 Modum	-3 994	-294	-4 515	-332	-4 459	-328
0624 Øvre Eiker	-2 239	-124	-3 543	-197	-3 889	-216
0625 Nedre Eiker	-261	-11	-2 730	-113	-3 702	-154
0626 Lier	960	38	-1 313	-52	-2 113	-83
0627 Røyken	-1 434	-69	-3 114	-149	-3 654	-175
0628 Hurum	-4 937	-528	-4 381	-468	-3 708	-396
0631 Flesberg	-3 013	-1 115	1 059	392	942	349

Kommune	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km.	(1000 kr) kol. 1	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km.	(kr pr innb) kol. 2	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km.	(1000 kr) kol. 3	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km.	(kr pr innb) kol. 4	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km.	(1000 kr) kol. 5	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km.	(kr pr innb) kol. 6
0632 Rollag	906	654	667	482	560	405						
0633 Nore og Uvdal	1 474	581	1 086	428	913	360						
0701 Horten	1 090	41	-1 821	-68	-3 005	-112						
0702 Holmestrand	-6 430	-606	-7 044	-664	-7 148	-674						
0704 Tønsberg	8 131	195	3 375	81	1 365	33						
0706 Sandefjord	10 026	222	4 734	105	2 480	55						
0709 Larvik	9 929	229	5 245	121	3 356	77						
0711 Svelvik	-7 012	-1 066	-6 392	-972	-5 768	-877						
0713 Sande	-5 915	-652	-5 768	-636	-5 385	-594						
0714 Hof	-6 941	-2 236	-5 092	-1 640	-3 717	-1197						
0716 Re	-5 193	-567	-4 734	-517	-4 130	-451						
0719 Andebu	-6 112	-1 059	-4 813	-834	-3 737	-647						
0720 Stokke	-5 628	-486	-6 127	-530	-6 126	-530						
0722 Nøtterøy	-1 108	-52	-3 265	-152	-4 083	-190						
0723 Tjøme	-7 791	-1 558	-7 004	-1 400	-6 311	-1262						
0728 Lardal	-5 520	-2 263	-2 644	-1 084	-583	-239						
0805 Porsgrunn	5 180	145	1 260	35	-364	-10						
0806 Skien	14 175	264	7 972	148	5 338	99						
0807 Notodden	-4 066	-324	-4 614	-367	-4 576	-364						
0811 Siljan	-6 671	-2 805	-4 357	-1 832	-2 687	-1130						
0814 Bamble	-3 753	-265	-4 247	-300	-4 163	-294						
0815 Kragerø	-5 060	-475	-5 129	-482	-4 843	-455						
0817 Drangedal	696	169	1 700	412	1 428	346						
0819 Nome	-4 983	-750	-3 557	-535	-2 358	-355						
0821 Bø	-7 536	-1 286	-7 098	-1 211	-6 607	-1128						
0822 Sauherad	-6 376	-1 468	-4 711	-1 085	-3 425	-789						
0826 Tinn	-2 021	-340	1 253	211	1 970	332						
0827 Hjørtal	-1 880	-1 178	718	450	603	378						
0828 Seljord	-2 697	-905	1 222	410	1 026	344						
0829 Kviteseid	-1 925	-773	1 040	418	874	351						
0830 Nissedal	891	613	657	452	551	379						

Kommune	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km.	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km.	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km.	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km.	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km.
	(1000 kr) kol. 1	(kr pr innb) kol. 2	(1000 kr) kol. 3	(kr pr innb) kol. 4	(1000 kr) kol. 5
0831 Fyresdal	821	633	605	466	508
0833 Tokke	964	429	936	417	786
0834 Vinje	1 997	537	1 472	396	1 236
0901 Risør	-6 144	-888	-5 391	-779	-4 649
0904 Grimstad	-842	-39	-2 818	-129	-3 514
0906 Arendal	10 008	226	5 285	120	3 376
0911 Gjerstad	-4 699	-1 893	-1 428	-575	858
0912 Vegårshei	-3 458	-1 718	623	309	749
0914 Tvedestrand	-5 592	-923	-4 274	-705	-3 164
0919 Froland	-5 944	-1 079	-4 534	-823	-3 383
0926 Lillesand	-5 624	-550	-5 857	-573	-5 693
0928 Birkenes	-5 346	-1 064	-3 432	-683	-1 950
0929 Åmli	1 164	642	858	473	720
0935 Iveland	-3 462	-2 635	594	452	499
0937 Evje og Hornes	-4 502	-1 271	-1 566	-442	574
0938 Bygland	772	658	569	485	478
0940 Valle	761	610	560	450	471
0941 Bykle	585	627	431	462	362
1001 Kristiansand	29 375	339	19 128	221	14 675
1002 Mandal	-3 307	-214	-4 421	-287	-4 696
1003 Farsund	-5 457	-569	-5 301	-552	-4 893
1004 Flekkefjord	-4 947	-547	-4 587	-507	-4 035
1014 Vennesla	-3 466	-246	-4 045	-287	-4 001
1017 Songdalen	-6 350	-1 003	-5 456	-862	-4 638
1018 Søgne	-5 733	-516	-6 227	-560	-6 228
1021 Marnardal	-3 807	-1 665	-53	-23	856
1026 Åseral	630	674	464	497	390
1027 Audnedal	-2 433	-1 393	794	455	667
1029 Lindesnes	-4 906	-1 007	-2 739	-562	-1 084
1032 Lyngdal	-5 345	-650	-4 750	-578	-4 071
1034 Hægebostad	-1 815	-1 065	745	437	626

Kommune	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km.		(1000 kr) kol. 1		Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km.		(kr pr innb) kol. 2		Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km.		(1000 kr) kol. 3		Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km.		(kr pr innb) kol. 4		(1000 kr) kol. 5		Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km.		(kr pr innb) kol. 6																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
1037 Kvinesdal	-4 076		-687									-1 948																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														

Kommune	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km.		Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km.		Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km.	
	(1000 kr) kol. 1	(kr pr innb) kol. 2	(1000 kr) kol. 3	(kr pr innb) kol. 4	(1000 kr) kol. 5	(kr pr innb) kol. 6
1219 Bømlo	-2 121	-180	-1 238	-105	-247	-21
1221 Stord	-2 512	-135	-4 089	-220	-4 613	-248
1222 Fitjar	-5 124	-1 685	-2 300	-757	-255	-84
1223 Tysnes	765	276	1 177	425	988	357
1224 Kvinnherad	-652	-49	383	29	1 528	115
1227 Jondal	714	658	526	485	442	407
1228 Odda	-5 612	-804	-4 626	-662	-3 719	-533
1231 Ullensvang	1 080	318	1 476	435	1 240	365
1232 Eidfjord	608	637	448	469	376	394
1233 Ulvik	737	665	543	490	456	412
1234 Granvin	-2 710	-2 962	423	462	355	388
1235 Voss	-2 295	-161	-2 491	-175	-2 165	-152
1238 Kvam	-3 612	-421	-2 293	-267	-1 100	-128
1241 Fusa	-726	-190	1 591	415	1 336	349
1242 Samnanger	-4 160	-1 703	-569	-233	835	342
1243 Os	-1 555	-82	-2 841	-150	-3 147	-166
1244 Austevoll	-975	-197	1 997	404	1 678	339
1245 Sund	-5 404	-811	-4 114	-618	-3 015	-452
1246 Fjell	595	25	-1 310	-54	-1 902	-79
1247 Askøy	2 844	103	372	13	-470	-17
1251 Vaksdal	-1 723	-416	1 751	423	1 471	355
1252 Modalen	344	924	253	681	213	572
1253 Osterøy	-3 928	-504	-2 288	-294	-913	-117
1256 Meland	-6 144	-801	-5 642	-736	-5 054	-659
1259 Øygarden	-5 428	-1 157	-3 353	-715	-1 777	-379
1260 Radøy	-5 773	-1 154	-4 060	-812	-2 719	-543
1263 Lindås	-1 210	-79	-1 026	-67	-422	-28
1264 Austrheim	-5 825	-2 035	-3 243	-1 133	-1 374	-480
1265 Fedje	455	804	335	592	282	498
1266 Masfjorden	1 053	624	776	459	652	386
1401 Flora	-4 130	-350	-4 209	-357	3 888	-330

Kommune	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. (1000 kr) kol. 1	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. (kr pr innb) kol. 2	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. (1000 kr) kol. 3	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. (kr pr innb) kol. 4	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. (1000 kr) kol. 5	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. (kr pr innb) kol. 6
1411 Gulen	1 413	612	1 041	451	874	379
1412 Solund	545	682	402	503	337	422
1413 Hyllestad	848	609	625	449	525	377
1416 Høyanger	2 235	532	1 729	412	1 452	346
1417 Vik	1 567	585	1 155	431	970	362
1418 Balestrand	835	635	615	468	517	393
1419 Leikanger	-4 071	-1 797	-332	-146	758	335
1420 Sogndal	-5 848	-768	-5 012	-659	-4 207	-553
1421 Aurland	998	577	736	425	618	357
1422 Lærdal	1 218	559	897	412	754	346
1424 Årdal	-5 606	-1 024	-3 879	-708	-2 521	-460
1426 Luster	-570	-112	2 058	405	1 729	340
1428 Askvoll	1 774	593	1 307	437	1 098	367
1429 Fjaler	-704	-248	1 264	445	1 062	374
1430 Gaular	-2 268	-771	1 256	427	1 055	359
1431 Jølster	-2 223	-726	1 294	423	1 087	355
1432 Førde	-4 560	-359	-5 058	-398	-5 012	-394
1433 Naustdal	-4 028	-1 443	-539	-193	969	347
1438 Bremanger	2 371	606	1 747	447	1 467	375
1439 Vågsøy	-5 713	-938	-4 435	-729	-3 356	-551
1441 Selje	1 541	554	1 135	408	954	343
1443 Eid	-5 274	-888	-3 673	-618	-2 378	-400
1444 Hornindal	-2 075	-1 705	554	455	466	383
1445 Gloppen	-2 726	-478	152	27	1 982	347
1449 Stryn	-1 281	-179	1 830	255	2 403	335
1502 Molde	1 452	56	-629	-24	-1 292	-49
1504 Ålesund	9 450	206	4 517	98	2 457	53
1505 Kristiansund	147	6	-2 192	-89	-3 067	-125
1511 Vanylven	-157	-48	1 390	423	1 168	355
1514 Sande	-1 556	-590	1 096	415	920	349
1515 Herøy	-5 336	-598	-4 833	-542	-4 210	-472

Kommune	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. (1000 kr) kol. 1	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. (kr pr innb) kol. 2	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. (1000 kr) kol. 3	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. (kr pr innb) kol. 4	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. (1000 kr) kol. 5	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. (kr pr innb) kol. 6
1516 Ulstein	-6 949	-846	-7 003	-853	-6 787	-826
1517 Hareid	-7 860	-1 549	-7 259	-1 431	-6 683	-1317
1519 Volda	-5 270	-590	-4 807	-538	-4 205	-471
1520 Ørsta	-4 142	-392	-3 796	-359	-3 218	-305
1523 Ørskog	-7 042	-3 070	-4 921	-2 145	-3 385	-1475
1524 Norddal	1 069	631	788	465	662	391
1525 Stranda	-2 572	-556	973	210	1 531	331
1526 Stordal	-1 984	-1 910	512	493	430	414
1528 Sykkylven	-6 273	-810	-5 903	-762	-5 401	-698
1529 Skodje	-7 012	-1 587	-5 725	-1 296	-4 695	-1062
1531 Sula	-6 590	-754	-6 845	-783	-6 736	-771
1532 Giske	-5 806	-741	-5 189	-663	-4 517	-577
1534 Haram	-1 101	-121	1 508	165	2 866	315
1535 Vestnes	-4 140	-620	-2 090	-313	-475	-71
1539 Rauma	-2 407	-322	24	3	1 944	260
1543 Nesset	-132	-44	1 207	406	1 014	341
1545 Midsund	-69	-34	911	443	765	372
1546 Sandøy	810	635	597	468	502	393
1547 Aukra	-4 242	-1 236	-1 097	-320	1 145	334
1548 Fræna	-3 083	-315	-1 778	-181	-570	-58
1551 Eide	-5 467	-1 583	-3 039	-880	-1 249	-362
1554 Averøy	-4 065	-711	-1 695	-297	119	21
1557 Gjennes	-2 217	-868	1 082	424	909	356
1560 Tingvoll	1 176	383	1 297	422	1 090	354
1563 Sunndal	-5 467	-763	-4 458	-623	-3 532	-493
1566 Surnadal	-3 534	-589	-999	-167	938	156
1567 Rindal	-1 649	-808	869	426	730	358
1571 Halså	999	635	736	468	618	393
1573 Smøla	1 258	586	927	432	779	363
1576 Aure	1 997	559	1 471	412	1 236	346
1601 Trondheim	69 034	378	48 109	263	38 834	213

Kommune	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. (1000 kr) kol. 1	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. (kr pr innb) kol. 2	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. (1000 kr) kol. 3	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. (kr pr innb) kol. 4	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. (1000 kr) kol. 5	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. (kr pr innb) kol. 6
1612 Hemne	-3 075	-727	445	105	1 342	317
1613 Snillfjord	663	666	488	491	410	412
1617 Hitra	1 089	239	1 745	383	1 466	322
1620 Frøya	-765	-166	1 789	389	1 503	326
1621 Ørland	-6 559	-1 268	-5 185	-1 003	-4 083	-790
1622 Agdenes	1 111	629	819	463	688	389
1624 Rissa	-2 551	-382	224	34	2 135	320
1627 Bjugn	-4 364	-922	-1 797	-379	124	26
1630 Åfjord	1 834	564	1 351	416	1 135	349
1632 Roan	659	667	485	491	408	413
1633 Osen	709	709	522	523	439	439
1634 Oppdal	-6 597	-964	-6 002	-877	-5 376	-785
1635 Rennebu	-508	-198	1 063	415	893	348
1636 Meldal	-4 928	-1 246	-2 402	-607	-530	-134
1638 Orkdal	-4 708	-403	-5 009	-428	-4 849	-415
1640 Røros	-5 129	-918	-3 246	-581	-1 775	-318
1644 Holtålen	1 143	569	842	419	707	352
1648 Midtre Gauldal	-2 045	-322	1 117	176	2 047	322
1653 Melhus	-1 965	-124	-2 377	-150	-2 168	-136
1657 Skaun	-5 671	-752	-4 844	-642	-4 037	-535
1662 Klæbu	-6 908	-1 151	-6 079	-1 013	-5 323	-887
1663 Malvik	-4 827	-359	-5 622	-419	-5 767	-429
1664 Selbu	-2 816	-699	802	199	1 374	341
1665 Tydal	544	637	401	470	337	394
1702 Steinkjer	729	34	-567	-26	-782	-36
1703 Namsos	-3 793	-290	-4 275	-327	-4 186	-320
1711 Meråker	1 440	566	1 061	417	891	350
1714 Stjørdal	617	27	-1 136	-50	-1 635	-72
1717 Frosta	-4 391	-1 667	-1 031	-391	917	348
1718 Leksvik	-495	-139	1 530	430	1 285	361
1719 Levanger	-770	-40	-1 869	-97	-2 028	-105

Kommune	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. (1000 kr) kol. 1	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. (kr pr innb) kol. 2	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. (1000 kr) kol. 3	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. (kr pr innb) kol. 4	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. (1000 kr) kol. 5	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. (kr pr innb) kol. 6
1721 Verdal	-3 171	-215	-3 767	-255	-3 722	-252
1724 Verran	-2 763	-1 089	1 065	420	895	353
1725 Namdalseid	-545	-324	765	455	642	382
1736 Snåsa	1 100	508	927	429	779	360
1738 Lierne	967	701	712	517	598	434
1739 Røyrvik	385	785	284	578	239	486
1740 Namsskogan	650	712	479	525	403	441
1742 Grong	-2 308	-931	1 005	405	845	341
1743 Høylandet	874	698	644	515	541	432
1744 Overhalla	-4 594	-1 222	-1 800	-479	250	67
1748 Fosnes	464	728	342	536	287	450
1749 Flatanger	712	636	525	469	441	394
1750 Vikna	-5 211	-1 202	-2 991	-690	-1 316	-304
1751 Nærøy	-255	-50	2 044	403	1 717	338
1755 Leka	411	733	303	540	254	454
1756 Inderøy	-4 514	-667	-2 811	-415	-1 423	-210
1804 Bodø	11 294	226	6 141	123	4 025	81
1805 Narvik	-1 238	-66	-2 263	-121	-2 397	-128
1811 Bindal	969	652	714	481	600	404
1812 Sømna	-565	-272	899	432	755	363
1813 Brønnøy	-4 904	-619	-4 014	-507	-3 137	-396
1815 Vega	743	610	547	449	460	378
1816 Vevelstad	400	793	295	585	248	491
1818 Herøy	994	573	733	422	615	355
1820 Alstahaug	-6 395	-862	-5 847	-788	-5 241	-706
1822 Leirfjord	-2 592	-1 173	925	419	777	352
1824 Vefsn	-3 602	-270	-3 998	-300	-3 848	-289
1825 Grane	931	639	686	471	576	396
1826 Hattfjelldal	914	603	673	444	566	373
1827 Dønna	965	680	711	501	598	421
1828 Nesna	1 093	581	805	428	676	359

Kommune	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km.	(1000 kr) kol. 1	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km.	(kr pr innb) kol. 2	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km.	(1000 kr) kol. 3	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km.	(kr pr innb) kol. 4	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km.	(1000 kr) kol. 5	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km.	(kr pr innb) kol. 6
1832 Hemnes	450	99			1 869	412			1 570		346	
1833 Rana	2 026	78			53	2			-520		-20	
1834 Lurøy	1 488	782			1 097	576			921		484	
1835 Træna	398	819			293	603			246		507	
1836 Rødøy	963	747			709	550			596		462	
1837 Meløy	2 213	342			2 670	413			2 243		347	
1838 Gildeskål	1 290	632			950	466			798		391	
1839 Beiarn	677	630			499	464			419		390	
1840 Saltdal	-3 754	-797			-834	-177			1 328		282	
1841 Fauske	-4 781	-499			-4 278	-446			-3 630		-379	
1845 Sørfold	1 202	609			886	449			744		377	
1848 Steigen	1 467	574			1 081	423			908		355	
1849 Hamarøy	1 134	626			835	461			702		387	
1850 Tysfjord	1 233	613			909	452			763		380	
1851 Lødingen	1 288	583			949	430			797		361	
1852 Tjeldsund	814	641			600	472			504		397	
1853 Evenes	-862	-613			659	469			554		394	
1854 Ballangen	1 114	430			1 093	422			918		354	
1856 Røst	405	723			298	533			251		447	
1857 Værøy	534	689			394	508			331		427	
1859 Flakstad	-1 005	-733			613	447			515		375	
1860 Vestvågøy	-3 390	-306			-2 894	-261			-2 193		-198	
1865 Vågan	-3 389	-366			-2 074	-224			-874		-94	
1866 Hadsel	-2 788	-344			-734	-91			941		116	
1867 Bø	1 604	608			1 182	448			993		376	
1868 Øksnes	-2 826	-619			648	142			1 481		324	
1870 Sortland	-4 667	-461			-4 432	-438			-3 944		-390	
1871 Andøy	2 753	550			2 028	406			1 704		341	
1874 Moskenes	673	613			496	452			417		379	
1902 Tromsø	20 861	289			13 589	188			10 587		147	
1903 Harstad	671	27			-1 278	-52			-1 893		-77	

Kommune	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. kol. 1	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. kol. 2	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. kol. 3	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. kol. 4	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. kol. 5	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. kol. 6
1911 Kvæfjord	-3 308	-1 066	396	128	1 103	355
1913 Skånland	-1 366	-465	1 247	425	1 047	357
1917 Ibestad	929	661	685	487	575	409
1919 Gratangen	768	677	566	499	476	419
1920 Lavangen	410	406	508	504	427	423
1922 Bardu	-3 344	-829	102	25	1 287	319
1923 Salangen	-1 488	-664	917	409	770	344
1924 Målselv	-1 066	-159	2 492	372	2 093	312
1925 Sørreisa	-5 508	-1 595	-3 025	-876	-1 204	-349
1926 Dyrøy	593	508	570	488	479	410
1927 Tranøy	1 005	650	740	479	622	402
1928 Torsken	658	732	485	539	407	453
1929 Berg	576	641	424	472	356	396
1931 Lenvik	-1 130	-98	193	17	1 494	129
1933 Balsfjord	1 665	293	2 270	400	1 907	336
1936 Karlsøy	1 349	581	994	428	835	360
1938 Lyngen	1 838	616	1 354	454	1 138	381
1939 Storfjord	1 123	583	828	429	695	361
1940 Kåfjord	1 251	569	922	419	775	352
1941 Skjervøy	1 570	542	1 157	399	972	335
1942 Nordreisa	-639	-131	1 960	403	1 646	338
1943 Kvænangen	846	692	623	510	524	428
2002 Vardø	1 132	533	834	393	701	330
2003 Vadsø	-7 510	-1 204	-7 098	-1 138	-6 622	-1062
2004 Hammerfest	-6 509	-628	-7 060	-681	-7 128	-688
2011 Kautokeino	1 640	562	1 208	414	1 015	348
2012 Alta	-185	-9	-1 297	-65	-1 439	-72
2014 Loppa	680	673	501	496	421	416
2015 Hasvik	676	643	498	474	418	398
2017 Kvalsund	709	672	522	495	439	416
2018 Måsøy	762	610	561	450	471	378

Kommune	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. (1000 kr) kol. 1	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=25,4 km. (kr pr innb) kol. 2	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. (1000 kr) kol. 3	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=16,5 km. (kr pr innb) kol. 4	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. (1000 kr) kol. 5	Differanse dagens basiskriterium og gradert basis inkl. tilbakeføring etter kostnadsnøkkelen. Grenseverdi=13,3 km. (kr pr innb) kol. 6
2019 Nordkapp	1 737	534	1 280	393	1 075	330
2020 Porsanger	1 980	500	1 459	368	1 226	309
2021 Karasjok	1 465	542	1 079	399	907	335
2022 Lebesby	905	676	667	498	560	418
2023 Gamvik	651	582	479	429	403	360
2024 Berlevåg	637	610	470	449	394	377
2025 Tana	1 676	581	1 235	428	1 037	359
2027 Nesseby	615	668	453	492	381	413
2028 Båtsfjord	1 140	517	840	381	706	320
2030 Sør-Varanger	-2 988	-295	-1 627	-161	-382	-38
Hele landet	0	0	0	0	0	0

SPØRSMÅL NR. 499**Innlevert 29. januar 2016 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås****Besvart 9. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«I sitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 429 fra stortingsrepresentant Geir Pollestad skriver finansministeren at det er bevilget 480 mill. kroner til vedlikehold og fornying av jernbanen, 340 mill. kroner til vedlikehold av riksvegnettet og 200 mill. kroner til fornyings- og programområdetiltak på riksveg.

Kan statsråden spesifisere til hvilke prosjekter og hvor i landet disse midlene skal brukes?»

BEGRUNNELSE:

Den vanskelige tiden norsk økonomi nå er inne i fordrer handlekraft og aktivitet fra regjeringens side. Med stadig økende arbeidsledighet, særlig på Vestlandet, er det maktpåliggende at politiske myndigheter iverksetter tiltak for å bedre situasjonen på sysselsettingsområdet. Stortingsrepresentant Pollestad og andre har tidligere etterlyst slike tiltak, og regjeringen har svart at det foreligger en tiltakspakke på til sammen om lag fire mrd. kroner. Det konkrete innholdet i denne pakken har det likevel vist seg å være vanskelig for regjeringen å konkretisere. I det tidligere omtalte svaret til representant Pollestad blander finansministeren, etter hva jeg kan se, sammen tall både fra budsjettforslaget, tilleggsproposisjonen og budsjettforliket; og kun få av tiltakene er spesifisert. Det er således på bakgrunn av dette svaret vanskelig å danne seg et bilde både av totaliteten i tiltakspakken og av hvilke tiltak som faktisk planlegges gjennomført. Jeg ønsker derfor å be samferdselsministeren konkretisere de delene av tiltakspakken som faller inn under hans ansvarsområde.

Svar:

Jeg har merket meg at Senterpartiet i debatten om arbeidsledighet, har vært svært opptatt av å skille ut innholdet i tiltakspakken fra samferdselsbudsjettet totalt sett. La meg derfor minne om at bevilgningene til samferdselsformål har økt kraftig, og spesielt til den type aktiviteter som raskt gir sysselsettingseffekt. Mens bevilgninger til vedlikehold og fornying av vei og jernbane lå flatt på rundt 5 mrd. kroner de siste årene under forrige regjering, så er tilsvarende nivå på rundt 9,2 mrd. kr for 2016. Det er en vesentlig økning, hvorav mesteparten ikke defineres innen tiltakspakken. Innenfor samferdselsetatene opplever man nå et vedlikeholdsetterslepet reduseres, etter mange år med økende forfall.

For Samferdselsdepartementet utgjorde tiltakspakken i alt 1 108 mill. kr. I Prop. 1 S (2015-2016) ble det redegjort for at tiltakspakken omfatter følgende tiltak innenfor kystforvaltning, jernbane og veg:

- Vedlikeholde fyrstasjoner og fjerne eierløse blåskjellanlegg for 50 mill. kr.
- Utbedre stormskader på fiskerihavner på Vestlandet og i Nord-Norge for 38 mill. kr.
- Fornyingsstiltak på Vossabanen for 150 mill. kr, Jærbanen for 110 mill. kr og vedlikehold og fornyingsstiltak for øvrig på jernbanen for 220 mill. kr. De konkrete tiltakene omfatter ballastrensing, fornying av kontaktledninger, skinnebytte, sporveksler og ulike tiltak for underbygging av jernbanen (grøfting og drenering).
- Vedlikehold av riksvegnettet, dvs. reasfaltering og annet vedlikehold for 340 mill. kr
- Fornyingsstiltak på vegnettet for 200 mill. kr.

I Stortingets behandling av statsbudsjettet ble det gjort endringer i tiltakspakken sammenlignet med Regjeringens budsjettforslag for budsjettåret 2016. Bevilgningen til vedlikehold i regi Statens vegvesen er blitt noe redusert, mens bevilgningen til Jernbaneverket er økt. I tillegg ble Vegvesenets satsing på rasikring og sykkelveier økt. Sistnevnte har også sysselsettingseffekt, selv om det ikke var en del av den opprinnelige tiltakspakken.

Jeg minner om at fra 2015 til 2016 er bevilgningen til Statens vegvesen (kap. 1320) økt med om lag 2,3 mrd. kr. I tillegg kommer en bevilgning på 1,3 mrd. kr til Nye Veier AS, dvs. en økning i bevilgningene til Vegformål med i alt 3,6 mrd. kr fra 2015 til 2016. Dette utgjør en økning på 13,6 pst. Til sammenligning innebar siste budsjettforslaget for 2014 fra Regjeringen Stoltenberg II en økning på 1,7 mrd. kr til Vegformål fra saldert budsjett 2013. Dette utgjør en økning på 8,1 pst. fra et initielt lavere nivå. Det høye nivået på vegbevilgningene i 2016 vil bety oppdrag både for små og store virksomheter, og vil gi en betydelig stimulans til økt sysselsetting.

SPØRSMÅL NR. 500**Innlevert 29. januar 2016 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 5. februar 2016 av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU Elisabeth Aspaker****Spørsmål:**

«Hvilke miljørelevante EU-direktiver og forordninger er ikke implementert i norsk lovverk, og kan statsråden gi en begrunnelse for hvorfor de enkelte direktivene eller forordningene ikke er implementert?»

BEGRUNNELSE:

Et direktiv er en rettsakt i Den europeiske union. Unionens medlemsstater er innen en gitt tidsfrist pålagt å innføre i nasjonale lovverk den lovgivning som er nødvendig for å oppfylle direktivets intensjon. De direktiver som omfatter saksområder som inngår i EØS-avtalen må også innføres i de EFTA-land som er tilsluttet EØS-avtalen.

Svar:

Norge og EU bygger miljøpolitikken på samme grunnleggende prinsipper og legger til grunn at hensynet til miljø skal være en del av politikken også på andre områder. I EØS-avtalen er det slått fast at Norge og EU har samme siktemål; et høyt beskyttelsesnivå og et bedre miljø. Dette er også vektlagt i EØS-avtalens miljøbestemmelser. Det har derfor siden inngåelsen av EØS-avtalen vært et politisk ønske om et tett og forpliktende samarbeid med EU i miljøpolitikken, og store deler av EUs regelverk på miljøområdet er innlemmet i EØS-avtalen.

Hvorvidt en rettsakt skal innlemmes i EØS-avtalen og dermed gjennomføres i norsk rett vil i all hovedsak basere seg på en vurdering av om rettsakten omfattes av EØS-avtalens saklige og geografiske virkeområde. Dette gjelder også miljørelevante EU-rettsakter, og dette er nærmere gjennomgått i Meld. St. 5 (2012-2013) om EØS-avtalen og Norges øvrige avtaler med EU. Nedenfor omtales typiske eksempler på avgrensning av EØS-avtalens saklige og geografiske virkeområde og hvordan dette har gitt seg utslag for miljørelevante rettsakter.

På miljøområdet er det først om fremst "klassisk" naturforvaltning, dvs. vern og forvaltning av områder, flora og fauna, som faller utenfor avtalens saklige virkeområde. Rettsakter på dette området, herunder Fugledirektivet (2009/147/EF) og Habitatdirektivet (92/43/EØF), er ikke en del av EØS-avtalen og er derfor heller ikke gjennomført i norsk rett.

Rettsakter som dels berører naturforvaltning, dels handel med tredjeland og/eller gjennomfører internasjonale avtaler, er heller ikke innlemmet, herunder EUs

forordning om handel med truede arter (forordning (EF) 338/97). I tillegg til å berøre naturforvaltning, regulerer denne forordningen handel med tredjeland og gjennomfører Konvensjon om internasjonal handel med truede arter (CITES). EUs forordning om gjennomføring av Nagoya-protokollen til Biomangfoldkonvensjonen (forordning (EU) 511/2014) er av tilsvarende grunner heller ikke innlemmet eller gjennomført i norsk rett.

Sivil beredskap er heller ikke en del av EØS-avtalens saklige virkeområde i snever forstand. Rettsakter som primært gjelder dette, herunder EUs flomdirektiv (direktiv 2007/60), er derfor heller ikke innlemmet.

EØS-avtalens geografiske virkeområde går ut til territorialgrensen, jf. EØS-avtalens artikkel 126. Av denne grunn anser vi eksempelvis EUs havstrategidirektiv (som gjelder for territorialfarvannet, økonomisk sone og kontinentalsokkelen) for å i hovedsak falle utenfor EØS-avtalens geografiske virkeområde. Norge og de øvrige EFTA-landene har derfor konkludert med at det ikke skal innlemmes i EØS-avtalen.

Samtidig må vi, på mer generelt grunnlag, erkjenne at deler av det EØS-relevante regelverket tar lengre tid å innlemme i EØS-avtalen enn vi ønsker. Blant annet kan det i noen tilfeller ta tid å avklare om rettsakter er EØS-relevante eller ikke, både i Norge, internt i EFTA og med EU. EØS/EFTA-landene har imidlertid vedtatt nye, felles rutiner for å redusere saksbehandlingstiden ved innlemmelse av EØS-rettsakter, og denne regjeringen har tatt særskilte grep nasjonalt for å sikre at Norge etterlever de nye rutinene. Arbeidet har gitt resultater, og vi er således med på å sikre et homogent indre marked der regelverket er identisk i hele EØS-området, hvilket er til det beste for norsk næringsliv og norske borgere.

Når EU-rettsakter innlemmes i EØS-avtalen skal de gjennomføres i norsk rett innenfor de frister som følger av EØS-komiteens beslutning. Rutinene vi har etablert for EØS-arbeidet bidrar til at vi starter forberedelsene til gjennomføring i god tid og i all hovedsak overholder disse fristene. Norge kommer derfor som regel godt ut i oversikten over status for gjennomføring av regelverk i EØS-landene. I noen tilfeller er imidlertid forsinkelser vanskelig å unngå. I enkelte tilfeller kan det også by på utfordringer å følge opp med de tiltakene som er nødvendige for å overholde forpliktelsene i rettsaktene fullt ut, selv om de i utgangspunktet er gjennomført i norsk rett. Som kjent, har EFTA-domstolen fastslått at vi ikke har oppfylt våre forpliktelser etter luftkvalitetsdirektivet (direktiv 2008/50/EF).

Vi arbeider likevel kontinuerlig med å bli så effektive som mulig både når det gjelder innlemmelse

av EØS-relevante EU-rettsakter, gjennomføringen av dem i norsk rett og oppfølging i praksis.

SPØRSMÅL NR. 501

Innlevert 29. januar 2016 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås

Besvart 8. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til å få utsatt implementeringen av "Taxi Management Control System" til hele sakskomplekset har blitt vurdert og behandlet?»

BEGRUNNELSE:

Avinor har varslet implementering av det såkalte "Taxi Management Control System" på flyplassene Sola og Flesland. Dette har vakt sterke reaksjoner i taxinæringen. Norges taxiforbund har gitt uttrykk for at den foreslåtte ordningen er uakseptabel, og etterlyst initiativ fra statsråden i denne sammenheng. (deres journalnr. 15/721-46) Den viktigste innvendingen mot "Taxi Management Control system" slik ordningen så langt er presentert, er at Avinor ikke har rett til å utestenge taxinæringen fra lufthavnens infrastruktur, med mindre næringen aksepterer de vilkår som Avinor legger opp til. Varslet om implementering av systemet finner sted uten formelt grunnlag, og hvor det nærmere innhold i det vilkårsregimet Avinor vil avkreve sentralene/løyvehaverne som betingelse for adgang til lufthavnens infrastruktur, fortsatt heller ikke er avklart.

Svar:

Avinor har ansvar for å tilrettelegge for en effektiv og sikker trafikkavvikling for taxi og annen kollektivtransport ved lufthavnene. Ved noen lufthavner er det derfor etablert venteplasser, oppholdsrom og systemer for kø-styring. Avinor har videre ansvar for å vurdere hvilke tiltak som er nødvendig å gjennomføre på de enkelte lufthavnene. Det er tidligere innført taxisystemer på Oslo lufthavn i 1998, på Trondheim lufthavn i 2006, på Tromsø lufthavn i 2012 og på Bodø lufthavn i 2014.

Avinor har nå valgt å etablere taxisystemer i Bergen, Stavanger og Kristiansand, og har foreslått at kostnader ved dette finansieres i tråd med etablert praksis. Jeg har ingen merknader til dette.

Stortinget har lagt til grunn at Avinor skal være selvfinansierende. Det er derfor etablert praksis at kostnader ved taxisystemer finansieres ved avtaler med brukerne om å betale et vederlag som skal dekke Avinors kostnader. Avinor skal ikke tjene penger på ordningen. Jeg viser til at prinsippene for dette ble avklart i brev til Norges Taxiforbund datert 11.10.2006 fra daværende samferdselsminister Liv Signe Navarsete.

SPØRSMÅL NR. 502

Innlevert 29. januar 2016 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 5. februar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Har regjeringen spilt inn noen forslag til endringer i Europakommisjonens forslag til revisjon av våpendirektivet, og i tilfelle hvilke forslag til endringer?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på skriftlige spørsmål nr. 470 om Europakommisjonens forslag til revisjon av våpendirektivet.

Både Finland og Sverige har foreslått endringer i forslaget og gått i mot forbudet mot privat eie av he-lautomatiske og visse halvautomatiske våpen, med utgangspunkt i Finlands forsvarsevne og at landet bygger på allmenn verneplikt. Også i Sverige er det bekymring for hva det nye direktivet kan bety for jege-re og sportsskyttere.

Mange av bekymringene forslaget vekker i Sverige og Finland vil gjelde også i Norge. Svaret på skr. spm. 470 tyder på at regjeringen ikke har gjort seg opp noen formening om hvordan forslaget kan påvirke norsk vå-penlovgivning, men sitter passivt og venter på at Euro-parlamentet og Kommisjonen sluttbehandler saken.

Svar:

Norge har spilt inn noen innledende overordnede merknader til enkelte endringsforslag i våpendirek-

tivet. Vi støtter Europakommisjonens initiativ for å styrke arbeidet mot ulovlige skytevåpen og mener det er viktig å ha regler som effektivt forebygger ulovlig innehav og bruk av skytevåpen. Videre har vi blant annet understreket at reglene må knyttes til de områ-der som utgjør en alvorlig trussel mot den offentlige sikkerhet, slik at tiltakene fortsatt er forholdsmessige for den store gruppen jegere, skyttere og våpensamlere som kan bli berørt av forslaget.

Videre har vi vist til at flere av forslagene vil inne-bære store administrative kostnader for medlems-statene og at det bør vurderes om disse forslagene er forholdsmessige og effektive med henblikk på å fore-bygge ulovlig våpenbruk.

Når det gjelder forslagene til regulering av halv-automatiske våpen, er dette også et tema som vil bli regulert i den nye våpenloven som er under arbeid.

SPØRSMÅL NR. 503

Innlevert 29. januar 2016 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 5. februar 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Vil utenriksministeren fortløpende offentliggjøre norsk innspill i TISA-forhandlingene og på egnet måte jevnlig konsultere Stortinget om utviklingen i forhand-lingene for å sikre god forankring av norske posisjo-ner?»

BEGRUNNELSE:

Det foregår en omfattende debatt om TISA-forhandlin-gene i mange europeiske land, også blant ulike aktører her hjemme. Debatten bærer preg av usikkerhet om hva en TISA-avtale vil bety for tjenestemarkedet og offentlig tjenestesektor.

Det foreligger mye informasjon om disse forhand-lingene på UDs hjemmesider og UD har jevnlig møter med referansegruppen med representanter fra arbeids-livets parter, ulike organisasjoner osv.

Ut over avsnittet om TISA-forhandlingene i Stor-tingsmelding 29 (2015-2016) Globalisering og Handel og en interpellasjonsdebatt, er Stortinget ikke konsul-tert om disse forhandlingene.

Det synes klart at kontakten mellom EU-kommi-sjonen og Europaparlamentet om TISA-forhandlingene er mye tettere og at den informasjon EU offentliggjør på sine hjemmesider er mer omfattende og detaljert. I

intervju med Euroactiv 28. januar i år med saksordfø-rer Viviane Reding, går det fram at det er konsultasjon med Europaparlamentet knyttet til hver forhandlings-runde.

Hos oss er det altså en jevnlig konsultasjon med sivilsamfunnet gjennom referansegruppen, men ikke en tilsvarende løpende konsultasjon med Stortinget og dermed det politiske miljø, noe som også er hemmende for muligheten til å delta i den løpende debatten om TISA.

Svar:

Regjeringen etterstreber åpenhet om Tisa-forhand-lingene og vil derfor fortsette å offentliggjøre så mye informasjon som mulig. Vi tar sikte på å offentliggjøre en oppdatering av det norske tilbudet når det fore-ligger. Det er ikke planlagt å legge frem nye norske forhandlingstekster. Skulle det likevel bli aktuelt, vil vi offentliggjøre disse i tråd med fast praksis.

Vi forventer at forhandlingene intensiveres ytterli-gere i 2016 og det vil være behov for å oppdatere nor-ske posisjoner. Forankring i Stortinget er viktig og jeg vil konsultere på egnet måte underveis.

SPØRSMÅL NR. 504**Innlevert 29. januar 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 9. februar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvilken beredskap har myndighetene igangsatt, og vil igangsette, i forbindelse med utbredelse av zika-viruset, og hvordan inngår dette i den samlede nasjonale beredskapen for det WHO kaller de nedprioriterte infeksjonssykdommene?»

BEGRUNNELSE:

Zika- viruset, som i hovedsak smitter via mygg, har spredd seg fra tropiske afrikanske land til mange land i Amerika. Det er sannsynlig at det finnes en forbindelse mellom zikafeber og fødselsskaden mikrokefali. Særlig fra Brasil rapporteres det om økning i slike fødselsskader.

Norske myndigheter har vist til at WHO (Verdens helseorganisasjon) bør ta en aktiv rolle i håndteringen av viruset. Zika- viruset står på WHO's liste over 10 nedprioriterte infeksjonssykdommer som kan forårsake epidemier.

I dag kan ikke sykehusene få utført diagnostisering av zika- viruset i Norge, men må sende prøvene til Sverige. Folkehelseinstituttet har sagt at de arbeider med å få på plass et tilbud. Folkehelseinstituttet advarer gravide mot å reise til de mest utsatte områdene og ta forhåndsregler dersom de oppholder seg der.

Utover de kjente tiltakene er det behov for informasjon om hvordan helseministeren mener Norge skal sikre sin beredskap og håndtering av zika- viruset og hvordan dette inngår i Norges totale beredskap for sykdommer som kan utvikle seg til epidemier.

Svar:

Beredskapsarbeidet mot zikaviruset har i Norge først og fremst vært fokusert på rask informasjon og rådgivning til helsetjenesten og publikum vedrørende selve sykdommen, utbruddets utvikling, hvordan reisende skal unngå å bli smittet samt arbeid med etablering av diagnostikk for zika.

Folkehelseinstituttet oppfordrer reisende til affiserte områder om å beskytte seg mot myggstikk, og ber gravide vurdere å utsette å reise, samt gir spesifikke råd om forebyggende tiltak på sin hjemmeside. Gravide som nylig har kommet tilbake fra opphold i ett av de berørte områdene bør oppsøke lege og/eller jordmor. Dersom lege eller jordmor vurderer at den gravide bør følges opp med videre undersøkelser, anbefales det at den gravide henvises til ett av landets sentre for fostermedisin for vurdering og oppfølging.

Myggen som sprer zikaviruset kan ikke etablere seg i Norge på grunn av vårt kjølige klima, og det er derfor ikke risiko for at vi skal få en zikavirusepidemi her. I Europa finnes per i dag den aktuelle myggen bare på øya Madeira. Det er muligens noen andre myggtyper som kan spre viruset, men disse finnes heller ikke i Norge. Smittetiltak i Norge med hensyn på mygg er derfor ikke nødvendig.

Beredskap mot utbrudd av smittsomme sykdommer bygger på noen generelle prinsipper som gjelder alle infeksjonssykdommer: Gode overvåkingssystemer, varslingsrutiner, faglig ekspertise og godt utbygd helsevesen. Norge er godt rustet til å håndtere slike hendelser.

Når det gjelder den samlede nasjonale beredskapen for sykdommene WHO har definert som de viktigste infeksjonssykdommene som kan utvikle seg til globale epidemier og som man bør forske mer på, har vi i Norge et godt nasjonalt beredskapsplanverk som vil anvendes. Norge, og de fleste andre land i verden, gjennomgikk og forbedret sin beredskap for infeksjonssykdommer under ebolaepidemien, og ressurssterke land som Norge er godt rustet til å håndtere slike kriser.

Vi lever imidlertid i en verden der helseberedskap ikke kan bygges av ett land alene. Vi er alle nært sammenknyttet i dagens globaliserte samfunn, og vår egen helsesikkerhet avhenger i stor grad av tilstanden i resten av verden. Ebolautbruddet ble i så måte en kraftig vekker for oss alle.

Global helsesikkerhet er et ansvar for alle. De 11 sykdommene som står på lista til Verdens helseorganisasjon er sykdommer hvor det ikke finnes vaksiner eller medisiner for behandling av syke personer. Her bør verdenssamfunnet bidra enda mer enn vi har gjort så langt. Det trengs nye mekanismer for finansiering av vaksineutvikling for disse 11 sykdommene, så vel som gode gjennomarbeidede planer for rask utvikling av vaksiner og medisiner mot nye infeksjonssykdommer i utbruddssituasjoner generelt. For lite har blitt gjort så langt fordi det ikke finnes et lønnsomt marked for disse medisinene og vaksinene så lenge man ikke er i en utbruddssituasjon. Dermed har vi heller ikke de nødvendige vaksinene når vi får utbrudd neste gang.

Vi har i Norge et godt fungerende helseystem og beredskapsplaner som skal kunne favne akutte trusler mot nordmenns helse uavhengig av årsak. Vi har systemer for å oppdage utbrudd av kjente og ukjente agens, og ressurser til å håndtere situasjonen. Norge har implementert det Internasjonale helsereglementet (IHR 2005), som setter krav til alle lands evne til å

oppdage og håndtere både kjente og ukjente årsaker til folkehelsekriser. Slik er det ikke for alle land, og et hovedsatsingsområde for Verdens helseorganisasjon etter ebola har vært å styrke alle lands evne til å oppdage helsetrusler og å kunne håndtere dem. Alle land skal ha gode generiske systemer for å oppdage og håndtere folkehelsekriser, og har forpliktet seg til det gjennom det Internasjonale helsereglementet. Norge bidrar ak-

tivt inn i arbeidet via internasjonale helseberedskapsprosjekter med fokus på å støtte ressursvake land med å bygge helsesystemer som tjener sine innbyggere på en god måte både til hverdags og i kriser. Et velfungerende system i en normal situasjon, vil også være det som er best rustet til å håndtere en ekstraordinær situasjon.

SPØRSMÅL NR. 505

Innlevert 29. januar 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 8. februar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil helseministeren gjøre for å sikre bedre oppfølging av barn og ungdom, som er eller er barn av asylsøkere, sin fysiske og psykiske helse?»

BEGRUNNELSE:

I et høringsinnspill til Kommunal- og forvaltningskomiteen viser Norsk Sykepleierforbund til helseministerens svar i Dokument nr. 15: 209 (2015-2016), der det heter at: "Barn under 18 år vil ha fulle rettigheter til helsehjelp såfremt de enten er familiemedlemmer til asylsøkere eller har status som enslige mindreårige asylsøkere."

Sykepleierforbundet viser til en rapport utarbeidet av NTNU Samfunnsforskning, NIBR OG Hint på oppdrag av Justisdepartementet og Barne- og likestillingsdepartementet, Levekår for barn i asylsøkerfasen. Rapporten viser at barn og unge som bor i asylmottak har høyere forekomst av sosiale og psykiske problemer enn det vi finner blant barn og unge i resten av befolkningen. Det heter at "Spesielt er andelen asylbarn med emosjonelle problemer alarmerende."

Sykepleierforbundet skriver at helsesøstre har uttrykt bekymring for ivaretagelse av den somatiske helsen, blant annet ernærings situasjonen. Landsgruppen av helsesøstre NSF har innhentet erfaringer fra kommunene i forhold til oppfølging av disse barna og ungdommene. Erfaringene kan oppsummeres i mangelfull/uklar informasjon om kommunenes plikter i forhold til oppfølging av helsen hos barn/ungdom, varierende og til dels mangelfull struktur på arbeidet, uklare ansvarsforhold og mangelfulle ressurser til oppfølging, heter det i høringsuttalelsen.

Det økte antallet flyktninger til Norge er et nasjonalt anliggende kommunene har en nøkkelrolle i å

håndtere. Det er behov for at helseministeren tar det nasjonale ansvaret som kan gjøre kommunene i stand til å håndtere situasjonen.

Svar:

Jeg vil takke representanten Toppe for hennes engasjement for asylsøkerbarns helse. Som representanten skriver i begrunnelsen for sitt spørsmål er det slik at barn under 18 år har fulle rettigheter til helsehjelp såfremt de enten er familiemedlemmer til asylsøkere eller har status som enslige mindreårige asylsøkere.

Barn under 18 år som ikke er omfattet av særreglene for asylsøkere, har også tilnærmet fulle rettigheter til helsehjelp. Dette gjelder uavhengig av statsborgerskap eller oppholdsstatus, det vil si hvorvidt oppholdet er lovlig eller ulovlig. Unntatt er rett til behandling fra privat tjenesteyter eller tjenesteyter utenfor riket og rett til fristfastsettelse. Barn som ikke har fast eller lovlig opphold, har heller ikke rett til dekning av syketransport og ikke rett til fastlege. For øvrig har barn fulle rettigheter til helsehjelp, med mindre hensynet til barnet selv tilsier at helsehjelp ikke skal ytes.

Som følge av Barnekonvensjonen har alle barn rett til å bli behandlet og fulgt opp på linje med barn med fast opphold i Norge. Dette innebærer at barna også skal følges opp med helseundersøkelse i helsestasjons- og skolehelsetjeneste. Dette skjer så snart barnet er registrert ved helsestasjonen, det vil si etter at barnet/familien er kommet til et ordinært mottak. Barn i mottak og omsorgssentre skal tilbys vanlige helseundersøkelser ved helsestasjon og vaksiner etter barnevaksinasjonsprogrammet.

Helsetjenesten, skoler og barnehager bør vektlegge tverrfaglig samarbeid og tidlig intervensjon. I et tverrsektorielt brev fra Utdanningsdirektoratet, Barne- og

familiedirektoratet og Helsedirektoratet til alle landets kommuner, datert 3.10.2015, presiseres kommunenes og fylkeskommunenes ansvar for barn og unge som oppholder seg i kommunen som asylsøkere.

Kommunene har valgt å organisere tjenestetilbudet til asylsøkere ulikt. Avhengig av kapasitet, kompetanse og antall mottak i kommunen har noen kommuner etablert egne team med helsepersonell som arbeider særskilt med denne gruppen, mens andre kommuner har valgt å bruke de ordinære tjenestene. Jeg mener det er helt riktig at kommunene selv gjør vurderingen av hva som er en hensiktsmessig måte å organisere sine tjenester på, og at en statlig styring av organisasjonsform vil være en uheldig byråkratisering av tjenestene.

Helsedirektoratet har i brev til kommunene, datert 25. september 2015, presisert kommunens ansvar for å sikre likeverdige og tilgjengelige helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiegjengforente. Helsedirektoratet, FHI og UDI sender jevnlig informasjon til landets kommuner om helsetjenestetilbudet til asylsøkere.

Bufdir har gitt Bufetat region øst i oppdrag å etablere en enhet for psykologressurser som ivaretar barnas psykiske helse gjennom kartleggingssamtaler og nødvendig oppfølging i omsorgssentrene. Det samarbeides med lokal BUP ved behov. I plasseringsavtalene som inngås med private omsorgssentre er det krav til at omsorgssentrene skal ha psykologressurser.

De Regionale kompetansesentrene for vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) tilbyr kurs, undervisning og veiledning i psykososialt arbeid med asylsøkere og flyktninger med traumeerfaringer. Det gjennomføres fylkesvise samlinger i samarbeid mellom fylkesmennene, RVTS-ene, IMDI og andre om psykososial oppfølging av asylsøkere hvor barn er en prioritert gruppe.

Det arbeides også med å utvikle e-læringsverktøy for å oppgradere kompetansen hos mottaksansatte og for å synliggjøre gode modeller for samhandling med kommune og spesialisthelsetjenesten.

Helsedirektoratet har bedt RVTS-ene om å utarbeide forslag til videreutvikling av eksisterende kompetansehevingsprogram. Programmet skal legge til rette for felles opplæring av ansatte i mottak, kommunale tjenester og spesialisthelsetjenesten. RKBUP/RBUP mfl. inkluderes i videreutviklingen for å ivareta ulike perspektiver, spesielt barn, barnefamilier og enslige mindreårige.

Min opplevelse er at både kommunene og spesialisthelsetjenesten har en særlig oppmerksomhet på barn og ungdommer i asylsøkerfasen som en sårbar gruppe, men at det fremdeles er rom for forbedring. Opphold i mottak kan oppleves belastende i seg selv. Foreldrenes evne til å ivareta foreldrefunksjonen spiller en avgjørende rolle for forebygging av psykiske vansker og lindring av allerede oppståtte problemer, og traumatiserte foreldre vil kunne ha behov for særskilt oppfølging gjennom foreldrestøttende tiltak.

Derfor har regjeringen tatt noen sentrale grep for å bidra til at kommunene kan tilby nødvendige og forsvarlige tjenester. Vi har blant annet styrket vertskommunetilskuddet til kommuner med asylmottak, økt bevilgningen til RVTS-ene med spesiell vekt på arbeidet med de særlige utfordringene barn og unge møter, styrket helsestasjons- og skolehelsetjenesten gjennom å øke kommunenes frie inntekter og lagt til rette for 150 nye psykologårverk i kommunene i 2016. Helsedirektoratet har også organisert en pool med frivillig helsepersonell som i perioder kan avlaste kommuner med kapasitetsutfordringer. I spesialisthelsetjenesten viderefører vi "den gylne regel" om at det skal være høyere vekst innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling enn for somatikk.

I sum mener jeg dette viser at regjeringen har tatt problemstillingen representanten Toppe reiser på alvor, og at det er iverksatt en rekke tiltak som skal bidra til å sikre et godt helse- og omsorgstilbud til barn og ungdom i asylsøkerfasen.

SPØRSMÅL NR. 506

Innlevert 29. januar 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 4. februar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Vil statsråden vurdere å endre fordelingsnøkkelen for kommunenes kostnader knyttet til abonnementsordningen for Tetra-terminaler, slik at det i større grad

blir tatt hensyn til størrelse, antall innbyggere og det kommunale brannvesenets organisering i kommunene, samt vurdere om kommunene samlet sett bør betale mindre for nødnettet?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med innføringen av nytt nødnett er det etablert en ny abonnementsordning for Tetra-terminaler for ansatte i det kommunale brannvesen. Kostandene knyttet til dette blir fordelt etter nærmere gitte kriterier.

Det man ser er at ordningen er langt billigere for brannvesen i folkerike kommuner, som har kasernert brannvesen, fordi de har behov for færre terminaler sett hen til innbyggertall. De kommunene som har brannvesen basert på deltidsstillinger, må erfaringsmessig ha flere abonnement blant annet av hensyn til hjemmevaksordningene. I praksis medfører dette at kostandene har blitt dramatisk mye høyere for typisk distriktskommuner med lavt folketall og spredt bebyggelse.

Svar:

Abonnementsordningen, også kalt brukerbetalingsordningen, for bruk av Nødnett har vært forelagt Stortinget flere ganger, senest gjennom behandling av St.prp. nr. 100 S (2010-2011) «Fullføring av utbygging og drift av Nødnett i hele Fastlands-Norge», jfr. Innst. 371 S (2010-2011). Stortinget har forutsatt at nødnetene skal betale driftsutgiftene til Nødnett etter hvert som

dette bygges ut og tas i bruk, og at utgiftene skal dekkes innenfor etatenes til enhver tid gjeldende budsjettammer. Abonnementsinntekter fra nødnetene skal dekke kostnader til drift av Nødnett, herunder drift og vedlikehold av nettet, leie av datalinjer for kjerne- og radionett samt leie av basestasjonsplasser.

Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK) arbeider nå, på oppdrag fra JD, med en gjennomgang av abonnementsordningen. I en slik gjennomgang vil det også være naturlig å vurdere de problemstillingene som representanten tar opp.

Med bakgrunn i Stortingsbehandlingene referert over skal DNK utrede hvordan abonnementsordningen kan utvikles for å styrke beredskapen. Viktige hensyn i en slik utredning er å skape et levedyktig Nødnett over tid, samtidig som ordningen oppfattes som kundevennlig, rettferdig og effektiv.

Jeg avventer resultatet av denne utredningen og vil når denne foreligger be om innspill på de ulike modellene for brukerbetaling. Justis- og beredskapsdepartementet har jevnlig kontaktmøter med kommunesektorens interesseorganisasjon KS hvor bl.a. slike problemstillinger drøftes. Det vil være naturlig at KS også involveres i utviklingen av abonnementsordningen som representant for en av de største brukergruppene i Nødnett.

SPØRSMÅL NR. 507

Innlevert 29. januar 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 5. februar 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Kan statsråden vise til eit konkret døme på ei norsk bedrift som har møtt «stengsel» på ein utanlandsk marknad som bedrifta no vil sleppe, eller kan statsråden vise til eit døme på ein tenestemarknad i eit land som no vil opne seg som følgje av TISA-avtala?»

GRUNNGJEVING:

Under debatten om regjeringa si melding om handel og globalisering brukte utanriksministeren marknadstilgang som argument for at Noreg må knyte seg til TISA-avtala. Statsråden slo mellom anna fast at «vi ønsker at norske bedrifter får adgang til viktige markeder hvor vi ser at det er vekst i tjenestesektoren».

Etter at saksordføraren frå Høgre hadde gått til åtak på Senterpartiet for partiet sin skepsis til TISA-avtala

og spurd om ikkje Senterpartiet meinte Noreg trong «eksportinntekter og skatteinntekter» ba Senterpartiet sin representant Høgre sin representant om å vise til eit konkret døme på ei norsk bedrift som hadde møtt «stengsel» på utanlandske marknader som dei no ville sleppe som følgje av TISA-avtala.

Då svara Høgre sin representant at «det ikke er graden av stengsler i det internasjonale markedet som er det viktigste når det gjelder TISA-forhandlingene», men at det er «forutsigbarhet, trygghet og sikkerhet for investeringer som er det sentrale, og som vi ønsker å ivareta gjennom TISA-forhandlingene».

I eit intervju med Nationen 22.01.16 ser det like fullt ut til at marknadstilgang er motivasjonen bak TISA-avtala. Her uttalar Høgre sin representant at «det er ein del viktige marknader vi ikkje har avtaler med i dag. Vi står utan frihandelsavtale med seks av verdas

ti største økonomiar, mellom anna USA og Japan. Så TISA vil kunne gje større marknadstilgang også».

Det er verd å merke seg at helvta av dei største økonomiane Noreg ikkje har frihandelsavtale med, heller ikkje er med i TISA-forhandlingane. Det er vanskeleg å sjå føre seg at TISA-avtala kan gje auka marknadstilgang til land som ikkje eingong er med i forhandlingane om avtala.

Underteikna har tidlegare spurd statsråden om han kan gje døme på land norske bedrifter vil få ny marknadstilgang til gjennom TISA-avtala. Underteikna har ikkje fått nokon slike døme.

Svar:

I Tisa-forhandlingane arbeider Noreg for å få på plass spelereglar som gjer tilgangen til utanlandske tenestemarknader mindre vilkårleg, og som sikrar at dei nasjonale reguleringsreglane i andre land skal gjelde mest mogleg likt for nasjonale og utanlandske tenestebedrifter. Dette er viktig fordi det vil gje ein betre og meir føreseieleg marknadstilgang for norske bedrifter innanfor prioriterte sektorar som skipsfartstenester, energirelaterte tenester og tele-kommunikasjons-

tenester. Vi arbeider mellom anna for at tilhøva skal bli lettare å føresjå ved å binde marknadstilgangen for skipsfartstenester, energitenester, ingeniørtenester og telekommunikasjonstenester i Mexico og asiatiske Tisa-land. For skipsfartstenester er det eit viktig mål å avtalefeste eksisterande åpne marknader for internasjonal sjøtransport. For energitenester vil det viktigaste vere å sikre norske tenester likebehandling på offshore-marknaden innan sektorar som seismikkskyting, boring, ankerhandtering og ingeniørtenester. For telekommunikasjonstenester er det viktig å legge til rette for utanlandsk eigarskap i mobiltelefoniselskap. Forhandlingane er enno ikkje avslutta, og difor er det ikkje mogleg å seie noko om sluttresultatet for dei einskilde sektorane.

Fleire av deltakarane i forhandlingane er land som vi manglar bilateral handelsavtale med (t.d. USA og Japan). Andre land har vi handelsavtale med, men utan at avtalene inneheld substansielle forpliktingar når det gjeld handel med tenester (t.d. Canada og Mexico). I eit meir langsiktig perspektiv kan Tisa gje fleire fordelar. Noreg arbeider for at Tisa-avtalen skal bli multilateral og dermed omfatte marknader som i dag ikkje er med i forhandlingane.

SPØRSMÅL NR. 508

Innlevert 29. januar 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 5. februar 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Kan statsråden gjere greie for kor mange i det norske forsvaret som etter den aktuelle innleveringa av våpen framleis vil sitje att med våpen tilgjengeleg på kort varsel, korleis ser statsråden dette i lys av at den svenske armestjefen beskriv eit scenario der Sverige kan hamne i krig i løpet av dei komande åra, og kan statsråden gjere greie for kor mange mann Forsvaret hadde tilgjengeleg med våpen 9. april 1940 då det er kjent at det også vart nytta ein stor grad av sentrale våpenlager i Forsvaret?»

GRUNNGJEVING:

Aftenposten skreiv onsdag 20. januar at Forsvaret beordrar soldatar og offiserar til å levere inn pistolane sine, sidan Forsvaret no har eit akutt behov for å spare pengar. I følgje avisa må sjølv offiserar og soldatar frå Hærens hurtige reaksjonsstyrke levere inn sine Glock

pistoler. Eit firesifra tal pistoler må i følge avisa vere innlevert innan 1. februar.

Aftenposten viser torsdag 28. januar til ein artikkel i Expressen, der Expressen har fått tilgang på et dokument som involverer armestjef Anders Brännström, før eit møte mellom svensk forsvarsleiing og politisk leiing i Boden i Norrbotten 3. februar. I følgje Aftenposten står det mellom anna i dette dokumentet at «den sikkerhetspolitiske situasjonen som vi opplever og som fremgår av inriktningsbeslutet leder til konklusjonen om at vi i løpet av noen år kan være i krig.»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 29. januar 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete om innlevering av våpen i Hæren.

La meg først understreke at Forsvarets personell har våpen tilgjengelig. Alle soldater inne til tjeneste har umiddelbar tilgang på våpen.

I den aktuelle saken er det tale om innlevering av pistoler for personell som har dette som sitt sekundærvåpen, altså i tillegg til sitt primærvåpen. De som er vurdert å ha behov for dobbelbevæpning, har fortsatt dette. Soldatene skal bli best mulig på sine primærvåpen, og både tid og ressurser prioriteres til det som gir størst operativ effekt i forhold til de beredskapskrav og klartider som er gitt. Forsvarsledelsen har både ansvar for og myndighet til å bidra til mest mulig operativ evne, og samtidig gjennomføre tiltak for å balansere budsjettene. Innlevering av sekundærvåpen er innenfor disse fullmaktene. Jeg har forståelse for at saken vekker engasjement, men legger til grunn de forsikringene som har kommet fra forsvarsledelsen om at tiltaket er operativt forsvarlig. Jeg legger også til grunn at forsvarsledelsen løpende vurderer denne prioriteringen ut fra situasjonen.

Ifølge forsvarsledelsen er de iverksatte tiltak en tilbakeføring til normalt tilstand. Arbeidet med vurdering av bevæpning startet ifølge Hæren for tre år siden, da behovet for sekundærvåpen endret seg som et resultat av at antallet norske soldater i Afghanistan ble betydelig redusert. Oppdraget i Afghanistan innebar høy risiko, god tid til opptrening og ekstra midler til ammunisjon. Det var viktig og riktig i den rådende situasjonen at personellet var utrustet med to våpen. Da oppdraget ble justert endret også de operative kravene seg.

I lys av en ny sikkerhetspolitisk situasjon, har regjeringen satset på økt aktivitet og beredskap, spesielt i nordområdene. Det endrede sikkerhetsbildet stiller økende krav til situasjonsoversikt og -forståelse i en verden som har blitt mer uforutsigbar. Ulike trusler og scenarier, som i tillegg har uklare skillelinjer, gjør bildet uoversiktlig. Med en erkjennelse av at Norges evne til å håndtere det uforutsette må tilpasses, ble Etterretningstjenesten styrket i budsjettet for 2016. Den svenske armesejefen, beskriver et scenario der Sverige kan havne i krig i løpet av de kommende årene. Han uttaler seg på selvstendig grunnlag og ut fra sitt perspektiv. Land i Østersjøen har opplevd grensekrenkelser, noe Norge ikke har gjort. Norge bidrar til utvikling av NATO som allianse i et større perspektiv med planverk

for forsvaret av Norge og alliansen, for eksempel med utarbeidelse av ny maritim strategi og etablering av en hurtig reaksjonsstyrke.

Når det gjelder spørsmålet om hvor mange mann Forsvaret hadde tilgjengelig med våpen 9. april 1940 og bruk av sentrale våpenlager i Forsvaret, er dette en sammensatt problemstilling. Som følge av den vedtatte forsvarsordningen (1933) fantes det i 1940 flere våpen enn mobiliseringsklare avdelinger. Selve forsvarsordningen omfattet til sammen 119 000 soldater. Mobiliseringsordningen satte rammene for det nødvendige antall våpen. Imidlertid var mobilisering av bruttotallet på 119 000 ikke mulig i 1940.

Nøyaktig hvor mange mann som var under kommando 9. april 1940 er vanskelig å fastslå, uten at det foretas en større utredning. Derimot er det mulig å gjøre et overslag basert på det antallet hæravdelinger, fort, fartøyer og fly som var mobilisert pr. 8. april 1940. Informasjon Forsvarsdepartementet har fremskaffet på kort varsel, med støtte fra forskere ved Institutt for forsvarsstudier, gir et estimat på antall soldater Forsvaret hadde tilgjengelig med våpen 9. april 1940 til et sted mellom 17 000 og 18 000.

Verden er uforutsigbar og uoversiktlig i dag, og vi kan ikke forutsette lange varslingsstider og mobilisering. Derfor blir den langtidsproposisjonen det nå arbeides med viktig, siden det må foretas strategiske veivalg for innretningen av Forsvaret for fremtiden ut fra dagens sikkerhetspolitiske bilde.

Avslutningsvis vil jeg understreke at kampkraft og forsvarsevne består av betydelig mer enn soldater med håndvåpen. Forsvarets operative evne består av avdelinger med avanserte våpensystemer som kampfly, ubåter, stridsvogner og artilleri, som opererer i en fellesoperativ ramme. Reaksjonstiden for å sette hele Forsvaret på krigsfot er relativt lang, derfor har Forsvaret også avdelinger med kort klartid. I arbeidet med neste langtidsplan er et av formålene at reaksjonstiden skal bli enda kortere. Soldater på bakken med våpen er en viktig del av Forsvaret, og alle soldater inne til tjeneste og HV-soldater har umiddelbar tilgang på våpen.

SPØRSMÅL NR. 509**Innlevert 29. januar 2016 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal****Besvart 8. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Gjenvinning og gjenbruk av asfalt kan være et bidrag til å redusere de norske klimautslippene innen transportsektoren. Dette ble tatt til orde for under Asfaltdagen 2016 hvor en aktør i bransjen, Velde AS, presenterte mulighetene et gjenvinningsanlegg kan gi.

Hva vil statsråden gjøre for å få alle aktører til å jobbe sammen og at Statens Vegvesen kan være ledende aktør i å utvikle og øke mulighetene for gjenbruk i asfaltproduksjonen i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Asfaltbransjen med Norsk Bergindustri som organisasjon opplever at Statens Vegvesen er i ferd med å innføre store begrensninger på asfaltgjenbruk og muligheten til CO₂-reduksjoner samtidig som Norge har forpliktet seg på å redusere sin klimautslipp gjennom Kyoto-avtalen. Norsk Bergindustri støtter medlemsbedriftene som bidrar til en reduksjon og er positive til etablering av gjenvinningsanlegg. Samtidig oppfattes det som om Statens Vegvesen hindrer en utvikling gjennom å legge sterke begrensninger til muligheten for gjenbruk av asfalt. Statens Vegvesen blir av bransjen oppfattet som å være i utakt med samfunnets vilje, mens land som Nederland, Sveits og Tyskland kan vise til gode resultater med høy gjenvinningsgrad av asfalt. Asfaltbransjen med Norsk Bergindustri i spissen ønsker økt ambisjonsnivå slik at Norge kan oppfylle sine miljøforpliktelser.

Svar:

Miljø- og ressursbetraktninger i asfaltarbeidet er viktig. Dette er et av temaene vi drøfter med Statens vegvesen ved ulike anledninger. Jeg har også kontakt med asfaltaktørene, både i møter og befaringer. Flere av aktørene er opptatt av å øke andelen gjenvunnet asfalt. Dette stiller jeg meg positiv til.

I 2001 etablerte asfaltbransjen på eget initiativ Kontrollordningen For Asfaltgjenvinning (KFA). KFA er en frivillig bransjeordning for å sikre at returasfalt blir registrert, tatt vare på og gjenbrukt på optimal måte. Ordningen finansieres av et gebyr på bindemiddelet bitumen i asfalten. Statens vegvesen er medlem av foreningen og sitter i styret.

Fra Statens vegvesens fagmiljø opplyses det at de arbeider mye med de tekniske og kvalitetsmessige sidene ved gjenbruk. Det må presiseres at resirkulert asfalt er et delmaterial på linje med andre steinmaterialer

der alle krav til egenskaper skal tilfredsstilles. Dette blir mer kritisk for vegdekkets levetid jo høyere trafikken er. Den største andelen returasfalt kommer i form av oppgravde asfaltflak, vrakmasser, spill og overskuddsmasser fra produksjon, og har usikker sammensetning og kvalitet. Gitt vanskelighetene man har med å kontrollere kvaliteten på resirkulert asfalt, vil økende tilsettingsandel gi økende usikkerhet om kvaliteten på vegdekket.

Ut fra ressurs- og miljøhensyn er det helt avgjørende at man gjenbraker resirkulert asfalt på en slik måte at levetiden til vegdekket ikke reduseres. En eventuell reduksjon av dekkelevetiden på grunn av lavere asfaltkvalitet vil raskt spise opp og overskygge de ressurs- og miljømessige fordelene ved gjenbruk. Eksempelvis vil kun ett års redusert dekkelevetid tilsvare 6 – 15 % økt hyppighet i dekkefornyelse. Statens vegvesen har et omfattende system for oppfølging av dekkelevetid på vegnettet. Dette er det viktigste verktøyet for å følge utviklingen av dekketilstanden over tid og brukes som grunnlag for å justere etatens asfaltspesifikasjoner, også når det gjelder gjenbruk.

Statens vegvesen har satt noen grenser for andelen returasfalt i ny asfalt. Disse begrensningene er betydelig mer liberale enn i for eksempel Sverige og Danmark. Grenseverdiene er differensierte opp til 40 prosent tilsetning i ny asfalt. Innenfor disse grensene er det fullt mulig å sørge for gjenbruk av all returasfalt på en miljømessig god måte uten å risikere redusert levetid på vegdekket. Det oppfordres til gjenbruk i alle etatens kontrakter, og begrensningene er ikke i strid med overordnede mål om hensyn til ressursgjenvinning, energiøkonomisering og miljøhensyn.

De siste årene har det vært stor oppmerksomhet på den eksponeringen som asfaltarbeidere utsettes for fra avgasser fra asfaltproduksjonen. Arbeidstilsynet har pålagt asfaltindustrien en generell reduksjon i produksjonstemperaturen av hensyn til arbeidernes helse. Dette vil også gi lavere CO₂-utslipp. Statens vegvesen har bidratt med incentiver for dette. Det foreligger imidlertid ikke erfaringer med i hvilken grad det er mulig å redusere produksjonstemperaturen når man skal blande inn gammel asfalt.

SPØRSMÅL NR. 510

Spørsmålet ble trukket.

SPØRSMÅL NR. 511

Innlevert 1. februar 2016 av stortingsrepresentant Terje Breivik

Besvart 9. februar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hva er grunnen til at justis- og beredskapsdepartementet ikke følger offentlighetsloven og egen rettleder når det gjelder utlevering og journalføring av relevante dokumenter knyttet til filmproduksjonen «Trygghet i hverdagen»?»

BEGRUNNELSE:

Den 25. august i fjor ba Dag og Tid Justis- og beredskapsdepartementet om å få utlevert en kronologisk liste som viser alle dokumentene knyttet til justisministerens filmproduksjon «Trygghet i hverdagen». På tross av en rekke purringer bl.a. fra Sivilombudsmannen er det fortsatt ikke levert ut en tilfredsstillende liste i tråd med offentleglova 19. mai 2006 nr. 16 § 29 første ledd, annet punktum om at krav om innsyn «skal avgjerast utan ugrunna opphald».

I følge Justis- og beredskapsdepartementets egen «Rettleiar til offentleglova» side 164 står det at: «Vanglege krav bør avgjerast same dag som dei er motteke, eller i alle fall innan ein til tre vergedagar».

Etter hva undertegnede er gjort kjent med er saksgangen omtrent som følger:

25. august 2015 ba Dag og Tid ved journalist Vidar Ystad om innsyn i en fullstendig dokumentliste knyttet til filmproduksjonen «Trygghet i hverdagen».

10. september 2015 mottok Ystad en liste fra departementet som ikke inneholdt alle relevante dokumenter. Det har departementet selv bekreftet i etterkant, bl.a. i svar til Ystad 21. oktober.

23. september blir saken innklaget til Sivilombudsmannen som 7. oktober tar kontakt med departementet per telefon. Det blir da lovet at Ystad skal få svar i løpet av en uke.

21. oktober mottok Ystad en forklaring fra departementet om hvorfor noen dokumenter var utelatt fra listen som ble oversendt 10. september, men ingen ny eller utfyllende liste. Dette ble påpekt fra Ystad i e-post til departementet den påfølgende dag (22.10.). Ystad

mottok deretter et foreløpig svar fra departementet 5. november, hvor han ble lovet tilsendt «fullstendig dokumentliste med dato» i løpet av en uke. Disse opplysningene framgår bl.a. av brev fra Sivilombudsmannen til Justis- og beredskapsdepartementet datert 15.12.

15. desember sender Sivilombudsmannen brev til departementet bl.a. basert på at Ystad fortsatt ikke har fått «fullstendig dokumentliste med dato» slik han ble lovet i løpet av en uke 5. november. I brevet fra Sivilombudsmannen gis det i realiteten et påbud om at det skal gis svar til Ystad umiddelbart.

Først 15. januar 2016 får Ystad svar fra departementet med en ny liste over relevante dokumenter. Denne listen inneholder minimale endringer i forhold til listen fra 10.9.2015. Noen forklaring på hvorfor det har tatt 4 måneder fra første utlevering og nær 2,5 måneder for å få det som skulle utleveres «i løpet av en uke» foreligger ikke.

I tillegg påstår Dag og Tid/Ystad at en rekke dokumenter knyttet til filmproduksjonen ikke er journalført og at mange først er journalført 3 måneder etter at de er daterte, at dokumenter er nummerert i mer eller mindre tilfeldig rekkefølge at det dermed ikke er mulig å følge saksgangen. Dette bekreftes i følge Ystad at dokument nr. 23 allerede ble utlevert Ystad 23.6.2015, mens dokument nr. 1 er datert 11.8.2015. Alt dette skal framgå av Offentlig Elektronisk Postjournal (OEP).

Den manglende viljen til å levere ut en fyllestgjørende liste til Dag og Tid medfører i bunn og grunn bare at det kan framsettes påstander om at departementet forsøker å skjule dokumenter og dermed fakta i saken. Det er ikke holdbart og bør rettes opp umiddelbart.

Svar:

Journalføringen knyttet til filmproduksjonen «Trygghet i hverdagen», og behandlingen av journalist Vidar Ystads innsynsbegjæring har ikke vært fullt ut tilfredsstillende. Dette har departementet gitt uttrykk for både overfor journalisten og Sivilombudsmannen. Som re-

presentanten Breivik viser til i sitt spørsmål, ble Ystads henvendelse besvart 15. januar. I svaret ble det redegjort for hvorfor enkelte dokumenter ikke var å finne i den opprinnelige oversikten som journalisten søkte innsyn i:

«I den opphavlege dokumentlista (dok. 15/5973-9), du mottok 10. september 2015, kjem ikkje journalttittel 2 tydeleg nok fram.

Vi sender deg derfor ei ny dokumentliste med ein utvida journalttittel 2. Der kjem det tydeleg fram kva datoar e-postkorrespondansen omhandlar.

Vi har brukt siste dato i e-poststrengen som brevdato, derfor kom ikkje den fyrste datoen i e-poststrengen tydeleg nok fram i den opphavlege dokumentlista.

Dermed var det heller ikkje mogeleg å sjå at for eksempel eposten av 23. juni også var omfatta av den opphavlege dokumentlista.»

Journalisten har reagert på at dokumentene ikke var i kronologisk rekkefølge. I den forbindelse vil jeg peke på at ingen har krav på at det lages en kronologisk liste som viser alle dokumentene knyttet til et saksforhold med mindre en slik liste kan hentes fra saks- og journalsystemet «med enkle framgangsmåtar». Ystad har mottatt de dokumentlistene som enkelt kan fremstilles, og de dokumentene som det er gitt innsyn i.

Journalisten søkte 25. august 2015 innsyn i epostkorrespondanse med TV2, NRK og Departementenes Servicesenter (DSS). I tillegg ba han om innsyn i alle dokument, også dokumentlisten. Ystad fikk svar 28. august at han fikk delvis avslag i innsynsbegjæringen. Epostkorrespondansen med DSS ble unntatt fra offentlighet, mens det ble gitt innsyn i korrespondansen med TV2 og NRK, med enkelte sladdinger.

Den 10. september mottok Vidar Ystad, etter at han hadde purret, en dokumentliste fra departementet.

Journalisten mente at listen ikke var fullstendig og at dokumentnummer og dato på dokumentene ikke forekom kronologisk og at det ble brukt ulike saksnummer. Årsaken til at det ble brukt ulike saksnummer, er at de første dokumentene journalisten mottok ble registrert på en fellessak, mens dokumentene i oversiktslisten ble registrert en og en i en ny sak. Departementet er selvfølgelig enig i at dette ikke var en ideell måte å journalføre dokumentene på, og det har man også erkjent overfor journalisten.

Den 18. september, sendte departementet følgende til Ystad og de andre journalistene som hadde bedt om innsyn:

«Justis- og beredskapsdepartementet har blitt oppfordret til å vurdere meroffentlighet på nytt jf. offentlighetsloven § 11 og har i den forbindelse kommet til at man gir noe mer innsyn i korrespondansen med underliggende etater, med enkelte sladdinger.»

Journalisten har dermed, minus noe sladding, fått det han har etterspurt. Dog har han hele tiden gjort det klart at han ikke har vært fornøyd med departementets behandling av saken.

Dette har tatt lang tid, og det er lett å forstå journalists frustrasjon i så måte. Som departementet har svart til journalisten, og til Sivilombudsmannen, så henger dette sammen med at de som har behandlet innsynet, som resten av Justis- og beredskapsdepartementet, har vært under et ekstremt sakspress. Dette har blitt meddelt flere ganger i løpet av prosessen. Det er ikke en tilfredsstillende årsak for den som venter på svar, men det er tilfellet i denne saken.

Det er meget uheldig at dette har tatt tid, og jeg er ikke fornøyd med at oppfølgingen av denne saken ikke har vært tilfredsstillende. Jeg vil understreke at dette ikke er representativt for de flere tusen innsyn departementet behandler hvert eneste år.

SPØRSMÅL NR. 512

Innlevert 1. februar 2016 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 8. februar 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Mener statsråden at verdien av en barnehageplass i nærmiljøet er mindre viktig for barn med funksjonsnedsettelse enn for andre barn, og kan statsråden forsi-

kre om at Kunnskapsdepartementets anbefalte endring i barnehageopptaket er i tråd med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne?»

BEGRUNNELSE:

I departementets høringsnotat om endringer i barnehageloven for barn med særlige behov, kan en lese:

«Departementet mener at kommunen i barnehageopptaket skal ha mulighet til å styre hvilken barnehage barn med nedsatt funksjonsevne tilbys plass i, blant annet på bakgrunn av hvilke barnehager i kommunen som allerede har et tilrettelagt tilbud for den type funksjonsnedsettelse barnet har eller har personale med særskilt kompetanse.»

En kan stille spørsmål ved om spesiell kommunal styring overfor barn med funksjonsnedsettelser er i samsvar med målsetningen om den inkluderende skolen.

Nærskoleretten i opplæringsloven har vi for å sikre at også elever med funksjonsnedsettelser skulle kunne få et inkluderende og likeverdig skoletilbud. Det å begrense valgmulighetene for barn, synes å være i strid med intensjonene bak innføringen av nærskoleretten.

Det er vanskelig å se at det å innskrenke valgmulighetene til foreldre til barn i barnehagealder, kan være i samsvar med barnekonvensjonens overordnede krav om «barnets beste».

Likestillings- og diskrimineringsombudet påstår i sin høringsuttalelse at departementets forslag undergraver prinsippene om inkludering og selvbestemmelse som ligger i FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Videre hevder Likestillings- og diskrimineringsombudet at departementets forslag er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Det er vanskelig å forstå hvordan vi kan makte å innfri målsetningene om full deltakelse og et inkluderende samfunn, hvis en ikke legger til rette for inkluderende barnehager.

Svar:

Det følger av barnehageloven at barnas og foreldrenes ønsker og behov skal tillegges stor vekt ved opptaket til barnehage. Barn med nedsatt funksjonsevne har i tillegg rett til prioritet i barnehageopptaket. Kommunen må derfor i størst mulig grad tilrettelegge tilbudet

ved den barnehagen som foreldrene ønsker eller som barnet allerede går i. I likhet med andre barn, har heller ikke barn med nedsatt funksjonsevne en ubetinget rett til å få plass i den nærmeste barnehagen, tilsvarende retten til nærscole i opplæringsloven. Det betyr at det er kommunen som i siste instans avgjør hvilken barnehage barnet skal få plass i. Forslaget som er på høring, innebærer ingen endringer når det gjelder kommunens mulighet til å vurdere hvilken barnehage barnet skal få plass i.

Barn med nedsatt funksjonsevne har rett til egnet individuell tilrettelegging i barnehagen. Rettigheten følger blant annet av diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og FN-konvensjonen om rettighetene for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Retten til tilrettelegging er ikke helt ubetinget. Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven gjør unntak for tilrettelegging som innebærer en uforholdsmessig byrde, mens konvensjonen gir rett på tilrettelegging som er rimelig. FNs komité for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne har også uttalt at statene har en viss frihet til selv å vurdere hva som er rimelig og forholdsmessig tilrettelegging.

Det nevnte unntaket fra retten til individuell tilrettelegging, er kun en snever sikkerhetsventil. Det kan likevel ikke utelukkes tilfeller der tilrettelegging av barnehagetilbudet i en bestemt barnehage vil innebære en uforholdsmessig stor byrde for kommunen. Barn kan i noen unntakstilfeller tilbys plass i en annen barnehage, dersom individuell tilrettelegging ved den foretrukne barnehagen er uforholdsmessig byrdefullt.

Det er viktig for regjeringen at barn med nedsatt funksjonsevne skal få et likeverdig tilbud som andre barn. Regjeringen har foreslått at rettigheten til egnet individuell tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne også skal lovfestes i barnehageloven. Forslaget innebærer ikke endring av innholdet i rettigheten. Høringsfristen var 13. januar d.å. Jeg vil gjennomgå hørings svarene og vurdere hvordan forslagene i høringen skal følges opp. Jeg skal sikre at endringer i barnehageloven er i tråd med annet regelverk, herunder diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

SPØRSMÅL NR. 513**Innlevert 2. februar 2016 av stortingsrepresentant Helga Pedersen****Besvart 9. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil samferdselsministeren gripe inn og sørge for at rullebanen på Banak beholder sin nåværende lengde?»

BEGRUNNELSE:

Det har over lengre tid vært uro knyttet til signalene fra myndighetene om å kutte lengden på rullebanen til Lakselv lufthavn. Det er ventet at Avinor skal ta en beslutning i saken i løpet av februar. Lengden på rullebanen har stor betydning for kommunens og fylkets mulighet til å videreutvikle reiselivsnæringa (herunder cruisetrafikk) og flyfrakt av sjømat. I tillegg er rullebanen viktig for beredskapen. Beslutningen om å bevare dagens lengde eller ikke er derfor en beslutning med potensielt store konsekvenser for nærings- og samfunnsutviklingen regionalt.

Svar:

Avinor opplyser at dagens rullebane på Lakselv lufthavn, Banak er 2800 meter lang og har behov for opp-

gradering og vedlikehold. Flyene som benyttes i helårs ruteflyging på Banak, kan operere på kortere rullebanelengder. Siden den lange rullebanen sjelden tas i bruk, har Avinor valgt å vurdere ulike alternativer for investeringer i rullebanen og driftsmodell for lufthavnen.

Ifølge Avinor medfører ingen av de alternativene som Avinor vurderer, fysisk fjerning av dagens rullebane. Alternativene som vurderes, omfatter derimot å endre plasseringen av rullebaneterskelen, instrumentering og belysning. Avinor vurderer å tilpasse investeringer og drift i forhold til trafikken som forventes. Dersom det er behov for det, vil Avinor uansett i fremtiden kunne foreta ytterligere investeringer for å ta i bruk maksimal rullebanelengde (2800 m).

Avinor er organisert som et aksjeselskap, og det er styret og ledelsen i Avinor som er ansvarlig for å prioritere selskapets investeringer innenfor gjeldende finansielle rammevilkår. Jeg forventer at Avinor fatter en beslutning om investering og drift av Banak i tråd med samfunnsoppdraget, som er å ivareta samfunnets og passasjerenes behov på en effektiv måte.

SPØRSMÅL NR. 514**Innlevert 2. februar 2016 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 9. februar 2016 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden foreta seg for at sørge for at lisenshaverne på Johan Castberg planlegger energiløsninger for Johan Castberg som vil redusere klimagassutslippene til et minimum for dette feltet og for omkringliggende petroleumsutbygginger i Barentshavet?»

BEGRUNNELSE:

Tirsdag 19. januar 2016 presenterte Statoil-sjef Eldar Sætre selskapets beslutning om å bygge ut Johan Castberg-feltet med et flytende produksjonsskip i kombinasjon med shuttle tanker(e) til et landanlegg for mellomlagring av olje. Estimert ferdigstillelse av prosjektet ble antydnet å være år 2022.

Stortinget vedtok 11. juni 2015 [Innst. 382 S, med basis i prop. 114 S (2014-2015)], vedtak VI:

"Rettighetshaverne på Johan Sverdrup-feltet skal senest 2022 etablere en områdeløsning for kraft fra land som skal dekke hele kraftbehovet til feltene Johan Sverdrup, Edvard Grieg, Ivar Aasen og Gina Krogh."

Klimaforliket, dette konkrete Stortingsvedtaket og internasjonale forpliktelser tilsier at fremtidige olje og gassutbygginger på norsk kontinentalsokkel vil måtte finne andre løsninger på petroleumsfeltenes kraftbehov enn bruk av lokal gassturbin og generatorer med fullt CO₂-utslipp til atmosfære. Skal Norge redusere sine CO₂ utslipp vil det ikke være tilfredsstillende at petro-

leumssektoren fortsetter med sine utslipp, i kombinasjon med betaling av CO₂ avgifter. Utslippene særlig fra nye feltutbygginger må i størst mulig grad elimineres.

Detaljerte ingeniørløsninger for hvordan av kraftbehovet på Johan Castberg skal produseres vil finnes lenge før en PUD ferdigstilles og Stortinget inviteres til å ha en mening om utbyggingen av Johan Castberg. Det er grunn til å forvente at Johan Castbergs utbyggingsløsning må tilpasse seg de kravene som Stortinget har vedtatt knyttet til Johan Sverdrup, dvs. at kraftbehovet må dekkes uten vesentlige CO₂ utslipp.

De tekniske løsninger som det arbeides med bør dekke ulike alternativer, inkludert en områdeløsning for lokal produksjon av elkraft, med CO₂ deponering til et reservoar, gitt at strømkabel fra land kan vise seg krevende. En områdeløsning med et knutepunkt med lokalt gasskraftverk med CO₂-deponi, vil kunne løse elektrifiseringen og kraftbehovet til produksjon og prosessering med mer for Johan Castberg, Alta, Gotha og eventuelt andre felt i det aktuelle området i Barentshavet.

Svar:

Rettighetshaverne i Castberg-tillatelsen har nylig besluttet å gå videre med en produksjonsskips-løsning for utbyggingen. Det er svært gledelig at selskapene har lyktes å redusere kostnadene med utbyggingen slik at framdrift i prosjektet opprettholdes på tross av den krevende nåværende situasjonen i næringen. Framdrift er viktig da Castberg-utbyggingen kommer til å skape betydelig aktivitet og mange arbeidsplasser i utbyggings- og driftsfasen.

Forutsigbarhet, langsiktighet og tilrettelegging for helhetsløsninger er avgjørende for at myndighetenes regulering av petroleumssektoren skal legge til rette for størst mulig inntekter til fellesskapet. Myndighetenes rolle er å sette slike rammer for virksomheten, herunder rammer som ivaretar hensynet til det ytre miljø. Innenfor disse rammene er det selskapene som utreder, planlegger og gjennomfører leting, utbygging og utvinning/drift.

Energiløsningen er et avgjørende element for drift av en felt og dermed for et hvert utbyggingsprosjekt. Det er også betydelige investeringer knyttet til energiløsningen, det kan være mange milliarder i forskjell mellom alternative løsninger for en konkret utbygging. De tekniske og økonomiske konsekvensene av en kraft fra land-løsning varierer derfor betydelig fra utbygging til utbygging. Gitt variasjonen i konsekvenser, er det derfor nødvendig å ta stilling til energiløsning, herunder spørsmålet om hensiktsmessigheten av en kraft fra land-løsning, ved behandlingen av den enkelte utbygging. Dette vil jeg også gjøre for Castberg-utbyggingen.

En bærebjelke i vår klimapolitikk er deltakelsen i EUs kvotesystem. CO₂-utslippene fra petroleumsvirksomheten er omfattet av dette systemet. I tråd med prinsippet om kostnadseffektivitet i klimapolitikken sikrer kvotesystemet at utslippsreduksjonene finner sted i sektorer og land hvor kostnadene ved å redusere utslipp er lavest. Utslippseffekten gis av nivået på kvotetaket på europeisk nivå. Det prinsipielle grunnlaget for et kvotesystem er at de samlede utslippene er bestemt i kvoteperioden. Det betyr at reduserte utslipp under kvotetaket et sted innenfor systemet motsvares av økte utslipp et annet sted. En ambisiøs klimapolitikk må bidra til å redusere utslippene globalt. Dette innebærer blant annet at det må tas hensyn til konsekvensene av kvotesystemet. Stortinget har sluttet seg til at Norge skal søke å inngå en avtale med EU om felles oppfyllelse av vår forpliktelse. Dette vil innebære at Norge i kvotepliktig sektor vil bidra til gjennomføring av utslippsreduksjoner på 43 pst. sammenliknet med 2005 innenfor EUs kvotesystem. Kvotepliktig sektor i Norge, herunder petroleumssektoren, vil oppfylle forpliktelsen sammen med bedrifter i EU-land.

Virksomheten på norsk sokkel er også underlagt klimarelaterte virkemidler utover kvoteplikten. Fakling (brenning) av gass er på norsk sokkel kun tillatt av sikkerhetsmessige grunner. De siste 25 årene har virksomheten vært pålagt en høy CO₂-avgift. Selskapenes samlede kostnader, summen av kvotepris og CO₂-avgift, ved å slippe ut ett tonn CO₂ er nær 500 kroner. Av dette utgjør CO₂-avgiften over 400 kroner. Energiløsningen for et felt behandles i forbindelse med plan for utbygging og drift. Samlet gjør dette at aktiviteten på sokkelen står overfor de sterkeste klimavirkemidlene i verden.

Denne høye kostnaden oljeselskapene står overfor når de slipper ut CO₂ gir oljeselskapene en sterk egeninteresse i å begrense sine utslipp. Dette har bidratt til at norsk olje og gass utvinnes energieffektivt og med relativt sett lave klimagassutslipp. Store utslipp, anslått til 5 mill. tonn CO₂-ekvivalenter årlig, er unngått fra norsk sokkel som følge av ulike tiltak. Det er brukt store ressurser fra storsamfunnet for å oppnå denne reduksjonen.

Energiforsyningsløsningen til en petroleumsinstallasjon på norsk sokkel behandles også i forbindelse med myndighetenes arbeid med en utbygging. Behandlingen skjer både i prosessen med konsekvensutredning og i den etterfølgende behandlingen av utbyggingsplanen. For alle nye feltutbygginger på norsk sokkel skal det legges fram en oversikt over energimengde og kostnader ved å benytte kraft fra land framfor å bruke gassturbiner. Dette for å sikre at kraft fra land blir valgt når det er hensiktsmessig. I tråd med klimaforliket forutsetter en løsning med kraft fra land at det er sikret utbygging av tilstrekkelig ny kraft eller at det framføres tilstrekkelig nytt nett slik at det ikke oppstår regionale ubalanser på utbyggingstidspunktet.

tet. Samtidig må naturmangfoldet og hensynet til tiltakskostnadene ivaretas. Dette vil jeg legge til grunn for Castberg-utbyggingen.

Prop. 114 S (2014-2015) inneholdt en status for olje- og gassnæringen. I proposisjonen opplyste jeg også om status for arbeidet med kraft fra land til Castberg-feltet:

"Muligheten for kraft fra land til Castberg har vært vurdert av rettighetshaverne i forbindelse med konseptstudiene for valg av utbyggingsløsning. Studiene viser at kraft fra land til Castberg er en svært kostbar og lite realistisk løsning for funnet. Det skyldes blant annet stor avstand til land og teknisk krevende forutsetninger. Det er også utfordringer knyttet til tilgangen på kraft i området".

Som ledd i de pågående studiene av utbyggingsløsningen fortsetter rettighetshaverne arbeidet med å vurdere energiforsyningen, herunder kraft fra land. Myndighetene følger dette arbeidet. Spørsmålet om kraftforsyning vil bli behandlet i forbindelse med myndighetenes oppfølging av utbyggingen, herunder i prosessen med konsekvensutredning og i den etterfølgende behandlingen av plan for utbygging og drift (PUD).

Det er verken produserende felt, funn under utbygging eller andre funn i planleggingsfasen i området rundt Castberg. Omkringliggende funn – som Alta og Gohta – må nærmere kartlegges og defineres geologisk før en eventuell utbygging kan planlegges. Det er stor forskjell i modenhet og tidsforløp mellom Castberg og Alta/Gotha slik at en samordnet utbygging ikke er realistisk.

SPØRSMÅL NR. 515

Innlevert 2. februar 2016 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 10. februar 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Sagaen om våre NH 90 helikopter fortsetter uten at det ser ut til å være en optimal løsning nært forestående.

Når forventer statsråden at samtlige NH 90 helikopter er fullt ut operative i henhold til spesifikasjonene som forelå ved inngåelse, og eller vurderer statsråden å avvike hele denne tragiske anskaffelsen en gang for alle?»

BEGRUNNELSE:

Dersom jeg husker riktig, ble kontrakten med NH Industries inngått i 2001, med planlagt leveringstid i perioden 2005-2008. Det har ikke skjedd. Det er mulig at jeg husker feil, men jeg mener å huske at det første ankom i 2011 uten en gang å være den riktige maskinen jf. våre krav. Det var vel heller slik at Italia ga oss noen for å vise handlekraft, samtidig som de lovte at ting etterhvert skulle bli bra. Etter mitt skjønn er hele anskaffelsen en politisk tragedie. Aller mest fordi den viser at vi mangler handlekraftige politikere som kunne satt stopper for dette. I dag, mer enn 15 år etter at kontrakten ble inngått er helikoptrene fortsatt ikke fullt ut operative. I følge personer jeg har snakket med uttalte GIL (Generalinspektøren for Luftforsvaret) før jul at han hadde personalet som skulle til, men helikoptrene fungerte ikke som forutsatt. Dette rammer omdømmet

til Forsvaret, det rammer funksjoner som var forventet skulle bli ivaretatt med de nye NH 90 maskinene og det rammer samarbeidet NATO land imellom. Jeg ser derfor frem til å høre hvilke løsninger statsråden ser for seg.

Svar:

Norge mottok i januar 2016 det sjette NH90-helikopteret av de fjorten NH90-helikoptrene som Norge har inngått kontrakt på. Kystvakten planlegger å starte med operative flyginger i mai 2016 fra KV Senja (Nordkapp-klassen).

Norge inngikk NH90-kontrakten med NATO Helicopter Industries (NHI) i 2001 om kjøp av 14 helikoptre med levering i perioden fra 2005 til 2008. Leveransen av de norske helikoptre er siden blitt betydelig forsinket på grunn av forhold som ligger i NH90 NATO-programmet og i produksjonslinjen hos industrien. Disse forholdene har nå funnet sin tekniske løsning og vi forventer ikke ytterligere forsinkelser.

Som en følge av forsinkelsene i NH90-leveransen ble det i 2008 og i 2012 - 13 gjennomført to vurderinger av alternative løsninger og tiltak for å begrense de operative konsekvensene. Begge vurderingene anbefalte en videreføring av kontrakten med NHI i kombinasjon med andre tiltak. Den siste vurderingen konkluderte med at anskaffelse av et alternativt produksjonsklart

helikopter, samtidig med planlagt innføring av nytt redningshelikopter, ville kreve betydelige ressurser, være kostnadskrevende og ville ikke fremskaffe operative maritime helikoptre tidligere enn planlagt med NH90.

Et av tiltakene fra vurderingene i 2008 var å inngå en avtale med NHI om en to-trinns leveranse av NH90-helikoptrene med en tidlig leveranse av seks NH90 i en foreløpig versjon. Disse er nå levert. De resterende åtte helikoptrene leveres fra 2017 i en endelig versjon. De seks første helikoptrene skal deretter oppgraderes til endelig versjon.

De operative konsekvensene av forsinkelsen i NH90-leveransene er blitt møtt med flere tiltak, blant

annet levetidsforlengelse av Lynx-helikoptrene og innleie av sivile helikoptre. Siden Lynx-helikoptrene ble utfaset i 2014 på grunn av teknisk alder har tilgjengeligheten på maritime helikoptre vært begrenset. Dette vil bedre seg fortløpende fra 2016 etter hvert som kystvaktfartøyene blir klargjort for helikopteroperasjoner.

Erfaringene fra de nasjonale testflygningene med NH90-helikoptrene har vært positive og vist at helikopteret har et stort potensiale. Det forventes at helikopteret, når det kommer i endelig versjon, vil fylle de rollene som er beskrevet i kravdokumentene og vil representere en viktig nasjonal maritim kapasitet. Prosjektet er så langt gjennomført innenfor vedtatt kostnadsramme.

SPØRSMÅL NR. 516

Innlevert 2. februar 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien

Besvart 11. februar 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for at engasjerte folkevalgte ungdommer får oppfylt sine rettigheter og plikter til å delta på kommunestyremøter uavhengig av den enkeltes høyskoleinstitusjons praktisering av fraværsregelverket?»

BEGRUNNELSE:

I NRK Hedmark og Oppland er vi blitt kjent med at profesjonsutdanninga for lærere ved Høgskolen i Hedmark ikke anser politisk arbeid som gyldig fravær ved studiet. Kvinner, unge og eldre er i dag underrepresenterte i kommunestyrene. Det har vært tverrpolitisk enighet om å øke representasjonen fra de ulike gruppene. I kommuneloven § 40 går det fram at folkevalgte har rett og plikt til å delta på kommunestyremøter. Det er da svært uheldig at unge folkevalgte skal straffes for deltakelse og i prinsippet nektes deltakelse på møter de i følge kommuneloven plikter å delta på. Utdanningsinstitusjoner burde tvert i mot oppfordre og motivere til deltakelse i politikk og samfunnsliv, ikke minst i lærerutdanningen.

Svar:

Jeg er enig med stortingsrepresentant Wøien at det er viktig med en mangfoldig representasjon i kommunestyrene og i politikken generelt. Å legge til rette for at

studenter som er folkevalgte skal få delta i kommunestyremøtene er viktig for å sikre dette.

Det er den enkelte utdanningsinstitusjon om har det faglige og praktiske ansvar for undervisningens innhold og opplegg innenfor de rammer som følger av loven og forskrifter til loven, jf. universitets- og høyskoleloven § 1-5 fjerde ledd. Det er også institusjonene selv som fastsetter studieplan for det faglige innholdet i studiene, herunder bestemmelser om obligatoriske kurs, praksis og lignende og om vurderingsformer, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-3 tredje ledd. Det er derfor den enkelte utdanningsinstitusjon som fastsetter regler om hvor mye fravær som er tillatt fra obligatorisk undervisning.

For å sikre høy kvalitet på norsk høyere utdanning og at studentene oppnår best mulig læringsresultater, mener jeg at det er viktig at institusjonene tilbyr varierte og praktiske undervisningsformer som aktiviserer studentene. Jeg mener derfor at det er helt riktig av utdanningsinstitusjonene å fastsette at noe av undervisningen skal være obligatorisk.

Jeg mener også at det er viktig at studenter engasjerer seg i politisk arbeid, og utdanningsinstitusjonene bør derfor ha permisjonsordninger slik at studenter kan delta på kommunestyremøter og lignende. Samtidig har utdanningsinstitusjonen en plikt til å påse at permisjoner og annen tilrettelegging ikke er til hinder for at studentene oppnår de kunnskaper og ferdigheter utdanningen skal gi. Det er derfor utdanningsinstitu-

sjonen som må fastsette reglene for fravær og vurdere den enkelte fraværssøknad.

Kunnskapsdepartementet har vært i kontakt med Høgskolen i Hedmark for å få informasjon om den konkrete saken stortingsrepresentant Wøien viser til i sitt spørsmål. Jeg har fått vite at høyskolen, i samarbeid med de to studentene og faglærerne, har kommet frem til en god løsning for å tilrettelegge utdanningen slik

at studentene kan kombinere studiene med sine politiske verv. Høgskolen i Hedmark ønsker at studentene engasjerer seg og har på bakgrunn av denne konkrete saken oppfordret avdelingene til å finne individuelle løsninger som gjør det mulig for studentene å ha politiske verv, og som samtidig ivaretar de forpliktelsene det innebærer å være student.

SPØRSMÅL NR. 517

Innlevert 2. februar 2016 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 10. februar 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Hva vil kulturministeren gjøre for å få fortgang i arbeidet med å sikre en ny allmennkringkasteravtale med TV2, som innebærer fortsatt hovedkvarter i Bergen?»

BEGRUNNELSE:

Byrådet i Bergen har sammen med gruppeleder for det største opposisjonspartiet henvendt seg til departementet for å få vite status for arbeidet med å sikre at TV2 fortsatt vil drive sin kringkastingsvirksomhet med base i Bergen. Det er av stor nasjonal betydning å sikre at det fortsatt finnes en stor, nasjonal mediebedrift med hovedkvarter utenfor hovedstaden. Det er derfor viktig at regjeringen er en offensiv del av dette arbeidet, sørger for fortgang i arbeidet med ny allmennkringkasteravtale og signaliserer at den vil vektlegge at TV2

fortsetter å ha sitt hovedkontor i Bergen. Byrådslederen i Bergen mener det er skapt usikkerhet rundt TV2s framtid i Bergen.

Svar:

Kommersiell allmennkringkasting er sentralt for mediemangfoldet og har en skjerpene effekt på NRKs tilbud. Regjeringen varslet derfor i stortingsmeldingen om allmennkringkasting Meld. St. 38 (2014-2015) at Kulturdepartementet - i god tid før TV 2s avtale med staten løper ut - vil lyse ut en ny avtale om status som formidlingspliktig allmennkringkaster. I meldingen heter det bl.a. at "Krav om egenprodusert nyhetstilbud og lokalisering i Bergen vil ligge fast." Meldingen ligger nå til behandling i Stortinget.

Jeg tar sikte på å kunngjøre en ny avtale i løpet av første halvår 2016.

SPØRSMÅL NR. 518

Innlevert 2. februar 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 11. februar 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Barn som kommer til Norge som asylsøkere er barn og skal behandles som barn, selv om de er gift. De skal beskyttes mot overgrep i Norge. Barnevernet har an-

svaret for alle som er i en utsatt posisjon til de er myndige. Nå er det stor usikkerhet om de fanges opp og hvordan de blir beskyttet.

Kan statsråden redegjøre for hvilken barnefaglig kompetanse som skal fange opp disse barna som er til-

stede hvor i mottakskjeden, og for hvordan barna blir beskyttet i søkerfasen og ved opphold?»

BEGRUNNELSE:

Barn som kommer til Norge som asylsøkere er barn og skal behandles som barn, selv om de er gift.

Noen av dem har allerede barn og noen er gravide. De må beskyttes mot alle former for seksuell og annen utnytting. Barnevernet må ha ansvaret for dem til de er myndige. Men nå er det stor usikkerhet om de fanges opp og hvordan de blir beskyttet.

Det er avgjørende å få dokumentert at det er god nok og tilstrekkelig barnefaglig kompetanse i hele mottakskjeden, slik at vi kan være trygge på at også de barna som er blitt giftet bort i ung alder, fanges opp og får beskyttelse.

Regjeringen har ikke vært opptatt av barnefaglig kompetanse i registrering og mottak. I fjor høst var det Stortinget som måtte vedta at Politiets utlendingsenhet måtte ha barnefaglig kompetanse og bevilge penger til det.

Derfor er det påtrengende behov for å få klarhet i at alle flyktningbarn i Norge skal beskyttes mot overgrep og utnytting, også de som er blitt giftet bort i ung alder og at nødvendig barnefaglig kompetanse er tilstede i alle ledd i utlendingsforvaltning og botilbud for å sikre dette.

Svar:

Jeg er opptatt av at barn som kommer til Norge skal bli tatt imot på en god måte, enten de kommer alene eller sammen med andre. Som kjent ligger ansvaret for de ulike leddene i mottakskjeden både under mitt departement og under Justis- og beredskapsdepartementet. Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat), som ligger under mitt departement, har ansvar for å tilby enslige mindreårige asylsøkere under 15 år en plass i et omsorgssenter. Barnefamilier og enslige mindreårige asylsøkere over 15 år blir ivaretatt i asylmottak i regi av Utlendingsdirektoratet (UDI). Politiets utlendingsenhet og Utlendingsdirektoratet er Justis- og beredskapsdepartementets ansvarsområde. Den kommunale barneverntjenesten har et ansvar for alle barn som oppholder seg i kommunen.

Før et barn blir plassert i et omsorgssenter eller i asylmottak, skal det registreres hos Politiets utlendingsenhet (PU). Politiets utlendingsenhet har barnefaglig koordinator som skal følge opp den barnefaglige kompetansen hos de ansatte. Justis- og beredskapsdepartementet opplyser at Politiets utlendingsenhet i 2016 har gjennomført kurs for å heve den barnefaglige kompetansen hos sine ansatte, og jobber videre med dette og andre tiltak for å høyne den barnefaglige kompetansen ytterligere.

Etter registrering hos Politiets utlendingsenhet, får barna tilbud om en plass i et omsorgssenter eller i et asylmottak. Antall voksne i omsorgssentrene er høyt og det stilles krav om at omsorgssentrene skal ha ansatte med tilstrekkelig nivå og bredde i kompetansen for å gi god omsorg til barna.

Utlendingsdirektoratet stiller krav til barnefaglig kompetanse i sine asylmottak, og det stilles egne krav til bemanning og omsorgsarbeid i asylmottakene for enslige mindreårige asylsøkere over 15 år. I statsbudsjettet for 2016 er det bevilget om lag 50 mill. kroner til økt bemanning og barnefaglig kompetanse på asylmottak for enslige mindreårige asylsøkere over 15 år. UDI planlegger tiltak for 2016 som skal gi kompetanseheving og god håndtering av saker som angår enslige mindreårige.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Budir) og Barne-, ungdoms- og familieetaten har et tett samarbeid med UDI. Bufetat har sagt seg villig til å låne ut personell med barnefaglig kompetanse til UDI, som kan bidra til tilrettelegging og oppfølging av barn i asylmottak. Bufetat og UDI er nå i dialog om hvordan samarbeidet kan gjennomføres. Bufdir og UDI har også et samarbeid om kompetanseutvikling for ansatte i asylmottak og i barnevernstjenesten lokalt. Målsetting er å øke samarbeidet mellom ansatte på asylmottak og i barneverntjenesten.

I omsorgssentrene blir barn som er gift eller selv har barn først og fremst behandlet som barn på lik linje med de andre barna på senteret, men får samtidig tett og tilpasset oppfølging. En viktig del av oppfølgingen er å gi barna god og tilpasset informasjon om norsk lov og hva lovverket innebærer for dem. Det gjøres grundige vurderinger av barnets beste når det gjelder samvær med ektefelle, og det er tydelige regler og rutiner for samvær, som alltid skjer under tilsyn. Omsorgssentrene har godt samarbeid med politiet slik at de kan forberede barna før avhør, og delta sammen med dem i all kontakt og samtaler med politiet.

UDI utvidet i desember 2015 sitt rundskriv Krav til identifisering og oppfølging av beboere i asylmottak som kan være utsatt for menneskehandel og vold i nære relasjoner, til også å omhandle barneekteskap. Asylmottakene skal alltid sende bekymringsmelding til barnevernet ved begrunnet bekymring om barneekteskap. Videre kobles politiet inn for å vurdere etterforskning av straffbare forhold hvis beboeren er under 16 år. Dersom beboeren er over 16 år skal asylmottaket gjennomføre en samtale for å avdekke tvangsekteskap. Mistanke om tvangsekteskap utløser også meldeplikt til barnevernet og eventuelt politiet.

Når man er under 16 år, mener jeg at man ikke under noen omstendighet skal bo sammen med en ektefelle. Er man mellom 16 og 18 år, må man gjøre individuelle vurderinger om hva som er til den enkeltes beste.

Avslutningsvis vil jeg nevne at det er tatt initiativ til dialog mellom UDI, Bufdir og PU for å drøfte og forbedre rutinene for samarbeid mellom barnevern, po-

litiet, UDI og asylmottak om håndtering av barneekte-skapssakene.

SPØRSMÅL NR. 519

Innlevert 2. februar 2016 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 12. februar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva mener statsråden om de utfordringene som Laboratoriemedisinske klinikker sier vil oppstå etter 5. mars når lørdagsombringning av post opphører, hvordan har regjeringen sikret at besparelser for Posten ikke fører til økte utgifter for sykehusene, og vurderer statsråden dette som endringer i tråd med målsettingen om å skape pasientens helsetjeneste?»

BEGRUNNELSE:

Laboratoriemedisinsk klinikk (LMK) ved St. Olavs Hospital og flere andre klinikker har meldt bekymring om opphør av postombringning lørdager, som Posten har meldt fra og med 5. mars 2016. LMK mottar et betydelig antall pasientprøver også på lørdager. Gjennomsnittet i desember 2015 var på 584 prøver og den varslede endringen vil ha store konsekvenser for pasientene dette gjelder og drift og ressursbruk ved LMKs avdelinger. Bortfall av postombringning lørdager medfører fare for ødeleggelse av alle typer prøvematerialer tilsendt for laboratorieanalyse. Særlig utsatt er hematologiske blodprøver, urinprøver og prøver til mikrobiologisk dyrking.

Dette vil medføre behov for ny prøve fra pasienten og bruk av ekstra ressurser for sortering av mottatte prøver og tilbakemelding til rekvirentene. Dersom man skal ta høyde for postombringingen kan fler rekvirenter ikke lenger sende prøver til behandling til LMK senere enn onsdag. Dette er ikke en akseptabel løsning. Skissert løsning fra Posten innebærer at sendinger med biologisk innhold på fredager sendes med Ekspress over natt pakke.

Forsendelse med Ekspress over natt vil medføre betydelig kostnadsøkning, i tillegg endrer Posten utkjøringsvinduet lørdager til mellom kl. 10.00-16.00 og kan ikke gi garantier for at St.Olavs Hospital HF vil være første mottaker på utkjøringen. Dette vil medføre en for ustabil faktor mtp. planlegging av drift og ressursbruk på laboratoriene lørdag. LMK sier de har vurdert andre spedisjonsfirma men opplever at det ikke

finnes reelle alternativer i markedet. I høringsnotatet til ny postlov og postforskrift er forsendelser med biologisk innhold og medisiner vurdert. Fra høringsnotatet siteres: "Tidskritiske analyser sendes i dag med andre distribusjonsløsninger slik som ekspressendinger" sitat slutt. LMK opplyser at majoriteten av prøvesendinger til LMK sendes i dag i "konvolutt for forsendelse av biologisk innhold" og distribueres via ordinær postombringning.

Svar:

Det er besluttet å gjennomføre endringer i postombæring gjennom Stortingets vedtak om endringer i postloven som trer i kraft fra 1. januar 2016. Endringene innebærer at det ikke blir postombæring på lørdager fra og med 5. mars, og at ekspresspost blir alternativ løsning. Jeg er kjent med at dette kan medføre utfordringer for helsetjenestene.

Posten Norge har etablert et eget tilbud for biologisk materiale. Tilbudet består av en ferdig frankert konvolutt med trygg ytteremballasje og korrekt merking i henhold til regelverket. Helseforetakene er de største brukerne. Tjenesten benyttes i hovedsak mellom analyseenhetene og legekantorene og mellom sykehus. I tillegg tilbys apotekene en egnet emballasje for sending av medisiner.

Posten oppga i 2013 at volumet hadde vært synkende de siste år som følge av at helseforetakene håndterte flere analyser internt enn tidligere, og at tidskritiske analyser ble sendt med andre distribusjonsalternativer. Antall forsendelser med tilpasset emballasje sank med om lag 30 pst. fra 2011 til 2013. Posten har ingen oversikt over biologisk materiale og medisiner sendt som ordinær post uten tilpasset emballasje.

Andre distribusjonsalternativer, herunder interntransport og budservice benyttes for sendinger som er tidskritiske og/eller hvor temperaturregulert fremsending er påkrevet. Slike distribusjonsalternativer benyttes også i høytider og på helligdager som f. eks. jul, påske, 17. mai, og pinse.

Biologisk materiale og medisiner som tåler en fremsendingstid på minimum 1-2 dager kan benytte ordinær postgang, med eller uten tilpasset emballasje. Ved benyttelse av den ordinære postgangen til denne type innhold, må det tas høyde for at en viss andel av sendingene har minst to virkedagers fremsendingstid, jf. kravet til 85 % fremme over natt for A-post. I tillegg må de ta hensyn til at sendinger som er postlagt på fredager ikke nødvendigvis kommer frem før over helgen. Dette vil ikke endres vesentlig når brevdistribusjonen avvikles på lørdager. Forskjellen vil i hovedsak være at en tilsvarende andel av sendingene postlagt på torsdager da ikke kommer frem før over helgen, samt at sendinger postlagt på fredager og som tidligere an-

kom påfølgende dag, ikke vil bli utlevert før på mandag. Ved en avvikling av brevdistribusjon på lørdag må kundene ta høyde for fremsendingstiden i postgangen, og på samme måte som i dag benytte andre produkter fra Posten eller andre distribusjonsalternativer, når de er avhengig av en garantert raskere fremsending.

Det har vært en endring i antall forsendelser av biologisk materiale og medisiner på grunn av endringer i arbeidsmetoder og organisering i helsetjenesten. Likevel gir avvikling av postombæring lørdager utfordringer som helsetjenesten må tilpasse seg. Jeg vil følge nøye med på utviklingen fremover for å sikre meg at disse endringene ikke går ut over pasientene.

SPØRSMÅL NR. 520

Innlevert 2. februar 2016 av stortingsrepresentant Line Kysnes Vennesland

Besvart 11. februar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«En studie fra 2015 slår fast at lovendringene fra 2010 ikke var nok for å sikre at barn som pårørende blir ivaretatt. Den viser blant annet at 71 % av helsepersonellet i studien ikke har snakket med barna til sine pasienter de 2 siste mnd. Ledende fagfolk peker på at det å snakke med barna, ikke bare i informasjonssøye-med, men for at de skal få dele sitt perspektiv, har en forebyggende effekt.

Hva vil helseministeren gjøre for å sikre at disse barna får dele sitt perspektiv med helsetjenesten?»

Svar:

Som representanten Vennesland påpeker, viser multisenterstudien Barn som pårørende fra 2015 at 71 % av helsepersonell ikke har snakket med barna til sine pasienter de siste to månedene. Jeg er glad for at vi med denne studien for første gang har fått såpass omfattende kunnskap om og innsikt i disse barnas situasjon og hvordan helse- og omsorgstjenesten følger opp sitt ansvar. Så er jeg enig med representanten Vennesland i at vi i større grad må sikre at helsepersonell snakker med barna, slik at de kan komme fram med sine tanker og behov når deres nærmeste er syke.

Endringer i helsepersonelloven og spesialisthelsetjenesteloven om oppfølging av barn som pårørende trådte i kraft 1. januar 2010. Lovendringene skal bidra til å styrke barnas rettsstilling og medvirke til at min-

dreårige barn av psykisk syke, rusavhengige, alvorlig somatisk syke eller skadde pasienter skal få bedre oppfølging når foreldrene mottar helsehjelp.

Helsepersonell har plikt til å bidra til å ivareta mindreårige barn som pårørende, og spesialisthelsetjenesten skal i nødvendig utstrekning ha barneansvarlig personell med ansvar for å fremme og koordinere helsepersonells oppfølging av barna. Alle helseforetak og de fleste private institusjoner som har avtaler med det offentlige, har nå barneansvarlig personell. I følge resultater fra multisenterstudien – barn som pårørende, er det etablert 1400 barneansvarlig personell i helseforetakene. Helsedirektoratet utga i 2010 rundskriv 15/5-2010 om barn som pårørende med utfyllende kommentarer til lovbestemmelsene.

Multisenterstudien viser at spesialisthelsetjenesten bare delvis følger opp loven om barn som pårørende, og at det er mangelfull kartlegging og dokumentasjon og dermed udekkede behov når det gjelder henvisninger av barn og informasjon til barn. Studien viser at også kommunehelsetjenesten bare delvis følge opp loven om barn som pårørende, og at det ser ut til å mangle systemer for identifisering og kartlegging tilpasset familier som lever med sykdom, og dermed mangler også hjelp til barn og familier.

Det er allerede iverksatt tiltak for å følge opp resultatene fra multisenterstudien og de to øvrige rapportene om barn og ungdom som pårørende som kom i 2015. Helsedirektoratet har nedsatt en intern arbeidsgruppe som skal systematisere og gjennomgå funnene og an-

befalingene fra de tre rapportene, for å vurdere hvilke tiltak som bør igangsettes. Helsedirektoratet vil i samarbeid med eksterne aktører (brukerorganisasjoner og relevante fagmiljøer) tilrettelegge for at nødvendige tiltak igangsettes. Deriblant at barn som pårørende i større grad får dele sitt perspektiv med helsetjenesten.

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på høring et forslag om styrket pårørendestøtte i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. En ny pliktbestemmelse i helse- og omsorgstjenesteloven pålegger kommunen å tilby nødvendig pårørendestøtte til personer som har et særlig tyngende omsorgsarbeid i form av avlastning, informasjon, opplæring og veiledning, og omsorgsstønad. Forslaget medfører at kommunen får en tydeligere plikt til å foreta en selvstendig vurdering av pårørendes behov, og fatte vedtak om tiltak som også ivaretar pårørendes behov. Alle pårørende er omfattet av forslaget, også barn og unge.

Helsedirektoratet har under utarbeidelse en veileder for helsetjenestens arbeid med barn som pårørende, som har som målsetting at barn og unge som pårørende blir fanget opp tidlig og får nødvendig informasjon og oppfølging. Veilederen er et delkapittel i veileder for pårørende og deres familie. Ett avsnitt i veilederen beskriver hvordan helsepersonell bør tilrettelegge for at barn og unge får formidlet sine erfaringer til helsepersonell. Veilederen ferdigstilles i løpet av 2016.

Sørlandet sykehus HF leder kompetansenettverket BarnsBeste som samler, systematiserer og sprer kunnskap og erfaringer til tjenestene. Kompetansenettverket

finansieres via basistilskudd til HSØ. På nettsiden til Barns beste finnes det flere verktøy for helsepersonell, deriblant et e-læringsprogram, og «snakketøyet» som fokuserer på at barn som pårørende har behov for å bli sett, hørt og involvert når foreldrene deres har psykiske vansker, rusproblemer eller er alvorlig somatisk syke.

Helsedirektoratet vil i løpet av 2016 motta ytterligere en rapport som er en delvis oppfølging av multistenterstudien. Den vil beskrive hvordan det går med barna og ungdommene med foreldre med rusproblemer 12 måneder etter første undersøkelse. Den vil si noe om hvordan situasjonen er og utfall for barna målt ved oppfølgingen.

Opptappingsplanen for rusfeltet inneholder flere tiltak når det gjelder barn som pårørende, blant annet skal det vurderes å utarbeide kvalitetsindikator for arbeid med barn som pårørende. På denne måten vil vi få mer kunnskap om og vil kunne monitorere i hvilken utstrekning tjenesten arbeider med å inkludere barn som pårørende i sitt arbeide.

Det omfattende kunnskapsgrunnlaget som vi nylig har mottatt og de tiltak som er iverksatt og som vil bli iverksatt framover, mener jeg vil bidra vesentlig til at barn som pårørende i større grad vil bli sett og lyttet til. Mange av disse barna er i en svært vanskelig og sårbar situasjon som krever større oppmerksomhet og økt innsats, også fra helsepersonell. På den måten kan vi bidra til å bedre barns situasjon og stimulere til en god barndom og oppvekst for alle.

SPØRSMÅL NR. 521

Innlevert 2. februar 2016 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 8. februar 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Har norske skattemyndigheter oversikt over transaksjonene digitale storkonsern gjør her i Norge, og har regjeringen en plan for hvordan vi skal sikre at norske myndigheter får den skatteinngangen som er rettmessig og dermed sikre like konkurransevilkår mellom internasjonale digitale storkonsern og tradisjonelle norske medier?»

BEGRUNNELSE:

For omtrent to uker siden inngikk britiske myndigheter en avtale med Google om skatteoppgjør fra tilbake til 2005. Gjennom avtalen har det globale selskapet gått

med på å betale en skatteregning på 130 millioner pund. Britiske myndigheter mener dette er en seier, og at denne avtalen sikrer en bedre skattelegging av globaliserte digitale konsern. Kritikerne mener at giganten gjennom avtalen har fått muligheten til å forhandle seg frem til egenskatt, og i så måte at de har blitt gitt en skatterabatt. Skattelovverket når det kommer til slike globale digitale selskaper er intrikat, og er spesielt vanskelig å regulere på grunn av deres grenseoverskridende aktivitet. Like fullt er det snakk om store beløper som omsettes blant annet gjennom annonsering og salg av personinformasjon. På mange områder står denne typen internasjonale selskaper i direkte konkurranse til norske tradisjonelle medier.

Svar:

Skattemyndighetene har ingen egen oversikt over alle transaksjoner som flernasjonale konsern gjør her i Norge. Opplysninger om transaksjoner får skattemyndighetene når det gjennomføres nærmere kontroll med selvangivelsen. I slike tilfeller kan en for eksempel få nærmere informasjon om omsetning og dokumentasjon av kontrollerte transaksjoner (internprisingsdokumentasjon), dvs. transaksjoner mellom selskaper i samme konsern.

Det er viktig for regjeringen at norske og utenlandske aktører behandles mest mulig likt ved skattleggingen.

Det er likevel slik at norske og utenlandske aktører som driver virksomhet i samme bransje i Norge ofte gjør dette på svært ulik måte. Dette kan ha betydning for fastleggelse av skatteplikten. Svært mange land har vært bekymret for at flernasjonale konsern kan organisere sin virksomhet på en måte som ikke er tilgjengelig for nasjonale aktører, enten fordi de kun driver nasjonal virksomhet eller fordi det ville kreve omfattende omorganisering av virksomheten. Dette kan gi ulike vilkår, virke konkurransevridende og undergrave skattesystemets legitimitet. Elementer i disse konsernenes skatteplanleggingsstrukturer er ofte høy gjeldsgrad, utnyttelse av forskjeller i landenes lovgivning, utnyttelse

av skatteavtaler og feilprising av konserninterne transaksjoner.

Blant annet på denne bakgrunn satte OECD og G20 i gang BEPS-prosjektet (Base Erosion and Profit Shifting) for å finne felles løsninger på disse problemene. Prosjektet ble avsluttet i oktober 2015. Tiltakene gir anbefalinger både om innretning av internretten, endringer i skatteavtaler og revidering av retningslinjene for internprising. I prosjektet så man også nærmere på den digitale økonomien. Det er lagt til grunn at tiltakene i prosjektet også vil ha effekt for de utfordringene den teknologiske utviklingen har gitt for beskatningen. Vi er i ferd med å implementere anbefalingene, bl.a. har departementet hatt på høring et forslag til land-for-land-rapportering til skattemyndighetene. Endringene i skatteavtalene skal gjennomføres ved en multilateral avtale som ferdigstilles i 2016.

Parallelt med BEPS-prosjektet gjennomførte skatteutvalget sin utredning. Regjeringen ga sin vurdering av utredningen til stortinget i St. meld. 4 (2015-2016), som nå er til behandling i Stortinget. I meldingen foreslås også tiltak mot overskuddsflytting i vår skattelovgivning, bl.a. innstramming i rentebegrensningsregelen, innstramming i fritaksmetoden, innføring av kildeskatte på renter og royalty, innstramming i vilkårene for når et selskap anses hjemmehørende i Norge og utvidede opplysningsplikter. Jeg ser fram til å motta Stortingets vurdering av disse tiltakene.

SPØRSMÅL NR. 522

Innlevert 2. februar 2016 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan

Besvart 8. februar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Vil statsråden bidra til å lage ordninger for aktivisering av asylsøkere i mottak som ikke har fått oppholdstillatelse som kan gjøre det mulig å la dem utføre enkle oppgaver uten å motta lønn, men åpne for at det kan gis påskjønnelser i form av gaver av en begrenset kroneverdi?»

BEGRUNNELSE:

Mange asylsøkere blir sittende svært lenge i mottak. Dette skaper passivitet og oppleves som en belastning. I flere lokalsamfunn har man tatt initiativ til å aktivisere disse menneskene gjennom ulike former for samfunnsnyttig innsats.

I Kvinesdal kommune tok handelshuset Kvinesdal et initiativ for å aktivisere mennesker i mottak uten oppholdstillatelse til å plukke søppel langs diverse vegstrekninger i kommunen. Dette ble satt stor pris på av de som utførte tiltaket, og for innbyggerne i kommunen bidro det til et mer positivt syn på asylsøkerne. Det ble ikke utbetalt noe lønn for arbeidet, men de mottok et gavekort på et mindre beløp som kunne brukes på Handelshuset. Seinere har det kommet fram at dette ikke er en korrekt måte å engasjere disse menneskene på.

I flere lokalsamfunn kan deltakelse i enkle samfunnsnyttige arbeidsoppgaver bidra til å redusere isolasjon og fremme aktivitet. Ofte vil det også påvirke resten av innbyggernes syn på mennesker i mottak i en mer positiv retning.

Små påskjønnelser i form av gaver av en svært begrenset verdi vil e motivasjonen til å delta.

Med de store tilstrømmingene av asylsøkere som blir værende i lengre tid på mottak, vil det være behov for ordninger som i større grad kan gi rom for motivert aktivitet også mens de venter på en avgjørelse på sin søknad.

Svar:

Regjeringen vil arbeide for at det i større grad legges til rette for aktivisering av asylsøkere og at arbeidsoppgaver i mottak kan utføres av asylsøkerne selv. Som oppfølging av avtalen «Tiltak for å møte flyktningskrisen» og Dokument 8:37 S (2015-2016) (Et felles løft for god integrering) skal regjeringen bl.a. vurdere flere tiltak som handler om aktivitet og arbeid for beboere i mottak. Spørsmålet du stiller om hvorvidt beboere i mottak kan utføre enkle oppgaver mot påskjønnelser i form av gaver vil inngå i disse vurderingene. Jeg vil komme tilbake til dette i den varslede meldingen til Stortinget om integreringspolitikk.

Regjeringen vil at beboere i mottak skal benytte egne ressurser under mottaksoppholdet, og mottakene drives med dette som utgangspunkt. Det stilles blant annet krav til at mottakene legger til rette for beboermedvirkning og selvhushold. Selvhushold innebærer at beboerne handler og lager sin egen mat, samt rengjør egne rom og i fellesarealer. Alle mottakene tilbyr ulike fritidsaktiviteter, og beboerne organiserer også flere aktiviteter selv. Mange av beboerne deltar også i frivillig arbeid i mottaket. Dette kan for eksempel være deltakelse i en vaktmestertjeneste, være språkassistenter eller organisere bruken av internett- eller aktivitetsrommene.

I henhold til utlendingsforskriften § 1-1A har asylsøkere uten oppholdstillatelse i dag anledning til å utføre frivillig vederlagsfritt arbeid for humanitære, ideelle eller religiøse organisasjoner, frivillighetssentraler, idrettslag og lignende. Det er en forutsetning at det ikke gis lønn eller annet vederlag for innsatsen. Det er også en forutsetning at arbeidet ikke omfatter aktivitet som normalt utføres av lønnete ansatte eller tjenester som normalt kjøpes av næringsdrivende.

SPØRSMÅL NR. 523

Innlevert 3. februar 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 10. februar 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Kan statsråden gjøre greie for alle måtene EU-parlamentet vert involvert i TISA-forhandlingane på?»

BEGRUNNELSE:

I eit intervju med Euractiv.com 28. januar understrekar EUs rapportør i TISA-forhandlingane, Viviane Reding, tydinga av at EU-parlamentet involveres i TISA-forhandlingane. I intervjuet seier ho mellom anna at

«the MEPs are fully informed and the results of the negotiations are published on the website of the Commission, for any stakeholders of interested citizens to look at. But most importantly, MEPs are communicating with the chief negotiator before and after each round of negotiations, they can exercise an influence on how these negotiations go, in the interest of our companies and our citizens. We do this in full transparency, we inform, and that is the way that all negotiations in trade should be handled».

Svar:

Europakommisjonen, som forhandlar på vegner av EU, held Europaparlamentet informert ved å sende alle forhandlingsdokumenta over til handelskomiteen i parlamentet (INTA – International Trade). Dokumenta vert samstundes sende til komiteen for handelspolitikk i Rådet. Dokumenta er klassifisert som avgrensa og er ikkje offentlege.

Europaparlamentet har hatt ei gruppe som skal overvake Tisa-prosessen sidan september 2014. Gruppa møtest etter kvar forhandlingsrunde under leiing av saksordføraren for Tisa, og skuggesaksordførarane frå dei andre politiske gruppene deltar også. Dette er eit forum for dialog der forhandlarane informerer parlamentarikarane, og parlamentarikarane i sin tur gjev uttrykk for sine synspunkt.

Konsultasjonsmekanismene internt i EU er ikkje direkte samanliknbare med dei vi har i Noreg. Forankring i Stortinget er viktig og eg vil konsultere på eigna måte undervegs. Den demokratiske prosessen for Tisa er den same som for andre internasjonale avtalar.

Regjeringa ønskjer å vere opne om Tisa-forhandlinga-

ne. Vi vil derfor halde fram å offentliggjere så mykje informasjon som mogleg.

SPØRSMÅL NR. 524

Innlevert 3. februar 2016 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 10. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva gjør statsråden konkret for å sikre fremdrift for Fornebubanen, og følge opp Statsministerens initiativ fra valgkampen?»

BEGRUNNELSE:

Statsminister Erna Solberg lovet i valgkampen 2015 at Staten skal bidra med 50 % i alle de store kollektivprosjektene i Oslo fremover. Herunder Fornebubanen. Statsministeren tok også til orde for mer statlig og kommunalt samarbeid for å utvikle større byområder.

I Aftenposten kan vi lese at fremdriften med Fornebubanen står i stampe. Og man ser ikke ut til å ha klart å løse hvem som skal ha ansvar for å bygge Fornebubanen. Ulempen med at store samferdselsprosjekter blir utsatt er risikoen for at prosjektene blir dyrere, og således må staten bidra med mer penger.

Pendlerne og beboerne, samt næringslivet er avhengig av at vi politikerne leverer. Fire samarbeidspartiers ledere har også før valget lovet banen. Byggestart må skje snarest og senest innen 2017-2018. Og det må være klar plan for å komme i mål.

Svar:

Regjeringen ønsker å satse kraftig på utvikling av kollektivtilbudet, spesielt i de største byene. Vi har derfor besluttet at staten skal bidra med 50 pst av investeringskostnadene til store kollektivinfrastrukturprosjekt av nasjonal interesse i de fire største byene. Dette er for å bidra til de store investeringsbehovene som er for fylkeskommunal infrastruktur i kollektivtransport. Denne såkalte 50/50-ordningen er betinget av at det inngås en

bymiljøavtale mellom staten og berørte lokale og regionale myndigheter.

Formelt er den lokale kollektivtransporten fylkeskommunen sitt ansvar. Det er derfor Akershus fylkeskommune og Oslo kommune som har ansvaret for Fornebubanen. Jeg vil samtidig understreke at Fornebubanen er av nasjonal interesse og et viktig prosjekt for regjeringen.

Fornebubanen inngår i denne 50/50-ordningen. Den resterende andelen av investeringskostnaden må dekkes av Oslo kommune og Akershus fylkeskommune eller innenfor Oslopakke 3. Jeg er kjent med at Oslopakke 3 skal reforhandles denne våren.

Jeg har gitt Vegdirektoratet i oppdrag å forhandle frem en bymiljøavtale for Oslo og Akershus. Det pågår nå forhandlinger med Oslo kommune og Akershus fylkeskommune om en slik bymiljøavtale for perioden 2016 til 2023. Finansiering av Fornebubanen inngår i disse forhandlingene. Jeg håper at det kan inngås en bymiljøavtale med Oslo og Akershus i løpet av første halvår av 2016.

I 2015 er det bevilget 25 mill. kr og i 2016 er det bevilget 100 mill. kr i statlig tilskudd til videre planlegging av Fornebubanen (kap 1330 post 63). Det forutsettes imidlertid at det er inngått en bymiljøavtale for Oslo og Akershus før de statlige tilskuddsmidlene utbetales.

Staten har etter dette fulgt opp sin lovnad og sin del av forpliktelsene om å bidra finansielt til Fornebubanen med 50 pst av kostnadene. Jeg forutsetter at videre planlegging av prosjektet og avklaringer i Oslo og Akershus når det gjelder finansiering skjer slik at utbygging av prosjektet kan starte opp så snart som mulig.

SPØRSMÅL NR. 525**Innlevert 3. februar 2016 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 10. februar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Jeg viser til statsrådens svar på spørsmål 436 om beregninger av antall fengselsplasser under den forrige regjeringen, og ber om at samme regnemetode benyttes for å forklare hvor mange nye polititjenestemenn som er blitt ferdig utdannet og blitt en del av vår politistyrke under denne regjeringen?»

Svar:

Jeg har innhentet opplysninger fra Politidirektoratet om hvor mange som har bestått alle eksamener i perioden 2006-2015. Under Stoltenberg II regjeringen ble det i perioden 2006-2013 tatt opp 4 656 studenter, 3 261 studenter har bestått alle eksamener og 3 067 arbeidere i etaten. Under Solberg regjeringen er det (hvis jeg regner med 2016) tatt opp 2 160 studenter. Per 31. januar 2016 har 1 323 studenter av de som er ferdige på skolen i 2014 og 2015, bestått alle eksamener. Av disse arbeidere 1 271 i etaten.

SPØRSMÅL NR. 526**Innlevert 3. februar 2016 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter****Besvart 17. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Det er skapt store forventninger om ferdigstilling av E18 Tvedestrand-Arendal i 2018 og aksept i det politiske miljø for en bompengesats på 35 kr. Skuffelsen var derfor stor når signalene fra departementet tilsier forsinkelser på minst ett år og en dramatisk økning av bompengesatsen til 48 kroner, noe som til forveksling likner på "landeveisrøveri".

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at E18 Tvedestrand-Arendal ferdigstilles i 2018 og at bilistene ikke får høyere bompengeavgift enn 35 kr?»

Svar:

Dagens regjering har en offensiv satsing på infrastrukturbygging og vedlikehold. Gjennom reformer og økte bevilgninger er tempoet i arbeidet økt vesentlig. Nivået på bevilgninger ligger an til å markert overoppfylle rammene for inneværende Nasjonal Transportplan.

Strekningen E18 Arendal – Tvedestrand er en av flere som nyter godt av denne satsingen. Planleggingen har vært framskyndet av denne regjeringen. I Statens vegvesens handlingsprogram var det prioritert 150 mill. kr i statlige midler (700 mill. kr i bompenger) til prosjektet i perioden 2014-2017. Det tilsa full fart i

prosjektet fra 2017. Med bakgrunn i politiske føringer om å forsere prosjektet, ble det laget en finansieringsplan som muliggjorde fullt trykk allerede i 2016.

Gjennom Statens vegvesens arbeid med prosjektet E18 Tvedestrand – Arendal har det blitt lagt opp til en utførelsesentreprise med to separate kontrakter. Nye Veier AS har varslet at de legger opp til å endre kontraktsstrategi for prosjektet – de har nå besluttet å gjennomføre prosjektet som en totalentreprise. Nye Veier AS har gitt uttrykk for at en utlysning av ovennevnte totalentreprise vil kunne skje i slutten av mai 2016 og at finansieringen av prosjektet, gjennom behandling av bompengeproposisjon, må være på plass til dette.

Grunnen til at finansiering ennå ikke er på plass er endrede forutsetninger etter budsjettforliket i Stortinget. Regjeringens forslag til rentekompensasjonsordning ble ikke vedtatt og dermed anser vi ikke at det var på plass nye forutsetninger for nivå på beregnings-teknisk rente, slik lokale vedtak hadde forskuttert. Ny lokalpolitisk runde med nye renteforutsetninger og rabattordninger er derfor nødvendig, uavhengig av hvem som skal bygge prosjektet. Dette ville vært det samme også om Statens vegvesen skulle stått for utbyggingen. Jeg antar dog at dette lar seg løse på en smidig måte fra alle parter, og jeg ser ikke at dette skal medføre minst ett års forsinkelse, slik de Ruiter konkluderer med.

Regjeringen har som mål å redusere bompengandelen i nye veiprosjekt. Dette reflekteres blant annet i bompengereformen med rentekompensasjonsordningen, og i bevilgningsforslag fremmet for Stortinget. Jeg konstaterer at opposisjonspartiene i Stortinget på ulike måter kuttet i denne ordningen, og dermed ville gjøre det vanskelig å kutte bompenger. Jeg synes derfor det er positivt at representanten de Ruiter i sitt spørsmål gir inntrykk av at det er positivt med lavere bomsatser, og håper det også betyr at hans parti vil endre standpunkt og støtte fremtidige forslag fra regjeringen for å kutte bompenger.

I Aust-Agder fylkeskommunes vedtak i fylkestinget 16. juni 2015 lå det inne takster på 25-27 kr (2015) for lette kjøretøy mellom Tvedestrand og Longum og 10-12 kr (2015) mellom Longum og Harebakken og et rabattsystem som innebar 10 pst rabatt for de som betaler med elektronisk brikke. I det vedtak som fylkestinget fattet 9. februar 2016 ligger det inne takster for passering av de to bomsnittene på hhv. 30 kr (2016) og 14 kr (2016) og en rabattsats på 20 pst. Dersom vi legger til grunn en bomtakst som tar snittet av intervallet 35-39 kroner med mulighet for 10 pst rabatt (altså

kr 33,30) og en takst på 44 kroner med 20 pst rabatt (altså kr 35,20) – så finner jeg det interessant at representanten de Ruiter omtaler differansen på kr 1,90 som "landeveisrøveri". Spesielt siden rentekompensasjonsordningen kunne redusert denne veksten til en nedgang, men som altså representanten de Ruiters parti gikk imot. I tillegg ligger det som en del av fylkestingets vedtak å benytte bompenger til å finansiere planlegging av tilstøtende strekninger, dvs. utbygginger av E18 på strekningene Dørdal – Tvedestrand og Arendal – Grimstad. Fylkeskommunen kan da akseptere at de nevnte takster økes til 33 kr og 15 kr. Dette vil departementet komme tilbake til i bompengeproposisjonen.

Selve prosjektet blir altså ikke dyrere, men vi må beregne en noe høyere bompengebelastning enn det som ville vært tilfelle dersom rentekompensasjonsordningen hadde blitt vedtatt. Endelige satser vil bli fastsatt opp mot tidspunkt for åpning av strekningen.

Regjeringen legger opp til å fremme proposisjon om finansiering av prosjektet for Stortinget etter at nye lokalpolitiske vedtak er fattet. Det er ikke grunnlag nå for å hevde at dette vil forsinke saken.

SPØRSMÅL NR. 527

Innlevert 3. februar 2016 av stortingsrepresentant Kåre Simensen

Besvart 12. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kan jeg be statsråden bekrefte om han fortsatt står fast på at Staten vil finansiere en utbygging av ny E6 gjennom Alta uten krav om bompenger?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden er kjent med at det pågår en debatt i Alta Kommune om hvordan en omlegging av E6 gjennom byen skal finansieres og om det vil bli stilt krav om brukerfinansiering ved bruk av bompenger.

Bakgrunn for mitt spørsmål er en henvisning til dette oppslaget i Altaposten av 14.01.2015 –<http://www.altaposten.no/lokalt/nyheter/article10543606.ece> - der statssekretærene Bård Hoksrud og Tom Cato Karlsen overfor daværende ordfører Laila Davidsen og hennes delegasjon, ga en klar tilbakemelding om at departementet tar sikte på å få realisert parsellen uten bruk av bompenger.

Nåværende politiske ledelse med ordfører Monica Nielsen har gjort flere henvendelser til den politiske

ledelsen i Samferdselsdepartementet for å få bekrefte disse uttalelsen. Svaret fra statssekretær Tom Cato Karlsen er at samferdselsdepartementet ikke har hatt tid til å svare kommunen på en så viktig avklaring. Jeg håper derfor at Statsråden kan svare avklarende på mitt spørsmål.

<http://www.altaposten.no/lokalt/nyheter/2016/01/29/%E2%80%93Har-ikke-hatt-tid-%C3%A5-svare-Alta-12092329.ece>

Svar:

Som kjent ønsker dagens regjering å redusere bompengandelen i veiprosjekter. Det har vi oppnådd en rekke steder. I Alta ble ny E6 bompengefri etter regjeringsskiftet, til tross for at det før regjeringsskiftet var blitt satt opp bompengestasjoner. Bilistene og innbyggerne i regionen har dermed spart mange hundre millioner kroner på dagens regjeringens endringer i bompengepolitikken.

Regjeringen jobber videre for å redusere bompengandelen i nye veiprosjekt. I forbindelse med bompengereformen fremmet vi en rekke tiltak som skal redusere driftskostnader og finanskostnader i bompengesektoren. Dette fulgte vi opp i statsbudsjettet for 2016 ved å foreslå bevilgninger til bruk for å kutte bompenger. Jeg konstaterer at representanten Simensens parti var mot bevilgninger til lavere bompenger. Samtlige opposisjonspartier foreslo også å redusere eller fullstendig fjerne bevilgningene til bompengeskutt.

Regjeringen jobber derfor videre med ulike løsninger for å sikre at bompengandelen blir lavere enn det som opprinnelig er blitt skissert i innestående Nasjonal Transportplan. Jeg tror alle kjenner standpunktene til de ulike partiene på Stortinget i bompengespørsmål. Hvilken bompengandel som til slutt fremkommer i ulike veiprosjekt er for tidlig å forskuttere, men jeg kan henstille til alle som ønsker lavere bompenger om å støtte opp om regjeringens forslag til reform og bevilgninger fremfor å stemme imot.

SPØRSMÅL NR. 528

Innlevert 3. februar 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 12. februar 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Norske banker og filialer av utenlandske banker forholder seg til ulike regulatoriske krav når det gjelder næringslån til norske bedriftskunder.

Kan statsråden gi Stortinget en vurdering av konsekvensene av forskjellene i nevnte regulatoriske rammevilkår og redegjøre for hvordan norske myndigheter vil arbeide med sikte på å sikre likere konkurransevilkår mellom norske banker og filialer av utenlandske banker på dette området?»

BEGRUNNELSE:

I et skriftlig spørsmål til statsråden sendt 22. januar d.å., jf. Dokument nr. 15:473 (2015-2016), spurte jeg blant annet om statsrådens vurdering av «de sannsynlige konsekvensene av ulike konkurransevilkår» mellom norske og utenlandske banker i Norge. Jeg takker for et godt og opplysende svar datert 29. januar, men registrerer at spørsmålene mine bare delvis ble besvart. I det offentlige ordskiftet har det blitt anført at regulatoriske forskjeller hva gjelder næringslån til norske bedriftskunder medfører en tendens i retning av at norske banker kommer til kort overfor filialer av utenlandske banker i konkurransen om spesielt lavrisikoengasjementer. Dette kan i så fall – isolert sett – medføre økt gjennomsnittlig risiko i beholdningen av næringslån hos norske banker over tid. Jeg etterlyser på nytt statsrådens grundige vurdering av slike mulige tendenser, ideelt sett også med tanke på utsiktene til finansiell stabilitet.

I sitt svar viser statsråden til at det svenske finanstilsynet i september 2015 har varslet en skjerping av de

regulatoriske kravene til svenske bankers lån til foretak.

Det fremkommer videre at norske myndigheter følger dette arbeidet nøye. Jeg er derimot interessert i opplysninger om hvordan myndighetene aktivt og konkret følger opp Sundvolden-plattformens lovnad om å «ta initiativ til en større nordisk harmonisering for å sikre likere konkurransevilkår» mellom norske og (filialer av) utenlandske banker i Norge, og da spesielt med tanke på næringslån/bedriftskundemarkedet.

Svar:

Regulatoriske rammevilkår i form av kapitalkrav og krav til risikovekter har betydning for hvor mye ansvarlig kapital bankene må stille bak sine utlån. I utgangspunktet bør den enkelte banks totale kapitalkostnad avhenge av den reelle risikoen ved bankens totaleksponering, og ikke av om banken finansierer seg med gjeld eller egenkapital. Kapitalkrav kan likevel påvirke kapitalkostnaden, og dermed også prising av lån og markedsandeler, bl.a. fordi bankenes kreditorer ikke alltid har incentiver eller mulighet til å ta hensyn til den reelle risikoen i banken. Størrelsen på en slik virkning er usikker og kan variere over tid. Som jeg viste til i mitt forrige svar, vil godt kapitaliserte banker være best i stand til å opprettholde og eventuelt øke sine markedsandeler i urolige tider, og dermed også til å sikre finansiell stabilitet. Det vises for øvrig til nærmere omtale om kapitaldekning og risikovekter i Nasjonalbudsjettet 2014 boks 3.8 og Finansmarknadsmeldinga 2014 boks 3.4.

Norske myndigheter har lagt stor vekt på at norske banker skal være solide for å sikre finansiell stabilitet.

En slik politikk har vist seg å være godt forenelig med å sikre norske bankers konkurranseposisjon over tid. Som omtalt i mitt forrige svar ser regjeringen det samtidig som ønskelig med likere regler for all bankvirksomhet som drives i Norge, med vekt på å opprettholde den soliditeten som ligger i det norske regelverket. Samtidig må vi være oppmerksom på at det også internt i et land vil være forskjellige risikovekter, blant annet mellom banker som bruker standardmetoden, og banker som bruker egne risikomodeller. En utvikling i retning av likere rammebetingelser må til dels bygge på arbeid internasjonalt og til dels på samarbeid mellom myndighetene i Norden.

Internasjonalt pågår det nå et stort arbeid i den europeiske tilsynsenheten for banker (EBA), som i fire rapporter til nå har rapportert om stor variasjon i beregningen av risikovekter og kapitalkrav samt tilsynspraksis knyttet til interne beregningsmodeller for å beregne kapitalkrav. Videre har Baselkomiteen hatt på høring et utkast til endringer i den såkalte standardmetoden

for kredittrisiko samt utkast til en ny gulvregel for kapitalkrav basert på den reviderte standardmetoden. Et revidert utkast av endringer i standardmetoden for kredittrisiko er nå på høring. Dette arbeidet kan bidra til likere rammebetingelser og styrkede internasjonale kapitalkrav.

Norske myndigheter har i lang tid arbeidet med likere konkurransevilkår for banker som konkurrerer i det norske markedet. Det er jevnlig kontakt på nordisk plan, både på tilsynsnivå og på departementsnivå, hvor disse spørsmålene blir tatt opp. Enighetene rundt risikovekter for boliglån og motsyklisk buffer etter norsk initiativ har vært viktige resultater av dette arbeidet. Det pågående arbeidet i den svenske Finansinspeksjonen er godt i tråd med en utvikling i retning av likere rammevilkår også for næringslivslån. Jeg vil fortsette å legge vekt på nordisk samarbeid for å bidra til likere rammebetingelser samtidig som soliditeten i norske banker opprettholdes.

SPØRSMÅL NR. 529

Innlevert 4. februar 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 17. februar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Bergen og andre store kommuner har utfordringer med å rekruttere leger til de kommunale akutte døgnplassene. Leger som ikke får tellende tjeneste blir kortvarig. Kompetanse og kontinuitet er avgjørende for at kommunene skal kunne tilby tilsvarende pasientgruppe like god helsetjeneste som sykehusene. Det har vært en lang prosess som har vandret mellom Helsedirektorat, departement og nå tilbake til direktorat.

Vil helseministeren skjære igjennom slik at kommuner kan tilby leger tellende tjeneste til akuttplasse-ne?»

BEGRUNNELSE:

Bergen holder på å etablere Øyeblikkelig Hjelp døgn-senger (ØHD), kommunale akutt senger (KAD), men har mistet fire leger som har sluttet da de ser at det med merittering ikke blir avklart før de starter opp. Bergen kommune har foreslått at kommuner med store ØHD/KAD avdelinger fikk det tellende som et sykehusår for fastleger i spesialisering. Slik ordning har vi i dag for Stortveit Sykehjem med mottaksavdeling for utskrivningsklare pasienter med behov for videre be-

handling eller vurdering. De har avtale med indremedisiner som står for veiledingsløp for legene. Det burde vært enkelt å overføre denne ordningen til store kommuner eller interkommunale ØHD/KAD som velger å ansette leger i 100 % stillinger for å få en forsvarlig bemanning. Veilederen forutsetter at kommunene skal kunne levere like gode eller bedre helsetjenester enn det sykehusene kan gi til tilsvarende pasientgruppe.

KAD ble bestemt i 2012 uten at dette var avklart, og det har tatt vel lang tid for å finne en løsning.

Bergen kommune har opplevd at saken vandrer fra Helsedirektorat til departement og nå tilbake til direktoratet som viser til at dette må sees i sammenheng med omlegging av hele spesialistutdanningen.

Det etterlyses nå handlekraft, gjerne i form av en midlertidig godkjenning etter modell fra Sykehjem med spesialavdelinger for utskrivningsklare pasienter.

Bergen står klar med 34 senger og trenger dyktige leger som kan stå for kontinuitet og utvikle et godt helsetilbud. Det vil de ikke klare med leger som tar korte vikariat.

Svar:

Jeg er kjent med problemstillingen representanten Ruth Grung reiser. I det pågående arbeidet med ny spesialistutdanning er det et premiss at omorganiseringen tar inn over seg endringene i helsetjenestenes oppgavefordeling og organisering.

Tjeneste i kommunale øyeblikkelig hjelp døgnenger (ØHD)/kommunale akuttsenger (KAD) er i dag tellende til spesialiteten allmennmedisin, dersom tjenesten skjer i kombinasjon med kurativ, åpen allmennpraksis i minimum 50 % stilling. Dette ble avklart og innført allerede i januar 2015. Det betyr at det allerede er tatt hensyn til endringen i tjenestetilbudet.

Representanten Grung ber om en ytterligere utvidelse av tellende tjeneste i ØHD/KAD for allmennlegespesialiteten. Forslaget går ut på at ØHD/KAD med tilstrekkelig pasientgrunnlag skal kunne likestilles med

den ettårige tjenesten i spesialisthelsetjenesten som ligger i kravene til spesialistutdanning i allmennmedisin.

Noen større sykehjem med tilstrekkelig pasientgrunnlag er i dag godkjent som tjenestested for den ettårige tjenesten i spesialisthelsetjenesten. I lys av erfaringene med dette, endringer i helsetjenestens oppgavefordeling og omlegging av spesialistutdanningen vil endringer i typer tjenestesteder som inngår i utdanningen, kunne være aktuelt dersom faglige vurderinger tilsier det. Helsedirektoratet må vurdere om stilling ved kommunale ØHD/KAD-hjelpedøgninstitusjoner kan telle som 100 % stilling i inntil 2 år for spesialiteten allmennmedisin. Helsedirektoratet må også vurdere om hele, eller deler av tjenesteåret i spesialisthelsetjenesten for spesialiteten allmennmedisin, kan vurderes gjennomført ved ØHD/KAD-hjelpedøgninstitusjoner.

SPØRSMÅL NR. 530

Innlevert 4. februar 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 11. februar 2016 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Ser statsråden de problematiske sidene for distriktene og de mindre selskapene som et krav om funksjonelt skille skaper, og vil han være villig til å vurdere løsningsalternativer som eksempelvis et unntak for mindre selskaper?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringa har lagt fram forslag til ny energilov (Prop. 35 L (2015-2016)). Kravet til at alle kraftselskaper skal ha selskapsmessig og funksjonelt skille mellom nettdrift og annen virksomhet skaper utfordringer for de mindre kraftselskapene, og kan få klare konsekvenser i distriktene.

Kravet om funksjonelt skille vil ha flere effekter. For det første kan det hindre effektiv drift av selskapene. Dagens mulighet til å utnytte kompetanse og ledelse på tvers i organisasjonen, faller bort. For det andre er det fordyrende for små selskaper. For det tredje er det en reell mulighet at et funksjonelt skille i små selskaper vil lede til salg eller sammenslåinger av selskaper, med bortfall av kompetanse og kompetansearbeidsplasser i distriktene.

Det finnes ingen dokumentasjon på at dette lovkravet hverken er fornuftig eller nødvendig. Dersom en ser på hva som skjer ellers i Europa fastholder EU

unntak for selskaper med færre enn 100 000 kunder. Der er vurderingen at for selskaper med færre kunder overstiger kostnadene nytten ved selskapsmessig og funksjonelt skille. Norge har en utfordrende geografi og spredt bosetting, og dermed kan det argumenteres med at vi har større nytte av, og lavere kostnader enn europeiske selskaper av et slikt unntak.

Svar:

Jeg viser til Prop. 35 L (2015-2016) Endringer i energiloven (skille mellom nettvirksomhet og annen virksomhet mv.), som for tiden er til behandling i Stortinget. Proposisjonen omtaler bl.a. forslag til krav om selskapsmessig og funksjonelt skille mellom nettvirksomhet og annen virksomhet for alle energiforetak med inntektsramme fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Et velfungerende nett til akseptabel pris kommer folk flest, industri og næringsliv til gode. Dette er også positivt for distriktene. Jeg legger vekt på at alle strømkunder skal møte nøytrale nettselskap. Jeg har derfor ikke foreslått et generelt unntak basert på størrelse, som ville kunne føre til strategiske tilpasninger. Derimot er det foreslått en dispensasjonsmulighet, som

vil bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfelle, hvis det foreligger særlige grunner.

Nettvirksomheten er brukerfinansiert, og det er ikke et mål at nettselskapene skal tjene særskilte distriktpolitiske formål. Formålet med skillet er en rendyrking og effektivisering av nettvirksomheten, som vil komme brukerne av nettet til gode. Den foreslåtte skjerpingen av krav til funksjonelt skille kan medføre noe økte kostnader på kort sikt for de nettselskapene som i dag ikke er underlagt slikt krav. Samtidig legger forslaget til rette for strukturendringer som på lengre sikt vil gi utnyttelse av stordriftsfordeler og lavere kostnader. Det er ikke et mål å bli kvitt små selskaper som er velfungerende. Konsekvensene av forslaget vil i stor grad også bero på beslutninger hos de enkelte foretakene og deres eiere om tilpasninger til de nye kravene.

Jeg anser krav om funksjonelt skille som en styrking av kravet til selskapsmessig skille. Til sammen vil dette sikre nøytralitet i nettvirksomheten og effektiv konkurranse for annen virksomhet. Formålet med forslaget om å kreve selskapsmessig og funksjonelt skille for all nettvirksomhet med inntektsramme er først og

fremst å få på plass en reform som ivaretar nettkundene i dyre selskap, uavhengig av størrelse og beliggenhet. De dyreste selskapene har imidlertid oftest nettvirksomheten i samme enhet som konkurranseutsatt virksomhet.

Som NVE også har påpekt i høringen, er begge kravene nødvendige for å sikre uavhengig nettvirksomhet, herunder i beslutninger om utbygging eller oppgradering av nettet. Uten funksjonelt skille vil det også være behov for mer kontroll med nettvirksomheten fra myndighetenes side.

Funksjonelt skille innebærer at personer i ledelsen, herunder styret, i nettselskapet ikke kan sitte i ledelsen i andre virksomheter innenfor gruppen. Kravet er ikke til hinder for øvrig samarbeid på tvers i organisasjonen. Det er også presisert i proposisjonen at for eksempel administrative fellestjenester som et morselskap yter til konsernet ikke uten videre regnes som annen virksomhet i denne sammenhengen. Samtidig er det avgjørende for en rasjonell nettutvikling at nettselskapene har tilstrekkelig økonomisk selvstendighet i beslutninger om utbygging og oppgradering av nettet.

SPØRSMÅL NR. 531

Innlevert 4. februar 2016 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 10. februar 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Hva tenker kulturministeren å gjøre for å sikre Fargespill videre drift?»

BEGRUNNELSE:

Fargespill fra Bergen har høstet overveldende lovord fra publikum, presse, kunstfeltet og forskningsmiljø siden oppstart i 2004. Deres ressursorienterte metode er definert som en egen pedagogikk av Høyskolen i Bergen. Bare i januar 2016 ble de hedret med 2 priser fra hhv Hordaland Fylkeskommune og Bergen kommune for deres kunstneriske arbeid og dets synergieffekter for integrering, likestilling og mangfold. Stiftelsen Fargespill kom inn på post 74 i 2013 av regjeringen Stoltenberg. I 2014 over til Kulturrådet. Nå kuttes bevilgningen med 25 % for 2016 og en ytterligere reduksjon er meldt for 2017.

Svar:

Jeg har selv ved flere anledninger opplevd Fargespill og har latt meg begeistre både over det rent kunstneriske, men også over tiltaket som virkemiddel for blant annet inkludering.

Fargespill er et tiltak som får offentlige tilskudd fra Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune, i tillegg til tilskudd fra Norsk kulturfond som fastsettes av Kulturrådet. I henhold til Kulturrådslovens § 5 og § 6 tildeles tilskudd fra Norsk kulturfond på bakgrunn av kunst- og kulturfaglig skjønn. Rådet er faglig uavhengig i sitt arbeid, og kan ikke instrueres når det gjelder enkeltvedtak om fordeling av tilskudd. Som kulturminister er jeg opptatt av å respektere prinsippet om armengdes avstand i forhold til Kulturrådets beslutninger.

Fargespill kan imidlertid være kvalifisert til å søke om midler fra gaveforsterkningsordningen etter at denne ordningen i år ble utvidet til flere kulturformål.

SPØRSMÅL NR. 532**Innlevert 4. februar 2016 av stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold****Besvart 11. februar 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Landsforeningen for Barnevernsbarn har nylig påpekt at ikke alle barn under barnevernets omsorg opplever en reell klagemulighet i dag hvis de opplever at oppfølgingen ikke er god nok. Foreningen mener barn ikke har en reell klagemulighet fordi det er for vanskelig for barn å benytte dagens klageordning til Fylkesmannen.

Hvordan vil regjeringen sikre at alle barn under barnevernets omsorg opplever reell klagemulighet, og hvor raskt vil statsråden sikre dette?»

BEGRUNNELSE:

Landsforeningen for Barnevernsbarn har ifølge nrk.no påpekt behovet for et ytterligere lavterskel klage-tilbud for barn under barnevernets omsorg, og nevner blant annet muligheten for å sende sms eller ringe fordi de fleste barn har tilgang på en mobiltelefon, og fordi noen synes det er utfordrende å måtte formulere en skriftlig klage til Fylkesmannen.

Barnevernet er til for barna. Barnevernet er til for familiene. Dermed blir det også et hovedspørsmål i barnevernspolitikken: Hvordan oppleves barnevernet av dem som nettopp barnevernet er til for?

Innflytelse for det enkelte barn er en hjørnestein i et godt barnevern. Retten til å bli hørt er lovfestet, men den er også avgjørende for å kunne gi den hjelpen som trengs.

Svar:

Barnevernloven gir barn en grunnleggende rett til å medvirke, og si sin mening i avgjørelser de berøres av. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet. Barn som barnevernet har overtatt omsorgen for, kan gis anledning til å ha med seg en egen tillitsperson i kontakten med barnevernet. Tillitspersonen skal være en støtte for barnet, og bidra til at barnets oppfatninger kommer frem.

Barn i barnevernets omsorg bor enten i fosterhjem, eller på institusjon. For barn i fosterhjem er det barneverntjenesten der fosterhjemmet ligger som har ansvaret for godkjenning av fosterhjemmet og tilsyn med barnet. Kommunen skal føre tilsyn med hvert enkelt barn i fosterhjem fra plasseringstidspunktet og frem til barnet fyller 18 år. Formålet med tilsynet er å føre kontroll med at barnet får forsvarlig omsorg, og følges opp etter forutsetningene. Barneverntjenesten skal informere barnet om at det når som helst kan ta opp eventuelle problemer med den som fører tilsyn med hjemmet

eller barneverntjenesten. Som en ekstra sikkerhet fører fylkesmannen tilsyn med at barneverntjenesten utfører sine lovpålagte oppgaver.

Barn på institusjon har klagerett uavhengig av alder. Barna kan ta opp alle forhold de er misfornøyde med, fra tvangsbruk til eksempelvis kvaliteten på maten på institusjonen. Fylkesmannen er klageinstans. Institusjonens leder skal informere barnet om adgangen til å klage. I tillegg følger det av departementets retningslinjer at de ansatte i institusjonene skal ha jevnlig dialoger med beboerne om deres rettigheter. Dersom barna har behov for det, skal de få veiledning og hjelp av ansatte på institusjonen til å utforme en klage, men klagen kan også fremsettes muntlig.

Fylkesmannen har en viktig rolle gjennom å føre tilsyn med institusjonene. Tilsynet skal gjennomføres minst to ganger i året, og minst ett besøk skal være uanmeldt. For barn som er plassert i atferdsinstitusjoner skal det føres tilsyn minst fire ganger i året. En del av tilsynet går ut på å ha individuelle samtaler med barna på institusjonen. Barnet har rett til å gjennomføre samtaler uten at personalet er tilstede, og kan fortelle hva de er fornøyde og misfornøyde med. Kunnskapen fylkesmannen opparbeider seg gjennom sitt tilsynsarbeid, gir god innsikt i forholdene barna lever under, og dermed gode forutsetninger for å behandle klagesakene.

Statens helsetilsyn har det overordnede ansvaret for fylkesmannens tilsyn, og klagesaksbehandling, og skal blant annet bidra til at barneverntjenester er forsvarlige og til barnets beste. Helsetilsynet har utarbeidet en brosjyre om fylkesmannens rolle. Denne gir informasjon om hvordan barna kan kontakte fylkesmannen, og hvilket telefonnummer de kan bruke. Brosjyren er beregnet på barn og unge i institusjon. Alle barn på institusjonen skal få denne. Et spørsmål er om alle barn reelt sett oppfatter at de har en tilgjengelig klageadgang.

Statistikk over antall klager til fylkesmannen viser en økning i antall klager fra barn på barneverninstitusjon. Samtidig er det et synkende antall barn i institusjoner. Dette kan tyde på at barn er stadig mer bevisste sine klagemuligheter. Likevel viser innspillet fra Landsforeningen for barnevernsbarn at det er barn som mener de ikke får gitt uttrykk for misnøye. Dette tar jeg alvorlig. Jeg vil derfor vurdere om det er rom for forbedringer innenfor dagens system. Mitt departement vil ta initiativ til et møte med Statens helsetilsyn, for å diskutere dette med dem. Vi har også satt i gang et arbeid med å se på forbedringer på klageordninger for barn.

Jeg har også invitert Landsforeningen for barnevernsbarn, som mener det bør være lettere for barn i barnevernets omsorg å klage, til et møte. Det er en viktig del av rettssikkerheten for barn i barnevernets

omsorg at de har adgang til å ta opp forhold de er misfornøyd med. En av mine viktigste oppgaver som barneminister er å sørge for at barnevernet involverer barn og unge.

SPØRSMÅL NR. 533

Innlevert 4. februar 2016 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 11. februar 2016 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Vil statsråden være positiv til å behandle små øysamfunn som unike særtilfeller som setter disse i stand til å kunne ta viktige næringsutviklingsgrep, og legge til rette for økt antall kompetansearbeidsplasser, som senere kommer storsamfunnene til gode som å bevilge statlige penger til strømkabel?»

BEGRUNNELSE:

Marginale øysamfunn med få innbyggere og med kopling til viktig fiskeindustri, er avhengig av å bli behandlet som unike særtilfeller. Dette er blitt gjort tidligere. Utsira kommune jobber med å etablere nye kompetansearbeidsplasser og har konkrete initiativ som er avhengig av at kommune, aktører og stat legger til rette for ny strømkabel til øy-kommunen. Kostnadsberegnet til 29 MNOK hvorav anleggsbidraget fra kommune, kunder og evn stat beregnes til 16 MNOK.

Svar:

Regjeringen er opptatt av sikker strømforsyning og at strømmettet utvikles på en samfunnsmessig rasjonell måte.

Nettselskapene har ansvar for å levere netttjenester til kundene i sine konsesjonsområder. Dette følger av det generelle regelverket for regulering av nettvirksomhet. Reguleringen skal blant annet sikre at alle som ønsker det har tilgang til nettet, at kapasiteten er tilstrekkelig og leveringskvaliteten tilfredsstillende.

Olje- og energidepartementet gir ikke statlig støtte til investeringer i strømkabler. Med en god organisering av sektoren bør dette ikke være nødvendig. Utviklingen av strømmettet er i hovedsak brukerfinansiert, enten gjennom nettleien, fordelt på alle kunder, eller med anleggsbidrag fra dem som forårsaker det økte overføringsbehovet.

Nettbransjen står overfor et betydelig investeringsbehov i årene fremover. Det er et mål at nettselskapene skal kunne møte samfunnets behov for strømforsyning og nettilknytning på en kostnadseffektiv måte.

Stortinget har nå til behandling Prop. 35 L (2015-2016) Endringer i energiloven (skille mellom nettvirksomhet og annen virksomhet mv.). Forslaget om å etablere et selskapsmessig og funksjonelt skille for all nettvirksomhet vil bidra til å rendyrke og synliggjøre nettvirksomheten. Skillet vil også legge til rette for en mer hensiktsmessig nettstruktur på sikt. Et større kundegrunnlag som kostnader til en strømkabel kan fordeles på vil i mange tilfeller kunne avhjelpe utfordringer knyttet til å løfte større investeringer.

SPØRSMÅL NR. 534**Innlevert 4. februar 2016 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 11. februar 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til tiltak som kan styrke forbrukernes rettigheter i det norske tv-markedet?»

BEGRUNNELSE:

Konflikten mellom Canal Digital og Discovery har avdekket svakheter når det kommer til forbrukerens stilling i tv-markedet. De fleste er i realiteten bundet til samme leverandør av tv og bredbånd, hvor man blir tvunget til å kjøpe større kanalpakker.

Regjeringen bør vurdere tiltak som legger til rette for mer fleksible kjøpsmuligheter, for eksempel enkeltkanaler fremfor kanalpakker og unngå tvunget koblingssalg.

Svar:

Jeg har registrert at mange forbrukere opplever problemer med å bytte leverandører av TV-tjenester. Denne problemstillingen har aktualisert seg ved at Canal Digital-kunder mistet samtlige Discovery-kanaler, herunder TVNorge, og at noen ønsker å bytte leverandør i den sammenheng.

Problemene knyttet til det å bytte leverandør kan ha en rekke årsaker. Det kan være vanskeligheter med å få kontakt med tilbyderen, formkrav ved oppsigelse, lange bindings- eller oppsigelsestider, at man er tvunget til å kjøpe TV-tjenester for å få bredbånd eller mangel på tjenester som oppfattes som gode alternativ. Forbrukerombudet har blant annet ansvar for å følge opp forbrukernes problemer på disse områdene. Dette arbeider de spesielt med i 2016. (fotnote 1). Forbrukerombudet kan med hjemmel i markedsføringsloven §§ 6 og 22 gripe inn mot urimelig handelspraksis og urimelige avtalevilkår. Forbrukerombudet har forhandlet frem en utfasing av krav om å kjøpe både bredbånd og TV-tjenester (tvunget koblingssalg) med de to største aktørene som operer med slike vilkår. Videre har Forbrukerombudet grepet inn mot lange oppsigelses- og bindingstider. Dette har ført til at de aller fleste tilbyderne nå har en måneds oppsigelsestid og at strømmetjenester slik som Netflix og HBO ikke lenger opererer med bindingstid. Forbrukerombudet har varslet at de vil prioritere saker der det stilles urimelige krav til oppsigelsen, for eksempel at det må gjøres per telefon til et dyrt nummer eller per brev.

Dersom TV-tjenesten faller inn under lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven), som regulerer blant annet parabol og kabel-TV, vil lange bindings-

tider kunne være i strid med lovens § 2-4. Forbrukerombudet samarbeider på dette området med Nasjonal kommunikasjonsmyndighet som fører tilsyn med ekomloven.

Når det gjelder de konkrete utfordringene og rettighetene forbrukerne har i Canal Digital/Discovery-saken, er jeg kjent med at Forbrukerombudet har vært i dialog og blitt enig med Telenor Broadcast om at kundene enkelt skal kunne si opp avtalen dersom de ønsker det, eventuelt få sin rettmessige kompensasjon for de kanalene som er mistet.

Enkeltforbrukere som opplever problemer med å bytte TV-leverandør kan også kontakte Forbrukerrådet for råd og veiledning. Fra 1. juli 2015 fikk Forbrukerrådet i oppgave å mekle på en rekke nye områder, inkludert TV-tjenester. Hvis avtalen mellom forbrukeren og leverandøren er inngått etter dette tidspunktet, kan Forbrukerrådet bistå med å finne en løsning.

Dette betyr ikke at alle utfordringene er løst, men det betyr at det i utgangspunktet er gode lovregler og organer som kan håndtere disse utfordringene.

Når det gjelder kanalpakker, ble dette temaet drøftet av Kanalvalgutvalget som la frem sin rapport i 2011 (fotnote 2). En samlet arbeidsgruppe vurderte det som uhensiktsmessig å påby tilbyderne å levere enkeltkanaler. Bakgrunnen for dette var at den teknologiske utviklingen ville, under de rette forutsetningene, gi TV-seerne både økt valgfrihet og mangfold. I stedet anbefalte utvalget å stimulere til økt utbygging av høykapasitetsnett/bredbånd. Det ble pekt på at dette vil kunne øke konkurransen på TV-markedet og gi forbrukerne flere valgmuligheter, særlig gjennom strømming av TV-innhold over Internett.

Siden 2011 har bredbåndsutbyggingen fortsatt og forbrukerne har fått tilbud om nye og brukervennlige strømmetjenester. I følge rapporten Bredbåndsdækning 2015 har tilgangen til bredbånd med hastigheten 25 Mbits økt fra 67 % av alle husstander i 2011 til 80 % i 2015 (fotnote 3). Denne hastigheten gir forbrukerne muligheten til å strømme HD film på fem skjermer samtidig. Man har også fått en rekke nye strømmetjenester lett tilgjengelig gjennom apper i smart-TV'en, TV-boksen, mobilen eller nettbrettet. Eksempler som kan nevnes er C More Play, Sumo, Dplay, Viaplay, HBO Nordic, Netflix, SF Anytime og NRK.

Samferdselsdepartementet legger vekt på betydningen av å legge til rette for at bredbåndsutbyggingen kan fortsette, slik at enda flere får enda hurtigere internettsess. Regjeringen legger til rette for dette blant annet gjennom å arbeide for enhetlige kommunale graveregler og ved en markedsregulering som skal stimu-

lere til konkurranse og videre investeringer. I tillegg bidrar staten med tilskudd til utbygging av bredbånd i områder der dette er kommersielt ulønnsomt. I regjeringserklæringen er det uttalt at det skal sikres tilgang til høyhastighetsbredbånd over hele landet, med mål om hastighet på over 100 Mbps. I den kommende nasjonale planen for elektronisk kommunikasjon, som inngår i Stortingsmeldingen om digital agenda, vil regjeringens politikk på bredbåndsområdet bli beskrevet nærmere.

Fotnote 1:

Se Forbrukerombudets agenda for 2016 på forbrukerombudet.no: <http://www.forbrukerombudet.no/asset/5350/1/5350.pdf>.

Fotnote 2:

Utvalgets rapport er tilgjengelig på regjeringen.no: <https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kud/medier/rapporter/arbeidsgruppenonneland011v-mangfolalgfrihet.pdf>.

Fotnote 3:

Rapporten er tilgjengelig på nkom.no: <http://www.nkom.no/aktuelt/nyheter/ttachment/19823?ts=14ffe-3fab0f>.

SPØRSMÅL NR. 535

Innlevert 4. februar 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 11. februar 2016 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Vil statsråden vurdere tiltak for å bedre lønnsomheten, og dermed få økt aktivitet i rekenæringa?»

BEGRUNNELSE:

Den norske rekenæringa har lenge stått i en utfordrende situasjon. Fra å ha vært en betydelig del av norsk sjømatnæring er aktiviteten nå lav. Norge har nå to gjenværende rekefabrikker, og det er få aktive fartøy som velger å fiske reker. Rekefisket i Barentshavet er langt under tillatt kvote.

Bedriften Stella Polaris har pekt på vanskeligheter i råvaretilgang. I 2013 tildelte regjeringa fire nye rekelisenser, hvorav Stella Polaris fikk to. Utfordringer med lønnsomhet har ført til at det ikke har blitt investert i fartøy som kan ta del i rekefisket.

Bedriften har kommet med flere forslag til tiltak som kan bedre situasjonen for rekenæringa, herunder finansieringsordning for rekefartøy, bifangst ved bruk av oppsamlingsbrett, endret forvaltningsregime og rettigheter til å delta i annet fiske.

Svar:

Regjeringen har fulgt opp de tiltakene som den forrige regjeringen besluttet. Det er tildelt fire nye rekekonseksjoner, herav tre til industrien.

Fiskeridirektoratet har også nylig tilbakekalt reke-trålkonsesjoner fra fartøy som ikke har levert fangst i henhold til tillatelsen. At bare tre tillatelser ble tilbakekalt kan tyde på at den varslingen om mulig tilbakekall av in-aktive konsesjoner som ble gjort, faktiske har stimulert en del av fartøyene til å fiske reker for å få beholde tillatelsen.

Rekenæringens utfordring har blant annet vært knyttet til at flåten finner det mer lønnsomt å fiske torsk eller andre fiskearter fremfor å fiske reker. Ved utlysningen av de nye reke-trålkonsesjonene ble det satt som vilkår at disse ikke kunne kombineres med tillatelser til andre fiskerier, på samme fartøy, nettopp for å sikre at tillatelsene ble tildelt til aktører som faktisk ville fiske reker.

Det er uansett et åpent spørsmål om det å gå tilbake på dette vilkåret ville innebære at det ble fisket mer reker. Det er heller ikke uproblematisk å endre vilkåret i ettertid, av hensyn til de som måtte ha vurdert det som mindre interessant å søke om tildeling av en av de nye tillatelsene nettopp på grunn av dette vilkåret.

Rekeprisene er noe stigende og rekebestanden i Barentshavet er i god forfatning. Jeg har dialog med industrien og har fått innsyn i utfordringene. Jeg vurderer nå om de gjennomførte tiltakene er tilstrekkelige, og vil også vurdere tiltak for å få utnyttet de nytildelte konsesjonene og dermed legge til rette for økt lønnsomhet.

SPØRSMÅL NR. 536**Innlevert 4. februar 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 12. februar 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«På hvilken måte kan TISA-avtalen føre til endringer i norsk utdanningssektor, privatskoleloven og forbudet om utbytte, samt inntreden for internasjonale selskaper i utdanningssektoren?»

BEGRUNNELSE:

TISA-forhandlingene er lite debattert i Norge. Forhandlingene holdes bak lukkede dører, og det gis svært lite informasjon til Stortinget og det norske folk. Det er utilfredsstillende og dette gjør at nasjonale folkevalgte presses til å benytte det som måtte komme fra Wikileaks for å få noe som helst tilgang til dokumentene det forhandles om i avtalen.

Det er antydning at utdanning er ett av områdene som er til forhandling. Blant annet tyder lekkede dokumenter på at Norge ønsker å liste «private education» som en sektor som skal underlegges TISA-avtalens bestemmelser om nasjonal behandling og «ikke-diskriminering».

Den rødgrønne regjeringen hadde frihet til å omgjøre privatskoleloven fra frislippet den forrige regjeringen Høyre satt i ettersom dette ikke var «notifisert» i Verdens handelsorganisasjon.

God offentlig utdanning, der alle borgere sikres lik tilgang til kunnskap, er et av de mest effektive virkemidlene vi har for å motvirke voksende sosiale forskjeller i et land. Siden Norge har en så stor offentlig utdanningssektor ville det være nyttig å få vite om

Norge nå kan oppleve at TISA-forhandlingene kan åpne for større grad av private og utenlandske aktører i utdanningssektoren og om tilgangen fra utenlandske selskaper kan utfordre eller stå over formålene i dagens privatskolelov.

Svar:

Norges mulighet til selv å bestemme hvordan vi organiserer og regulerer utdanningssektoren, og dermed innholdet i norske lover på området, vil ikke endres på grunn av Tisa. Det er en sentral norsk forhandlingsposisjon at Tisa ikke skal føre til endringer i norsk utdanningssektor. Tisa vil dermed ikke innebære mer omfattende forpliktelser på dette området enn det som vi allerede har forpliktet oss til i WTO-avtalen om handel med tjenester, GATS.

Som det fremgår av Norges åpningstilbud i Tisa-forhandlingene (som er offentliggjort på regjeringen.no) forplikter vi oss ikke innen grunnutdanningstjenester. Det betyr at vi opprettholder retten til å hindre selskaper fra andre land i å tilby grunnutdanningstjenester i Norge.

Norsk forhandlingsposisjon for andre typer utdanningstjenester i Tisa, er en videreføring av de forpliktelser Norge har i GATS, og som Norge har vært bundet av i over 20 år. Dette gjelder for eksempel høyere utdanning. Disse forpliktelsene vil ikke begrense adgangen til å regulere sektoren.

SPØRSMÅL NR. 537**Innlevert 4. februar 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 11. februar 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«I april 2014 tok finansministeren til orde for å la folk beholde kontonummeret sitt ved bankbytte. Begrunnelsen var blant annet at dette ville øke konkurransen mellom bankene i personkundemarkedet.

Kjenner finansministeren til utredninger, kostnad-nytte-analyser eller erfaringer fra andre land som kan belyse denne saken, særlig sett hen til en eventuell innføring av personlig pensjonskonto slik Fellesforbundet og Norsk industri nylig har foreslått?»

BEGRUNNELSE:

Konkurransetilsynet har ved flere anledninger uttrykt bekymring over det man oppfatter som svak konkurranse mellom norske banker. Kundeforhold i norske banker varer i gjennomsnitt i 20 år, og ifølge professor ved Norges handelshøyskole, Tor Wallin Andreassen, viser alle data og undersøkelser at folk er svært trofast mot banken sin. Opplevd heft og plunder ved bankbytte er en mulig medvirkende årsak til dette. To forhold i dagens finanspolitiske bilde taler for at man nå bør være ekstra oppmerksom på konkurransesituasjonen i bankmarkedet. For det første er det imperativt at man ved en eventuell innføring av merverdiavgift på finanstjenester unngår at skatteskjerpelsen nærmest i sin helhet veltes over på kundene, og for det andre er det viktig at man sørger for tilstrekkelig konkurranse om forvaltning av ulike pensjonsprodukter som kan ventes å tilkomme de neste årene. Jeg mener at finansministeren bør vie særlig oppmerksomhet til dette og utrede ulike løsninger som kan bedre konkurransesituasjonen i bankmarkedet.

Svar:

Det bør være enkelt og billig å bytte bank. TNS Gallup utfører årlig en spørreundersøkelse, Norsk Finansbarometer, i samarbeid med Finans Norge som søker å svare på hvordan brukerne av finansielle tjenester opplever markedet. I undersøkelsen for 2016 svarer 10 prosent at de har byttet bank siste år. 21 prosent svarer at de har reforhandlet betingelsene med eksisterende bank for å få rimeligere boliglån. 4 prosent av de som ikke har reforhandlet eller byttet bank, oppgir at grunnen er at de tror de er vanskelig å bytte bank.

Finansdepartementet har nå på høring utkast til forskrift hvor finansforetak pålegges å lenke til Fi-

nansportalen fra sine nettstedet. Hensikten er å gjøre det enklere for forbrukere å sammenligne tilbud om finansielle tjenester fra ulike leverandører. Tiltaket vil kunne øke prisbevisstheten blant kundene, og bidra til økt konkurransen mellom tilbydere av finansielle produkter, herunder banker.

Finansdepartementet er ikke kjent med at noe land i dag har et system hvor kunder kan ta med seg kontonummeret fra en bank til en annen (kontonummerportabilitet) ved bankbytte. Det er interesse for problemstillingen i flere land, og den britiske tilsynsmyndigheten Financial Conduct Authority (FCA) vurderte i 2015 at kontonummerportabilitet kan gjøre det enklere for kunder å bytte bank, men at det er nødvendig med ytterligere utredninger dersom gevinstene og kostnadene ved et slikt tiltak skal tallfestes. FCA konkluderte også med at kontonummerportabilitet må ses i sammenheng med andre tiltak for å gjøre det enklere å bytte bank, og at kontonummerportabilitet alene kan ha begrenset effekt på antallet kunder som bytter bank. Av kommende utredninger kan nevnes at EU-kommisjonen i juli 2014 varslet at de i forbindelse med betalingskontodirektivet skal foreta en kost-nytte-vurdering av innføring av kontonummerportabilitet i EU innen 18. september 2019. En slik utredning i EU, eller fra andre land, kan gi nyttig kunnskap også for Norge.

Forslaget fra Fellesforbundet og Norsk Industri om egen pensjonskonto skiller seg fra dagens organisering av det private tjenstepensjonsmarkedet bl.a. ved at den enkelte arbeidstaker etter forslaget skal kunne velge leverandør av sin egen pensjonskonto hvor innskudd fra den kollektive pensjonsordningen samles opp, uavhengig av arbeidsgiver. I dag er det arbeidsgiver som tegner pensjonsavtale med pensjonsleverandør. Forslaget, som er nærmere beskrevet på avtalepartenes nettsider, forutsetter ikke bankkontonummerportabilitet.

SPØRSMÅL NR. 538

Innlevert 4. februar 2016 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 17. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kan statsråden opplyse om hva som er de fremste kostnadsdriverne ved veiutbyggingen i dag, og hvordan vil trafikantene merke politikkendringen om mer nøkternhet på veistandard og kvalitet på veiene til forskjell fra standard og kvalitet på veier bygget etter føringer i Statens vegvesen håndbøker og strategier?»

BEGRUNNELSE:

Selskapets Nye veier AS er etablert og styreleder Rolv Roverud siteres i blant annet på bygg.no i november 2015 på at selskapet vil bryte kostnadsutviklingen innen veibygging i Norge og varsler en mer nøkternhet i sine utbygginger enn det som har vært vanlig frem til nå.

Svar:

De faktorer som fastsetter kostnader i vegbyggingen, vil variere mye fra prosjekt til prosjekt. En viktig del av arbeidet med utredning, planlegging og prosjektering er å identifisere de påvirkbare kostnadsdriverne i de respektive faser, slik at for eksempel konseptvalg, trasevalg og valg av detaljløsninger kan ta hensyn til ønsker om å holde kostnadene nede.

Fysiske løsninger og dermed kostnader, tar utgangspunkt i trafikkprognoser, planlagt fart, krav til krysstype samt øvrige krav knyttet til blant annet miljø, trafiksikkerhet, universell utforming og beredskap. Grunnforhold og komplekse forhold i urbane strøk er også sterke kostnadsdrivere som vil slå inn i varierende grad.

Et samstemmig fagmiljø synes å være av den oppfatning at sammenhengende planlegging og gjennomføring over lengre strekninger med forutsigbar finansiering er effektiviserende både mht. tid og kostnader. At planlegging stopper opp, strekninger stykkes opp eller planlegging og bygging trekker ut i tid pga. for eksempel omkamper om valg av løsning eller manglende finansiering er kostnadsdrivende. Gjennom etableringen av Nye Veier AS har regjeringen lagt til rette for å hente ut gevinster av ovennevnte type.

Nye Veier AS er gjennom avtale med staten forpliktet av vegnormalene om utforming og standard ved planlegging og bygging av offentlige veger og gater, jf. veglova § 13. Selskapets adgang til å søke fravik fra disse bestemmelsene er regulert i forskrift av 29. mars 2007 nr. 363 om anlegg av offentlig veg § 1 eller § 3 nr. 4.

SPØRSMÅL NR. 539

Innlevert 5. februar 2016 av stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen

Besvart 11. februar 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«På hvilken måte har regjeringen tenkt å ivareta Stortingets vedtak om at flypassasjerer som må reise med to, eller flere fly, for å komme fram til bestemmelsesstedet, bare skal betale én avgift?»

BEGRUNNELSE:

Stortingets flertall vedtok i forbindelse med innføringen av flypassasjeravgift at passasjerer i transitt eller transfer, kun skal betale én avgift. Hvordan har regjeringen tenkt å løse dette for f.eks. passasjerer som reiser fra Stokmarknes via Bodø, til Oslo, og som reiser med Norwegian fra Bodø? Widerøe og Norwegian har som kjent ikke avtale med hverandre og det er da ikke mulig å kjøpe gjennomgående billett. For passasjerer er det like fullt én reise.

Svar:

I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2016 vedtok Stortinget å innføre en flypassasjeravgift. Avgiftsplikt, avgiftssats og fritak for avgift er fastsatt i Stortingets avgiftsvedtak.

Etter vedtaket er flyging av transitt- og transferpassasjerer fritatt for avgift. Nærmere regler om avgiften og fritaket skal fastsettes i forskrift. Utkast til forskrift

ble sendt på høring 21. desember 2015 med høringsfrist 21. februar 2016.

I høringsnotatet foreslås som vilkår for fritak at det er inngått en transportavtale om sammenhengende flyginger. Fritaket gjelder for alle flyselskap og også for reiser som innebærer bytte av selskap. I praksis kan imidlertid fritaket være en fordel for flyselskap som har samarbeidsavtale med andre, slik at de kan tilby sammenhengende flyginger og dermed i større grad oppfylle vilkårene for fritak. Høringsinstansene er spesielt bedt å uttale seg om dette og eventuelt foreslå andre måter å dokumentere fritaket på.

Regjeringen er opptatt av at fritaket ikke fører til konkurransevridninger. Det er imidlertid også en forutsetning at fritak kan dokumenteres og dermed etterprøves av Skatteetaten.

Høringsuttalelsene og eventuelle andre mulig dokumentasjonskrav vil bli grundig vurdert før forskriften fastsettes.

SPØRSMÅL NR. 540**Innlevert 5. februar 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 15. februar 2016 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Hva konkret gjør statsråden for å bedre situasjonen i norsk olje- og gassnæring?»

BEGRUNNELSE:

Det har vakt interesse i media at opposisjonen ikke stilte spørsmål til statsråden i muntlig spørretime 3. februar 2016. Høyres stortingsrepresentant Tina Bru sier til Rogalands avis 5. februar 2016 at dette er «Høyst spesielt». Det må være et uttrykk for at statsråden hadde hatt noe nytt å melde til Stortinget.

Svar:

Oljeindustrien er som andre råvarenæringer en lang-siktig, syklisk bransje som nå er inne i en krevende periode preget av lavere priser på råvarer. Oljeselskapene reduserer sine investerings- og letebudsjetter for å tilpasse seg omgivelsene, prosjekter og tiltak skyves ut i tid. Effektiviseringstiltak er iverksatt hos oljeselskaper og deres leverandører for å øke produktiviteten og redusere enhetskostnadene. Effekten er at investeringsnivået i bransjen både internasjonalt og på norsk sokkel har falt betydelig og at driftskostnadene er redusert.

Det betyr også at det er færre nye kontrakter å konkurrere om for leverandører som har basert hele eller deler av sin virksomhet på å levere varer og tjenester til olje- og gassvirksomheten i Norge og internasjonalt. De kontraktene som settes ut har i tillegg en lavere økonomisk ramme enn tidligere. Dette rammer aktivitetsnivået også i norsk leverandørindustri. Mange bedrifter har tatt bemanningen betydelig ned, og ytterligere nedbemanning må påregnes i deler av næringen også i 2016.

Slike innstramminger er krevende, særlig for de som mister jobben, men også for det enkelte selskap. Deler av næringen og deler av landet er hardere rammet enn andre. Situasjonen er mest krevende langs kysten fra Kristiansand til Kristiansund. Den maritime delen av næringen og boremiljøet er særlig hardt rammet. Det vil ta tid før disse markedssegmentene igjen tar seg opp igjen.

Kronekursen har falt i løpet av de siste månedene. Dette bidrar generelt til en styrket konkurranseevne for norsk industri.

Et stort lyspunkt på norsk sokkel er utbyggingen av Sverdrup-feltet. Denne utbyggingen i 100 milliarder kronersklassen, bidrar til å opprettholde en betyde-

lig utbyggingsaktivitet de nærmeste årene. For mange leverandører til næringen hadde situasjonen vært vesentlig mer krevende uten dette gigantprosjektet. Også nylig besluttede utbyggingsprosjekter som Maria og Oseberg vestflanken 2 bidrar med viktige oppdrag. Oljeselskapene arbeider med flere andre funn med sikte på utbyggingsbeslutning i de nærmeste årene. Sammen med arbeidet som gjøres på produserende felt legger dette grunnlag for at petroleumsnæringen vil forbli Norges viktigste næring i tiår framover. De siste anslagene tilsier at oljeselskapene vil bruke over 200 mrd. kroner årlig på norsk sokkel framover, en aktivitet som vil understøtte svært mange norske arbeidsplasser.

Ressursbasen på norsk sokkel gir rike muligheter til å opprettholde et stabilt og høyt aktivitetsnivå og derigjennom skape store verdier for fellesskapet framover. Det er en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom myndighetene og næringen. Myndighetene styrer virksomheten gjennom rammer, som blant annet består av lover, forskrifter og konsesjoner, som gir rettighetshaverne på norsk sokkel rettigheter og plikter. En forutsetning for å skape størst mulig verdier fra ressursene er at rammeverket gjør at oljeselskapene – som driver den daglige leting, utbygging og drift, har egeninteresse av å fatte de beslutningene som maksimerer verdiskapingen fra norsk sokkel. Petroleumsvirksomheten er kapitalintensiv og langsiktig og det er derfor viktig at rammene for virksomheten er helhetlige, klare, forutsigbare og stabile over tid.

En hovedoppgave for departementet er å sørge for at rammeverket virker på denne måten. Et slikt effektivt rammeverk skal også være robust mot perioder både med høye og lave oljepriser. Rammeverket må legge til rette for at potensialet i eksisterende felt og infrastruktur utnyttes, at alle lønnsomme funn bygges ut, samt at det gjøres nye store og mindre funn. Sist, men ikke minst, er det viktig at myndighetene støtter opp under næringens arbeid med omstilling, effektivisering, produktivitetsforbedring og innovasjon.

Hovedansvaret for å håndtere markedsmessige svingninger og lønnsomhetsutfordringer ligger hos næringen selv. De omfattende grep næringen tar for å øke produktiviteten og effektivisere driften gjør at kostnadene og oppdragsmengden går ned. Disse grepene er nødvendige for å gjenvinne tapt produktivitet. At bedriftene lykkes i sine bestrebelser, og at tiltakene får varig effekt, er avgjørende for å sikre framtidig konkurransekraft og arbeidsplasser. Samtidig er det viktig at næringen tilpasser seg på en måte som også sikrer at tilstrekkelig personell, kunnskap og kompetanse er på plass når aktiviteten tar seg opp igjen. Dette er sentralt

for at næringen også denne gangen skal komme styrket ut av en nedgangsperiode.

I tillegg til å føre en stabil og forutsigbar petroleumspolitikk, samt tildele nytt, prospektivt leteareal til oljeselskapene, har regjeringen bidratt med konkrete tiltak på flere områder:

- 1) Arealtilgang er helt avgjørende for aktivitetsnivået på Norsk sokkel. I TFO for 2013 ble det satt ny rekord i tildeling arealer i forhåndsdefinerte områder (TFO). Regjeringen har som mål å holde et forutsigbart og høyt tempo når det gjelder å tildele nye områder for petroleumsaktiviteten. Derfor fulgte også regjeringen opp med høy tildeling av andeler også i TFO2014 og TFO2015. Regjeringen vil også tildele 23. konsesjonsrunde før sommeren.
- 2) For å beholde arbeidskraft i perioder med forbigående lav aktivitet foreslo Regjeringen i Nasjonalbudsjettet for 2016 opprettelse av 4 000 nye tiltaksplasser i 2016. Vi har også gitt rom for økt bruk av bedriftsintern opplæring (BIO) i regioner med høy arbeidsledighet og store omstillingsbehov i næringslivet samt foreslått endringer i reglene slik at permitterte med dagpenger kan fortsette utdanning som allerede er påbegynt.
- 3) Regjeringen har økt satsingen på petroleumsrettet forskning. Denne satsing på økt offentlig støtte til petroleumsrettet forskning er med på å bidra til

at norske miljøer kan utvikle sin kompetanse for å levere morgendagens løsninger for olje- og gassindustrien. I statsbudsjettet for 2016 øremerker regjeringen 155,5 millioner kroner til petroleumsrettet teknologiutvikling og -demonstrasjon gjennom DEMO 2000-programmet. Dette er en styrking på 100 mill. kroner. I tillegg bidrar Utenriksdepartementet med midler fra Arktis 2030 til DEMO 2000, spesifikt rettet mot teknologiutvikling for nordområdene. DEMO 2000 er det mest markedsnære virkemiddel i Norges forskningsråd og har direkte effekt på sysselsetting og opprettholdelse av kompetanse, særlig i leverandørindustrien. Regjeringen har også styrket Petromaks 2 med ca. 11 millioner kroner. Dette programmet omfatter både grunnleggende og anvendt forskning. Også her er leverandørindustrien en sentral bruker.

- 4) Bevilgningen til INTSOK - er et viktig virkemiddel for internasjonalisering av norsk leverandørindustri, ble økt i 2016. Internasjonalisering av leverandørindustrien gir økt nasjonal og lokal verdiskaping og sysselsetting i Norge. Olje- og energidepartementet jobber derfor målrettet for å støtte norsk leverandørindustri i internasjonale markeder inklusiv driftsstøtte til INTSOK. Regjeringen følger situasjonen nøye og vurderer løpende om det er behov for ytterligere tiltak.

SPØRSMÅL NR. 541

Innlevert 5. februar 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 17. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvilke prosjekter ligger inne i regjeringens tiltakspakke på Samferdselsdepartementets område?»

BEGRUNNELSE:

Finansministeren ønsker ikke å gi en samlet oversikt over hvilke prosjekter regjeringens tiltakspakke på 4 milliarder består av.

Det bes om en oversikt over tiltakspakken på samferdselsdepartementets område med totalbeløp og fordeling på konkrete prosjekter og beløp på disse.

Som en modell for det som etterlyses kan man ta utgangspunkt i det detaljeringsnivå som ble brukt av

samferdselsdepartementet da regjeringen Stoltenberg 2 la frem sin tiltakspakke.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål 499 fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås. Svaret på spørsmål 499 gir etter min oppfatning et dekkende bilde for bruken av tiltakspakkemidlene i samferdselssektoren. Jeg minner om at bevilgning til vedlikehold og fornying av vei og jernbanenettet har økt med ca. fire milliarder kroner etter regjeringsskiftet. Og at selv om noe penger ble flyttet på i Stortingets budsjettforlik, så gikk midlene primært til andre typer infrastrukturprosjekt som sykkelveier og rassikring, som man kan anta har tilnærmet lik sysselsettingsgevinst.

Jeg vil samtidig minne om at Regjeringen baserer seg på mål- og rammestyring av statsbudsjettet og samferdselsbudsjettet, og at Stortinget vedtar bevilgningene på post. Postene på Statens vegvesens og Jernbaneverkets budsjetter er som kjent store (postene 23 og 30). Regjeringen forutsetter at etatene disponerer vedtatte bevilgninger på beste måte i henhold til styringssignaler gitt i budsjettproposisjonene og ved

behandlingen i Stortinget. Samferdselsdepartementet legger ikke opp til å føre mer detaljerte og særskilte "regnskap" for tiltakspakken. Jeg viser for øvrig til at Regjeringens forslag til budsjett for samferdselssektoren, inkludert tiltakspakken, og senere endringer har gitt en kraftig økning av bevilgningene som vil gi betydelig stimulans til økt sysselsetting.

SPØRSMÅL NR. 542

Innlevert 5. februar 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 15. februar 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Vil statsråden opplyse stortinget om utviklingen i antall årsverk og stillinger (både faste og midlertidige stillinger) i Riksarkivet og statsarkivene de siste 5 årene?»

BEGRUNNELSE:

I Arkivmeldingen var det en uttalt intensjon om å utvikle de regionale statsarkivene. Dette bør også gjenspeiles i årsverk- og stillingsutviklingen.

Svar:

De siste fem årene har utviklingen i antall årsverk og stillinger i Riksarkivet og statsarkivene vært slik:

Dato for tallene	Antall årsverk		Antall stillinger (faste og midlertidige)	
	Riksarkivet	Statsarkivene og Samisk arkiv	Riksarkivet	Statsarkivene og Samisk arkiv
31.12.2011	127	126	146	150
31.12.2012	141	132	163	159
31.12.2013	146	135	165	166
31.12.2014	150	139	172	158
31.12.2015	149	124	168	146

Jeg gjør oppmerksom på at tallene inkluderer medarbeidere som har permisjon. Medarbeidere i Norsk helsearkiv er ikke tatt inn i tabellen.

SPØRSMÅL NR. 543**Innlevert 5. februar 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 15. februar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden bidra til at prioriteringsveilederen for anorexi/alvorlig anorexi hos barn og unge blir endret slik at tilstanden blir vurdert som øyeblikkelig eller halvøyeblikkelig hjelp?»

BEGRUNNELSE:

I Helsedirektoratets prioriteringsveileder for anorexi hos barn og unge, er veiledende frist for start av utredning ved anorexi hos barn og unge 8 uker. For alvorlig anorexi, som blant annet defineres som rask og stor vektreduksjon, og/eller alvorlig somatiske tilleggssymptomer, er veiledende frist for utredning 4 uker. Undertegnede mener at anorexi hos barn og unge er potensielt svært alvorlig og en tilstand som må betraktes som øyeblikkelig eller halvøyeblikkelig hjelp. En veiledende frist for utredning på 8 uker og 4 uker er alt for lang ventetid for barn og unge med anorexi. Utredning bør starte omgående.

Svar:

Jeg er enig med representanten Kjersti Toppe i at spiseforstyrrelser er en alvorlig lidelse. God og rask helsehjelp er nødvendig, og mange trenger oppfølging over tid for å overvinne lidelsen. Alle distriktpsyrkiatriske sentre (DPS) og klinikker innen psykisk helsevern for barn og unge gir tilbud til mennesker med spiseforstyrrelser og alle regionale helseforetak har etablert

regionale enheter/kompetansesentre for behandling av særlig alvorlige spiseforstyrrelser. Jeg har en generell forventning om at mennesker med alvorlig psykisk sykdom får behandling og oppfølging i samarbeid mellom kommunale tjenester/fastlege/psykolog, DPS og sykehusavdeling. Alvorlige spiseforstyrrelser forutsetter i kritiske perioder et tett samarbeid mellom medisinsk og psykiatrisk avdeling.

Prioriteringsveilederne setter veiledende maksimalfrister for oppstart av behandling. Det skal alltid gjøres en individuell vurdering av situasjonen og tilstanden, slik at fristene i praksis kan bli kortere. Ved livstruende somatiske symptomer og suicidalitet skal det henvises som øyeblikkelig hjelp uten ventetid.

Helsedirektoratet vil utgi nasjonal faglig retningslinje for behandling av spiseforstyrrelser i 2016. Retningslinjen vil omtale utredning, behandling og oppfølging av personer med spiseforstyrrelser i primær- og spesialisthelsetjenesten. Høring er planlagt i løpet av våren. Direktoratet opplyser at i arbeidet med nye nasjonale faglige retningslinjer ved spiseforstyrrelser vil det vurderes om det er behov for å tydeliggjøre når det foreligger indikasjon for kortere frist for oppstart av helsehjelp eller behov for henvisning til øyeblikkelig hjelp.

Helsedirektoratet har i henhold til lov om spesialisthelsetjenester et selvstendig faglig ansvar for å utvikle, formidle og vedlikeholde nasjonale faglige retningslinjer og veiledere. Jeg har gjort direktoratet kjent med representanten Toppes spørsmål og begrunnelse.

SPØRSMÅL NR. 544**Innlevert 8. februar 2016 av stortingsrepresentant Helga Pedersen****Besvart 16. februar 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Når kan Varanger museum IKS forvente svar på søknaden om prosjektmidler til et nasjonalt senter og museum for partisanhistorie i Kiberg?»

BEGRUNNELSE:

Varanger museum IKS søkte 28. januar 2015 regjeringen om prosjektmidler til å dokumentere og formidle partisanenes historie og innsats under andre verdenskrig. Et sentralt moment i søknaden er at museet ønsker å intervjuere tidsvitner som opplevde og fortsatt husker det som skjedde under krigen og i etterkrigstida. Målet

er å kunne åpne et senter for partisanhistorien i Kiberg i 2018.

To år etter at Varanger museum IKS sendte søknaden har de fortsatt ikke fått noe svar.

Svar:

Prosjektet går ut på å etablere et senter for dokumentasjon og formidling av partisanhistorien i nord.

Jeg ser med velvilje på prosjektet, og mener det vil være et viktig tiltak for å formidle krigshistorien i nord. Søknaden vil bli besvart i løpet av få dager.

Representanten Pedersen vil være kjent med at jeg i en interpellasjon i Stortinget 6. januar 2015 la vekt på betydningen av å ta vare på og formidle kunnskap om hendelsene i Nord-Norge under krigen. Denne delen av vår krigshistorie har ikke fått den oppmerksomheten den fortjener. Det er derfor nå på høy tid å sørge for at den blir bedre kjent og anerkjent. Finnmarks krigshistorie er et grelt eksempel på hva krig kan føre med seg av offer, lidelser og tap av menneskeverd. Dette bør være obligatorisk kunnskap for de kommende generasjoner.

Et viktig, og for mange ukjent, kapittel i vår historie er partisanenes innsats for Norges frihet. Partisanene er borte nå, men vi kan fortsatt lære mye av dem og om dem. Jeg mener at et senter for formidling av partisanhistorie i Kiberg vil være et viktig tiltak i så måte. Som jeg sa i interpellasjonen, følger regjeringen dette prosjektet med interesse.

Det er søkt om et relativt høyt beløp: 4,35 millioner kroner over fire år. Et så stort beløp er det vanskelig for departementet å forplikte seg til, gitt økonomiske begrensninger og årlige budsjettprosesser. Eventuell støtte vil først kunne vurderes når det er gjennomført en forstudie og et forprosjekt. Ideelt sett ønsker vi at søker kan sannsynliggjøre at prosjektet er levedyktig før det gis tilsagn om midler. Departementet ønsker derfor å bevilge 200 000 til forstudien og signaliserer støtte til forprosjektet med kr. 500 000. Forutsetningen er at det fremmes et mer detaljert og revidert budsjett. For å oppnå den nødvendige forutsigbarhet om økonomiske rammer, har departementet telefonisk oppfordret museet til å gå aktivt ut for å finne ytterligere finansieringskilder. Forsvarsdepartementet har for øvrig vært i jevnlig kontakt med de ansvarlige ved Varanger museum for å innhente opplysninger og signalisere interesse for prosjektet. Ved en inkurie er det imidlertid dessverre ikke sendt noe foreløpig svar om at saken er under behandling.

Jeg har tiltro til at et nasjonalt senter og museum for partisanhistorie i Kiberg vil bidra til å frambringe ny forskningsbasert kunnskap om partisanenes innsats. Dette vil være et viktig bidrag til å formidle denne delen av vår felles krigshistorie til kommende generasjoner. Forsvarsdepartementet ønsker derfor å bidra med kr. 200 000 til forstudien og signaliserer støtte med kr. 500 000 til forprosjektet, slik at dette viktige prosjektet kan bli realisert.

SPØRSMÅL NR. 545

Innlevert 8. februar 2016 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen

Besvart 15. februar 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Vil Norge betegne den islamske statens (IS) overgrep mot kristne, jesidier og andre religiøse og etniske minoriteter i Syria og Irak som et "folkemord" og be den internasjonale straffedomstolen i Haag etterforske dette, slik EU-parlamentet nylig gjorde?»

BEGRUNNELSE:

I en resolusjon fremmet av den svenske Europaparlamentarikeren for Kristdemokraterna Lars Adaktusson, slår EU parlamentet fast at ekstremistgruppen IS har begått folkemord mot kristne, jesidier, turkmenere, sjiamuslimer, sunnimuslimer og andre muslimske mi-

noritetsgrupper som ikke støtter IS tolkning av islam. Dette er første gang EU-parlamentet har betegnet en pågående situasjon som et folkemord. EU parlamentet ber i sin resolusjon verdenssamfunnet om umiddelbar handling for å få stanset massedrapet på religiøse og etniske minoriteter. Parlamentet ber også den internasjonale straffedomstolen i Haag (ICC) om å etterforske overgrepene fra IS. Også den amerikanske presidentkandidaten og tidligere utenriksminister Hillary Clinton har stemplet overgrepene fra IS i Irak og Syria som folkemord.

Svar:

FNs uavhengige granskningskommisjon for Syria har konstatert at ISIL systematisk og gjennomgående har brutt sine forpliktelser i henhold til internasjonal humanitærrett overfor sivile. I områder der bevegelsen har territoriell kontroll har de systematisk nektet befolkningen grunnleggende rettigheter og friheter. Videre har granskningen dokumentert at bevegelsen har begått drap, tortur, voldtekter, seksuelt slaveri, seksuell vold, tvungen forflytning og andre umenneskelige handlinger som ledd i utbredte og systematiske angrep mot sivilbefolkningen. Granskningen slår fast at disse angrepene utgjør forbrytelser mot menneskeheten.

I forbindelse med den væpnede konflikten er det i tillegg konstatert at ISIL har begått krigsforbrytelser, inkludert drap, tortur, gissel-taking, voldtekt og seksuell vold, rekruttering og bruk av barnesoldater, angrep mot beskyttede objekter og en rekke andre grove brudd på internasjonal humanitærrett. Dette utgjør noen av de aller groveste forbrytelser i den internasjonale forbrytelseskatalog.

Når det gjelder forbrytelsen folkemord, er dette et rettslig begrep som har en bestemt definisjon i folkeretten. Definisjonen er nedfelt i folkemordskonvensjonen, som FN vedtok i 1948, og i Roma-vedtektene av 1998. Konvensjonene stiller visse krav til hva som skal til for at noe skal kunne kalles et folkemord. For det første beskriver konvensjonen visse handlinger som må ha funnet sted, rettet mot en bestemt gruppe. I tillegg sier konvensjonen at de som har utført handlingene, må ha

hatt til hensikt å "ødelegge" denne gruppen. Det er altså nødvendig å bevise en konkret hensikt, ikke bare handlingene. Det å konstatere en slik strafferettslig hensikt, forutsetter en bevismessig vurdering av den enkelte gjerningspersons forsett. Formelt sett er det domstolene som endelig kan fastslå folkemordhensikt, men det kan ikke være tvil om at handlingene ISIL har begått er rettet mot en bestemt gruppe og har de ytre kjennetegn av forbrytelseskategorien folkemord.

Hverken Syria eller Irak er parter til Den internasjonale straffedomstol (ICC). Dette innebærer at domstolen ikke har jurisdiksjon til å iverksette en etterforskning og straffeforfølgning, med mindre situasjonen henvises til ICC av Sikkerhetsrådet i tråd med Romavedtektens artikkel 13 (b), eventuelt at en av de ansvarlige er statsborger i en statspart og pågripes der.

Dette er bakgrunnen for at Norge, sammen med mer enn 60 land fra alle regionale grupper, i mai 2014 stilte seg bak et krav til FNs sikkerhetsråd om å henvise situasjonen i Syria til ICC. Selv om til sammen 13 av rådets 15 medlemsland stilte seg bak dette kravet, falt resolusjonen ettersom Russland og Kina la ned veto. Til tross for det nedslående vetoet vil vi ikke gi opp kampen for at ofrene for den væpnede konflikten en dag skal få oppleve at de øverste ansvarlige for disse uhyrlige overgrepene blir stilt til ansvar. Vi støtter derfor flere internasjonale initiativer for å samle inn og systematisere dokumentasjon om overgrepene, slik at en fremtidig rettsprosess skal kunne ha nødvendig bevismateriale tilgjengelig for en straffeforfølgning.

SPØRSMÅL NR. 546

Innlevert 8. februar 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 17. februar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Når tid kan statsråden bekrefte at fullverdig behandlingstilbud til pasienter med TMD (Temporomandibulær kjevedysfunksjon) med retningslinjer er på plass i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Allerede i 2011 satte media(TV2) fokus på mangelfull behandling av pasienter med TMD (temporomandibulær kjeveleddsdysfunksjon). Den gang åpnet tannlege Carl Hjortsjø for at en tverrfaglig behandling kunne være aktuelt å få på plass. Det ble lovt at ett behand-

lingstilbud skulle være på plass i Norge i løpet av 2012, men i juni 2013 skriver TV2 nok en gang om pasienter som lider av TMD, og som må til utlandet for behandling på egen regning.

Det er ennå ikke kommet et fullverdig behandlingstilbud til denne pasientgruppen her i landet, og det er heller ingen retningslinjer for hvilken behandlingsopplegg man skal følge. På Helsedirektoratets hjemmesider står det at nasjonale faglige retningslinjer skal være på plass innen 2016, et arbeid som ble påbegynt i mars 2012.

Det er opprettet strakstiltak organisert som et prosjekt ved Haukeland sykehus i Bergen. Her opplever pasienter lange ventelister for å komme inn på strak-

stiltaket, for igjen å bli henvist tilbake til fastlegen. Fastlegen har ikke mulighet for å innhente videre informasjon om videre behandling og oppfølging når det ikke finnes retningslinjer eller lister over hvilke behandlingstyper som finnes hvor.

Svar:

Forekomsten av lidelsen temporomandibulær dysfunksjon (TMD) er ikke kartlagt i Norge, men studier fra andre land viser en forekomst på fra tre til 15 prosent av befolkningen. I fagmiljøene anslås det at kun 5-10 pst av personer med TMD trenger behandling. For de fleste vil symptomene være forbigående og sjelden tegn på alvorlig sykdom. De fleste blir bra uten behandling eller med enkle tiltak, slik som informasjon og egenaktivitet. Mange av disse tiltakene, og slike tiltak i kombinasjon med enklere behandlinger, blir utført av tannleger, eventuelt av fastleger. I de tilfeller TMD-symptomer er en del av en bakenforliggende medisinsk tilstand, må behandlingen planlegges i samarbeid med de leger som behandler pasienten for denne tilstanden. En liten andel av pasienter med TMD vil ha behov for å bli henvist til spesialisthelsetjenesten for utredning og eventuell behandling. Et fullverdig behandlingstilbud til pasienter med TMD vil dermed omfatte tilbud som ivaretas av blant annet allmenn-tannleger, tannlegespesialister, fastleger og av aktuelle fagmiljøer på sykehus, avhengig av pasientens symptomer og lidelser.

Helsedirektoratet fikk i 2012 i oppdrag å utarbeide retningslinjer som skal gi klinisk-praktiske anbefalinger og råd om utredning, behandling og behandlingsforløp for de vanligste diagnosene som er relatert til TMD. Målgruppene for retningslinjene er autorisert helsepersonell som blir oppsøkt av eller som kommer i kontakt med og utreder/behandler pasienter med TMD. Helsedirektoratet har opprettet en arbeidsgruppe med bred faglig deltagelse, og med tre representanter fra pasientorganisasjoner. Arbeidet med retningslinjene er utført på en grundig og systematisk måte og med bred tilnærming. Det mener jeg har vært viktig på dette området, hvor det har vært betydelig uenighet om hva som anses å være faglig forsvarlig behandling, og hva som anses som beste behandling. Arbeidsgruppen har gjort en grundig gjennomgang av relevant internasjonal litteratur/forskning på området. Andre lands retningslinjer (hovedsakelig Sverige og Finland) har også inngått i kunnskapsgrunnlaget. Enkelte av arbeidsgruppens medlemmer, inkludert representant fra pasientforening, har vært på studiebesøk til aktuelle fagmiljøer i USA. Arbeidet med nasjonale retningslinjer er i slutfasen, og skal etter planen sendes på høring i løpet av våren. Retningslinjene vil deretter bli ferdigstilt.

Representanten viser til strakstiltaket organisert som et prosjekt ved Haukeland sykehus i Bergen. Dette ble etablert høsten 2013 som et flerfaglig tilbud til pasienter som er rammet av invalidiserende TMD. De utrednings- og behandlingstilbud som frem til da eksisterte i spesialisthelsetjenesten var ikke tilstrekkelig flerfaglige. Prosjektet ble etablert etter at de regionale helseforetakene i oppdragsdokumentene for 2012 fikk i oppdrag å etablere et slikt flerfaglig tilbud. På bakgrunn av opplysninger som på det tidspunktet var tilgjengelig, ble det antatt at om lag 60 pasienter ville ha behov for en flerfaglig utredning. Omfanget av henvisninger er imidlertid blitt mye høyere enn antatt. Høsten 2015 var de første 60 pasientene utredet, mens drøye 80 pasienter stod på venteliste. I oktober 2015 forelå en rapport fra Rambøll, som hadde fått i oppdrag å evaluere strakstiltaket. Evalueringen viser at det er bred enighet om at strakstiltaket bør videreføres, men at det bør gjøres enkelte justeringer når det gjelder flerfaglig kompetanse. I den sammenheng er det foreslått å definere mer tydelig hvem som er målgruppen for tiltaket og spørsmålet om en permanent drift av virksomheten. Rapporten påpeker behovet for bedre informasjon rettet mot fastlegene, og behovet for et bedre samarbeid mellom sykehus og fastleger i oppfølgingen av pasienter som fastlegen har henvist til spesialisthelsetjenesten for utredning og eventuell behandling.

Som oppfølging av rapportens vurderinger og anbefalinger vil de aktuelle pasienter som blir utredet på Haukeland sykehus i større grad bli direkte henvist til aktuelle og kompetente behandlingstjenester nær hjemstedet. Lokale helseforetak vil også i større grad enn tidligere bli involvert i behandlingen. Alternativt vil Helse-Bergen HF tilby nødvendig behandling.

Jeg mener at det opplegget som nå er laget samlet sett vil kunne bli et fullverdig behandlingstilbud til alle pasienter med TMD, uansett symptomenes omfang og lidelsenes alvorlighetsgrad. Dette omfatter nasjonale retningslinjer for alle behandlere som er involvert i utrednings- og behandlingsopplegg for pasienter med symptomer på TMD, i kombinasjon med videreutvikling av flerfaglig utrednings- og behandlingstilbud i spesialisthelsetjenesten. De nasjonale retningslinjer vil bli til stor hjelp for helsepersonell i primærhelsetjenesten som først kommer i kontakt med pasienter med kjeveleddslidelser. Dermed vil også flere pasienter kunne bli fulgt opp på en systematisk og faglig forsvarlig måte, slik at færre vil kunne utvikle kroniske og alvorlige plager med TMD.

SPØRSMÅL NR. 547**Innlevert 8. februar 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 16. februar 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Hva er status i arbeidet med en modernisert form for krigspensjon, og vil aktuelle interesse- og fagorganisasjoner bli involvert i denne prosessen?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med forsvars- og utenrikskomiteens behandling av Prop. 73S "Et Forsvar for vår tid" tilrår mindretallet bestående av Høyre, Fremskrittspartiet og KrF vedtak:

"Stortinget ber regjeringen nedsette et bredt sammensatt offentlig utvalg som skal vurdere et helhetlig tjenestebasert tillegg eller alternativ til dagens erstatningsbaserte kompensasjonsordninger for skadede veteraner, i form av en modernisert krigspensjon eller tilsvarende." (Innst. 388 (2011-2012), 07.06.12, vedtak VI)

I Regjeringsplattformen (07.10.13) står det at krigspensjon skal utredes. "Forbedre oppfølgingen av Forsvarets veteraner, særlig gjennom tiltak i Statspensjonskasse, NAV og helsevesenet. Tjenestebasert "krigspensjon" utredes, og kompensasjonsordningene gjennomgås med tanke på forenkling. Saksbehandlingen for veteraner sentraliseres." (Politisk plattform, regjeringen Solberg, 07.10.13.)

I august 2014 ble det satt ned en interdepartemental arbeidsgruppe fra Forsvarsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet, som skulle utrede en modernisert form for krigspensjon.

Interesseorganisasjonen for skadede veteraner fra internasjonale operasjoner - Veteranforbundet SIOPS - har ved gjentatte anledninger etterspurt informasjon om status i dette arbeidet. Men hver gang får de til svar at det på nåværende tidspunkt er for tidlig å si noe om status og videre fremdrift.

Svar:

Jeg er meget opptatt av at personell som har deltatt i internasjonal tjeneste gis den anerkjennelse de fortje-

ner, og at de ivaretas på en god måte. Dette er særlig viktig når det oppstår skade under tjeneste. God ivaretakelse innebærer blant annet å sikre skadede veteraner et godt økonomisk vern. I tillegg til de alminnelige erstatnings- og trygdeytelser, har vi tre særordninger som samlet gir veteraner et godt økonomisk vern: den lovfestede billighetserstatningsordningen for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner mv., den særskilte kompensasjonsordningen for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner og et objektivt erstatningsansvar ved personskade etter forsvarspersonelloven.

Den særskilte kompensasjonsordningen gjelder for militært personell som har tjenestegjort i en internasjonal operasjon i perioden 1. januar 1978 og frem til og med 31. desember 2009. Det objektive erstatningsansvaret etter forsvarspersonelloven gjelder for alle skader som påføres under tjeneste i internasjonale operasjoner etter 1. januar 2010.

Det er imidlertid ikke tilstrekkelig at ordningene er økonomisk gode. Det økonomiske vernet etter en skade må være klart og forutsigbart for den enkelte tjenestegjørende, og hans eller hennes familie. Prosessen skal være enkel, og ikke medføre merbelastning. Det er derfor viktig å vurdere nærmere om dagens erstatnings- og pensjonsordninger oppfyller en slik målsetting.

I samarbeid med Arbeids- og sosialdepartementet gjennomgår og vurderer Forsvarsdepartementet derfor utformingen av gjeldende erstatnings- og pensjonsordninger som veteranene er omfattet av. Arbeidet er godt i gang, og veteran- og personellorganisasjoner vil på egnet måte bli involvert i prosessen. Veteran- og personellorganisasjonene er viktige medspillere for oss i utformingen av vår veteranpolitikk. De besitter viktig kunnskap og erfaringer som det er viktig å lytte til for å gjøre hverdagen til våre veteraner bedre.

SPØRSMÅL NR. 548**Innlevert 8. februar 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 18. februar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden sørge for å informere Stortinget om kor vidt kutta i ambulanseberedskapen i Helse Bergen har gått ut over liv og helse, og vil statsråden be Helse Vest RHF om å gjere ei ny vurdering av ambulansetilbodet i Helse Bergen sitt ansvarsområde?»

GRUNNGJEVING:

Viser til oppslag i Bergens Tidende den 7.februar. To veker etter at nattambulansen blei fjerna frå Granvin den 11.januar i år, døde ein pasient som måtte vente tre gongar så lenge på akutthjelp enn tilfelle var før ambulansen var fjerna. Luftambulansen kunne ikkje fly frå Bergen på grunn av dårleg vær. First responder frå det frivillige brannvesenet var den fyrste til plassen. I svar på skriftleg spørsmål, dokument nr.15:403 (2015-2016), skriv statsråden at det i følgje Helse Vest RHF er snakk om mindre justeringar av ambulansetilbodet, og at Helse Bergen vil følgje nøye med på utviklinga innanfor dei prehospitale tenestene gjennom året, og vil gjere tilpassingar dersom det viser seg å vere behov for det.

Mange er vel uenige i at dette kun er snakk om mindre justeringar og er utrygge for kva hjelp ein får ved akutt sjukdom, spesielt på nattetid.

Svar:

Det er i dag veiledende mål til responstider for ambulansetjenesten. De veiledende målene framgår av St. meld. nr. 43 (1999-2000) og er som følger:

- Akuttoppdrag: 12 minutter for 90 pst. av befolkningen i byer og tettsteder og 25 minutter for 90 pst. av befolkningen i grisorgrndte strøk.
- Hasteoppdrag: 30 minutter for 90 pst. av befolkningen i byer og tettsteder og 40 minutter for 90 pst. av befolkningen i grisorgrndte strøk.

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet redegjørelse fra Helse Vest RHF om ambulansetjenesten

ved Helse Bergen. Ifølge redegjørelsen har Helse Bergen gjennomgått den aktuelle hendelsen. Etter Helse Bergens vurdering er responstiden for utrykningen innenfor forsvarlighetskravet.

Utrykningstiden for ambulansen som dekker Granvin er om lag 20 minutter, enten fra Eidfjord eller Voss. Den interkommunale legevakten er lokalisert til Voss, og legevaktlege var med på utrykningen. Disse var fremme hos pasienten 29 minutter etter første telefon til 113, mens akutthjelpen fra brannvesenet var hos pasienten 13 minutter etter melding om hjertestans.

Helse Vest RHF opplyser at Helse Bergen kontinuerlig følger responstiden for alle typer ambulansoppdrag i kommunen. Sykehuset er opptatt av å dele informasjon om responstid med kommunen for å sikre åpne og transparente prosesser.

Helseforetak og kommuner har ansvar for å sikre befolkningen hjelp i akuttmedisinske situasjoner. Kravene til beredskap fremgår av akuttmedisinforskriften. Helse Bergen og kommunene i Vossregionen har, ifølge redegjørelsen, etablert underutvalg for akuttmedisin og beredskap, der spørsmål om f.eks. endringer i ambulansetjenesten og andre relevante akuttmedisinske problemstillinger kan diskuteres. Helse Bergen v/ Haukeland sykehus har tilbudt å bidra med opplæring av lokale ressurser i kommunene, og flere kommuner i opptaksområdet har etablert ulike akutthjelperordninger som synes å fungere bra.

Helse Vest RHF skal i løpet av 2016 revidere Regional plan for prehospitale tjenester. Ny plan har som mål å beskrive en god organisering av prehospitale tjenester som oppfyller dagens krav og fremtidens forventninger til tjenesten. Det betyr at Helse Vest RHF vil se på den samlede ambulanseberedskapen i regionen.

Jeg legger til grunn at Helse Bergen har gjort en grundig gjennomgang av saken, og at sykehuset setter i verk tiltak utover det som er beskrevet i redegjørelsen - dersom det er nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 549**Innlevert 8. februar 2016 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal****Besvart 15. februar 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Finansministerens svar på spørsmål nr. 400 bærer preg av en misforståelse som vi ønsker oppklart. Inntektene fra 2015 eller før er pådratt i et system med progressiv skatt og gjennomsnittsligning. Dersom man skal innføre en ny ordning med tilbakevirkende kraft, må inntektene fra denne perioden ikke få en høyere beskatning enn det som var regimet på inntektstidspunktet. Dette oppleves å være i brudd med grunnloven § 97.

Vil finansministeren innføre en overgangsordning?»

BEGRUNNELSE:

Finansministerens svar på spørsmålet bærer preg av en misforståelse som vi ønsker oppklart. Finansministeren skriver i sitt svar: «Det ville ha skapt en uoversiktlig rettssituasjon hvis skatteyderne selv i en overgangsperiode skulle bestemme om inntektene fra skogen var kapital- eller virksomhetsinntekter.»

For de små skogeierne er det vanlig å ta en eller to hogster i løpet av hele eiertiden. For de skogeierne som gjennomførte denne ene store hogsten i 2015, var lovverket slik at de kunne fordele inntekten over de neste 5 år. Med vedtaket i Statsbudsjettet desember 2015 må disse inntektsføre de resterende 80 % av inntekten i 2016, noe som kan bli svært uheldig med det progressive skattesystemet vi har. Den overgangsordningen som foreslås er slik at de som ønsker det fortsatt kan fordele denne inntekten over flere år, men selvsagt som virksomhetsinntekt.

Inntektene fra 2015 eller før er pådratt i et system med progressiv skatt og gjennomsnittsligning. Dersom man skal innføre en ny ordning med tilbakevirkende kraft, må inntektene fra denne perioden ikke få en høyere beskatning enn det som var regimet på inntektstidspunktet. Dette oppleves å være i brudd med grunnloven § 97.

Svar:

I forbindelse med budsjettet for 2005 ble gjennomsnittsligning av skogbruk opphevet, jf. Ot.prp. nr. 1

(2004-2005) punkt 20.3.4, men opphevelsen ble reversert allerede i RNB 2005. Ved opphevelsen ble det gitt en overgangsregel som innebar at gjennomsnittsoverheng skulle være et inntektsfradrag for 2005, med vanlig fremføringsadgang når skattyter ikke hadde inntekter til å utnytte fradraget med en gang. Gjennomsnittsunderheng skulle være et inntektstillegg for 2005. Denne overgangsordningen danner mønster for den vedtatte overgangsordningen for skogeiere som trer ut av gjennomsnittsligningen som følge av endret virksomhetsvurdering fra inntektsåret 2016. Et viktig hensyn ved den valgte modellen for overgangsordning har vært å ikke lage mer kompliserte regler for avvikling av gjennomsnittsligningen enn nødvendig.

Jeg ser at for noen skogeiere kan den vedtatte overgangsordningen få virkninger som er mindre fordelaktige enn virkningene av regelverket som gjaldt da skogsdrifter ble gjennomført, og at overgangsordningen dermed kan oppfattes som urimelig. Fram mot Revidert budsjett vil jeg derfor vurdere om det bør gis en ny overgangsordning ved endret virksomhetsvurdering som bl.a. innebærer en mer gradvis inntektsføring av inntekt som står ubeskattet ved uttredd av gjennomsnittsligningen.

For øvrig kan jeg ikke se at svaret mitt på spørsmål nr. 400 bærer preg av en misforståelse. I spørsmål nr. 400 ble det spurt om finansministeren ville innføre en overgangsordning lik den som ble innført for deltakerlignede selskaper. Overgangsordningen for selskaper gir adgang til gjennomsnittsligning for inntekter og utgifter som påløper også etter at overgangsordningen har startet, det vil si inntekter og utgifter som påløper til og med 2019. I spørsmål nr. 549 blir det stilt spørsmål om finansministeren vil innføre en overgangsordning som implisitt innebærer at skogeiere som hadde skogsdrifter i 2015 eller tidligere, skal få inntekter fra disse inntektsført som i gjennomsnittsligningen. Disse to overgangsordningene er dermed ulikt utformet og kan ha ulik virkning for skattyterne.

SPØRSMÅL NR. 550**Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 17. februar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Haraldsplass Diakonale Sykehus jobber aktivt med å bedre samhandlingen med fastlegene. De møter stadig på systemhindringer i utvikling av elektronisk samhandling. Det er stor vilje og engasjement for å bidra til en utvikling som vil gi bedre pasientbehandling og bruk av helseressurser. Men treghet i sentrale ledd går sterkt utover motivasjonen og evnen til å få alle til å delta.

Hvordan kan ministeren bidra til at systemfeil raskere kan følges opp og dermed bidra til økt gjennomføringskraft?»

BEGRUNNELSE:

Haraldsplass Diakonale Sykehus er en av de første store sykehus som etablerte direkte kontakt med sine fastleger. Det er også etablert et eget miljø for å videreutvikle EPJ og elektronisk samhandling. Jeg var til stede på et fellesmøte i januar og det kom frem ulike systemhindringer som de opplevde at det var svært byråkratisk og tungrodd å få rettet opp.

Jeg fikk ulike eksempler på slike hindringer. Som at når en lege skriver ny eresept for å oppdatere pasient- og samarbeidspartnere om korrekt dosering fører det til at pasienten må betale mere på apotek når blå resepter ikke har samme forskrivningsdato. Pasienten ber derfor legen skrive alle blåresepter på ny med ny felles dato, med det resultat at alle ereseptformidlere spammes for multiple forskrivninger. Det kunne lett løses med at HELFO fjernet kravet om ny egenandel for slike tilfeller.

Sykehusleger og legevaktsleger får stadig krav om samtykke i e Resept som hemmer arbeidsflyt og oppleves som meningsløst. De kan slå opp i Kjernejournal med omtrent samme opplysninger uten samtykke. Resultatet er at reseptformidleren ikke blir brukt.

Kjernejournal kan ikke brukes uten et kurs som ingen finner eller blir "stoppet" når de klikker på kjernejournalikonet i EPJ.

Digital dialog med innbygger må gjøres gratis, mens kontakt per post eller telefon honoreres.

Helse Norge - test pasient er ikke tilgjengelig og dermed er det ikke mulig å pilotere brukeropplevelsen til pasientene og dermed forbedre dem.

Svar:

Jeg er glad for at representanten setter e-helse og styrket gjennomføringskraft på dagsorden.

Gode IKT-løsninger er en viktig forutsetning for å lykkes med å skape en bedre helse- og omsorgstjeneste. Regjeringen har et overordnet mål – å skape pasientens helsetjeneste. En bedre og tryggere helsetjeneste der pasienten står i sentrum. En forutsetning for å få dette til er en effektiv og riktig bruk av IKT.

Det skjer mye bra arbeid på e-helseområdet og flere nasjonale e-helsetjenester er etablert de siste årene. Halve befolkningen har fått kjernejournal, helsenorge.no har over en million besøk i måneden og det går over to millioner e-resepter gjennom reseptformidleren hver måned. Dette har bidratt til betydelig forenkling og forbedring for pasienter, innbyggere og helsepersonell. I tillegg jobber sykehus, kommuner, legekontor og andre aktører hele tiden med å forbedre og fornye sine IKT-systemer.

Som et ledd i arbeidet med at helse- og omsorgstjenesten blir mer digital, ser vi også på hvordan vi best kan legge til rette for at nye IKT-løsninger tas i bruk både i helsetjenesten og av pasienter. Jeg mener at dagens rammebetingelser ikke er godt nok tilrettelagt for denne utviklingen. Vi skal derfor jobbe med å utvikle finansieringsmodeller, økonomiske virkemidler, organisering, regelverk mv. slik at nye arbeidsformer og bruk av digitale løsninger understøttes.

Noe er allerede på plass. Blant annet ble det i 2013 etablert en egen takst for e-konsultasjon mellom innbygger og fastlege. Tilsvarende vurderes behovet for endringer i finansieringsmodeller og takster i forbindelse med innføring av løsning for digital dialog mellom fastlege og innbygger, som representanten også viser til. Vi har også fornyet regelverket. Med den nye pasientjournalloven og helseregisterloven som kom i 2015, er det muliggjort nye måter å dele informasjon på. Dette gjelder også mellom virksomheter. Arbeidet fortsetter i takt med at nye løsninger utvikles og tas i bruk.

Jeg vil også understreke at det pågår et kontinuerlig arbeid med å forbedre og videreutvikle de eksisterende digitale tjenestene, slik at de på best mulig måte bidrar til en bedre helse- og omsorgstjeneste for både helsepersonell, pasienter og innbyggere. Innspill fra helsepersonell, pasienter og brukere er viktig for å forbedre eksisterende løsninger og avdekke behov for nye løsninger.

Til tross for at det gjøres mange gode grep i sektoren sterkere nasjonal styring av IKT-utviklingen. Jeg er opptatt av at det skapes en bedre forutsigbarhet for leverandører, sykehus og kommuner. IKT-utviklingen i helse- og omsorgssektoren må være helhetlig og koordinert. Vi skal sikre at sektoren jobber i en felles,

nasjonal retning, og tenker i helhetlige samhandlingskjeder.

Direktoratet for e-helse ble derfor etablert 1. januar d.å. Direktoratet skal sørge for nasjonal styring og koordinering av IKT-utviklingen i helse- og omsorgssektoren. I tillegg skal Direktoratet for e-helse være en

pådriver for å realisere og forvalte digitale løsninger som forbedrer og forenkler helse- og omsorgssektoren. Som nasjonal myndighet og fagorgan vil Direktoratet for e-helse spille en sentral rolle på e-helseområdet fremover.

SPØRSMÅL NR. 551

Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 19. februar 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«I motsetning til EU finnes det ingen merkeregler for klær og tekstiler i Norge slik at forbrukerne kan vite hvor plagget er produsert. En merkelovgivning som klart definerer hvor ulike deler av produksjonen skjer vil kunne gi en konkurranse på likere vilkår. Oleana AS er et eksempel på en bedrift som har store deler av produksjonen i Norge, mens andre kan bruke "Made in Norway" selv om hovedproduksjon skjer i utlandet.

Vil ministeren ta initiativ til en merkelov for tekstiler etter modell fra EU?»

BEGRUNNELSE:

Norge har en lang og spennende tekstilindustrihistorie tuftet på vannkraft, ull og teknologi. Basert på vår historiske arv fra teko-industrien, håndverkstradisjon og moderne design har vi fortsatt mange virksomheter innen trikotasje og tekstilproduksjon.

Bedrifter står fritt til å velge hvor de vil produsere, men merkenavn som "Made in Norway" må være et verktøy for like konkurransevilkår og rett informasjon til kjøper.

I følge våre opplysninger kan "Made in Norway" brukes fritt av bedrifter, så lenge én innsatsfaktor er norsk og hoveddelen blir produsert i land som har arbeidslønninger som er 1/10 til 1/100 av en anstendig norsk lønn.

Det vises til EU som har merkeregler, der bedriftene må merke hvor de ulike deler av produksjonen har funnet sted. Som et minste krav om å kunne bruke "Made in ...." merking med det landet "the last significant transformation" foregår. For trikotasjeproduksjon er det sying som er den mest arbeidsintensive prosessen.

Næringslivet er tjent med rammevilkår som sikrer like konkurransevilkår tilpasset nasjonale og internasjonale vilkår.

Svar:

Jeg er opptatt av at forbrukere skal få korrekt informasjon ved kjøp av varer, slik at de kan ta veloverveide og informerte valg. For enkelte forbrukere kan det være av betydning for valg av produkt hvor en vare er produsert. I enkelte land er arbeidstakerrettigheter og miljøvernkrav dårligere ivaretatt enn for eksempel i EU, og dette kan få betydning for forbrukerens valg. På den annen side sier produsentland ikke noe om en vares kvalitet. Opprinnelsesmerking vil heller ikke si noe om under hvilke forhold en vare er produsert.

Etter det jeg har fått opplyst fra EU-kommisjonen finnes det ikke regelverk i EU som pålegger næringsdrivende å ha opprinnelsesmerking av tekstiler. Opprinnelsesmerking var et tema i forbindelse med behandlingen av forslag om innføring av et nytt regelverk om produktsikkerhet, produktsikkerhetsforordningen i EU. Jeg er imidlertid kjent med at diskusjonen om å innføre en regel om opprinnelsesmerking gjennom den nye produktsikkerhetsforordningen hittil ikke har resultert i noe regelverk. Det finnes imidlertid opprinnelsesregler i tolloven i forbindelse med tollbehandling (dokumentasjon i forbindelse med handelsavtaler), men disse reglene gjelder ikke merking til forbrukere.

Norge hadde i sin tid krav om bl.a. opprinnelsesmerking av klær. Dette kravet ble opphevet 2. mai 1995. Dette ble bl.a. begrunnet med at utviklingen i den internasjonale varehandelen hadde gått i retning av opphevelse av påbud om opprinnelsesmerking. EU-domstolen vurderte da påbud om opprinnelsesmerking som å hindre handel over landegrensene og i strid med Romtraktatens bestemmelser. Konklusjonen var at de daværende forskriftene om merking av lærvarer, tekstilvarer og klær var i strid med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

Jeg er kjent med at det er en svært utbredt praksis i Europa å merke klær med opprinnelsesland selv om det ikke er noe næringsdrivende er pålagt å gjøre.

Også norske næringsdrivende kan frivillig merke klær og tekstilprodukter med opprinnelsesmerking/ opprinnelsesland. Slik merking må imidlertid være korrekt. Hvis ikke kan merkingen rammes av forbrukermerkeloven og markedsføringsloven som har bestemmelser med forbud mot uriktige og villedende opplysninger om varen.

Det er således opp til de næringsdrivende selv å merke produktene innenfor rammene av lovgivningen. Dersom EU skulle innføre regler om obligatorisk opprinnelsesmerking av klær, vil det på vanlig måte bli vurdert å ta dette inn i EØS-avtalen, og deretter endre gjeldende lovgivning.

SPØRSMÅL NR. 552

Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 15. februar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Yezidier blir utsatt for alvorlige overgrep, vold og forfølgelse. Fordrivelsen av yezidier til Sinjar-fjellet, angrepene og de grusomme overgrepene ISIL begår mot dem er dokumentert. Jeg har fått informasjon om at UNE avslår søknader om opphold til yezidier, at det høsten 2014 var 4 lengeværende yezidi menn i Norge og at alle fire søkte om omgjøring av vedtaket hos UNE. Alle 4 fikk avslag. 2 av de 4 er igjen i Norge.

Er retur av yezidier til internflukt i Nord- Irak nå regjeringens politikk?»

Svar:

Som kjent er det Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler enkeltsaker etter utlendingsloven og som avgjør om en asylsøker har beskyttelsesbehov. Jeg kjenner ikke til de sakene som det henvises til i spørsmålet eller hva som er den konkrete begrunnelsen for at disse er avslått.

Jeg må derfor uttale meg på generelt grunnlag.

Reglene om internflukt bygger på et prinsipp om at retten til internasjonal beskyttelse er subsidiær i forhold til muligheten for beskyttelse i eget hjemland.

Den som kan få beskyttelse i eget land ved internflukt, har i utgangspunktet ikke rett til beskyttelse i andre land. Dette er regulert i utlendingsloven. En asylsøker har ikke rett til flyktningstatus eller asyl hvis søkeren kan få effektiv beskyttelse i andre deler av hjemlandet og det ikke er urimelig å henvise søkeren dit.

Etter hva jeg har fått opplyst, er ikke praksis i UNE slik at alle yezider generelt henvises til internflukt i Nord-Irak. UNE foretar en konkret og individuell vurdering av om vilkårene for internflukt er oppfylt i det enkelte tilfellet. UNEs beslutningstakere kan derfor komme til ulike resultat basert på den individuelle situasjonen for den enkelte klager.

Jeg har også fått opplyst at de fleste yezider blir ansett som etniske kurdere, jf. bl.a. Landinfo-rapportene Irak: Basisinfo (06.01.2016), Irak: Situasjonen i Ninewa provins (17.02.2015) og Irak: Yezidene – en kurdisk minoritet (22.05.2008) – se www.landinfo.no. Se også retningslinjene til det svenske Migrationsverket, Rättsligt ställningstagande angående situationen i Irak – RCI 16/2014 (20.10.2014), hvor det fremgår at yezider normalt gis rett til å reise inn og bosette seg i Nord-Irak – se <http://lifos.migrationsverket.se/>.

SPØRSMÅL NR. 553**Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 16. februar 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hva er kostnaden ved å innføre 12 måneders studiestøtte for studenter med barn under hhv 6 og 12 år, og hva er kostnaden ved å legge en slik støtte på nivå med hhv 1,5 og 2G?»

Svar:

Besvarelsen under er delt inn i seks punkter for å synliggjøre effektene av å øke støtten på ulike måter til studenter med barn som er henholdsvis 6 år og yngre og 12 år og yngre. Nedenfor redegjør jeg for hva som er budsjetteffekten av de ulike økningene og hvilke forutsetninger som ligger til grunn for beregningene.

A. Effekten av å innføre 12 måneders studiestøtte for studenter med barn 6 år eller yngre:

I beregningene er det lagt til grunn at 18 013 personer som får støtte til høyere utdanning mv. har barn som er 6 år eller yngre, og at 30 prosent avslutter utdanningen på våren og derfor ikke har rett på sommerstøtte. Det er også lagt til grunn at om lag 32 pst av studentene studerer deltid og dermed får redusert støtte.

Videre er det lagt til grunn en månedlig basisstøttesats på 10 395 kroner per måned og forsørgerstipend på 1 585 kroner per måned (satser for 2016-2017). Det er lagt til grunn at om lag 63 prosent mottar forsørgerstipend, og at 52 prosent av forsørgerstipendet omgjøres til lån ved likningskontroll. Det er videre lagt til grunn at 10 prosent ikke blir omgjort til stipend på grunn av at mottakeren har inntekt eller formue over grensene for behovsprøving.

Forutsatt at stipendandelen skal opprettholdes på dagens nivå, det vil si inntil 40 pst. av basisstøtten eller 41 580 kroner, er budsjetteffekten om lag 106,1 mill. kroner i 2017 og 95,6 mill. kroner i 2018. Grunnen til at budsjetteffekten er lavere i 2018 skyldes at en del av forsørgerstipendet er omgjort til lån som følge av likningskontrollen for 2017.

I tillegg kommer økt utlån på om lag 230 mill. kroner i 2017 og 240,3 mill. kroner i 2018.

Tabellen nedenfor viser bevilgningsøkningene fordelt på kapittel og post. Det presiseres at effektene på kap. 2410, post 90, kap. 5617, post 80 ikke påvirker budsjettbalansen.

Tall i 1000 kr

Kap./post	Budsjetteffekt 2017	Budsjetteffekt 2018
2410.50	82 800	82 800
2410.70	20 200	9 700
2410.72	3100	3100
Sum stipend	106 100	95 600
2410.90	230 000	240 300
2410.93		82 800
5617.80	3 100	3 100

B. Effekten av å innføre 12 måneders studiestøtte til studenter med barn 12 år og under:

I beregningene er det lagt til grunn at 23 604 personer som får støtte til høyere utdanning mv. har barn som er 12 år eller yngre. For øvrig er det lagt til grunn de samme forutsetningene som i svar a.

Forutsatt at stipendandelen skal opprettholdes på dagens nivå, det vil si inntil 40 pst. av basisstøtten, er

budsjetteffekten om lag 138,9 mill. kroner i 2017 og 125,1 mill. kroner i 2018. Grunnen til at budsjetteffekten er lavere i 2018 skyldes at en del av forsørgerstipendet er omgjort til lån som følge av likningskontrollen for 2017. I tillegg kommer økt utlån med om lag 301,3 mill.kroner i 2017, med en helårseffekt på om lag 314,8 mill. kroner i 2018.

Tabellen nedenfor viser bevilgningsøkningene fordelt på kapittel og post. Det presiseres at effektene på

kap. 2410, post 90, kap og 5617, post 80 ikke påvirker budsjettbalansen.

Tall i 1000 kr

Kap./post	Budsjetteffekt 2017	Budsjetteffekt 2018
2410.50	108 500	108 500
2410.70	26 400	12 600
2410.72	4000	4000
Sum stipend	138 900	125 100
2410.90	301 300	314 800
2410.93		108 500
5617.80	4 000	4 000

C. Effekten av å øke støtten til 1,5 G i 12 måneder for studenter med barn til og med 6 år:

Basisstøtte per år på 1,5 G tilsvarer et beløp på 135 102 kroner. Det tilsvarer 11 259 kroner per måned fordelt på 12 måneder. I beregningene er det lagt til grunn at 18 013 personer som får støtte til høyere utdanning mv. har barn som er 6 år eller yngre. Det er videre lagt til grunn at 19,6 prosent av konverterbart lån ikke blir gjort om til utdanningsstipend på grunn av likningskontroll eller ikke-bestått utdanning i løpet av undervisningsåret (10 måneder) og for støtten som tildeles utenom undervisningsåret, dvs juni og juli, er det lagt til grunn at 10 prosent det konverterbare låner ikke blir omgjort til stipend som følge av likningskontroll.

Forutsatt at stipendandelen skal opprettholdes på dagens nivå, det vil si inntil 40 pst. av basisstøtten, er budsjetteffekten på om lag 147,1 mill. kroner i 2017 og 136,6 mill. kroner i 2018. I tillegg kommer økt utlån med 352,3 mill. kroner i 2017 og 362,6 mill. kroner i 2018.

Tabellen nedenfor viser bevilgningsøkningene fordelt på kapittel og post. Det presiseres at effektene på kap. 2410, post 90, kap. 5617, post 80 og kap 5310.93 ikke påvirker budsjettbalansen.

Tall i 1000 kroner

Kap./post	Budsjetteffekt 2017	Budsjetteffekt 2018
2410.50	122 800	122 800
2410.70	20 200	9 700
2410.72	4 100	4 100
Sum stipend	147 100	136 600
2410.90	352 300	362 600
5310.93	17 900	122 800
5617.80	4 100	4 100

D. Effekten av å øke støtten til 1,5 G i 12 måneder for studenter med barn til og med 12 år:

I beregningene er det lagt til grunn at 23 604 personer som får støtte til høyere utdanning mv. har barn som er 12 år eller yngre. For øvrig er det lagt til grunn de samme forutsetningene som i svar c.

Samlet budsjetteffekt blir på om lag 192,7 mill. kroner i 2017 og 178,9 mill. kroner i 2018. I tillegg kommer økt utlån på 461,6 mill. kroner og 575,1 mill. kroner i 2018.

Tall i 1000 kroner

Kap./post	Budsjetteffekt 2017	Budsjetteffekt 2018
2410.50	161 000	161 000
2410.70	26 400	12 600
2410.72	5 320	5 320
Sum stipend	192 720	178 920
2410.90	461 600	475 100
5310.93	23 400	161 000
5617.80	5 320	5 320

E. Effekten av å øke støtten til 2 G i 12 måneder for studenter med barn til og med 6 år:

Basisstøtte per år på 2 G tilsvarer et beløp på 180 136 kroner. Det utgjør 15 011 kroner per måned fordelt på 12 måneder. I beregningene er det lagt til grunn at 18 013 personer som får støtte til høyere utdanning mv. har barn som er 6 år eller yngre. Det er videre lagt til grunn at 19,6 prosent av konverterbart lån ikke blir gjort om til utdanningsstipend på grunn av likningskontroll eller ikke-bestått utdanning i løpet av undervisningsåret (10 måneder) og for støtten som tildeles

utenom undervisningsåret, dvs. juni og juli, er det lagt til grunn at 10 prosent av det konverterbare lånet ikke blir omgjort til stipend som følge av likningskontroll.

Forutsatt at stipendandelen skal opprettholdes på dagens nivå, det vil si inntil 40 pst. av basisstøtten eller 72 054 kroner, er budsjetteffekten på om lag 324,5 mill. kroner i 2017 og 314 mill. kroner i 2018. I tillegg kommer økt utlån på 884 mill. kroner i 2017 og 894,3 mill. kroner i 2018.

I 1000 kroner

Kap./post	Budsjetteffekt 2017	Budsjetteffekt 2018
2410.50	296 600	296 600
2410.70	20 200	9 700
2410.72	7 660	7 660
Sum stipend	324 460	313 960
2410.90	884 000	894 300
5310.93	95 600	296 600
5617.80	7 660	7 660

F. Effekten av å øke støtten til 2 G for studenter med barn til og med 12 år:

I beregningene er det lagt til grunn at 23 604 personer som får støtte til høyere utdanning mv. har barn som er 12 år eller yngre. For øvrig er det lagt til grunn de samme forutsetningene som i svar E.

Samlet budsjetteffekt blir på 427,1 mill. kroner i 2017 og 413,3 mill. kroner i 2018. I tillegg kommer økt utlån på om lag 1,1 mrd. kroner i 2017 og om lag 1,2 mrd. kroner i 2018.

I 1000 kroner

Kap./post	Budsjetteffekt 2017	Budsjetteffekt 2018
2410.50	388 600	388 600
2410.70	26 400	12 600
2410.72	12 100	12 100
Sum stipend	427 100	413 300
2410.90	1 158 400	1 171 900
5310.93	125 200	388 600
5617.80	12 100	12 100

SPØRSMÅL NR. 554

Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 16. februar 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hva er kostnaden av å innføre en ordning der studenter som hadde studentstatus da foreldrestipendet først ble innvilget, skal ha rett på fullt foreldrestipend fra Lånekassen i opptil 49 uker, på linje med andre studenter (altså å få foreldrestipendstøtte fra Lånekassen etter 14. august, selv om de har gjort seg ferdig med studiene i mai/juni)?»

Svar:

Verken Kunnskapsdepartementet eller Lånekassen har oversikt over hvor mange studenter som har mottatt foreldrestipend i en periode, og som har fått avkortet perioden med foreldrestipend på grunn av at de har

avsluttet utdanningen. Lånekassen har opplyst at deres inntrykk er at dette er noe som ikke forekommer ofte. Lånekassen viser til at de fleste studenter som får barn mens de studerer, venter med å avslutte utdanningen til foreldrestipendperioden er over.

Vi antar at det kan være ca 20 personer som vil kunne omfattes av en ordning der man har rett på foreldrestipend i inntil 49 uker. Vi legger videre til grunn at disse 20 studentene har rett på foreldrestipend i tre måneder mer enn hva de kan få etter dagens regler, og at 10 av disse også har rett på forsørgerstipend.

Budsjetteffekten av å gi 20 personer tre måneder ekstra med foreldrestipend utgjør 670 000 kroner i 2017. Jeg vil understreke at beregningene er usikre fordi vi ikke vet hvor mange som vil kunne omfattes av en slik ordning og hvor lenge.

Tall i 1000 kroner

Kap./post	Budsjetteffekt 2017
2410.70	670

SPØRSMÅL NR. 555**Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide****Besvart 10. februar 2016 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Hvordan tenker statsråden å følge opp Stortingets vedtak om at driftsorganisasjonen for Ivar Aasen-utbyggingen skal legges til Trondheim?»

BEGRUNNELSE:

Da Stortinget behandlet Prop. 98 S (2012-2013), vedtok man komiteens tilråding, som blant annet slo fast:

"Det er sannsynlig at det vil bli nytta forsyningsbase frå Stavanger-området. Helikoptertransport vil truleg skje frå Stavanger Lufthavn, Sola. Driftsorganisasjonen blir lagd til Trondheim. Dette vil bidra til å styrkje petroleumsmiljøet i regionen."

Det er selvsagt viktig å fastholde tidligere prinsipper om å spre oljevirkenshetens ringvirkninger på land. I Dagens Næringsliv 3. februar 2016, kan det se ut som statsråden svekker oppfølgingen av den klare intensjonen i Stortingets vedtak.

Svar:

I konsekvensutredningen for Aasen-utbyggingen skrev rettighetshaverne at: "Aasenfeltet vil bli driftet fra Det norske kontor i Trondheim." Videre skrev Det norske i søknaden om godkjenningen av plan for utbygging og drift av Aasen-feltet at "Utbygging og drift vil bli ledet fra selskapets hovedkontor i Trondheim."

Plan for utbygging og drift av Ivar Aasen-feltet ble godkjent av departementet 28. juni 2013. Godkjennelsen ble gitt på bakgrunn av myndighetenes behandling av de planene som er blitt lagt fram og de forutsetninger som går fram av Prop. 98 S (2012-2013) Utbygging og drift av Ivar Aasen-feltet og Innst. 205 (2012-2013) Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om utbygging av Ivar Aasen-feltet.

I stortingsproposisjonen viser departementet til at Det norske vil legge driftsorganisasjonen til Trondheim. Departementet følger gjennomføringen av utbyggingsprosjektet, inklusive planleggingen for driftsfasen, på vanlig måte. Departementet har ikke mottatt signaler om at selskapet har planer om en annen lokalisering av driftsorganisasjonen for Aasen-feltet enn Trondheim.

SPØRSMÅL NR. 556**Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 15. februar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Viser til spørsmål 424, besvart 20.01.2016. Oversikten viser at kapasiteten på ordinære mottak har sunket fra 84,7 % 1.9.2016, til 77,5 % pr 4.1.2016. Beleggsprosenten på akuttinnkvartering er samme dato på 52,6 %.

Hva er årsaken til at det fremdeles sitter mange i akuttinnkvartering, mens det er ledige plasser i ordinære mottak?»

Svar:

Per 8. februar 2016 bodde det 28 726 personer i norske asylmottak. En del av disse ble plassert i akutte løs-

ninger da det kom svært mange søkere i høst. Siden da har UDI jobbet med å få kapasiteten i ordinære mottak opp for at beboerne så raskt som mulig skal flyttes fra akuttløsninger til ordinære mottak. Det er imidlertid en rekke praktiske og logistikkmessige forhold knyttet til det å flytte så mange mennesker på kort tid, og det vil derfor ta noe tid før alle som har kommet er plassert i ordinære mottak. UDI jobber kontinuerlig med å bygge ned akuttinnkvarteringsplassene.

SPØRSMÅL NR. 557**Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 12. februar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Norges innsats i Middelhavet gjennom Siem Pilot får behørig og fortjent oppmerksomhet for å gjøre en god jobb. Både når det gjelder redning men og når det gjelder utarbeidelse av systemer for registrering og håndtering av flyktningene som hentes opp av skipet. Finansieringen av skipet utløpet i vår.

Vil finansieringen videreføres slik at skipet kan fortsette sitt viktige oppdrag i grenseområdene rundt Middelhavet?»

Svar:

Jeg er enig i at Siem Pilot gjør en god innsats i Frontex operasjonen Triton og er glad for at innsatsen også legges merke til i Stortinget.

Kontrakten med Siem Meling Offshore DA om leie av Siem Pilot utløper i mai i år. Regjeringen er i ferd med å vurdere om oppdraget skal utlyses på nytt og vil eventuelt komme tilbake til dette på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 558**Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås****Besvart 15. februar 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hvilke deler av budsjettavtalen i Stortinget inkluderer statsråden når han sier at veksten i de samlede inntektene er 1,4 mrd. kroner høyere enn anslått i budsjettet, og hva er den anslåtte prosentvise veksten fra 2015 til 2016 som følge av budsjettavtalen i henholdsvis frie og samlede inntekter?»

BEGRUNNELSE:

I budsjettdebatten i Stortinget 12. desember uttalte statsråden at «realveksten til kommunene samlet sett er på hele 8,7 mrd. kroner.» I Prop. 1 S (2015-2016) anslås veksten i sektorens samlede inntekter til 7,3 mrd. kroner.

Svar:

Etter Stortingets budsjettvedtak anslås veksten i samlede inntekter fra 2015 til 2016 til 8,7 mrd. kroner, tilsvarende 2,0 pst. Veksten i frie inntekter fra 2015 til 2016 anslås til 4,7 mrd. kroner, tilsvarende 1,4 pst.

I Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) ble realveksten i kommunesektorens samlede inntekter i 2016 oppjustert fra i overkant av 7,3 mrd. kroner til knapt 7,4 mrd. kroner. Konsekvensen av budsjettavtalen var således at veksten i samlede inntekter økte med om lag 1,3 mrd. kroner sammenliknet med anslaget i Prop. 1 S Tillegg 1.

Budsjettavtalen medførte en rekke endringer som påvirker veksten i samlede inntekter.

Følgende oversikt viser de viktigste endringene:

Endringer i rammetilskudd, kommunene (kap. 571):

- Gratis kjernetid i barnehage for 3-åringer, 24 mill. kr
- Omstillingsmidler Tinn kommune (skjønnsmidler), 5 mill. kr

Endringer i rammetilskudd, fylkeskommunene (kap. 572):

- Økt lærlingtilskudd, 2500 kr per kontrakt, 49 mill. kr
- Økt tapskompensasjon ifm. nytt inntektssystem, 60 mill. kr

Endringer i øremerkede tilskudd, større saker:

Dep.	Kap.	Post	Beskrivelse	Mill. kr
KD	226	63	Økt lærertetthet 1.-4. trinn	320
KMD	551	60	Regionale utviklingsmidler	54,2
KMD	551	61	Næringsrettede midler	70
HOD	762	60	Økt bemanning helsestasjoner og skolehelsetjenesten	100
BLD	854	60	Kommunalt barnevern	30
SD	1320	62	Skredsikring fylkesvei	75
SD	1320	63	Gang- og sykkelveier, fylkesveier	75
SD	1330	60	Nasjonal TT-ordning for brukere med særlige behov	22
SD	1330	61	Belønningsordning kollektivtransport	275
SD	1360	60	Kommunale fiskerihavner	40
KLD	1420	61	Belønningsordning utslippskutt kommunene	100

SPØRSMÅL NR. 559

Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal

Besvart 15. februar 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Jeg viser til sak i VG 09.02.2016 hvor en utlending som jobber som spansk lærer ikke får opphold av UDI og UNE fordi hun arbeider for to friskoler, og dermed ikke fyller et vilkår om kun en arbeidsgiver. Dersom hun hadde jobbet for to offentlige skoler hadde hun derimot fått opphold.

Vil arbeidsministeren ta initiativ til å endre regelverket slik at det gir rom for større fleksibilitet og blir bedre tilpasset dagens arbeidsliv?»

Svar:

Representanten viser til en artikkel i VG 9. februar om en amerikansk statsborger som har fått avslag på søknad om oppholdstillatelse.

Hovedregelen er at oppholdstillatelse gis til faglærte som har tilbud om jobb som er relevant for utdanningen. I tillegg kreves det som hovedregel at arbeidstilbudet gjelder heltidsarbeid for én arbeidsgiver, og det stilles krav om norske lønns- og arbeidsvilkår. Bestemmelsen i utlendingslovens § 23 gir mulighet for

å gjøre unntak både fra kravet om heltidsarbeid og fra kravet om én arbeidsgiver. Utlendingsdirektoratet opplyser at de i sin praksis gjør unntak fra kravet om én arbeidsgiver der søker har spesiell kompetanse, for eksempel kompetanse på høyt akademisk nivå, eller der forhold som knytter seg til yrkesutøvelsen tilsier at det bør gjøres unntak.

Evne til selvforsørgelse er et viktig prinsipp i utlendingsretten. Underhold anses å være sikret når utlendingen dokumenterer en arbeidsinntekt av tilstrekkelig omfang. Utlendingsdirektoratet har praksis for å godta heltidsarbeid ned mot 80 prosent stilling og offentlige og private arbeidsgivere behandles likt.

Jeg tar Utlendingsnemndas avgjørelse til etterretning. På bakgrunn av avgjørelsen mener jeg likevel det kan være grunnlag for å se nærmere på regelverket,

om det er tilstrekkelig fleksibelt og tilpasset dagens arbeidsmarked. Jeg har derfor sendt et brev til Utlendingsdirektoratet hvor jeg ber om deres vurdering av om det er behov for endringer i utlendingsregelverket knyttet til vilkåret om at arbeidstilbudet som hovedregel skal gjelde heltidsarbeid for én arbeidsgiver, og om regelverket bør legge til rette for at en utlending skal kunne ha flere tillatelser samtidig for å kunne arbeide hos flere arbeidsgivere.

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for høykvalifiserte arbeidstakere samtidig som vi balanserer hensynet til kontrollert innvandring med et så fleksibelt regelverk som mulig. På bakgrunn av blant annet tilbakemeldingene fra direktoratet vil jeg vurdere behovet for eventuelle endringer i regelverket.

SPØRSMÅL NR. 560

Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal

Besvart 18. februar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til bedre samordning av regler og praksis i UDI og Statsbygg slik at det legges bedre til rette for etablering av nødvendige mottak for de som søker beskyttelse i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Det meldes fra organisasjoner som ønsker å etablere et mottak i et "statsbygg-hus" som står tomt, at Statsbygg krever leie i 3 år, mens UDI krever å kunne si opp kontrakten etter 1 år. Dette gjør det svært vanskelig å få etablert mottak som UDI uttrykker sterkt behov for.

Svar:

Som representanten viser til, har vi i dagens situasjon et stort behov for å etablere asylmottak. Ansvaret for opprettelse, drift og nedleggelse av mottak er delegert fra Justis- og beredskapsdepartementet til Utlendingsdirektoratet (UDI). I arbeidet med å sikre tilstrekkelig antall mottaksplasser er en rekke statlige aktører invol-

vert. Blant disse er det et nært samarbeid mellom UDI og Statsbygg.

Statsbygg og UDI har jevnlig koordineringsmøter og løpende dialog om potensielle eiendommer og organisering knyttet til fremtidige leieforhold. Etatene har ulike hensyn som må veies opp mot hverandre. Blant annet skal UDI sikre et fleksibelt mottakssystem som kan variere i omfang avhengig av behovet. Statsbygg må på sin side ta hensyn til føringer for deres virksomhet. De kan ikke inngå avtaler som innebærer en subsidiering eller økonomisk fordel til private aktører, eller inngå kontrakter som medfører økonomisk tap.

Jeg har fått opplyst fra UDI at problemstillingen som er reist av stortingsrepresentanten har vært relevant i enkelte tilfelle ved etablering av mottak. Justis- og beredskapsdepartementet vil ta initiativ overfor Kommunal- og moderniseringsdepartementet for å få vurdert om det kan være behov for endrede føringer.

Jeg vil understreke at det er et nært samarbeid mellom de involverte aktørene, der det pågår et kontinuerlig arbeid for å sikre et kostnadseffektivt mottakssystem med kapasitet til å innkvartere de som har behov for en mottaksplass.

SPØRSMÅL NR. 561**Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 17. februar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvilke konkrete tiltak er iverksatt på kort sikt for å få på plass nasjonale retningslinjer, og når vil en plan for langtidslagring bli presentert?»

BEGRUNNELSE:

Riksadvokatens begjæring om gjenåpning av en 16 år gammel straffesak hvor biologisk materiale var av sentral betydning viser betydningen av å ha regler for oppbevaring av biologisk bevismateriale i alvorlige straffesaker med tanke på muligheten for gjenopptagelse. Det var også anbefalingen i NOU 2007:07 som opplyste at det er ikke gitt regler som pålegger politiet å oppbevare bevisgjenstander, f.eks. biologisk materiale, etter at rettskraftig dom foreligger.

Svar:

Det ble i desember 2008 avgitt to rapporter til Politidirektoratet vedrørende lagring av bevis i straffesaker. Den ene rapporten gjelder «Lagring av elektronisk spormateriale», mens den andre gjelder «Forlenget lagring av gjenstander og biologisk spormateriale».

Rapportene inneholder forslag til hvordan ulike typer bevis kan lagres.

Sett hen til den tid som er gått siden rapportene ble avgitt, er det nødvendig å foreta en gjennomgang av de to rapportene, eller eventuelt hvilke deler av disse, som kan legges til grunn for det videre arbeidet med å få på plass retningslinjer og systemer for oppbevaring av bevis. Det er i denne forbindelse avholdt møte mellom Justis- og beredskapsdepartementet og representanter for Politidirektoratet og Riksadvokatembetet. Politidirektoratet er gitt i oppdrag å fremlegge en vurdering av de to rapportene innen 17.02.2016. Når disse vurderingene foreligger vil man se hvilke deler av rapportene man kan bygge på og i hvilken grad det er behov for å utvikle andre løsninger.

Politidirektoratet er videre bedt om å komme med et første innspill til hvordan bevis kan lagres på en tilfredsstillende og kostnadseffektiv måte. Fristen for Politidirektoratet er 17.02.2016.

Når Politidirektoratets vurderinger og innspill foreligger, vil departementet ha et bedre grunnlag for konkret å planlegge det videre arbeidet.

Avslutningsvis vil jeg understreke at det er en prioritert oppgave å finne konkrete løsninger for lagring av bevis i straffesaker.

SPØRSMÅL NR. 562**Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 19. februar 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Vil statsråden legge til rette for at SOS barnebyer kan tilby bosetting av mindreårige asylsøkere/flyktninger i samarbeid med Asker kommune, i tråd med Stortingets ønske?»

BEGRUNNELSE:

SOS-barnebyer, Asker kommune og flere kompetansemiljøer utarbeider nå en modell som gjør det enklere for norske kommuner å ta vare på enslige mindreårige asylsøkere og gi dem den omsorgen de har krav på.

Målet for prosjektet er å utvikle en modell som gjør det enklere for kommunene å bosette enslige mindreårige asylsøkere, som får barna raskere ut i kommunen og som gjør at barna kan integreres raskere i nærmiljøet.

SOS barnebyer har søkt departementet og IMDI om prosjektmidler. Departementet ønsker imidlertid ikke å prioritere dette, til tross for klare signaler fra Stortinget.

Et bredt flertall av partiene på Stortinget ønsker at SOS barnebyer skal bidra i bosettingen av enslige mindreårige asylsøkere/flyktninger, jf. forliket «Tiltak for å møte flyktningkrisen» av 19. nov. 2015

Denne prioriteringen ble understreket av det samme brede flertall i Kommunal- og forvaltningskomiteen ved behandlingen av budsjettet for 2016. Fra Innst. 16 S (2015–2016) hitsettes:

Et annet flertall, Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at regjeringen i asylforlikssavtalen mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre ble bedt om å sørge for et bredt spekter av botilbud med sterk barnefaglig kompetanse, herunder vurdere ulike ordninger for bofellesskap, eksempelvis fosterhjemsordninger, SOS Barnebyer samt benytte folkehøyskoler der det er ledig kapasitet.

Svar:

Stortinget har bedt regjeringen om å: Sørge for et bredt spekter av botilbud med sterk barnefaglig kompetanse, herunder vurdere ulike former for bofellesskap, eksempelvis fosterhjemsordninger, SOS Barnebyer samt benytte folkehøyskoler der det er ledig kapasitet.

Tiltaket er forankret i asylforliket Tiltak for å møte flyktningkrisen av 19. november 2015, jf. Innst. 16 S (2015-2016), og i avtalen Et felles løft for god integrering av 16. desember 2015.

I utgangspunktet er det kommunene som avgjør om og på hvilken måte de vil bosette enslige mindreårige flyktninger, hvilket botilbud barnet trenger og hva slags botilbud de kan tilby, jf. lov om barneverntjenester § 3-4. Vurderingen av hvilket botiltak som tilbys, avhenger av det enkelte barns behov. De fleste enslige mindreårige bosettes i dag i ulike former for bofellesskap. Andre bosettes på hybel, i leilighet med tilsyn, eller i fosterhjem.

Selv om det er en kommunal oppgave å finne egnet botilbud til enslige mindreårige, ser departementet nå

nærmere på Stortingets anmodning om å vurdere SOS Barnebyer som mulig botilbud for enslige mindreårige. Vi har mottatt en søknad fra SOS Barnebyer på 6,8 mill. kroner til et prosjekt som har som mål at flere kommuner tar imot, bosetter og integrerer enslige mindreårige flyktninger. SOS-barnebyer skal ikke etablere botilbud i Asker kommune. Organisasjonen ønsker å utvikle og prøve ut en samarbeidsmodell, hvor blant annet næringsliv og frivillighet trekkes inn for å gi god omsorg til enslige mindreårige. Sluttproduktet er, slik vi oppfatter det, en erfaringsmanual som skal spres til andre kommuner. I prosjektperioden skal Asker kommune finne familier som kan være fosterforeldre for flere enslige mindreårige samtidig, med god oppfølging og støtte fra blant annet frivillige.

Departementet har etter nyttår, på bakgrunn av søknaden, hatt møter med SOS Barnebyer, både på administrativt og politisk nivå, hvor det er gitt utdypende informasjon om prosjektet. Det har vært behov for å få mer informasjon om det konkrete innholdet i prosjektet og innholdet i prosjektet har endret seg noe underveis.

Buudir forvalter en tilskuddsordning kalt Utviklings- og samhandlingsprosjekter i barnevernet. Det er naturlig at Buudir vurderer om søknaden faller inn under formålet med denne tilskuddsordningen. Rammene for tilskuddsordningen er imidlertid på kroner 6,3 mill. i 2016, og deler av budsjetttrammen er allerede bundet opp i flerårige tilskudd. Jeg vil derfor også ha kontakt med Justisdepartementet om søknaden. Justisdepartementet har deltatt på møtene med SOS Barnebyer.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om oppfølging av tiltak i asylforliket og integreringsforliket, blant annet i integreringsmeldingen som skal legges fram i løpet av våren.

SPØRSMÅL NR. 563

Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 18. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Statens vegvesen har ikke stilt krav utover pris i forbindelse med utlysningen av en elektrokontrakt verdt minst 280 millioner kroner. Det hele har endt med rettsak.

Hvordan vil statsråden sikre at store kontraktstildelinger i offentlige anbudsrunder ender hos seriøse aktører?»

BEGRUNNELSE:

I 2015 kunngjorde Statens vegvesen en anbudskonkurranse om drifts- og vedlikeholdsoppgaver knyttet til elektriske anlegg på riksveier og fylkesveier i vestre del av Hordaland. Dette var en prestisjefull elektrokontrakt verdt minst 280 millioner kroner. I anbudskonkurransen ble det ikke stilt krav til inntak av lærlinger, erfaring eller gjennomføringsevne. Det skulle utelukkende konkurreres på grunnlag av pris. Dette endte med at den rimeligste tilbyderer, BMO AS vant konkurransen med et tilbud som var 34 millioner kroner rimeligere enn neste tilbyder.

Senere trakk Statens vegvesen tilbake kontrakten til BMO AS med begrunnelsen av firmaet hadde «manglende erfaring og gjennomføringsevne». Etter fornyet behandling meddelte Statens vegvesen at de ville gi kontrakten til et konkurrerende firma. Da varsel BMO AS rettslig grep om midlertid forføyning, og saken har vært til behandling i Oslo Byfogdembete. Her tapte Statens vegvesen og BMO AS fikk medhold i sitt krav om midlertidig forføyning, med påfølgende stopp i kontraktstildeling inntil rettslig avgjørelse. Slik står saken nå.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at det er ryddige og seriøse arbeidsforhold i arbeidslivet. Strategi mot arbeidslivskriminalitet som ble lagt fram 13. januar 2015, vil bidra til dette. I strategien redegjøres det for tiltak innenfor 6 hovedområder. Ett av hovedområdene er innkjøp.

Ett av de konkrete tiltakene som nevnes, er å innføre en hjemmel i regelverket for offentlige anskaffelser for å kunne begrense antall kontraktsledd i bransjer der det er særskilte utfordringer. Nærings- og fiskeridepartementet har hatt på høring forslag om å ta inn i dette regelverket et krav om at for bygge- og anleggskontrakter og renholdskontrakter over 1 mill. kr eks. merverdiavgift kan leverandøren ha maksimalt to ledd i leverandørkjeden under seg.

Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter gjennomfører ILO-konvensjon nr. 94 om arbeidsklausuler i offentlige arbeidskontrakter i norsk rett. Denne forskriften skal alle statlige myndigheter følge ved tildeling av tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter over 1 mill. kr eks. merverdiavgift. I henhold til § 5 i forskriften skal oppdragsgiver på områder som er dekt av forskrift om allmenngjort tariffavtale stille krav om at lønns- og arbeidsvilkår er i samsvar med gjeldende forskrifter. På områder som

ikke er dekt av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal oppdragsgiver stille krav om lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes i denne sammenheng bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen. Oppdragsgiver skal i kontrakten kreve at leverandøren og eventuelle underleverandører på forespørsel må dokumentere at krav til lønns- og arbeidsvilkår som er nevnt i § 5, er oppfylt.

Jeg er opptatt av at Samferdselsdepartementet og underliggende etater foretar anskaffelser fra seriøse aktører. Både regelverket for offentlige anskaffelser og tiltak som etatene selv har satt i verk, bidrar til å sikre at anskaffelser foretas fra seriøse aktører.

Bygge- og anleggsbransjen er en bransje hvor det er problemer med sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Jernbaneverket og Statens vegvesen er dominerende aktører i anleggsbransjen. Statens vegvesen har fastsatt kontraktsbestemmelser som er i samsvar med forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, som er innarbeidet i alle kontraktstyper i etatens entreprisedrift. Vegvesenets kontraktskrav er harmonisert med Jernbaneverkets krav. De to etatene har også rutiner for kontroll og sanksjonsbestemmelser ved brudd på kravene. Både Statens vegvesen og Jernbaneverket har i dag en hovedregel om maksimalt to ledd av underleverandører.

I kampen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er det et tett samarbeid mellom bransjen og de to etatene om forebyggende tiltak og strengere kontroll. Som det opplyses i Prop. 1 S (2015-2016), side 229, har transportetatene satt i verk tiltak for å avdekke bevisste brudd på regler og ren kriminalitet ved å skjerpe konkurransebestemmelsene og strengere rutiner for oppfølging. Etatene deltar i samarbeidet med bransjen og i det samarbeidet som er etablert mellom offentlige byggherrer, og som blir samordnet av Direktoratet for forvaltning og IKT. Bl.a. er det innført minimumskrav til egen bemanning, krav om identitetskort fra første dag, godkjenning av underentreprenører og utvidet bruk av interne og eksterne revisjoner.

Jeg vil ikke gå inn på den konkrete saken som er bakgrunnen for spørsmålet, men vil vise til at det er opp til oppdragsgivernes innkjøpsfaglige skjønn å vurdere om tildeling av kontrakt skal skje på grunnlag av laveste pris eller det mest økonomisk fordelaktige tilbud.

SPØRSMÅL NR. 564**Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen****Besvart 18. februar 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hva er grunnen til at regjeringen to år etter at EFTA-domstolen slo fast at Norge ikke fullt ut har gjennomført hvitvaskingsdirektivet i norsk rett, ennå ikke har foreslått nødvendige lovendringer?»

BEGRUNNELSE:

ESA varslet i dag at de trekker Norge for retten for andre gang for manglende gjennomføring av direktivet mot hvitvasking og terrorfinansiering. Følgende står å lese i pressemeldingen:

"To år er gått siden EFTA-domstolen slo fast at Norge ikke fullt ut har gjennomført hvitvaskingsdirektivet i norsk rett. ESA har nå besluttet å ta saken videre til EFTA-domstolen en gang til.

– Dette bruddet på EØS-avtalen er spesielt alvorlig ettersom avtalen bygger på at partene lojalt skal følge opp sine forpliktelser ved å respektere slike dommer, uttaler Frank Büchel i ESAs beslutningsorgan, kollegiet.

Etter at EFTA-domstolen avsa sin dom i sak E-13/13, var norske myndigheter forpliktet til umiddelbart å starte arbeidet med å bringe den norske lovgivningen i samsvar med EØS-reglene. Mer enn to år senere har Norge fortsatt ikke overholdt dommen ved å foreslå eller gjennomføre nødvendige lovendringer. Dette utgjør i seg selv et brudd på EØS-avtalen.

Hvitvaskingsdirektivet krever at myndighetene fører kontroll med fysiske eller juridiske personer som foretar store kontantkjøp, og tilbydere av enkelte tjenester til truster og selskaper, for å sikre at disse følger reglene mot hvitvasking.

Norge har så langt ikke klart å utpeke et offentlig organ som skal ha ansvar for denne kontrollen.

ESA har sendt to advarsler til Norge, i juli 2014 og i juli 2015, om at dommen fra EFTA-domstolen må respekteres."

Svar:

Det er på det rene at Norge ikke oppfyller sine EØS-forpliktelser etter hvitvaskingsdirektivet ved ikke å ha etablert en tilsynsordning for de to aktuelle gruppene av rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven, nemlig forhandlere av gjenstander og tilbydere av virksomhetstjenester. Dette ble erkjent overfor EFTAs Overvåkingsorgan, ESA, og EFTA-domstolen i 2013. ESA

har vært holdt løpende orientert om hvordan norske myndigheter arbeider for å følge opp Norges EØS-forpliktelser på området.

Årsaken til at det i Norge foreløpig ikke er etablert en tilsynsordning med disse gruppene av rapporteringspliktige, er praktiske utfordringer ved å etablere en effektiv tilsynsordning. «Forhandlere av gjenstander» utgjør en meget stor og desentralisert gruppe aktører, som ikke faller inn under det naturlige ansvarsområdet for verken Finanstilsynet eller Tilsynsrådet for Advokatvirksomhet, som i dag har tilsynsansvaret for de øvrige gruppene av rapporteringspliktige etter hvitvaskingsregelverket. Det vil derfor være nødvendig å få på plass et velfungerende tilsynsapparat for å holde oversikt over de rapporteringspliktige og føre tilsyn av et visst omfang.

Plikt til å føre hvitvaskingstilsyn med tilbydere av virksomhetstjenester og forhandlere av gjenstander når disse omsetter for mer enn 15 000 euro i én transaksjon, ble innført ved EUs tredje hvitvaskingsdirektiv, Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/60/EF. Direktivet ble tatt inn i EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning 7. juli 2006. Fristen for gjennomføring av direktivets bestemmelser i nasjonal lovgivning var 15. desember 2007. På bakgrunn av utredning i NOU 2007:10 fremmet Regjeringen Stoltenberg II 10. oktober 2008 Ot.prp. nr. 3 (2008-2009) om forslag til lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv., uten at det ble fremmet forslag om hvem som skulle føre tilsyn med forhandlere av gjenstander og tilbydere av virksomhetstjenester.

Finansdepartementet henvendte seg i mai 2010 til medlemmer av «the Committee on Prevention of Money Laundering and Terrorist Financing», som er en komité under EU-kommisjonen med medlemmer fra EUs medlemsland, for å få mer informasjon om hvordan ulike land har organisert tilsynsordningen med de to aktuelle gruppene rapporteringspliktige. På bakgrunn av innkomne innspill innhentet Finansdepartementet Finanstilsynets vurdering av hvordan en slik ordning best kunne etableres. Finanstilsynet tilrådte, under henvisning til blant annet fordelene med et desentralisert tilsyn og erfaring fra annet tilsynsarbeid, at tilsynsmyndigheten kunne legges til Fylkesmennene eller Skatteetaten. I brev til Skattedirektoratet i juni 2012 ba Finansdepartementet om en vurdering av Finanstilsynets forslag om å legge hvitvaskingstilsynet for de aktuelle gruppene rapporteringspliktige til Skatteetaten. Finansdepartementet mottok Skatteetatens vurderinger i februar 2013, der Skattedirektoratet etter en samlet vurdering anbefalte at tilsynsoppgaven med forhandle-

re av gjenstander og tilbydere av virksomhetstjenester etter hvitvaskingsloven, ikke legges til Skatteetaten.

Usikkerheten om riktig løsning har gjort det nødvendig med ytterligere utredning. Hvitvaskingslovutvalget, som ble oppnevnt 6. februar 2015, fikk derfor blant annet i mandat å utrede nærmere mulig tilsynsordning med tilbydere av virksomhetstjenester og forhandlere av gjenstander, i tillegg til tilsynsordning for nye grupper av rapporteringspliktige som følger av EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv, Europaparlaments-

og rådsdirektiv 2015/849/EU (spilltilbydere). Hvitvaskingslovutvalget avga sin første delutredning, med blant annet utredning av tilsynsordninger, 5. november 2015. Utvalget foreslår blant annet å legge registreringsmyndighet og tilsyn med tilbydere av virksomhetstjenester til Finanstilsynet, og tilsyn med forhandlere av gjenstander til Skatteetaten.

Utredningen er sendt på høring. Regjeringen vil etter høringsfristens utløp ta stilling til utvalgets forslag og fremme nødvendige lovforslag til Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 565

Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Karianne O. Tung

Besvart 18. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Holder samferdselsministeren fortsatt fast på vedtatt politikk om elektrifisering av Trønder- og Meråkerbanen slik det er slått fast i gjeldende Nasjonal transportplan, og kan samferdselsministeren bekrefte at konkurranseutlysningen av togstrekningene på Trønderbanen og Meråkerbanen inneholder krav til anbyder om elektrisk drift?»

BEGRUNNELSE:

4. februar kunngjorde Samferdselsdepartementet at flere av landets togstrekninger skal lyses ut for konkurranse. Dette gjelder blant annet Dovrebanen, Meråkerbanen og Rørosbanen, alle en del av trafikkpakke 2 med avtaleinngåelse ved årsskifte 2017/2018.

Hele Trøndelag, uavhengig av politisk parti har i en årrekke stått samlet om en satsing på elektrifisering og dobbeltspor på Trønder- og Meråkerbanen. En satsing som også ligger inne i gjeldene Nasjonal transportplan 2014-2023, og som regjeringen tidligere har stilt seg bak.

En konkurranseutlysning av togstrekningene basert på fortsatt drift med dieselteknologi vil avlyse de konkrete planene og den vedtatte politikken i gjeldende Nasjonal transportplan om elektrisk drift av jernbanen på disse strekningene.

Svar:

Elektrifisering av Trønder- og Meråkerbanen er omtalt i budsjettproposisjonen for 2016 for Samferdselsdepartementet. Her fremgår det at grunnerverv og detaljplan ferdigstilles i 2016, og at det planlegges for mulig byggestart i 2017 og ferdigstilling i 2023. Videre fremgår det at prosjektet skal gjennomgå ekstern kvalitetssikring (KS2), og at Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til Stortinget om saken på egnet måte når denne er gjennomført. Dette ligger fortsatt fast.

Konkurransegrunnlaget for trafikkpakke 2 (persontogdrift på Nordlandsbanen, Trønderbanen, Meråkerbanen, Dovrebanen, Rørosbanen og Raumabanen) vil ta utgangspunkt i dagens trafikkmønster, som er basert på bruk av dieselmateriell på Trønderbanen og Meråkerbanen.

På bakgrunn av de foreliggende planene for elektrifisering av de nevnte strekningene, er det naturlig å se nærmere på muligheten for innfasing av nytt togmateriell i løpet av avtaleperioden for trafikkpakke 2. Jeg kan i den forbindelse nevne at to hybridtog (diesel og elektrisk) av typen Flirt er bestilt for å bli testet på Trønderbanen før det blir besluttet hvilket togmateriell som skal brukes.

SPØRSMÅL NR. 566**Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Karianne O. Tung****Besvart 17. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kan samferdselsministeren redegjøre for den konkrete oppfølgingen av den enstemmige merknaden fra Transport- og kommunikasjonskomiteen i Innst. 13 S (2015-2016) om strekningen E39 Sandane-Byrkjelo, og videre redegjøre for planene for utbedring av flaskehalsene på strekningen?»

BEGRUNNELSE:

Utbedring av strekningen E39 Sandane-Byrkjelo har vært viktig for mange aktører over flere år.

Gloppen kommune har i flere år vært aktive pådriverer for å gi de som ferdes på, og langs denne strekningen en så trygg vei som mulig. Strekningen er trang, smal og ulykkesbelastet. Spesielt gjelder dette de to flaskehalsene Gullkista i Breimsfjellet og Jarbru-Eide.

Transport og kommunikasjonskomiteens enstemmige merknad i Innst. 13 S (2015-2016) om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016, kapitler under Samferdselsdepartementet, justis- og beredskapsdepartementet

og kommunal- og moderniseringsdepartementet slår også fast viktigheten av å prioritere denne strekningen:

"Komiteen har merket seg behovet for utbedring av strekningen Sandane-Byrkjelo på E39. Komiteen ber regjeringen arbeide for at planarbeidet ferdigstilles slik at utbedring av flaskehalsen kan igangsettes. Komiteen ber regjeringen vurdere å prioritere midler til planlegging av prosjektet."

Svar:

Jeg har i mitt tildelingsbrev til Statens vegvesen for 2016 av 19. januar 2016 bedt om at transport- og kommunikasjonskomiteens merknad knyttet til E39 på strekningen Byrkjelo – Sandane blir vurdert. Videre har jeg bedt om å få en tilbakemelding på hvordan den kan følges opp.

Jeg forventer tilbakemelding på dette i Statens vegvesens tertialrapport per 30. april 2016. Jeg har imidlertid allerede fått opplyst at det er satt av midler med sikte på å starte planleggingen for de største flaskehalsene på den aktuelle strekningen i løpet av 2016.

SPØRSMÅL NR. 567**Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 18. februar 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Kan finansministeren oppgi gjennomsnittlig formuesskatt for hver av gruppene bønder, fiskere og skogbrukere samlet og fordelt på ulike inntektsgrupper og sammenligne dette med tallene for en gjennomsnittsperson samlet og fordelt på de samme inntektsgruppene?»

BEGRUNNELSE:

Det foregår for tiden en debatt rundt formueskatten og alternative modeller for formuesbeskatning. I den forbindelse er det ønskelig å bringe klarhet i effektene av dagens system.

Svar:

Den vedlagte tabellen viser antall personer og gjennomsnittlig formuesskatt for de aktuelle gruppene, og til sammenligning for alle personlig næringsdrivende. Tall for alle bosatte personer over 17 år, alle personlig næringsdrivende, fiskere og skogbrukere er hentet fra Statistisk sentralbyrås skattestatistikk for personer. Gruppen fiskere omfatter her personer med fiskefradrag og/eller underskudd i næringsinntekt fra fiske. Skogbrukere er definert som personer som har skogformue. Tall for gårdbrukere bygger på opplysninger fra skattestatistikk for personer og statistikk over gårdbrukernes inntekt og formue, og omfatter jordbruks-

bedrifter (gårdsbruk) drevet av personlig bruker. Det gjøres oppmerksom på at det etter disse definisjonene vil være overlapp mellom gruppene bønder, fiskere og skogbrukere. Gruppen personlig næringsdrivende inkluderer også personlig næringsdrivende innen jordbruk, fiske og skogbruk.

Videre påpekes at grunnlaget for formuesskatten er ligningsverdier fratrukket gjeld. En rekke formuesobjekter, herunder fast eiendom, skogformue og landbrukseiendom, er verdsatt til dels betydelig lavere enn

reell markedsverdi. Ligningsformue som kommer til beskatning, er derfor ikke sammenfallende med reell formue.

Vedlegg til svar:

Vedlegg

Gjennomsnittlig formuesskatt etter intervaller for bruttoinntekt for ulike grupper. 2014.

Bruttoinntekt, tusen kroner	Bosatte personer 17 år og over		Alle personlig næringsdrivende ¹		Fiskere ²		Skogeiere ³		Gårdbrukere ⁴	
	Antall	Gjennomsnittlig formuesskatt	Antall	Gjennomsnittlig formuesskatt	Antall	Gjennomsnittlig formuesskatt	Antall	Gjennomsnittlig formuesskatt	Antall	Gjennomsnittlig formuesskatt
0- 100	490 800	600	14 900	1 600	100	900	500	19 800	700	2 400
100 - 200	470 000	600	22 500	1 200	400	800	2 100	2 600	1 600	2 200
200 - 300	657 800	900	36 400	1 800	800	2 100	5 700	3 200	3 700	2 900
300 - 400	687 700	1 300	44 500	2 400	1 000	2 200	7 300	4 400	5 500	3 400
400 - 500	630 700	1 600	48 800	2 900	900	3 000	8 300	5 000	6 900	4 000
500 - 600	428 900	2 200	45 600	3 500	1 000	2 700	7 300	5 700	6 900	4 600
600 - 700	245 100	3 400	32 700	4 800	1 000	3 700	5 200	8 000	5 100	6 200
700 - 800	149 000	4 800	22 200	6 200	1 000	3 200	3 400	9 700	3 200	7 900
800 - 900	95 900	5 800	15 300	7 700	700	4 100	2 300	13 900	2 100	11 500
900 - 1 000	64 600	7 600	10 800	9 400	500	3 300	1 500	16 500	1 500	12 300
1 000 - 2 000	157 900	16 500	30 100	19 900	1 200	15 200	3 700	33 800	3 000	21 300
Over 2 000	27 500	149 600	6 700	172 100	100	820 700	800	290 100	500	136 900
I alt	4 105 700	3 300	330 500	8 400	8 700	17 700	48 100	13 000	40 600	7 900

1. Bosatte personer 17 år og over som driver næringsvirksomhet for egen regning og risiko, og som er pliktig til å dokumentere næringsinntekt som vedlegg til selvangivelsen.

2. Bosatte personer 17 år og over med fiskefradrag og/eller underskudd fiske.

3. Bosatte personer 17 år og over med ligningsverdi av skog.

4. Person som er hovedansvarlig for driften av en jordbruksbedrift (et gårdsbruk).

Kilder: Statistisk sentralbyrås skattestatistikk for personer og statistikk over gårdbrukernes inntekt og formue.

SPØRSMÅL NR. 568**Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Bente Thorsen****Besvart 15. februar 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Opplæring i norsk og samfunnskunnskap er svært viktig for å integrere og styrke nyankomne asylsøkere for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet.

Vil statsråden se på muligheten for at Balestrand og andre kommuner i en overgangsperiode eller på permanent basis kan kjøpe undervisning av friskoler for å ivareta sin lovpålagte undervisning til flyktninger i norsk og samfunnskunnskap som følger av introduksjonsloven?»

BEGRUNNELSE:

Viser til artikkel i avisen Dagen den 9.2 ang. Balestrand kommune som har bedt Sygna videregående skole om å ivareta den viktige og lovpålagte undervisningen for flyktninger i norsk og samfunnskunnskap som følger av introduksjonsloven. Utdanningsdirektoratet har avslått søknaden med bakgrunn i bl. a. friskoleloven.

På grunn av stor tilstrømming av flyktninger har norske kommuner store problem, både kapasitetsmessig og ressursmessig med å tilby den lovfestede retten som følger av Introduksjonsloven i norsk og samfunnskunnskap til asylsøkere. En av disse kommunene er Balestrand som har måttet kjøpe tjenesten av nabokommunen som følge av mangel på egne resurser. Det er lang vei til skolen i nabokommunen og det går masse tidsbruk med til transport til og fra skolen og at dette er til hinder for integrering. Med bakgrunn i dette så har Balestrand kommunen bedt Sygna videregående som forøvrig ligger i kommunen stå for undervisningen. Kommunen begrunner dette med at skolen har kompetanse og lokaler, og det vil være en fordel å få innvandrerne integrert i miljøet rundt skolen og det ligger nærmest aldersmessig i forhold til de som skal delta i undervisningen.

Som friskole må Sygna drive etter friskoleloven og Utdanningsdirektoratet tolker loven dithen at det ikke er rom for å gi skolen tillatelse til å gi denne type undervisning. I tillegg viser direktoratet til at en ved å si ja kan risikere at statstilskudd og skolepenger ikke vil komme elevene til gode. Dette tilbakevises av både kommune og skole som er veldig klar på at det må være eget budsjett og regnskap for tilbudet slik at det ikke skal forekomme noen form for sammenblanding.

Antallet flyktninger som skal tas hånd om og integreres av kommunene er svært høyt i forhold til det som har vært normalt. For at flyktninger som har rett til undervisning skal få dette så kan det være behov for å utvise fleksibilitet og velvilje overfor kommuner som finner gode løsninger.

Svar:

Skolevirksomhet er friskolenes primæroppgave. Av hensyn til normal og effektiv ressursutnyttelse er det likevel tillatt at skolene driver enkelte former for tilleggsvirksomhet.

Med hjemmel i friskoleloven § 2-2 første ledd kan det gis tillatelse i det enkelte tilfelle til virksomhet som anses nært knyttet til skolevirksomheten og som kun utgjør en mindre del av den totale virksomheten. Tilknytningsvilkåret henger sammen med formålet med reguleringen i § 2-2: å sikre at skolene har sin oppmerksomhet rettet mot primæroppgaven, nemlig å drive skole og tilby elevene opplæring og et godt skolemiljø. Forbudet mot annen virksomhet er også ment å redusere risikoen for at offentlige tilskudd og skolepenger ikke fullt ut kommer elevene til gode.

Når det gjelder søknaden fra Sygna videregående skole AS viser jeg til at Utdanningsdirektoratet avslø denne med begrunnelse i at opplæring etter introduksjonsloven ikke er nært knyttet til skolevirksomheten, og at den omsøkte tilleggsvirksomheten ville medføre en risiko for at statstilskudd og skolepenger ikke fullt ut kommer elevene til gode. Da departementet er klageinstans ved en eventuell klage, kan jeg ikke gå nærmere inn i den konkrete saken.

Jeg er glad for at friskolene ønsker å bidra i det viktige arbeidet med opplæring av nyankomne flyktninger. I ny friskolelov ble det i § 2-2 første ledd annet punktum inntatt en forskriftshjemmel slik at det både gjennom forskrift og enkeltvedtak kan gis tillatelse til ulike typer tilleggsvirksomhet. Av Prop. 84 L (2014–2015) kapittel 13 fremkommer at departementet i forbindelse med forskriftsarbeidet vil vurdere om det også bør åpnes for flere typer tilleggsvirksomhet enn hva som hittil har blitt godkjent. Dette arbeidet er i gang, og forslag til endringer vil bli sendt på høring nå i vår. Friskoleaktørene er velkomne til å gi innspill i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 569**Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 15. februar 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden sikre at også friskolene kan bidra i språkopplæringen av flyktninger framover?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til oppslag i avisen Dagen 09.02.2016 om Sygna videregående skole som ikke fikk tillatelse av Utdanningsdirektoratet til å drive opplæring i norsk av flyktninger og asylsøkere. Dette til tross for at kommunen synes dette er den beste løsningen, asylsøkerne selv ønsket det og lokalt så man også integreringsmessige fordeler ved å legge undervisningen til Sygna videregående skole.

Svar:

Sygna videregående skole AS søkte i november 2015 om unntak fra forbudet i friskoleloven om å drive annen virksomhet i form av opplæring i norsk og samfunnsfag for nyankomne innvandrere. Etter friskolelo-

ven er det hjemmel for å gi unntak for virksomhet som er nært knyttet til skolevirksomheten, og som utgjør en mindre del av den totale virksomheten.

Direktoratet avsto i vedtak av 22. januar 2016 denne søknaden. Begrunnelsen for avslaget er blant annet at opplæring etter introduksjonsloven ikke er nært knyttet til skolevirksomheten, og at den omsøkte tilleggsvirksomheten ville medføre en risiko for at statstilskudd og skolepenger ikke fullt ut kommer elevene til gode. Da departementet er klageinstans, kan jeg ikke gå nærmere inn i den konkrete søknaden fra Sygna videregående skole AS.

Jeg er positiv til bidrag fra friskolene i språkopplæringen for flyktninger. Jeg viser i denne sammenheng til at vi i forarbeidene til ny friskolelov har varslet en gjennomgang av regelverket om tilleggsvirksomhet og at vi vil vurdere en viss oppmykning av dette. Forslag til forskriftsendringer vil bli sendt på offentlig høring i vår, og jeg tar sikte på at eventuelle endringer vil tre i kraft fra og med skolestart høsten 2016. Jeg håper på gode og konstruktive bidrag fra friskolene og deres organisasjoner i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 570**Innlevert 9. februar 2016 av stortingsrepresentant Jan Böhler****Besvart 17. februar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«I 2013 ble bruk av dopingmidler forbudt i Norge. For å følge opp forbudet opprettet Antidoping Norge et Rent Senter-program som ca. 370 treningssentre hadde sluttet seg til i 2014. Programmet inneholder en bred innsats hvor avlegging av dopingprøver inngår, og det er presisert at bruk kan bli politi-anmeldt. Imidlertid framkom det i media i 2014 at de 370 treningssentrene til da ikke hadde anmeldt noen for bruk av doping.

Kan statsråden opplyse hvor mange anmeldelser av dopingbruk det kom fra treningssentrene i 2015?»

Svar:

Det er bred politisk enighet om viktigheten av innsatsen mot doping som samfunnsproblem. Bruk av dopingmidler er både til skade for den som inntar stoffene, men har også store samfunnsmessige konsekvenser. I 2013 trådte forbudet mot erverv, besittelse og bruk av dopingmidler i kraft, etter endringer i legemiddeloven. Forbudet har vist seg som et viktig supplement i en helhetlig politikk mot doping.

Forebygging og bekjempelse av bruk av dopingmidler krever et tett samarbeid mellom offentlige myndigheter, men også med andre aktører. Trenings-senterbransjen er en slik aktør. Bruk av dopingmidler er koblet til et ønske om å oppnå finere kropp og større muskler og mange av brukerne av slike preparater, kan derfor være å finne innenfor treningssentermiljøene.

I 2015 ble det anmeldt ca. 1 500 saker om dopingkriminalitet. Jeg har fått opplyst fra Politidirektoratet at ingen av disse sakene var anmeldt fra et trenings-senter. Det er med andre ord ikke noe som tyder på at situasjonen er endret i forhold til 2014.

Vi har imidlertid satt i verk flere tiltak for ytterligere å styrke samarbeidet mot dopingkriminalitet. I 2016 er Antidoping Norge tildelt 30 millioner kroner over

statsbudsjettet. Hensikten er blant annet å bidra til et sterkere samarbeid mellom Antidoping Norge og trenings-senterbransjen, kommuner og fylkeskommuner. I tillegg skal Politidirektoratet følge opp samarbeidsav-talen med Antidoping Norge, som ble inngått i 2014.

Jeg følger utviklingen nøye og vil avvente å vur-dere ytterligere tiltak inntil vi kjenner effekten av de samarbeidstiltak som allerede er igangsatt på området.

SPØRSMÅL NR. 571

Innlevert 10. februar 2016 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 17. februar 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Hvordan stiller statsråden seg til å igangsette en prø-veordning for bruk av løs på drevet halsende hund un-der lisensjakt på bjørn og, og hva viser studiene om bruk av ulike hunderaser til jakt på bjørn som departe-mentet tidligere har henvist til?»

BEGRUNNELSE:

Rovviltforliket legger lisensjakt til grunn som hoved-virkemiddel for regulering av bestanden av jerv og bjørn. Lisensjakten fungerer imidlertid ikke etter hen-sikten ved at bare en liten andel av de fastsatte kvotene har blitt tatt ut. Bare to av kvota på åtte bjørn ble tatt ut i høstens lisensjakt på bjørn, og kun 50 av en kvote på 142 jerv ble tatt ut i lisensjakten sist vinter. Årets lisensjakt på jerv pågår ennå. I Sverige har alle de 226 bjørnene som det var kvote på, blitt felt i lisensjakten i 2015. I 2014 ble 268 bjørner skutt, av en kvote på 273. Som konsekvens av dårlige resultater på lisensjakt, er det nødvendig å benytte seg mer av skadefelling blant annet som hi uttak av jerv og bruk av helikopter, for å unngå store tap av husdyr. Det er ikke tvil om at dette utsetter dyra for unødig stress, og bør brukes i minst mulig grad.

I Sverige benyttes «løs, på drevet halsende hund» på jakt på bjørn, gaupe og ulv. En av grunnene til at li-sensjakten der er langt mer effektiv enn i Norge, er ad-gangen til å bruke slike hunder. I Norge benyttes «løs, på drevet halsende hund» til jakt på rev, gaupe, hare og hjortevilt, men denne type hunder er ikke tillatt på ulv, bjørn og jerv.

Klima- og miljødepartementet har (blant annet i brev til Stortingets energi- og miljøkomite 21.03.2014) henvist til at det gjennomføres studier for å belyse bru-ken av ulike hunderaser under simulert jakt på bjørn.

Svar:

Det følger av rovviltforliket at lisensfelling er hoved-virkemidlet for å regulere bestanden av de store rovdy-rene. Rovviltbestandene skal forvaltes så nær de fast-satte bestandsmålene som mulig. Jeg er opptatt av at lisensfellingen skal være effektiv og at vedtatte kvoter tas ut. Der man ikke har den nødvendige effektiviteten kan nye tiltak være hensiktsmessig å vurdere. Samtidig bør man ha kunnskap som sannsynliggjør at det ikke vil være særlige, negative effekter forbundet med vir-kemidlene før man tillater at de prøves ut. Dette gjelder effekter på det aktuelle viltet som skal jaktes, men også andre hensyn slik som tamrein og husdyr på utmarks-beite.

Ordinær jakt med bruk av løs, på drevet halsen-de hund vil for noen viltarter påføre arten uaksepta-belt mye stress og fysiologisk skade. Det er viltarter i Norge som ikke er tilpasset å tåle langvarig jaging. Jeg mener det ikke er forsvarlig å åpne for bruk av slike hunder ved felling av nye viltarter i de tilfeller der det ikke foreligger et tilfredsstillende kunnskapsgrunnlag som viser at mulige negative effekter er små.

Bjørnens anatomi og fysiologi vil kunne påvirkes av jaging over lengre distanser og tidsrom. Dette kan eksempelvis resultere i overoppheting og en dyrevel-ferdsmessig svært uheldig situasjon for bjørnen. Som departementet tidligere har svart, og som represen-tanten Marit Arnstad viser til, har Det skandinaviske bjørneprosjektet satt i gang et prosjekt som blant annet skal se nærmere på hvilke effekt jakt med hund har på bjørn. Sluttresultatene fra prosjektet vil først foreligge høsten 2017.

Som ansvarlig for viltforvaltningen i Norge vil jeg ikke innføre eller prøve ut nye fellingsformer for li-sensfelling der det er usikkert om disse tilfredsstiller kravene til human jaktutøvelse. Jeg ønsker ikke å vur-

dere en prøveordning for bruk av løs på drevet halsende hund under lisensjakt på bjørn før jeg får vurdert

resultatene fra prosjektet i Sverige samt andre eventuelle effekter.

SPØRSMÅL NR. 572

Innlevert 10. februar 2016 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 18. februar 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Hvordan vil Regjeringen sikre oppfølging av stortingsflertallets vedtak om å hindre utvanning av ODA-definisjonen på hva som er offentlig utviklingshjelp?»

BEGRUNNELSE:

Dette er høyaktuelt nå ettersom OECD DACs høynivåmøte 18-19 februar har nettopp bistandsdefinisjon på agendaen. Fattigdomsbekjempelse kan bli svært krevende om utviklingshjelpen utvannes. Det er derfor viktig å forsøke å forhindre at OECD nå vanner ut bistanden. Gitt den politiske og økonomiske situasjonen mange europeiske land befinner seg i, er det grunn til å frykte at flere typer kostnader tillates rapportert som bistand. Her har Norge, som vil representeres ved statssekretær Tone Skogen, en svært viktig rolle og et tydelig mandat fra Stortinget. Det hadde vært ønskelig med større åpenhet rundt hva som er Norges posisjoner, og åpenhet generelt rundt det kommende høynivåmøtet.

Jamfør merknader i Innset. 7 S (2015-2016):

«Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, forutsetter at regjeringen følger opp en sterke norsk tradisjon om å gå imot utvanning og liberalisering av hva OECD skal godta bokført som offentlig utviklingshjelp (ODA).»

«Flertallet ser i dagens situasjon en stor risiko for at flere andre OECD-land kan finne det opportunt å liberalisere OECD/DACs regelverk, og mener regjeringen aktivt må motvirke en slik utvanning fordi den kan gå ut over reelle overføringer til langsiktig bistand, klimatiltak i fattige land og humanitær hjelp.»

Svar:

For Norge har det vært viktig å sikre at ODA-bistanden i fremtiden kan brukes best mulig for å støtte gjennomføringen av FNs 2030 agenda (de nye bærekraftsmålene), sammen med andre finansieringskilder.

Inkluderingen av fredsaspektet i bærekraftsmålene har tydeliggjort den sterke sammenhengen mellom fred, sikkerhet og utvikling.

På OECDs høynivåmøte i Paris den 18. til 19. februar skal over tre års forhandlinger om nytt ODA-regelverk avsluttes. Ettersom ingen DAC-land, eller grupper av land, kan endre regelverket unilateralt, må prosessen baseres på konsensus.

For regjeringen har det vært viktig å sikre at ODA bevarer sin integritet som redskap for fattigdomsbekjempelse. Verken formål eller overordnede prinsipper for bistanden skal endres som følge av det nye regelverket. Dette er det stor enighet om blant DAC-landene, og regelverksarbeidet har i stor grad bestått i å avklare og tydeliggjøre eksisterende regler for å unngå ulik rapporteringspraksis.

I forhandlingene har Norge arbeidet for å begrense at ODA-midler kanaliseres til militære formål. Ifølge eksisterende regelverk kan nødhjelp og bistand som leveres av militære defineres som ODA. Vi har jobbet for at et generelt forbud mot å finansiere militære tjenester og materiell understrekes i en ny prinsipp-paragraf. Vi er opptatt av at de nye reglene presiserer at bistand og nødhjelp via militære kanaler skal begrenses til tilfeller der det ikke er mulig å bruke sivile aktører.

Når det gjelder bruk av ODA-midler til opplæring av militært personell, er Norges posisjon at dette må begrenses til opplæring innen menneskerettigheter og rettsstatsprinsipper, humanitærretten, beskyttelse av kvinner, forebygging av seksuell og kjønnsrelatert vold, forebygging av smittsomme sykdommer og kamp mot korrupsjon. UD har arbeidet for at opplæring i våpenbruk eller andre kamprelaterte tiltak eksplisitt ekskluderes i det nye regelverket.

Norge har også arbeidet for at ODA-regelverket kan åpne for tiltak som bidrar til å styrke sammenhengen mellom sikkerhet og utvikling. Dette kan blant annet omfatte aktiviteter innen utdanning og justissektoren, og støtte til sivilt samfunn som arbeider for å forebygge voldelig ekstremisme i utviklingsland. For eksempel ønsker vi at det nye regelverket åpner for å gi bistand til kvinnenettverk som vil forebygge at barn

radikaliseres, og for at tiltak til utdanning og jobbskaping kan inngå i mer helhetlige tiltakspakker mot ekstremsisme. Dette er det enighet om i DAC.

I tillegg har Norge arbeidet for at regelverket om støtte til, og gjennom, privat sektor skal oppdateres og moderniseres i tråd med handlingsplanen fra FNs

konferanse for finansiering for utvikling i fjor sommer. Privat sektors rolle i utviklingslandenes økonomiske utvikling er helt avgjørende for å oppnå bærekraftsmålene. Regjeringen arbeider derfor for at det nye regelverket gir ODA-bistanden mulighet til å bidra mer effektivt og strategisk til dette.

SPØRSMÅL NR. 573

Innlevert 10. februar 2016 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 18. februar 2016 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«I arbeidet med å kutte kostnader vurderer Statoil sparetiltak som vil flytte flere hundre stillinger fra hovedkontoret. Stortinget har enstemmig slått fast at Statoils hovedkontor skal ligge i Stavanger, herunder hovedvekten av konsernfunksjonene.

Hvordan vil statsråden sikre at Stortingets vedtak, om at Statoils konsernfunksjoner skal ligge i Stavanger, blir fulgt opp i den pågående innsparingsprosessen, der stillinger innen HR, IT, finans og kontroll, og innkjøp vurderes flyttet?»

BEGRUNNELSE:

I Stortingets innstillingen nr. 243 fra 2007 slås det enstemmig fast at:

«Komiteen er enig i at Stavanger skal være forretningskontor/hovedkontor og det geografiske tyngdepunktet for selskapet. Stavanger er Europas oljehovedstad, og det er viktig at hovedvekten av konsernfunksjonene er i Stavanger.»

I den pågående vurderingen av sparetiltak i Statoil er det flere som har uttrykt bekymring for som planene om å flytte sentrale funksjoner og stillinger innen HR, IT, finans og kontroll, og innkjøp. Stavanger-ordfører Christine Sagen Helgø varsler i Stavanger Aftenblad 9/2 kamp mot Statoil flytting, Bjørn Asle Teige i fagforeningen SAFE mener Statoil taper Stavanger for viktige arbeidsplasser i samme avis 4/2. Stavanger regionen etterlyser statsrådets vurderinger av saken, spesielt sett opp mot bestemmelsene i Petroleumsloven, § 2 i Statoils vedtekter og den gjengitte innstillingen fra Stortinget. Det er stort behov for en klargjøring av hvordan regjeringen følger opp Stortingets vedtak og sikrer Stavanger som hovedkontor i de pågående sparerundene.

Svar:

Oljeindustrien er en syklisk bransje. Oljeprisen har svekket seg kraftig i løpet av relativt kort tid og det er en krevende situasjon for industrien. Aktivitetsnivået internasjonalt og på norsk sokkel har falt betydelig. De omfattende grepene som næringen tar for å øke produktiviteten og effektivisere driften gjør at kostnadene går ned. Tiltakene er nødvendige for å sikre fremtidig konkurransekraft og arbeidsplasser. Selskaper som gjennomfører tiltak som sikrer at arbeidsplasser, kunnskap og kompetanse er på plass når aktiviteten tar seg opp igjen, vil kunne komme styrket ut av nedgangsperioden.

Statoil startet i 2013 omstillings- og effektiviseringsprosesser i selskapet. Kostnadsreduksjoner er en viktig del av dette arbeidet. Statoil viste senest ved fremleggelsen av 4. kvartalsresultatene for 2015 til at gjennomførte tiltak har gitt gode resultater.

For å øke selskapets langsiktige konkurransekraft er jeg kjent med at Statoil vurderer flere kostnadsbesparelser.

I tråd med Meld. St. 27 (2013-2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap, er målet med statens eierskap i Statoil ASA å opprettholde et kunnskapsbasert og høyteknologisk industrikonsern med hovedkontorfunksjoner i Norge. Selskapet skal drives på forretningsmessig grunnlag og med sikte på å levere konkurransemessig avkastning.

Dersom Statoil skulle bestemme seg for å gjennomføre sparetiltak som representanten omtaler, kan jeg ikke se at det røkker ved Eiermeldingens forutsetninger om at hovedkontorfunksjoner fortsatt skal være i Norge. Alle viktige beslutninger av strategisk og forretningsmessig betydning vil fortsatt tas av konsernledelsen. Stavanger er og vil fortsette å være selskapets geografiske tyngdepunkt. Av selskapets 21 000 ansatte er 4 500 ansatte i Stavanger-regionen.

Representanten Torstein Tvedt Solberg viser i begrunnelsen for sitt spørsmål til petroleumsloven og Statoils vedtekter. Petroleumsloven regulerer ikke slike forhold som representanten tar opp i sitt spørsmål. I tråd med allmennaksjeloven § 2-2 skal vedtektene for

et allmennaksjeselskap blant annet angi den kommunen selskapet har sitt forretningskontor. Fra Statoils vedtekter følger det at selskapets forretningskontor er i Stavanger kommune. Dette står fast.

SPØRSMÅL NR. 574

Innlevert 10. februar 2016 av stortingsrepresentant Sonja Mandt

Besvart 18. februar 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Har statsråden vurdert å innføre barnehagetilbud på samisk i tråd med merknaden, - og om ikke, hva er begrunnelsen for at dette ikke gjøres?»

BEGRUNNELSE:

I Prop.14-2013-2014,innstilling fra familie og kulturkomiteen hadde Arbeiderpartiet følgende merknad:

"Post 50 Tilskudd til samiske barnehagetilbud

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det er viktig at samiske barn i barnehagene får kunnskap om eget språk. Disse medlemmer mener at det må vurderes om det skal være en plikt å gi barnehagetilbud på samisk når det er minst 10 barn i kommunen, også i kommuner utenfor forvaltningsområdet, tilsvarende slik det er hjemlet i opplæringsloven."

Svar:

Det er viktig for Norge å ta vare på samisk språk og kultur. Regjeringen ønsker at samiske barn i barnehage skal få støtte til å bevare og utvikle sitt språk og sin kultur uavhengig av hvor i landet de bor. Dette understrekes både i barnehageloven og i rammeplanen.

Kommunens ansvar for barnehagetilbudet til samiske barn er regulert i barnehageloven § 8 tredje ledd. Det følger av denne bestemmelsen at kommunen har ansvar for at barnehagetilbudet til samiske barn i samiske distrikt bygger på samisk språk og kultur. I kommuner utenfor samiske distrikt skal forholdene legges til rette for at samiske barn kan sikre og utvikle sitt språk og sin kultur. Kommunen skal altså legge til rette for at samisk språk og kultur også er en del av barnehageinnholdet til samiske barn utenfor det defi-

nerte samiske forvaltningsområdet, dersom foreldrene ønsker dette.

Innholdet i barnehagetilbudet til samiske barn utenfor samiske distrikt skal tilpasses barnas samiske bakgrunn. Dette betyr at samiske barn og foreldre har rett til å forvente at barnehagens ansatte har kjennskap til og legger vekt på at også den samiske kulturen skal være en del av barnehagens innhold. Utenfor de samiske distriktene stilles det ingen krav til at det skal være samisktalende personale i barnehagene. Så langt som praktisk mulig, skal det imidlertid legges til rette for at barna også kan få møte sin samiske kultur og sitt samiske språk i egnet form.

Regjeringen ønsker å stimulere til ulike tiltak for å styrke arbeidet med utvikling av samisk språk i barnehagene. Sametinget forvalter midler hvor det kan søkes om økonomisk støtte for tilrettelegging i den enkelte kommune og barnehage uavhengig av hvor i landet barnehagen ligger. I tillegg benyttes tilskuddet til kompetansetiltak, prosjekt- og utviklingsarbeid, veiledning og utvikling av pedagogisk materiell. Formålet med tilskuddet er å bidra til å tilrettelegge for at samiske barn i barnehage skal få bevare og utvikle sitt språk og sin kultur, også i kommuner utenfor de samiske distriktene.

Jeg har forståelse for at foreldre med samiske barn gjerne vil at barna skal gå i samiske barnehager. For samiske barn er tidlig og god språkstimulering avgjørende for å videreutvikle og bevare samisk språk. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har nedsatt et samisk språkutvalg som skal redegjøre for gjeldende ordninger, tiltak og regelverk knyttet til de samiske språkene, og vurdere hvordan disse eventuelt kan tilpasses for å sikre funksjonelle og likeverdige offentlige tjenester på samisk. Regjeringen vil vurdere om det skal gjøres endringer i ordningene, tiltakene eller regelverket på barnehageområdet når språkutvalgets innstilling foreligger.

SPØRSMÅL NR. 575

Innlevert 10. februar 2016 av stortingsrepresentant Marianne Aasen
Besvart 18. februar 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hva er kostnaden av å gi studenter som får barn etter endt utdanning, men før de har opparbeida seg tilstrekkelig arbeidsgrunnlag for å få foreldrepenger gjennom folketrygden/NAV, rett til foreldrepenger gjennom NAV på samme nivå som Lånekassens foreldrestipend til studenter?»

Svar:

Verken Kunnskapsdepartementet eller Lånekassen har tall på hvor mange som får barn etter endt utdanning, men før de har opparbeidet rettigheter til foreldrepenger gjennom Nav. Det er derfor knyttet usikkerhet til beregningen av kostnaden ved å gi studenter som får

barn etter endt utdanning rett til foreldrepenger gjennom Nav på samme nivå som foreldrestipendet i Lånekassen.

Det er i beregningene lagt til grunn at forslaget kun skal omfatte studenter som har tatt høyere utdanning. Basert på statistikk fra SSB og Lånekassen legges det til grunn at 110 personer får barn etter endt høyere utdanning og før de har opparbeidet seg rett til foreldrepenger. Det legges til grunn at disse 110 personene skal motta foreldrepenger tilsvarende basisstøttebeløpet på 2 599 kroner per uke (sats for 2016-2017) i til sammen 49 uker.

Budsjetteffekten av å gi 110 personer foreldrepenger på til sammen 127 351 kroner utgjør om lag 14 mill. kroner.

SPØRSMÅL NR. 576

Innlevert 10. februar 2016 av stortingsrepresentant Marianne Aasen
Besvart 18. februar 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Skyldes etterlyst utvikling av forskningsinnovasjonssystemet Cristin pengemangel og hvor mye ekstra midler skal til for å få versjon 2.0 i funksjon?»

BEGRUNNELSE:

Styreleder Vidar L. Haanes i Universitets- og høyskolerådet har uttrykt sterk misnøye med informasjonssystemet Cristin og har mange i universitet-, høyskole- og forskningssektoren bak seg i kritikken. Haanes etterlyste en evaluering, men dette er avvist av Kunnskapsministeren i svaret på et tidligere spørsmål sendt fra Stortinget. Likevel kan det fortsatt stilles spørsmål med hvorfor ikke systemet fungerer bedre og når det er ventet at dette kan komme i orden. I forslag til statsbudsjettet for 2016 er det ikke gjort rede for disse problemene, og det er heller ikke orientert om at systemet ikke fungerer godt nok og etter intensjonen.

Svar:

Jeg viser til mitt tidligere svar til stortingsrepresentant Aasen vedrørende CRISTin og forsinkelser i arbeidet med utvikling av CRISTin 2.0. Jeg vil innledningsvis påpeke at det systemet som brukerne opplever som utilfredsstillende i dag, er det gamle systemet, som skal fases ut når CRISTin 2.0 tas i bruk. Jeg er oppmerksom på at det gamle systemet per i dag er lite brukervennlig og gammeldags. Basisversjonen av det nye systemet som skal tas i bruk i løpet av 2017, skal være langt mer moderne enn dagens løsning. Jeg legger til grunn at institusjonene vil oppleve det som en stor forbedring. Systemet vil også ha en del helt nye funksjonaliteter, som f.eks. nye muligheter for å søke etter og gjenbruke informasjon.

CRISTin har en grunnbevilgning på om lag 25 mill. kroner og har de senere årene fått en tilleggsbevilgning for å utvikle CRISTin 2.0. Det har de også fått for 2016. Utviklingen av CRISTin er komplisert. Jeg har fått opplyst fra CRISTin at det vil ha begrenset effekt på tidspunktet for levering av basisversjonen å ansette ytterligere personell på det nåværende tidspunkt. Det

dreier seg om høyt spesialisert kompetanse, som det tar tid for nyansatte å utvikle.

Som jeg skrev i januar, skulle det gjennomføres et møte mellom Universitets- og høyskolerådet (UHR) og CRISTin. Dette møtet fant sted 15. februar. På møtet ble involvering av sektoren og fremdriften i arbeidet med CRISTin 2.0. diskutert. Dette er en dialog CRISTin og UHR er enige om å videreføre. Som jeg også nevnte i mitt forrige svar, ble UHR sist høst invitert til å oppnevne tre medlemmer til den utvidede styringsgruppen

for arbeidet med utvikling av CRISTin 2.0. Representasjonen fra UHR skal bidra til å sikre at prioriteringene i prosjektet er mest mulig i tråd med UH-sektorens behov, og at gi UH-sektoren får de løsninger de trenger.

Jeg ser ikke bort fra at dialogen mellom UHR og CRISTin kan bidra til at det formuleres konkrete behov fra brukernes side som det er mulig å følge opp parallelt med arbeidet med ferdigstilling av basisløsningen for CRISTin 2.0. I så fall vil jeg vurdere slike forslag inn mot den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 577

Innlevert 10. februar 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 19. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Støtter du den planlagte nedleggelsen av togledersentralen på Hamar og fire andre kontorsteder for å flytte virksomheten til Oslo, Bergen og Trondheim?»

BEGRUNNELSE:

Hamar Arbeiderblad omtalte i går Jernbaneverkets planer om å legge ned togledersentralen på Hamar med tredve ansatte. Jernbaneverket ønsker å legge ned virksomheten ved fem av dagens kontorsteder og flytte all virksomhet til Oslo, Bergen og Trondheim.

Det ble for to og et halvt år siden investert i et stort signalbygg i Hamar for å huse Jernbaneverkets ansatte, som nå sitter i et topp moderne lokale. Ifølge tillitsvalgte på Hamar viser både tall og erfaringer at togledersentralen der har fungert godt. Tillitsvalgt for toglederne på Hamar frykter at dette bare er et første steg av sentralisering som følge av regjeringens jernbanereform.

Hamar fungerer i dag som sentrum i en stor og viktig bo- og arbeidsregion i Hedmark og Oppland. Det er viktig å beholde en bredde av arbeidsplasser i slike sentra for å sikre at familier med ulik yrkesbakgrunn kan bosette seg i og rundt byen. Den planlagte nedleggelsen fra Jernbaneverket føyer seg dessverre inn i en rekke av flytting eller nedleggelse av arbeidsplasser i distriktene etter at Høyre og Frp overtok regjeringsmakt i 2013.

Svar:

Jernbanedirektøren velger den organisering av virksomheten som etaten finner mest hensiktsmessig for å

forvalte sine oppgaver innenfor de føringer som gis av Samferdselsdepartementet i etatsinstruksen og i etatsstyringsdialogen.

JBV mener at dagens organisering av trafikkstyringen i 8 sentraler har flere svakheter. Organiseringen har vært uforandret siden JBV's virksomhet var en del av NSB, til tross for at JBV har forandret seg betraktelig siden den gang. Dagens 8 sentraler varierer i både størrelse og arbeidsbelastning. Sentralen i Oslo håndterer i dag en betydelig trafikkmengde med over 1000 tog i døgnet, mens sentralen i Kristiansand håndterer ca. 60 tog i døgnet. De mindre sentralene har lav bemanning og er betjent av kun én person. Disse sentralene er sårbare for fravær av personell, eksempelvis ved sykdom eller ved behov for å frita en medarbeider fra tjeneste.

Dagens organisering med 8 sentraler vanskeliggjør også en harmonisering av trafikkstyringen. Sentralene bruker ulike trafikkstyringssystemer, som gjør at det er vanskelig å overføre trafikkstyringen mellom sentralene, og hindrer effektiv bruk av bemanning og kompetanse på tvers av sentralene. Med 8 kontaktpunkter blir også kundeoppfølgingen og informasjonsflyten mellom et stort antall små og store togselskap krevende. Som eksempel kan nevnes Sørlands-banen, der tog mellom Stavanger og Oslo må forholde seg til 4 forskjellige trafikkstyringssentraler, med ulike måter å prioritere framføringen av togene på. Med en reduksjon i antall sentraler fra 8 til 3 vil både gods- og persontogkunder oppleve en mer samordnet og koordinert trafikkstyring, som leverer en helhetlig trafikkavvikling, både under normal trafikk og ved driftsforstyrrelser.

Rent praktisk opplyser JBV at det legges opp til en gjennomføring for overgangen fra 8 til 3 sentraler

som innebærer minst mulig risiko for togframføringen. I en første etappe av gjennomføringen, og etter planen senest fra og med 1. januar 2018, flyttes styringen fra sentraler som er betjent med én person. Dette gjelder sentralene Hamar, Kristiansand og Stavanger. Narvik er også énpersonsbetjent, men kan først flyttes når ERTMS er bygget ut på Ofotbanen. Drammen trafikkstyringssentral flyttes til Oslo når nye lokaler er på plass.

JBV mener omorganiseringen er viktig for trafikkstyringens evne til å kunne håndtere en betydelig økt togproduksjon i årene som kommer, bl.a. som følge av:

- Store investeringer i dobbeltspor og annen ny infrastruktur, bl.a. i InterCity-triangelet.
- Økt satsing på vedlikehold av den eksisterende infrastrukturen, som gir flere tog i sporet.
- Økt konkurranse om persontogtrafikken, med flere togselskap som har tilgang til sporet.

I tillegg innfører JBV et nytt trafikkstyringssystem, som er vesentlig for måten trafikkstyringen drives og organiseres på i framtiden. Det nye trafikkstyringssystemet vil gi en mer sikker, driftsstabil og fleksibel trafikkstyring, og omfatter reserveløsninger som gjør at de tre nye sentralene vil kunne ta over styringen for hverandre ved driftsforstyrrelser. Dette gir grunnlag for bedre effektivitet i JBV og for togselskapene, og bedre driftsstabilitet i togtrafikken.

Omorganiseringen av trafikkstyringssentralene i Jernbaneverket (JBV) er dermed ikke en nedbemanningsprosess, men et spørsmål om flytting av arbeidsoppgaver, der dagens organisering med 8 trafikkstyringssentraler endres til 3 nye trafikkstyringssentraler, kalt "Øst", "Sør-vest" og "Nord". "Øst"-sentralen etableres i Oslo, og omfatter dagens sentraler i Drammen, Oslo og deler av Hamar. Denne sentralen får blant annet ansvar for å styre trafikken på InterCity-strekningene. "Sør-Vest"-sentralen etableres i Bergen, og omfatter dagens sentraler i Kristiansand, Stavanger og Bergen. "Nord"-sentralen vil omfatte deler av styringen på Hamar og styringen av sentralen i Narvik, som flyttes til eksisterende lokaler i Trondheim.

Gitt JBV's vurderinger i saken, ser jeg ikke grunnlag for at departementet skal gi JBV føringer i etatens arbeid med omorganiseringen av trafikkstyringssentralene.

Når det gjelder stortingsrepresentant Slagsvold Vedums henvisning til flyttingen av trafikkstyringssentralen på Hamar til nye lokaler høsten 2013, vil jeg presisere at JBV opplyser at dette ikke har noen sammenheng med omorganiseringen av trafikkstyringssentralene. Flyttingen til nytt bygg høsten 2013 hang sammen med at virksomheten inntil da hadde funnet sted i uegnede lokaler i andre etasje i stasjonsbygningen på Hamar. Disse lokalene utgjorde et arbeidsmiljøproblem for de ansatte og behovet for nye lokaler måtte løses.

SPØRSMÅL NR. 578

Innlevert 10. februar 2016 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 23. februar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for å innhente et uavhengig kunnskapsgrunnlag som legges til grunn for å utarbeide nye nasjonale retningslinjer for legemiddelassistert rehabilitering (LAR) i svangerskapet, og vil statsråden sørge for at alle kvinner i LAR får tilbud om gratis langtidsvirkende prevensjon i mellomtiden?»

BEGRUNNELSE:

Hvert år fødes det mellom 40- 60 barn årlig som har sterke abstinenser som følge av at mor har vært under legemiddelassistert rehabilitering (LAR) i svangerska-

pet. Graviditet under LAR er uheldig, da det påfører barnet sterke smerter, abstinenser og mulige senskader. Et felles mål er derfor at færrest mulig av kvinner i LAR blir gravide.

Noen mener langtidsvirkende prevensjon bør være et krav for å få legemiddelassistert rehabilitering. Andre, som undertegnede, mener dette bør tilbys gratis ved oppstart av LAR, sammen med god veiledning.

Det er stor faglig skepsis til Helsedirektoratets råd om å opprettholde legemiddelassistert rehabilitering i svangerskapet, og det etterspørres nye nasjonale retningslinjer. Barneombudet, Barnelegeforeningen, Den Norsk Jordmorforening og andre mener at vi vet for

mye om konsekvensene for barnet til å godta dagens praksis, og understreker at kunnskapsgrunnlaget lagt til grunn for retningslinjene er mangelfulle.

Dagens retningslinje er flere år gammel og det har kommet mye ny kunnskap som bør utgjøre grunnlaget for en ny praksis. Det var også flere negative høringsinnspill og dissens i prosjektgruppen som skrev retningslinjene. Undertegnede mener det på denne bakgrunn er stort behov for en uavhengig kunnskapsinnhenting når det gjelder konsekvenser for barns utvikling av å bli eksponert for eksempelvis metadon og buprenorfin i svangerskapet. Undertegnede mener at føre- var prinsippet og hensynet til barnet må veie tungt ved utforming av retningslinjene.

Det er forvirrende når Helsedirektoratet gir råd som mange fagfolk ikke kan stille seg bak og som de mener er utdaterte. Undertegnede mener at en uavhengig kunnskapsinnhenting haster, da det er økende dokumentasjon som understøtter at blant annet opioideksponering kan gi organiske endringer i hjernen hos barnet, med ukjente negative langtidseffekter. I tillegg er det godt dokumentert at barnet utsettes for uakseptable lidelser. Undertegnede stiller seg undrende til at gratis langtidsvirkende prevensjon ikke allerede er et etablert tilbud til disse kvinnene. Det er grunn til å tro at de aller fleste kvinner vil velge langtidsvirkende prevensjon dersom de informeres godt om konsekvensene for barnet, og får et gratis tilbud.

Svar:

Helsedirektoratet har et lovfestet ansvar for å utgi nasjonale retningslinjer. Retningslinjearbeid er tid- og ressurskrevende prosesser og det er derfor nødvendig med en tydelig prioritering med tanke på når det skal utarbeides nye retningslinjer og når eksisterende retningslinjer skal revideres. Ved å følge nasjonale retningslinjer vil fagpersonell lettere oppfylle lovverkets krav om forsvarlig helsehjelp.

Som representanten Kjenseth er også jeg opptatt av at vi må gjøre det vi kan for å forhindre at barn kan bli født med skader og/eller lidelser som følge av mor sin rusmiddelavhengighet eller legemiddelbruk under svangerskapet. Nasjonal faglig retningslinje for gravide i Legemiddelassistert rehabilitering (LAR) med anbefalinger om oppfølging av familiene fra graviditeten oppdages frem til barnet når skolealder, ble utgitt av Helsedirektoratet i mai 2011.

Retningslinjen ble utarbeidet etter en omfattende prosess med en egen prosjektgruppe bestående av representanter fra sentrale fagmiljøer. Prosjektgruppen besto blant annet av jordmor, barnelege og 4 representanter for barnevernet på forskjellige nivåer. I tillegg var det en egen referansegruppe bestående av representanter fra en rekke faginstanser, pasientorganisasjoner og ulike behandlingsmiljøer mm. Prosjektgruppen hadde en rådgivende funksjon for Helsedirektoratet

både i problembeskrivelsen og med å vurdere aktuelle anbefalinger for kvinnen i svangerskapet og barnet og familien etter fødsel. Den aktuelle retningslinjen ble utarbeidet på grunnlag av tilgjengelig kunnskap, som omfatter forskningskunnskap, klinisk erfaring og brukerkunnskap ved utgivelsestidspunktet for retningslinjen.

Jeg er også kjent med de innvendingene som representanten Kjenseth viser til. I noen tilfeller kan det være aktører eller fagmiljø som er uenig eller stiller seg kritisk til en eller flere av anbefalinger som er gitt i en retningslinje. Slik jeg oppfatter situasjonen i dette tilfellet, har det blitt en økende skepsis til Helsedirektoratets retningslinje. Flere hevder at det nå foreligger mer kunnskap og dokumentasjon på mulige skader på barn født av mødre i LAR.

Jeg er blitt orientert av Helsedirektoratet i sakens anledning. Det ble i 2014 født 33 barn av kvinner i legemiddelassistert rehabilitering i Norge. Ut fra norsk forskning vet vi at ca. 60 % av disse nyfødte trenger nedtrapping med morfin etter fødselen. Helsedirektoratet opplyser at de gjentatte ganger etter at retningslinjen ble utgitt i 2011 har vurdert kunnskapsgrunnlaget for anbefalingene om bruk av LAR-legemiddel i svangerskapet. På samme måte har Helsedirektoratet fulgt nøye med på kunnskapsgrunnlaget basert på norsk og internasjonal forskning når det gjelder eventuelle skadevirkninger for barnet, både på kort og lang sikt. Sist gang en slik grundig gjennomgang ble foretatt av Helsedirektoratet var høsten 2015.

Helsedirektoratet opplyser at de på bakgrunn av den aktuelle debatten i media og synspunkter som fremkom under høringen for opptrappingsplanen for rusfeltet, vil vurdere hvilke tiltak som er nødvendig å foreta for å forsikre at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig oppdatert. Helsedirektoratet har samtidig med dette fått i oppdrag å utarbeide en plan for utvikling og implementering av Pakkeforløp for psykisk helse og rus. Dette arbeidet er startet blant annet med en egen bredt sammensatt arbeidsgruppe med fagfolk og brukere for rusfeltet. I arbeidsgruppen er det diskutert om det er hensiktsmessig å utarbeide et Pakkeforløp for gravide med rusrelatert problematikk. Dette vil innebære økt fokus også på gravide som bruker rusmidler i graviditeten, blant annet gravide som drikker alkohol. Dersom dette blir laget innebærer det også en monitoring av tiltak som settes i gang for den gravide. Et slikt pakkeforløp vil kunne sikre god ivaretagelse av den gravide og ikke minst barnet.

Helsedirektoratets mål er å ha en retningslinje som tar hensyn til hva som på kort og lang sikt er de kunnskapsbaserte og faglige forsvarlige anbefalingene for foster/barn og kvinne når det gjelder bruk av LAR-legemidler i svangerskapet.

Når det gjelder andre delen av representanten Kjenseth sitt spørsmål om å sørge for at alle kvinner i LAR får tilbud om gratis langtidsprevensjon, så er

dette allerede en anbefaling som er del av den eksisterende retningslinjen fra Helsedirektoratet. Hvem som skal betale for denne prevensjonen er imidlertid uklart. Jeg vil derfor gi i oppdrag til Helsedirektoratet å foreta en vurdering av finansieringsansvaret for prevensjon til kvinner i LAR, der også langtidsvirkende

prevensjon skal inngå i vurderingen. Formålet med en slik avklaring vil være at kvinnene skal få tilbud om gratis langtidsprevensjon ved oppstart av LAR og at det skal være klart hvem som dekker kostnadene for dette.

SPØRSMÅL NR. 579

Innlevert 11. februar 2016 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 19. februar 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Hvordan begrunner forsvarsministeren beslutningen om å innlevere håndvåpen, særlig med tanke på potensielle negative konsekvenser for Forsvarets beredskapsrolle – både Forsvarets egen beredskapsevne og Forsvarets rolle innen bredere nasjonal beredskap?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom media har vi fått erfare at soldater og offiserer i Hæren og Heimevernet har blitt beordret til å levere inn sine pistoler innen 1. februar. Frustrasjonen og fortvilelsen skal være stor, ikke minst i de profesjonelle avdelinger og hurtigreaksjonsstyrkene.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 11. februar 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt om grunnlaget for beslutningen om innlevering av håndvåpen i Hæren og Heimevernet, og hvilke eventuelle konsekvenser dette har for beredskapen.

La meg først understreke at Forsvarets personell har våpen tilgjengelig. Alle soldater inne til tjeneste har umiddelbar tilgang på våpen.

I Norge og NATO har kollektivt forsvar fått en mer fremtredende plass enn på lenge. For bare noen år tilbake i tid, hadde krevende operasjoner i utlandet størst prioritet. I Afghanistan opererte norske styrker i en konstant trusselsituasjon, med periodevis daglige trefninger. Erfaringer fra den perioden har hatt stor påvirkning på treningen her hjemme. Soldatene har fått betydelig bedre utstyr, utdanningen er blitt bedre og Forsvaret har forbedret teknikker og taktikker for å bedre kunne håndtere denne typen konflikter. En viktig erfaring er betydningen av å ha god og riktig bevæpning med nødvendig ferdighetsnivå.

Ifølge forsvarsledelsen er de iverksatte tiltak en tilbakeføring til en normaltilstand. Hæren har opplyst at arbeidet med vurdering av bevæpningen startet for tre år siden, da behovet for sekundærvåpen hadde endret seg som et resultat av at antallet norske soldater i Afghanistan ble betydelig redusert. Oppdraget i Afghanistan innebar høy risiko, god tid til opptrening og ekstra midler til ammunisjon. Det var viktig og riktig i den rådende situasjonen at personellet var utrustet med to våpen. Da oppdraget ble justert, endret også de operative kravene seg.

I den aktuelle saken er det tale om innlevering av pistoler for personell som har dette som sitt sekundærvåpen, altså i tillegg til sitt primærvåpen. De som er vurdert å ha behov for dobbelbevæpning, har fortsatt dette. Alle beholder med andre ord primærvåpenet, og de som har behov for det i tjenesten beholder naturligvis også sekundærvåpenet. Soldatene skal bli best mulig på sine primærvåpen, og både tid og ressurser prioriteres til det som gir størst operativ effekt i forhold til beredskapskrav og klartider som er gitt. Forsvarsledelsen har både ansvar for og myndighet til å bidra til mest mulig operativ evne, og samtidig gjennomføre tiltak for å balansere budsjettene. Innlevering av sekundærvåpen er innenfor disse fullmaktene. Jeg har forståelse for at saken vekker engasjement, men legger til grunn de forsikringene som har kommet fra forsvarsledelsen om at tiltaket er operativt forsvarlig. Jeg legger også til grunn at forsvarsledelsen løpende vurderer denne prioriteringen ut fra situasjonen. Forsvaret har ansvar for å sette styrkene i stand til å lykkes, og prioriterer alltid styrker som skal ut i operasjoner. De får best utstyr, mer trening og mer ammunisjon, sett opp mot hva de skal gjøre og hvilke trusler de står overfor.

Noe av det som ble prioritert ned under Afghanistan-perioden var evnen til høyintensiv strid mot en konvensjonell likeverdig motstander. Det vil si en motstander med moderne materiell, som fly, fartøyer

og pansret materiell. Denne evnen er kjernen i Forsvarets beredskap. Det er tid- og ressurskrevende å bli god på avanserte militære våpensystemer. Innlevering av pistolene for de mannskapene som ikke har umiddelbart behov for dem, frigjør ifølge hær-ledelsen midler til å prioritere denne typen trening. Det er viktig at de erfaringer norske styrker har gjort seg blir ivarettatt og at det bygges kampkraft fra bunnen av, med gode ferdigheter hos den enkelte soldat. Nytt av dobbel bevæpning blir ikke borte i konvensjonell krig, men oppdrag, tid og ressurser må henge sammen. Dette er noe Forsvarsdepartementet og forsvarsledelsen, inkludert Hæren og Heimevernet, kontinuerlig vurderer. Jeg føler meg trygg på de vurderingene som gjøres, og på at eventuelle mangler rapporteres.

Når det gjelder Forsvarets rolle i en bredere nasjonal beredskap, er det viktig å poengtere at ingen blir

satt til å utføre militære oppdrag uten å ha riktig utstyr, også våpen. Dersom det skulle være behov for væpnet militær støtte til det sivile samfunn i fred eller krise, gjøres dette av militære styrker med riktig kompetanse og utstyr. Militært vakthold foregår væpnet. Grensevakten og Kongevakten er væpnet, og Heimevernet har rask tilgang på våpen for sikring av viktige installasjoner. I tillegg har alt operativt mannskap tilgang på relevante våpen og nødvendig kompetanse for å betjene disse dersom det er behov for militært forsvar. Likevel er det viktig å understreke at forsvaret av Norge ikke avgjøres av antall soldater med håndvåpen. Den operative evnen, som er viktig for avskrekking, og som gir evne til å kjempe om det skulle bli nødvendig, utgjøres av avdelinger med avanserte våpensystemer som kampfly, ubåter, stridsvogner og artilleri, som opererer sammen i en fellesoperativ ramme.

SPØRSMÅL NR. 580

Innlevert 11. februar 2016 av stortingsrepresentant Erik Lundebø

Besvart 22. februar 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for omfanget av direktorater og utvikling i antall årsverk i direktoratene de siste 10 år?»

BEGRUNNELSE:

I en tid med behov for en dyptgripende og omfattende omstilling av det norske samfunn er det av største betydning at offentlig administrasjon er effektiv. Regjeringen har satt seg som mål i sin regjeringsplattform å "gjennomgå strukturen i departementene og direktoratene med sikte på å forenkle og avbyråkratisere."

Den norske sentralforvaltningen har en struktur der det i tillegg til departementene er en rekke direktorater med bestemte forvaltningsoppgaver. Hver for seg vil det være gode grunner for at strukturen er delt på denne måten, men på et overordnet nivå er det allikevel en fare for dubling av funksjoner og kompetanse. Det er også alltid en fare for at frittstående fagmiljøer genererer sin egen saksflyt, og påtar seg oppgaver det ikke er noe sterkt samfunnsmessig behov for å få utført.

Det er derfor viktig å følge med på ressursbruken på direktoratsnivå. Det er interessant å se utviklingen i inneværende periode, men også å sammenlikne i en tiårs-periode for å se tendenser på lengre sikt. For at sammenlikninger skal bli korrekt, er det nødvendig å ta

høyde for at oppgavene har vært organisert ulikt over tid. Det er derfor riktig å sammenlikne årsverk innenfor dagens organisering med antall årsverk brukt til de samme oppgavene innenfor tidligere organisering - enten oppgaven ble løst av en enhet i et departement eller på annen måte.

Svaret bes gitt i form av en tabell som viser årsverk pr direktorat hvert år. I de tilfeller hvor direktoratet er nyopprettet, bes det om at tallet for tidligere år beregnes basert på hvor mange årsverk det var i de avdelinger eller enheter som hadde ansvaret for oppgavene på det gjeldende tidspunkt.

Svar:

Tabellen som etterspørres er basert på statens sentrale tjenestemannsregister. Utvelgelsen av hva som er direktorater er basert på Difi rapport 2013:11 Merverdi eller unødvendig omvei? Om direktoratenes rolle i gjennomføring av nasjonal politikk.

Statens sentrale tjenestemannsregister omfatter alle statlige virksomheter der de ansatte får lønns- og arbeidsvilkår fastsatt etter statens lønnsregulativ.

Fra og med 2015 er det innført en ny innrapporteringsordning for registeret, A-ordningen. Dette har medført at 2015-tall er foreløpige, og at de er fra september. Øvrige årstall er fra mars.

I de tilfeller direktoratet er nyopprettet, er det bedt om at tallet for tidligere år beregnes ut fra hvor mange årsverk det var i de avdelinger eller enheter som hadde ansvaret for oppgavene på det gjeldende tidspunktet. Det foreligger ikke noen slik oversikt, og det er ikke mulig å foreta slike beregninger innen tidsrammen for besvarelse av spørsmålet.

Jeg vil også vise til at regjeringen har innført en reform for avbyråkratisering og effektivisering fra og med 2015. Den skal gi incentiver til mer effektiv drift og frigjøre ressurser til prioriterte formål.

Vedlegg til svar:

Årsverk 2005-2015 direktorater	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Statistisk sentralbyrå	935	949	1022	1023	1025	1015	981	990	949	895	907
Konkurransetilsynet	111	108	94	88	91	98	103	106	104	108	111
Skattedirektoratet	530	606	672	239	232	265	271	294	302	360	461
Toll- og avgiftsdirektoratet	259	243	249	252	268	296	295	292	278	317	356
Finanstilsynet	183	199	201	215	227	245	254	267	270	274	263
Direktorat for økonomistyring	62	66	72	94	102	113	118	115	126	131	140
Sjøfartsdirektoratet	222	226	220	204	191	208	208	207	202	230	231
Norsk Polarinstitutt	117	111	115	137	139	150	153	150	149	150	123
Norges vassdrags- og energidirektorat	288	319	315	328	347	384	439	447	571	478	451
Patentstyret (Styret for det industrielle rettsvern)	259	260	250	252	255	242	245	251	253	255	210
Det norske justervesen	93	97	96	94	100	85	87	89	50	52	50
Oljedirektoratet	204	203	187	185	206	199	199	202	214	220	212
Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard	17	17	18	17	16	16	16	17	19	24	31
Direktoratet for utviklingssamarbeid	221	227	228	236	235	234	222	220	217	232	257
Nasjonal sikkerhetsmyndighet	127	118	125	126	131	131	125	131	164	191	221
Fiskeridirektoratet	180	184	183	181	197	214	208	221	211	212	175
Kystverket	85	85	93	94	102	112	123	140	151	167	87
Statens helsetilsyn	83	89	87	88	79	95	99	106	107	106	119
Statens legemiddelverk	176	193	186	200	215	249	244	232	240	244	253
Nasjonalt folkehelseinstitutt	645	669	709	758	786	806	791	890	885	951	1079
Helsedirektoratet	540	534	578	636	1055	577	599	613	747	821	927
Rikstrygdeverket	624	627									
Aetat - Arbeidsdirektoratet	283	300									
Direktoratet for arbeidstilsynet	140	37	65	89	89	98	111	110	104	102	117
Pensjonstrygden for sjømenn	40	37	35	35	37	39	155	151	35	26	25
Statens strålevern	98	91	84	98	103	113	114	113	116	117	124
Statens havarikommisjon for transport	25	28	27	33	35	37	39	45	59	62	47
Vegdirektoratet	492	467	469	485	506	560	617	678	712	725	714
Post- og teletilsynet	155	148	149	130	131	135	129	128	122	132	140
Statens jernbanetilsyn	25	29	26	25	35	37	39	38	48	49	35
Jernbaneverket	192	158	165	160	166	167	168	167	174	183	182,6*
Luftfartstilsynet	147	188	160	144	166	154	146	144	138	147	184
Husbanken	207	131	125	120	114	123	119	121	111	114	117
Produktregisteret	20	20	22								
Direktoratet for byggkvalitet	44	46	49	56	58	59	56	46	63	69	81
Utlendingsdirektoratet	732	586	653	846	1068	1077	983	961	912	878	929
Datatilsynet	32	32	34	33	35	41	38	37	38	40	43
Statens innkrevingssentral	265	305	329	328	315	336	349	348	340	349	
Brønnøysundregistrene	399	415	434	437	499	504	521	524	525	539	475
Kriminalomsorgens IT-tjeneste	18	21	28	30	37	36	41	42	41		
Politidirektoratet	166	144	149	160	154	165	160	167	182	202	278
Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap	238	217	220	228	228	231	242	242	253	285	275
Kontoret for voldsoffererstatning	16	16	20	22	26	35	34	43	67	65	45
Statens sivilrettsforvaltning	14	16	33	41	46	44	50	46	59	65	65
Direktoratet for nødkommunikasjon				46	46	46	51	65	83	100	114
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	99	115	134	165	171	201	216	217	308	335	208
Mattilsynet	140	150	154	142	146	156	145	144	140	145	124
Direktoratet for naturforvaltning	182	190	227	239	249	294	311	327	336		
Statens landbruksforvaltning	188	187	190	189	191	184	189	182	183	190	

SPØRSMÅL NR. 581**Innlevert 11. februar 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 22. februar 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Kva er dei totale økonomiske konsekvensane av flyseteavgifta?»

BEGRUNNELSE:

Eg ber om den totale verknaden av avgifta for staten. Det inneber:

Reduserte inntekt til Avinor.

Auka kostnader for det offentlege som følgje av avgift på reiser der det offentlege betaler. Tenestereiser, pasientreiser med meir.

Bortfall av personskatt som følgje av oppseiingar til dømes ved nedlegging av Moss lufthamn Rygge.

Kostander til å administrere ordninga slik det no er omtale i høringsutkastet om avgifta.

Redusert meirverdiavgift som følgje av redusert aktivitet.

Auka trygdeavgift som følgje av at folk vert arbeidsledige.

Nedgang i bedriftsskatten som følgje av redusert aktivitet.

Andre kostnader for det offentlege som følgje av avgifta.

Svar:

Flypassasjeravgifta vart framforhandla i avtale mellom regjeringspartia, Kristelig Folkeparti og Venstre om statsbudsjettet for 2016. Avgifta vart vedteken i Stortinget den 14. desember 2015. Forslag til regelverk for den nye avgifta er no ute på høyring, med frist 21. februar. Eg tek sikte på å innføre avgifta slik Stortinget har vedteke, men vil vente på høringsrunda før det vert teke eit endeleg standpunkt til innretting av avgifta.

Eg har fått innspel frå Avinor for å kunne svara på spørsmåla om avgifta. Avinor ventar ein viss reduksjon i flytrafikken dersom avgifta vert innført. Det er usikkert korleis flyselskap vil tilpasse rutemønster og korleis flypassasjerar vil tilpasse reisevanene. Derfor er det vanskeleg å vurdere kva følgjer passasjeravgifta vil ha for Avinors økonomi.

Direktoratet for IKT og fornying (Difi) førte oversikt over flyreisene til arbeidstakarar for åra 2008-2015 for å ha grunnlag for å kjøpe klimakvoter for disse reisene. Denne rapporteringa vart avslutta sidan kostnadene ved administrasjon var større enn innkjøpskostnaden for klimakvoter. Tenestereiser med fly vert dermed ikkje lenger registrert.

Det finst heller ikkje spesifikk rekneskapsinformasjon om flyreiser for arbeidstakarar i staten. Kon- to 7130 Reisekostnad i statens kontoplan gjelder flyreiser, men og refusjon av utlegg til hotell, nattillegg, kompensasjonstillegg, parkeringsavgift, bompengar og piggedekkgift og anna. Verksemdar med nettobudsjett (mellom anna universitets- og høgskulesektoren) er heller ikkje med i denne oversikta.

Pasientreiser – ut over brukarens eigen betaling – vert dekt over kap. 2752 Refusjon av brukarbetaling, post 70 i statsbudsjettet. Heller ikkje her er reisemåten spesifisert i rekneskapen.

Eg legg til grunn at kostnader som følgjer av avgifta vert dekke innafor gjeldande budsjetttrammer, og at avgifta ikkje fører til behov for auka løyvingar.

For spørsmålet om kostnader for å administrere ei ny flypassasjeravgift, viser eg til omtale i punkt 6 i høringsnotatet, Økonomiske og administrative konsekvensar:

«For avgiftsmyndighetene vil det bli flere registrerte å administrere. Systemene er riktignok tilrettelagt for dette, men det vil bli økonomiske konsekvenser med selve registreringen og oppfølging av den enkelte avgiftspliktige. Det vil bli noe mer oppgavekontroll og virksomhetskontroll, samt bruk av ressurser til å besvare forespørsler og behandle klagesaker. Vi antar at det vil medgå to årsverk til dette, noe som utgjør en årlig kostnad på rundt 1,7 millioner kroner. Det forutsettes at økte administrative kostnader dekkes innenfor gjeldende budsjetttrammer.»

Ved vurdering av provenyverknader ved endring i særavgifter, er det normalt berre direkte effekt av endra avgift som vert teke med. Ein tek omsyn til at avgiftsendringa kan påverke etterspurnaden etter den aktuelle vara /tenesta. Som hovudregel legg ein til grunn at endring i ei særavgift ikkje påverkar det samla provenyet frå meirverdiavgifta. Eit overslag som i tillegg skulle talfesta mogelege indirekte verknader på skattar og andre avgifter ville verte særskild kompliserte og usikre. Metodane for å vurdere provenyverknader må vere praktiske, og bruken av ressursar må vere rimeleg samanlikna med den venta nytta av ei meir komplisert metode.

Flypassasjeravgifta er vedteken av Stortinget utan nærare utgreiing. Departementet har ikkje laga overslag for kva flypassasjeravgift kan medføre for talet på flygingar eller for sysselsetting. Vi kan derfor ikkje vurdere mogeleg effekt på skatteinngangen. Dersom enkelte arbeidstakarar skulle miste jobben som følgje av avgifta, vil eventuelle kostnader for det offentlege

blant anna avhenge av om arbeidstakarane finn ny jobb og kor lang tid dette tek. Vidare er det særskilt usikkert i kva grad flypassasjeravgifta vil påverke overskotet i aktuelle verksemdar. Utanlandske flyselskap betaler normalt ikkje skatt til Norge. For flyselskap som er skattepliktige for aktivitet i Norge, kan skattegrunnlaget verte påverka. Kor stor verknaden for overskotet er, vil mellom anna avhenge av i kva grad avgifta kan veltas over på flypassasjerane og kva verknad ein prisauke vil ha for etterspurnaden etter flyreiser.

Som for skatter, er det og særskilt usikkert kva verknader innføring av flypassasjeravgift vil ha for inntektene frå meirverdiavgift. Dersom flypassasjerane brukar

om lag same delen av budsjettet sitt på flyreiser, vil inntektene frå meirverdiavgift frå flyreiser vere om lag uendra. Skulle passasjeravgifta føre til at reiser utanlands vert redusert, kan det gjere at nordmenn flyttar litt av forbruket frå utlandet til norske varer og tenester med meirverdiavgift til den norske stat. I så fall auker inntektene frå meirverdiavgifta. I motsett retning kan reduksjon i flyreiser inn til Norge føre til at utlendingar kjøper mindre norske varer og tenester, som vil redusere inntektene frå meirverdiavgift. Den samla verknaden på inntektene frå meirverdiavgift er derfor særskilt usikre og vi har ikkje prøvd å talfeste dette.

SPØRSMÅL NR. 582

Innlevert 11. februar 2016 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 22. februar 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden sørge for at verger og representanter for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger får utbetalt vederlagene de har krav på?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har mottatt bekymringsmeldinger vedrørende manglende utbetaling av vederlag til verger og representanter for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger i Oslo og Akershus.

Ifølge Vergeforeningen Følgesvenn er det noen verger som venter på utbetaling av krav så langt tilbake som til januar 2015. Vergeforeningen opplyser videre at enkelte verger har blitt tvunget til å ta opp forbrukslån for å betjene utgifter i påvente av utbetaling av vederlag for tjenester utført for staten. Andre har måttet be seg fritatt fra vervet med de følger det får for barna som må forholde seg til en ny verge.

Barn som på flukt er en særlig sårbar gruppe og vergeordningen er av stor betydning. Verger for enslige mindreårige/flyktninger representerer mindreårige i foreldrenes sted og sørger for at de får de rettighetene og den oppfølgingen de har behov for og rett til.

Statsministeren oppfordret i sin nyttårstale flere til å melde seg som verger for enslige mindreårige. Behovet for verger er stort og det er derfor avgjørende at de som tar på seg dette viktige verv får dekket sine kostnader og utbetalt vederlag de har krav på.

Svar:

Spørsmålet er adressert til Kommunal- og moderniseringsministeren. Siden det er Fylkesmannen (FM) og Statens sivilrettsforvaltning (SRF) som behandler krav om godtgjøring og utgiftsdekning etter vergemålsloven og utlendingsloven, og regelverket samt virksomhetene er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet er det jeg som svarer på spørsmålet.

Etter hva jeg har fått opplyst, er gjennomsnittlig saksbehandlingstid på utbetaling av godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter for tiden om lag 4 måneder hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus (FMOA). Enkelte krav er noe eldre (inntil 2 måneder eldre), men det er opplyst at det skyldes manglende dokumentasjon. Jeg har også fått opplyst at FMOA er ukjent med ubehandlede godtgjøringskrav innkommet i januar 2015. FMOA har derfor bedt Vergeforeningen Følgesvenn om tilbakemelding på hvilke saker dette gjelder, og har i den forbindelse hatt møte med Vergeforeningen Følgesvenn onsdag 10. februar 2016.

For blant annet å sikre at representanter og verger for enslige mindreårige asylsøkere får utbetalt godtgjøring innen rimelig tid, har Regjeringen styrket representantordningen med totalt 46,1 mill. kroner i 2016. Jeg er enig i at godtgjøring innen rimelig tid er avgjørende for rekruttering av representanter og verger. Utbetaling av godtgjøring og utgiftsdekning til representanter og verger er derfor en prioritert oppgave i fylkesmennenes tildelingsbrev for 2016, med krav om gjennomsnittlig saksbehandlingstid på maks 6 uker.

Det er allerede iverksatt flere tiltak for å redusere saksbehandlingstiden på utbetaling av godtgjøring til representanter og verger. FMOA har ansatt flere nye saksbehandlere og gjennomfører ukentlige dugnader for å redusere restansene. Jeg har bedt SRF utarbeide forslag til endringer i utlendingsforskriftens bestemmelser om godtgjøring og utgiftsdekning av representanter. Hensikten er å oppnå enklere og mer effektiv saksbehandling ved samtlige fylkesmannsembeter.

I de øvrige fylkesmannsembetene er gjennomsnittlig saksbehandlingstid på utbetaling av godtgjøring og utgiftsdekning til representanter og verger for enslige mindreårige asylsøkere om lag en måned, og godt innenfor resultatkravet på 6 uker.

Jeg følger utviklingen og har god dialog med vergemålsmyndighetene.

SPØRSMÅL NR. 583

Innlevert 11. februar 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 24. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Det har no kome fram at regjeringa ikkje har nytta prisen for firefeltsveg på E39 mellom Kristiansand og Sandnes då ein vurderte kostnadane til prosjekta dei la inn i det nye vegselskapet.

Kan statsråden love at det er firefeltsveg med fartsgrense 110 km/t mellom Kristiansand og Stavanger innan år 2036?»

GRUNNGJEVING:

Statsråden varsla på NRK Debatten at Vegselskapet skulle bli tilført 5 milliardar kroner årleg kvart år frå 2016. Statsbudsjettet for 2016 viste at ein berre innfridde ein brøkdel av dette i fyrste året og det vart og varsla at løyvinga til Nye Veier AS i 2017 vil verte monaleg lågare enn 5 milliardar.

No har det i tillegg kome fram at regjeringa har lova ein vegstandard på E39 bygd for fartsgrense 110 km/t. Når regjeringa har berekna kostnadane for vegen har dei nytta ein lågare vegstandard med heilt andre kostnader til bygging.

Svar:

Mi målsetting er firefelts motorveg med 110 km/t fartsgrense mellom Kristiansand og Stavanger. Men erfaring frå valet 2015 visar at andre parti har andre prioriteringar, og fleire stadar har raudgrønne konstallasjonar føreslått lågare fart og færre felt. Eg har også

merka meg at Arbeiderpartiets førre transportpolitiske talskvinne i media argumenterte for at Ålgårdbanen burde prioriteras før motorveg mellom Stavanger og Kristiansand. Kva for vegar som står ferdig i 2036 vil difor avhenge av prioriteringar som gjerast av politikarar i åra framover.

Dagens regjering legg til rette for å byggje fergefri E39. For å ha høg framdrift på dette prosjektet, og andre prosjekt, har løyvingane til planlegging dei siste åra vore rekordhøge. For jernbane og veg er samla planleggingsnivå nesten firedobla, samanlikna med siste budsjettforslag frå førre regjering, kor representanten Pollestad var statssekretær. Denne veksten syner at dagens regjering både har store ambisjonar og vilje til gjennomføring av viktige samferdsle prosjekt.

Ny E39 frå Kristiansand til Stavanger er ein del av denne satsinga som skal byggast ut av Nye Veier AS, og har høg prioritet. For denne strekninga låg det frå førre regjering ei avgjerd om at det skulle byggast ut med to og tre felt, med noko firefelts veg i kvar ende. Eg har bede om at det blir planlagt for fire felt på heile strekninga. Eg vil samstundes minne om at for store delar av denne strekninga vart det ikkje lagt planar om utbygging i inneverande Nasjonal transportplan, for åra 2014-2023.

Den sitjande regjeringa har altså både betre framdrift og høgare ambisjonar for vegen mellom Kristiansand og Stavanger enn noko annan regjering har hatt.

SPØRSMÅL NR. 584**Innlevert 11. februar 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 17. februar 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«I EØS-regelverket er narasin ikke regna som et antibiotikum.

Hvordan skal Norge gå fram i henhold til EØS-avtalen for å få vedtatt et forbud mot bruk av narasin som førtilsetningsstoff i husdyrproduksjon i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Narasin ble patentert som et antibiotikum i USA 3. august 1982. Patentet, US4342829, ble gitt til legemiddelfirmaet Eli Lilly and Company. Den europeiske union (EU) innførte i 1998 et generelt forbud mot bruk av antibiotika i fôr til dyr. Produsenten av narasin omgikk da forbudet ved å søke om godkjenning for bruk av stoffet som et koksidiostatikum, en av de andre effektene til stoffet. Narasin markedsføres under navnet Maxiban G160 i EU og USA. Narasin ble også godkjent brukt i Norge. Forbruket av antibiotikumet narasin var i 2014 om lag 12,4 tonn, noe som utgjør mer enn dobbelt av volumet av antibiotika som brukes i behandling av alle dyr i norsk husdyrproduksjon.

Svar:

Ved inngåing av EØS-avtalen hadde Noreg færre stoff som det var lov å sette til fôr til dyr, enn det som var lov

i EU. I samband med framforhandling av EØS-avtalen i 1994 fekk Noreg (EFTA-landa) difor eit unnatak frå EU sitt fôrvareregelverk for mellom anna antibiotika og koksidiostatika og for koppar som ytingsfremjande stoff. Bakgrunnen for unnataket var eit ønske om å kunne vidareføre ei streng regulering for desse stoffa.

Unntaket innebar at Noreg kunne behalde sitt nasjonale regelverk for bruk av desse stoffa i fôr.

Narasin som koksidiostatikum var lovleg til bruk i fôr i Noreg også før inngåing av EØS-avtalen.

Innehavaren av løyve til å marknadsføre narasin i EU har i medhald av regelverket sendt ny søknad med dokumentasjon til Kommisjonen for å fornye løyvet. Prosessen inneber mellom anna at EU sitt vitskapeleg organ EFSA skal gjere ein vitskapleg risikanalyse. Resultata vil bli lagt fram i ein rapport som EFSA sender til Kommisjonen. Rapporten vil så bli drøfta i EU sin ekspertkomité (SCOPAFF) der medlemslanda er representerte. Rapporten må syne at stoffet er sikkert for dyr, menneske og miljøet for at nytt løyve skal bli gitt. Noreg har høve til å legge fram sitt syn i denne prosessen.

Dersom EU gir nytt løyve til vidare omsetnad (ny godkjenning), vil EØS-komiteen måtte ta stilling til om rettsakta skal bli tatt inn i EØS-avtalen og såleis bli gjort gjeldande for Noreg også. Vi er på noverande tidspunkt ikkje kjent med tidsperspektivet for denne prosessen.

SPØRSMÅL NR. 585**Innlevert 11. februar 2016 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 18. februar 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Vil statsråden klargjøre mulighetene for kostnadsreduksjon ved et eventuelt justert forprosjekt av arkivbygget på Tynset og vil statsråden, før en eventuell avtale underskrives med Dora AS eller Nasjonalbiblioteket i Rana, synliggjøre overfor Stortinget de fremtidige kostnadene som vil komme med en eventuell leieavtale med DORA AS eller Nasjonalbiblioteket i Rana, tillegg til de økte transportkostnadene som vil følge ved frakt av papirer til digitalisering ved Tynset?»

BEGRUNNELSE:

Viser til kulturministerens svar på skriftlig spørsmål fra Heidi Greni den 28.01.2016 Kulturministeren viser til at det er for høye kostnader ved det utredede forprosjektet som er årsaken til at de nå utreder en alternativ modell hvor man ser på muligheten for samlokalisering med andre statsarkiv. Noe Statsbygg har meddelt ikke medfører riktighet, siden prosjektet nå kan realiseres for en betydelig lavere kostnad, grunnet mindre

behov for hyllemeter/areal, enn hva som tilligger det utredede forprosjektet som kulturministeren viser til.

På bakgrunn i endrede forutsetninger omkring behovet for magasinplass, er det i følge Statsbygg mulig med bedre utnyttelse av tomte, noe som vil redusere kostnadene betydelig. Det kan virke fornuftig å legge dette til grunn i et justert forprosjekt for arkivbygget på Tynset, slik at man kan legge disse kostnadene til grunn ved en sammenligning av regjeringens andre alternativer, som omfatter leie hos private aktører.

Svar:

Representanten Greni understreker i sin begrunnelse for spørsmålet om "et eventuelt justert forprosjekt" til at Statsbygg på oppdrag fra Kulturdepartementet allerede har undersøkt ulike tiltak for å kunne redusere kostnadene i det eksisterende forprosjektet på Tynset. Arealreduksjoner, herunder en reduksjon i antall hyllemeter, og tomtespørsmål er blant tiltakene det har blitt sett nærmere på før regjeringen la fram sin vurdering om å undersøke en alternativ modell. I regjeringens vi-

dere arbeid med arkivprosjektet, vil tidligere utredete innsparringstiltak også inngå i beslutningsgrunnlaget. Regjeringen vil legge fram et endelig forslag for Stortinget basert på en helhetlig vurdering.

Når det gjelder den mulige plasseringen av sentraldepot for papirarkiver i Mo i Rana, vil et slikt alternativ, dersom det blir fremmet som foreslått løsning, realiseres som et statlig byggeprosjekt og lagt fram for Stortinget på ordinær måte. Dersom det blir aktuelt å fremme en løsning med en leieavtale i markedet, vil dette selvsagt også bli håndtert i tråd med gjeldende regelverk for leie av lokaler i markedet.

Når det gjelder transportkostnader som vil følge ved frakt av papirer til digitalisering på Tynset, kan det legges til grunn at transportkostnadene for dokumentene vil være lik enten materialet skal digitaliseres eller magasineres når de har ankommet Tynset.

Det vil imidlertid være slik at den delen av Norsk helsearkiv som skal bevares og dermed ikke skal kasseres etter at det er digitalisert, vil bli videretransportert til et permanent magasin etter digitalisering. Dette utgjør en liten del av det totale materialet.

SPØRSMÅL NR. 586

Innlevert 11. februar 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 18. februar 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«De økonomiske konsekvensene av nei eller ja til kommunesammenslåing kan bli svært store for kommuner og næringsliv. Høyere differensiert arbeidsgiveravgift kan bli store beløp for noen bedrifter. Konkrete tall finnes ikke. Stortinget vil ikke være klare med sin behandling av inntektssystemet før medio juni, mens Regjeringens frist går ut 1.7.2016. Det er helt nødvendig å få utsatt fristen, så kommunene ikke må ta beslutninger med bind for øynene.

Vil statsråden sørge for det?»

Svar:

Jeg er svært opptatt av å sikre enkelhet og forutsigbarhet for kommunene i reformprosessen. På de områdene hvor det er mulig, har jeg kommet med avklaringer på hvordan vi kan løse ulike problemstillinger som kommunene etterhvert har reist. I Kommuneproposisjonen 2016 (Prop. 121 S (2014-2015)) ble flere slike problemstillinger knyttet til kommunesammenslåing av-

klart. Dette gjelder bl.a. ulike soner for landbruksstøtte og differensiert arbeidsgiverstøtte, som representanten Andersen nevner i sitt brev. Her har vi avklart hvordan en skal håndtere forskjeller i arbeidsgiveravgift når det gjelder kommunesammenslåinger med EFTAs overvåningsorgan, ESA. Løsningen er at alle kommuner vil få videreført sin arbeidsgiveravgiftssats slik den ble fastsatt fra og med 1. juli 2014 fram til ordningen revideres med virkning fra og med 1. januar 2021. Hvordan EUs retningslinjer for regionalstøtte (herunder ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift) vil bli i neste periode, har vi selvsagt ikke kunnskap om nå. Vi vet heller ikke hvordan situasjonen i de aktuelle kommunene vil være på det tidspunktet.

Når det gjelder endringer av inntektssystemet, oppdateres dette om lag hvert fjerde år for å tilpasses endringer i kommunenes kostnader, befolkningsutvikling mv. Her er det imidlertid gjennom inndelingstilskuddet laget en ordning som sikrer forutsigbarhet om framtidige inntekter for de kommunene som slår seg sammen. Dette tilskuddet er en langsiktig ordning som kompenserer kommuner som har slått seg sammen for

reduksjon i rammetilskuddet som følger av sammenlåingen. Den nye kommunen vil få fullt inndelingstilskudd i 15 år, før tilskuddet trappes ned over fem år. Siden endringene i inntektssystemet iverksettes fra 2017, har regjeringen besluttet at størrelsen på inndelingstilskuddet i reformperioden skal beregnes på basis av inntektssystemet i 2016. Dette betyr at kommuner som slår seg sammen i reformperioden vil ha god kunnskap om de framtidige inntektene for den nye kommunen. Det er da verd å understreke at de kommunene som velger ikke å slå seg sammen med andre, vil måtte leve med større usikkerhet om framtidige inntekter. Dette skyldes ikke først og fremst endringene i 2017, men i større grad at det i tiårene framover vil kunne bli mange endringer i både total økonomisk ramme for sektoren og i fordelingen av denne mellom kommunene.

Ved behandlingen av Prop. 121 S (2014–2015) Kommuneproposisjonen 2016, jf. Innst. 375 S (2014–2015), fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak:

"Stortinget ber regjeringa syta for at fylkesmennene kjem med sin tilråding om kommunestrukturen i fylket etter at kommunane har gjort sine vedtak seinast 1. juli 2016."

Vedtaket er blitt fulgt opp ved at fylkesmennene er bedt om å komme med en oppsummering og tilråding om den framtidige kommunestrukturen i fylket innen 1. oktober 2016.

Prosesen i kommunereformen er lagt opp med sikte på at regjeringen skal kunne legge fram en proposisjon for Stortinget våren 2017.

Fra statens side blir det forberedt endringer på flere områder som kan påvirke kommunene, og som kommunene kan ønske at de hadde full oversikt over før de fatter vedtak. Også i årene framover vil det bli endringer i kommunenes rammebetingelser, både når det gjelder økonomi og regelverk. Løpet i kommunereformen må likevel ligge fast. Det som er viktig for kommunene nå, er at de tar stilling til hvordan de vil møte utfordringene de neste 20–30 årene. Da er det mange temaer, ikke bare økonomi, som må drøftes og gjøres en helhetlig vurdering av. Ikke minst er det viktig at alle kommuner vurderer om de vil ha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å håndtere langsiktige demografiske utviklingstrekk.

SPØRSMÅL NR. 587

Innlevert 11. februar 2016 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos

Besvart 25. februar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Mener statsråden at alle barn med autistismespekterforstyrrelser og deres familier skal ha rett til det beste praktiserende behandlingstilbud uavhengig hvor de bor i landet?»

BEGRUNNELSE:

For kommuner som opplever stadig økende antall barn med autisme/atferdsproblematikk er det avgjørende at det finnes spesialkompetanse som kan brukes som sparringspartnere og rådgivere for å sikre at kompetanse kan bygges opp. Barnehabiliteringen ved AHUS har over mange år fylt denne rollen for kommuner og familier i Akershus.

En metodikk som vil gi de beste forutsetninger for barn med autisme hevdes å være TIOBA (Tidlig og intensiv opplæring basert på anvendt adferdsanalyse for barn med autistismespekterforstyrrelser) og er bl.a. ifølge Rørby, daglig leder på Glennesenteret i Vestfold det beste tilbudet vi har i dag for disse barna. Dette både

regionalt, nasjonalt og internasjonalt. TIOBA tilbys i flere fylker i landet vårt og i enkelte byer som Tønsberg og Oslo er det bygget opp egne sentre for tidlig intervensjon. Metoden vil også kunne brukes for en tidlig avdekking av autismediagnose.

Flere steder i landet har man tilgang til TIOBA men ikke i Akershus.

Når en kommune i Akershus trenger bistand og prosessveiledning i forhold til å bygge opp kommunens systemer, helhetstenkning, riktig bruk av eksisterende kompetanse og organisering av tilbud er det ikke mulig å få.

Barnehabiliteringen ved AHUS har i tidligere år vært en god samarbeidspartner i denne metoden, men sykehuset har valgt å avslutte dette tilbudet med begrunnelse i at kommuner ikke har gjort nok for å bygge opp kompetanse og /eller legge til rette for kompetanseoppbygging.

Å få et annerledes barn utfordrer hele følelsesregisteret hos foreldre.

Etterhvert som aksepten for at barnet sannsynligvis har en funksjonshemming vokser frem følger også

tanker, ønsker og håp om en god fremtid for barnet. Da oppleves det urettferdig å bli "nektet" den beste oppfølgingen på området fordi en tilfeldigvis bor i "feil" fylke.

Svar:

Helse Sør-Øst har informert departementet om at tilbudet til barn med autisme i regionen nylig har blitt utredet av en arbeidsgruppe. Arbeidet ble utført i et samarbeid mellom Regional kompetansetjeneste for autisme, ADHD, Tourettes syndrom og narkolepsi, den nasjonale kompetansetjenesten og Autismeforeningen. Arbeidsgruppen beskrev hvordan utfordringene med utredning, diagnostisering og oppfølging av personer med autismspekterforstyrrelser kan løses på et overordnet nivå. I rapporten fra arbeidsgruppen (2015) ble det blant annet foreslått at hovedansvaret for utredning, diagnostikk, behandling og oppfølging (helsehjelp) skal ivaretas fra en og samme enhet innen hvert sykehusområde.

Rapporten har vært til behandling i Regionalt fagråd for habilitering. Fagrådet støttet anbefalingen om å samle tjenestetilbudet for barne- og ungdomspopulasjonen på områdesykehusnivå, men mente at det bør gjøres en risiko- og sårbarhetsanalyse knyttet til implementering.

Representanten Kjønås Kjos tar spesielt opp spørsmål knyttet til bruk av TIOBA-metodikken. Helse Sør-Øst har et TIOBA-nettverk som har etablert samarbeid med tilsvarende nettverk og fagmiljøer i de andre helseregionene. De har årlige møter og avholder konferanser med anerkjente internasjonale foredragsholdere. En arbeidsgruppe i det flerregionale nettverket vil i løpet av våren 2016 ferdigstille en fagprosedyre for TIOBA. Fagprosedyren vil i følge Helse Sør-Øst være nyttig for å kvalitetssikre denne kunnskapsbaserte metoden. Helse Sør-Øst sertifiserer i samarbeid med Koegel Autism Center i USA også instruktører i en kunnskapsbasert metode kalt Pivotal Response Treatment (PRT).

Hensikten er å styrke elementer av TIOBA, eller at PRT kan brukes som et alternativ der hvor TIOBA av ulike grunner ikke tilbys eller anses hensiktsmessig.

Akershus universitetssykehus har ifølge Helse Sør-Øst et omfattende tilbud til barn med autisme og deres familier. Den regionale retningslinjen for diagnostisering av autismspekterforstyrrelser ligger til grunn for utredningen av barna. Resultatene fra utredningen formidles i to møter. Først et møte med foreldrene alene,

og deretter et møte med foreldre og lokale instanser. Det utarbeides også en omfattende rapport. Anbefalinger om tilrettelegging, opplæring og tiltak inngår som en viktig del både av tilbakemeldingsmøtene og rapporten etter utredning.

Helse Sør-Øst informerer videre om at Ahus de siste årene har allokert ytterligere ressurser til utredning og diagnostikk innen autismefeltet. På forespørsel fra enkeltkommuner har Ahus også tilbudt en serie med tre gruppesamlinger for relevant (pedagogisk) personale i kommunene, der prinsipper for opplæring og tilrettelegging for barn og unge med autisme har vært en viktig del av programmet. Dette tilbudet har fått svært gode tilbakemeldinger, men er ikke implementert som en fast «kurspakke» fra habiliteringsavdelingen.

I likhet med representanten Kjønås Kjos er jeg opptatt av et godt tilbud til mennesker med autismspekterforstyrrelse. Helse Sør-Øst viser til at det ikke er en enhetlig organisering av tilbudet til personer med autismspekterforstyrrelse i de regionale helseforetakene.

Helse Sør-Øst beskriver TIOBA som et eksempel på gode tjenester til barn med autisme. I følge Helse Sør-Øst gjennomføres TIOBA i barnehager og hjemme under veiledning fra spesialisthelsetjenesten. TIOBA er en behandling som gis i et samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten, kommunen og foreldrene. Spesialisthelsetjenesten er ansvarlig for at metoden ytes i tråd med kunnskapsgrunnlaget, og tilpasses barnets forutsetninger og progresjon gjennom veiledning av barnehageansatte og foreldre. Kommunen er ansvarlig for å gjennomføre metoden i tråd med anbefalingene og sørge for nødvendige ressurser.

Departementets krav til Helse Sør-Øst er at tilbudet til befolkningen er forsvarlig og godt. Departementet vil derfor normalt ikke pålegge de regionale foretakene å følge en bestemt behandlingsprosedyre. Hvis forsvarlighetskravet er ivaretatt, ligger det til RHFenes sørge for- ansvar å utforme tjenestetilbudet.

Som jeg har redegjort for i dette svaret arbeider Helse Sør-Øst med å forbedre det allerede omfattende tilbudet til barn med autisme og deres familier. TIOBA-metodikken er sentral i dette utviklingsarbeidet. Jeg legger til grunn at tilbudet som gis ved Akershus universitetssykehus vil bli vurdert i denne sammenhengen. Jeg legger videre til grunn at arbeidet gjennomføres i et nært samarbeid med aktuelle kommuner og bydeler, og ikke minst i samarbeid med brukerne av tjenestene til barn med autismspekterdiagnose.

SPØRSMÅL NR. 588**Innlevert 11. februar 2016 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 19. februar 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Hvordan arbeider regjeringen for å sikre framgang og opprettholdelse av norsk deltakelse innen det europeiske tankflyprogrammet (luft-til-luft-tankfly) slik at prosjektet kan realiseres?»

BEGRUNNELSE:

Europeiske land har lenge vært avhengig av amerikansk støtte innen komplekse luftoperasjoner, noe en tankflyanskaffelse vil kunne bøte på. Europa kan på egen hånd stille med et stort antall fly, men mangler evnen til å holde dem i lufta over lengre tid. Med forsterket tankflykapasitet vil man kunne holde seg med færre antall fly i et operasjonsområde og likevel få bedret effekt. USAs tidligere forsvarsminister Hagel har også uttrykt viktigheten av at Europa skaffer seg kritiske forsvarskapasiteter for å redusere avhengigheten til amerikanske styrker.

Luft-til-luft-tanking er framhevet av statsråden som en europeisk nøkkelpasitet som bør styrkes. Norge inngikk en intensjonsavtale om et europeisk anskaffelsesprogram til NATO sammen med ni andre land i 2012. Prosjektet ledes av Nederland. Norge anses som et av tre viktige investorland, sammen med Nederland og Polen. Regjeringen har lovet å komme til Stortinget med en proposisjon om flernasjonalt samarbeid om tank- og transportfly i 2015.

Svar:

Norge deltar, som Stortinget er orientert om i Prop. 84 S (2013-2014), i et flernasjonalt samarbeid som har til hensikt å øke lufttankingskapasiteten gjennom anskaffelse og drift av en multirolle tank- og transportflyflåte (MRTT-flåte). En intensjonsavtale (Letter of Intent - LoI), med sikte på å utvikle en felles løsning for anskaffelse og drift av en flernasjonal MRTT-flåte,

ble signert i november 2012. Av de ti nasjonene som undertegnet LoI, er det per nå Luxembourg, Nederland, Norge og Polen som vurderer å anskaffe, drifte og operere fly sammen. Belgia har så langt primært ønsket å delta i kun den operative delen av samarbeidet. Tyskland har ikke undertegnet LoI, men har nå blitt med som deltaker i arbeidet.

Det viser seg at programmets kostnader er høyere enn det vi la til grunn i 2012. Årsaken er dels at det er færre nasjoner enn ønskelig som deltar i programmet, dels har det også vist seg at kostnaden for flyene er større enn det som ble antatt. I sum betyr det at vår andel av totalkostnadene, dersom vi opprettholder opprinnelig ambisjon mht. behov for flytimer, er doblet. Med en anstrengt forsvarøkonomi skaper dette bildet utfordringer for videre norsk deltagelse i tankflyprogrammet. Vi søker imidlertid å finne løsninger med lavere kostnader slik at vi kan bidra til at et viktig europeisk samarbeidsprosjekt realiseres.

Norge deltar aktivt i samarbeidet med representanter fra Forsvarsdepartementet, Luftforsvaret og Forsvarsmateriell (tidligere Forsvarets logistikkorganisasjon). Etter gjeldende plan legges det til grunn at eventuelle fly vil bli anskaffet og eiet av NATO, til bruk for de deltagende nasjonene.

Regjeringen arbeider som kjent med en ny langtidsproposisjon for forsvarssektoren. Planen er å presentere denne for Stortinget i vårsesjonen 2016. En eventuell anbefaling om norsk deltakelse i den flernasjonale anskaffelsen av MRTT-fly vil fremmes som del av langtidsproposisjonen. Fra norsk side vil det derfor ikke bli inngått noen forpliktende avtaler knyttet til anskaffelse og drift av en MRTT-flåte før langtidsproposisjonen er behandlet i Stortinget. Norge vil imidlertid fortsatt bidra aktivt i samarbeidet frem til spørsmålet om deltakelse er endelig avklart.

SPØRSMÅL NR. 589**Innlevert 11. februar 2016 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 19. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Nettstedet siste.no hadde 9. februar 2016 en artikkel om det som av fagbevegelsen betegnes som sosial dumping i forbindelse med Avinors utbygging av T3 på Flesland (<http://www.siste.no/arbeidsliv/innenriks/nyheter/dette-er-sosial-dumping/s/5-47-54438>). Utenlandske arbeidere hevdes å tjene 75 kr. mindre i timen enn andre. Det hevdes også at det store flertallet av innleide ikke har lovlige kontrakter.

Deler statsråden fagbevegelsens bekymring, og hva vil han i så fall gjøre for å rette opp i disse forholdene?»

Svar:

Jeg har bedt Avinor redegjøre for påstandene i artikkelen.

Avinor AS viser til at selskapet er byggherre for den nye terminalen (T3-prosjektet) på Bergen lufthavn Flesland. Som byggherre har Avinor inngått 21 hovedkontrakter med entreprenører og tilhørende underleverandører. Ved bruk av entreprenører har Avinor plikt til å informere entreprenører om gjeldende lønns- og arbeidsvilkår i Norge samt plikt til å påse at allmengjøringsforskriften etterleves på byggeplassen.

Som byggherre har Avinor allmengjort avtaler om lønns- og arbeidsvilkår for T3-prosjektet. Dette er et

tiltak som skal bidra til å hindre at noen får dårligere lønnsvilkår enn lovlig minstelønn. Som på de fleste andre arbeidsplasser er det imidlertid lønnsforskjeller ved at noen arbeidere tjener mer pr. time enn andre. Avinor har så langt i T3-prosjektet ikke avdekket ulovlige ansettelseskontrakter. Det er imidlertid funnet mulige avvik og brudd på lønns- og arbeidstidsbestemmelsene, som er rapportert til Arbeidstilsynet.

Avinor, entreprenører og underleverandører har i T3-prosjektet etablert systemer og rutiner for å kunne utøve påseplikten. Det arbeides kontinuerlig med å kvalitetssikre arbeidsforholdene på byggeplassen. Avinor engasjerte i 2014 en egen LO-koordinator på T3-prosjektet, som på fulltid skal følge opp at norske lover og forskrifter overholdes når det gjelder lønns- og arbeidsvilkår. Utover dette har byggherren på flere språk opplyst om alternative varslingskanaler, dersom noen skulle ha kjennskap til at arbeidere ikke får den lønn eller arbeidsforhold de har krav på. Avinor har også gjennomført møter med politiet, Skatt Vest, kemneren i Bergen og Arbeidstilsynet for å forsterke det interne kontrollarbeidet.

Basert på Avinors redegjørelse er det min vurdering at Avinor tar det samfunnsansvaret som forventes ved utbyggingen av T3-prosjektet på Flesland. Dette er noe Samferdselsdepartementet følger opp i den løpende dialogen om samfunnsansvar i eieroppfølgingen av selskapet.

SPØRSMÅL NR. 590**Innlevert 11. februar 2016 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 24. februar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«I Stortinget 19. januar 2016 hadde undertegnede en interpellasjon om hvordan Norge kan ta større ansvar for flyktninger/asylsøkere med funksjonsnedsettelse. Statsråden viste til at det å registrere opplysninger om funksjonsnedsettelse kan være i strid med personvernlovgivningen.

Kan statsråden utdype svaret ved konkret å vise til hvilke bestemmelser i personvernlovgivningen som brytes ved slik registrering, gitt at formålet er å sikre

dem beskyttelse og et bedre tilbud i mottak og ved bosetting?»

BEGRUNNELSE:

Ni millioner av verdens 60 millioner flyktninger har en funksjonsnedsettelse. De kommer sjelden med når kvoteflyktninger skal velges ut. De få som kommer som asylsøkere, kommer ofte til mottak uten universell utforming, og det tilbudet de får for øvrig, er tilfeldig

og i stor grad personavhengig. De blir værende i mottak lenger enn andre, fordi mange kommuner vegrer seg mot å bosette dem.

Dersom Norge skal kunne ta sin del av ansvaret for de aller mest sårbare av verdens flyktninger, må vi vite hvem de er og hente dem hit. Dersom vi skal gi kvoteflyktninger og asylsøkere med funksjonsnedsettelser et tilbud tilpasset deres behov, må mottak og bostedskommuner settes i stand til å gi dem det. Da må vi vite hvem de er, og hvilket tilbud de trenger.

Etter interpellasjonsdebatten har undertegnede vært i uformell kontakt med Norsk senter for menneskerettigheter, som igjen har hatt en tilsvarende uformell kontakt med Datatilsynet.

Svaret de gir, er at de i utgangspunktet har vanskelig for å se at det å registrere funksjonsnedsettelser er særlig problematisk, men i alle tilfelle mulig gjennom lov- og/eller forskriftsfesting. Mange vil trolig også gi slike opplysninger frivillig (nødvendig samtykke), nettopp for å få et riktig tilbud, eventuelt opphold som kvoteflyktning. Svaret er overordnet og selvsagt helt uforpliktende for de nevnte instansene. Det er derfor av interesse å få et mer forpliktende svar fra statsråden på hvordan hun begrunner sitt svar om mulig konflikt med personvernlovgivningen, og hvordan man i så fall kan unngå å komme i slik konflikt, når registrering har som formål å gi nødvendig beskyttelse og et bedre tilbud enn i dag.

Svar:

Jeg viser til interpellasjonen i Stortinget 19. januar og mitt svar i den forbindelse.

Som jeg viste til i mitt svar på interpellasjonen, registrerer utlendingsforvaltningen opplysninger om asylsøkere og kvoteflyktninger i utlendingsdatabasen.

Utlendingsdatabasen er et saksbehandlingsverktøy for utlendingsforvaltningen i arbeidet med alle typer utlendingssaker. Det er et krav til at opplysningene som samles inn, registreres og lagres i databasen må være relevante for myndighetenes behandling av utlendingssaken. Dette fremgår av konsesjonen som er gitt til Utlendingsdirektoratet.

Helsetjenestene har andre databaser og registre som er regulert av relevante regelverk og konsesjoner for innsamling, sammenstilling og lagring av helseopplysninger.

Utlendingsmyndighetene vil ikke ha tilgang til helsetjenestenes databaser, og helsetjenestene vil ikke ha tilgang til utlendingsdatabasen. Dette er systemer og registre med ulike formål og de kommuniserer ikke på tvers.

Slik jeg oppfattet representanten ifm. interpellasjonen, ønsker hun en systematisk registrering av funksjonsnedsettelser, fysiske og psykiske, hos asylsøkere og flyktninger i et register for å sikre at de får sine ret-

tigheter ivaretatt. Som jeg opplyste om i mitt svar på interpellasjonen registreres ikke slike opplysninger i utlendingsdatabasen i dag.

Opplysningene det er her er snakk om er sensitive personopplysninger, jf. personopplysningsloven (heretter «loven») § 2 nr. 8, bokstav c. Det stilles strengere krav ved behandling av sensitive personopplysninger enn andre personopplysninger. Grunnen til det, er blant annet at det er særlig viktig at slike opplysninger ikke tilflytter flere personer enn nødvendig, at de ikke kommer på avveie osv.

Utgangspunktet i personopplysningsloven er at all behandling, det vil si både innsamling, registrering og lagring, av sensitiv personinformasjon, inkludert slike helseopplysninger som det er tale om her, krever et rettslig grunnlag, jf. loven § 8 og § 9. Det innebærer at det enten må være hjemmel i lov, gyldig samtykke fra den det gjelder eller at det kan vises til mulige kombinasjoner mellom nødvendighetsalternativene i lovens § 8 a til f og § 9 a til h. Utlendingsloven regulerer ikke registrering av i utlendingsdatabasen.

I tillegg må den aktuelle behandlingen oppfylle de andre grunnkravene i lovens § 11. Denne bestemmelsen krever blant annet at opplysningene som behandles, må være relevante for formålet med behandlingen av dem.

I tillegg utløser behandling av sensitive personopplysninger som hovedregel konsesjonsplikt, jf. lovens § 33. UDI er gitt konsesjon fra Datatilsynet til å behandle personopplysninger for å oppfylle de krav som utlendingslovgivningen pålegger Utlendingsdirektoratet. I konsesjonen er det spesifisert følgende formål: Oppholds- og arbeidstillatelser, familieegjenforening, søknad om statsborgerskap, asyl, visum, bortvisning/utvisning, reisedokumenter, tilbud om mottaksplass, bosetting og tilskudd, returfremmende tiltak for de som oppholder seg ulovlig i landet og tilrettelegging for tilbakevending til hjemlandet. Konsesjonen sier ikke noe om å sikre rett til beskyttelse eller noe kvalitativt knyttet til mottakstilbud og bosetting, jf. spørsmålet fra representanten. Systematisk registrering av ulike helseopplysninger, slik representanten ønsker, inngår ikke i dagens konsesjon.

Jeg mener det ikke er behov for å foreta en grundig vurdering av om det foreligger et rettslig grunnlag i dag for systematisk registrering av denne typen opplysninger i utlendingsdatabasen eller hva som eventuelt må til for å fylle lovens krav. Grunnen til det er at det uansett ikke er systematiske registreringer av eventuelle helseopplysninger i utlendingsdatabasen som avgjør om asylsøknader eller saker om kvoteflyktninger innvilges eller ikke. Det er søkerens anførsler (helseopplysninger kan inngå i dette), sett opp mot landkunnskap, troverdighet m.m. som avgjør dette. Tilsvarende gjelder mottakstilbud og bosetting av asylsøkere/flyktninger med nedsatt funksjonsevne. Gjennom den ordinære saksbehandlingen vil utlendingsforvaltningen få nød-

vendig informasjon om relevante helseopplysninger og det foreligger så langt jeg kan se ikke informasjon som tilsier at det å lagre slike opplysninger rutinemessig i et register vil gjøre utlendingsforvaltningen bedre i stand til å ivareta de aktuelle personenes behov. For øvrig mener jeg at man generelt bør unngå å lagre slike sensitive personopplysninger som det er her er snakk om i et register dersom det ikke er en veldig god begrunnelse for det.

Jeg vil også understøtte at ved plassering av asylsøkere med nedsatt funksjonsevne i mottak gjøres det individuelle vurderinger i den enkelte sak for å få et så tilpasset tilbud som mulig. At tilbudene sikkert kan bli bedre, er en annen sak, som også nevnt i interpellasjonen. Søkerne møter tidlig representanter fra utlendingsforvaltningen, fra Politiets Utlendingsenhet eller Utlendingsdirektoratet, og personale i ankomst- eller transittmottak. Funksjonsnedsettelse som søker opplyser om, vil bli fanget opp og tatt hensyn til i den grad det er mulig. Det kan også være at søker ikke ønsker å opplyse om funksjonsnedsettelse, men at disse fremkommer etter noe tid. Det vil i slike tilfeller kunne være kontakt mellom mottakspersonell, kommunene, Utlendingsdirektoratet og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, avhengig av hvor i asylprosessen søker

befinner seg. Når Integrerings- og mangfoldsdirektoratet fremmer anmodninger til kommunene om bosetting av flyktninger, vil relevante helseopplysninger bli tatt hensyn til.

Gjeldende retningslinjer for uttak av overføringsflyktninger åpner for at flyktninger tas ut på grunnlag av medisinsk behandlings- eller oppfølgingsbehov og det gjøres også i dag. Da vil helseopplysninger inngå som egne dokumenter i saken. Disse er beregnet for helsetjenestene i bosettingskommunen. For å kunne telle antall personer som kommer på den medisinske delkvoten, anvendes en egen kode i utlendingsdatabasen. Det vil imidlertid ikke fremgå hva slags type helseutfordringer det er snakk om. De andre delkvotene har også egne koder for å kunne telle antall plasser som blir anvendt.

Avslutningsvis vil jeg bemerke at det snart vil bli vedtatt en ny forordning om personvern i EU som trolig vil sette nye krav til rettslig grunnlag for behandling av personopplysninger. Det vil i den forbindelse trolig bli behov for også å vurdere om det er nødvendig å tydeliggjøre og presisere hjemmelsgrunnlaget for behandlingen av personopplysninger i utlendingsforvaltningen.

SPØRSMÅL NR. 591

Innlevert 12. februar 2016 av stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal

Besvart 19. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Har det statlig eide transport- og distribusjonsselskapet Bring etablert ett eller flere utenlandske selskap, f.eks. i Tsjekkia, som tilbyr sine tjenester, eventuelt som ulovlig kabotasje, i det norske markedet i konkurranse med øvrige tilbydere?»

BEGRUNNELSE:

En av mine kontakter i yrkessjåførbransjen tok opp med meg et spørsmål om Bring har etablert et eget selskap i Tsjekkia (f.eks. Bring Tsjekkia) og om selskapet tilbyr sine tjenester i det norske markedet i konkurranse med øvrige tilbydere. Jeg kunne ikke svare og har søkt etter informasjon.

Jeg finner en god og servicevennlig nettside for oppdrag og tjenester, men ingen ting om konsernets organisering og eventuelle underselskap, om de måtte finnes. Selskapets eies av Posten Norge.

«Bring» er en av de største post- og logistikkaktørene i Norden og er en viktig del av hverdagens Norge, bokstavelig talt ved at hjulene går rundt. Bring utfører en svært sentral samfunnsoppgave og har en betydningsfull rolle for et godt fungerende og effektivt næringsliv. Tid er penger, og transport av varer er en forutsetning for vekst og velstand i Norge. Av den grunn ønsker jeg som folkevalgt å vite mer om hvordan dette statlige selskapet er organisert og fungerer, spesielt i et transport- og arbeidsmarked der vi må se til at transportvilkår, konkurranse og marked, arbeidsforhold og sikkerhet er ivarettatt på beste måte.

Svar:

Selskapet det vises til i spørsmålet fra stortingsrepresentant Toskedal er Bring Trucking i Slovakia. Posten etablerte Bring Trucking i 2007 og selskapet driver internasjonal transportvirksomhet. I følge Posten følger

selskapet de samme krav til helse, miljø, sikkerhet og etisk standard som Postens øvrige virksomheter.

Kabotasjekjøring er tillatt i Norge med inntil tre turer i løpet av syv dager. I den grad Bring Truckings internasjonale biler/sjåfører kjører kabotasjeturer i Norge for å posisjonere seg for å ta last ut av landet, følger de kravene til minstelønn for sjåfører som kjører i Norge. Reglene for kabotasjekjøring blir nøye fulgt opp, blant annet brukes GPS og trackingsystemer i bilene som sikrer kontroll og dokumentasjon i etterkant. Bring Trucking har også bombrikke i alle sine biler som kjører i Norge.

Bring Truckings trailere er skodd for norske vinterveier ved at de skal være utstyrt med nye vinterdekk og kjettinger. I regi av Posten får Bring Truckings sjåfører opplæring og glattkjøringskurs for å kjøre på norske veier.

Posten viser til at de ikke driver ulovlig kabotasje og avviser alle påstander om sosial dumping. Ifølge Posten er dette udokumenterte påstander uten rot i virkeligheten.

Ved at Posten driver egen internasjonal logistikkvirksomhet ønsker konsernet å bidra til å heve standarden i bransjen, både nasjonalt og internasjonalt. Dette gjøres primært ved å stille tydelige krav til leverandører og verifisere etterlevelse av disse.

Leverandører og partnere følges systematisk opp gjennom Postens egenutviklede system for leverandørstyring. Alle betydelige leverandører må besvare en nettbasert egenrapportering i henhold til konsernets standarder innen etikk, helse, miljø og sikkerhet. Besvarelsene risikovektes og følges opp med revisjon og forbedringsplan. Dersom leverandører med svake resultater innen disse områdene ikke viser vilje/evne til endring, avvikles kontrakten.

SPØRSMÅL NR. 592

Innlevert 12. februar 2016 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 19. februar 2016 av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU Elisabeth Aspaker

Spørsmål:

«I avtalen om tiltak for å møte flyktningkrisa bes regjeringen øke bistand til mottaksapparatet i Sør-Europa. Det vises til EØS-midlene. Nå er avtalene om disse midlene ennå ikke sluttført, og det haster med å øke kapasiteten i mottaksapparatet i Hellas og Italia.

Vil statsråden vurdere å bidra til en slik styrking gjennom Frontex, med ressurser til grensevakter og fingeravtrykksmaskiner, som det er mangel på, før avtalen om bruken av EØS-midlene den kommende avtaleperiode er ferdig forhandlet, for ikke å miste tid?»

Svar:

Jeg takker representant Hansen for spørsmålet.

Norge bidrar til håndtering av den krevende migrasjons- og flyktningssituasjonen både gjennom Frontex og EØS-midlene. Det er også gitt norsk humanitær støtte til situasjonen på Balkan og i Hellas. Disse bidragene supplerer hverandre.

Hovedlinjene i bidrag til EUs yttergrensekontrollbyrå Frontex fastsettes i årlige bilaterale samtaler mellom Norge og Frontex. I tillegg kan det komme forespørsler i løpet av året. Norge har så langt imøte-

kommet alle konkrete ønsker fra Frontex, basert på den profilen som Frontex selv ønsker.

For 2016 har Norge tilbudt 59 månedeverk i ordinært personellbidrag. Dette kommer i tillegg til bidraget med Siem Pilot og Peter Henry von Koss i Frontex-operasjonene Triton og Poseidon. Det er også tilbudt fire hundeevipasjer. Regjeringen er i ferd med å vurdere om bidragene i Frontex-operasjonene Triton og Poseidon skal videreføres utover mai/juni 2016 og vil eventuelt komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Norge bidrar gjennom EØS-midlene på flere måter i migrasjonsrettede prosjekter i Europa.

I Hellas har vi et eget asylprogram som så langt er på € 20,8 mill. Omlag en tredel av den totale støtten til Hellas går til å styrke den greske asylforvaltningen slik at migranter og asylsøkere behandles i tråd med internasjonale forpliktelser. Det er nå enighet mellom greske og norske myndigheter om å styrke denne delen av EØS-midlene ved en reallokering av midler.

Støtten over EØS-midlene inkluderer også forbedrede mottakssentre og fokus på håndteringen av sårbare grupper, som enslige mindreårige asylsøkere. Det vil være en norsk prioritet å fortsette - og øke - støtten i Hellas, samt å få på plass asylprogram i andre motakerland i kommende periode. Jeg reiser om kort tid

til Aten hvor jeg vil innlede en dialog om aktuelle tiltak for neste avtaleperiode. Vi må imidlertid avvente at den nye avtalen om EØS-midler er undertegnet og trådt i kraft, før tiltak kan iverksettes i den nye programperioden.

Det er gitt 16 millioner til migrasjonstiltak til Serbia og Makedonia fra bistandsbudsjettet. I tillegg er det er totalt gitt NOK 44 millioner i norsk humanitær støtte til situasjonen på Balkan og i Hellas. NOK 30 millio-

ner er gitt i humanitært arbeid i Serbia og Makedonia. Det er gitt NOK 6 millioner til utsending av eksperter på humanitært arbeid, gjennom Flyktningshjelpen og beredskapsstyrken Norcap, til hovedsakelig FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) og greske myndigheter. Videre har vi støttet Røde Kors sitt arbeid i Hellas med NOK 5 millioner og NOK 3 millioner til Redningsselskapets samarbeide med sin greske søsterorganisasjon Hellenic Rescue Team.

SPØRSMÅL NR. 593

Innlevert 12. februar 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 23. februar 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Mener statsråden at fødsler som stanses med begrunnelse i bemanningssituasjonen, slik det finnes eksempel på ved Haukeland Universitetssykehus, er en indikasjon på at bemanningen ved fødestedet er for lav, eller mener statsråden dette er en forsvarlig løsning på bemanningsutfordringer og oppfyller kvalitetskravene til fødselsomsorgen?»

BEGRUNNELSE:

12. februar 2016 ble undertegnede via media gjort oppmerksom på at en tvillingfødsel der fødekvinnen hadde svangerskapsforgiftning var stanset etter at den var satt i gang. Dette skjedde ved Kvinneklubben på Haukeland sykehus og begrunnelsen var at det var for lite bemanning til å følge opp fødselen.

Det har over tid vært uttrykt bekymring både fra ansatte og andre om reduksjonen i fødetilbudet ved Haukeland. På tross av økt antall fødsler i fjor, så startet en planlagt nedbemanning fra årsskiftet og fra 9. februar oppgis det at 19 årsverk skal bort.

Undertegnede har tatt opp situasjonen ved Haukeland i spørsmål til statsråden tidligere, Dokument 15:1470 (2014-2015), blant annet på bakgrunn av at ansatte i september varslet i Bergens Tidene om at de ville advare gravide mot å føde i helgene. Advarslene ble gitt med bakgrunn i nedstenging av fødestuer, ikke vikar ved sykdom og lav bemanning. I svaret forsikret statsråden via Helse Vest RHF og Helsedirektoratet om at kvalitetskravene til fødselsomsorgen blir fulgt ved Haukeland, herunder at kvinner skal ha jordmor tilstede så tidlig som mulig og under den aktive delen av fødselen.

Svar:

Jeg er opptatt av at fødetilbudet skal være trygt og forutsigbart og at de fødende skal ha en god fødselsopplevelse. Når det gjelder etterlevelse av Helsedirektoratets kvalitetskrav, viser jeg til brev til Stortingets president datert 18. august 2015 og min uttalelse vedrørende Dokument 8:2 S (2015-2016) - Representantforslag om å sikre kvaliteten i fødselsomsorgen og rammefinansiere fødeavdelinger og kvinneklinikker, der jeg gjengir informasjon fra de regionale helseforetakene om at kravene er godt kjent, at det arbeides aktivt for å nå målene, og at jordmorbemanningen er økt mange steder for å imøtekomme kravene. Helse Vest har informert meg om at kravet følges opp i Helse Bergen. Helseforetakene melder også at på grunn av store svingninger i antall fødsler, kan det være vanskelig å nå målet om at jordmor skal være tilstede i hele den aktive fasen på enkelte vakter med svært mange fødsler.

Når det gjelder kvinner der det er planlagt igangsetting av fødsel, har Helse Vest informert meg om at det ikke er ofte at slik igangsetting blir utsatt, og det er ikke er noen indikasjon på at det er en annen praksis på dette området i Helse Bergen enn ved andre fødeinstitusjoner. Det er heller ikke slik at kvinner som er midt i en fødsel sendes hjem, slik man kan ha fått inntrykk av i media. Utsettelse av igangsettelse av fødsel skjer av ulike årsaker, både medisinskfaglige og kapasitetsmessige. Når det er stor aktivitet vil det alltid gjøres en prioritering mellom oppgaver basert på medisinske kriterier. Helse Bergen har gitt uttrykk for at de ønsker å bedre kommunikasjon og informasjon til fødende i slike situasjoner.

SPØRSMÅL NR. 594**Innlevert 12. februar 2016 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås****Besvart 24. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Norge skal ensidig og uten dialog med andre land innføre en ny "miljøavgift" på internasjonal luftfart.

Er dette i tråd med Open Skies-avtalen og andre internasjonale forpliktelser?»

Svar:

Som representanten er kjent med, hører flypassasjeravgiften, som jeg antar representanten sikter til, inn under finansministerens ansvarsområde. Samferdselsdepartementet har imidlertid ansvar for Norges internasjonale forpliktelser som er spesifikke for luftfarten, herunder Open Skies-avtalen og andre luftfartsavtaler.

Norge har i de aller fleste av sine luftfartsavtaler en standard artikkel som omfatter luftfarts-avgifter. I henhold til denne artikkelen skal ingen av partene til avtalen ilegge den annen parts flyselskap avgifter som

er høyere enn de som ilegges egne selskap. Det oppfordres til konsultasjoner mellom avgiftsmyndigheter og brukerne av lufthavnene vedrørende luftfarts-avgiftene, og forvarsel i rimelig tid bør gis brukerne slik at de har mulighet til å uttrykke sin mening før avgiftsendringen iverksettes.

I våre bilaterale luftfartsavtaler finnes det ingen egne artikler om miljøavgifter. Imidlertid har Norge (og Island) sluttet seg til luftfartsavtalen mellom EU og USA – den såkalte Open Skies-avtalen – og i denne avtalen dreier artikkel 15 seg om miljø. Norges tilslutning til denne avtalen er godkjent av Stortinget. Avtalen forhindrer ikke at miljøavgifter innføres, men stiller opp visse prosessuelle betingelser som skal fullføres før en slik avgift eventuelt iverksettes. Finansdepartementet er kjent med disse betingelsene, og jeg forutsetter at det i forbindelse med innføringen av flypassasjeravgiften blir vurdert om det er behov for å følge disse prosedyrebestemmelsene.

SPØRSMÅL NR. 595**Innlevert 12. februar 2016 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås****Besvart 19. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden syte for at Statens vegvesen no legg planar for utbetring av begge dei to «flaskehalsane» på strekninga Byrkjelo-Sandane (Gullkista og Jarbrugda), slik Stortinget har bede om?»

BEGRUNNELSE:

På vegstrekninga Byrkjelo-Sandane ligg dei to «flaskehalsane» Gullkista og Jarbrugda. Begge farlege, og begge er strekningar på nokre få hundre meter. Dei ligg vidare berre ca. 2 km frå kvarandre.

Lokalt har ein rekna det som sjølvsaugt at desse to flaskehalsane gjekk inn i arbeidet med oppfylginga av denne samstemte merknaden i budsjettinnstillinga frå Transportkomiteen hausten 2015 (Innst. 13 S – 2015–2016):

Komiteen har merket seg behovet for utbedring av strekningen Sandane–Byrkjelo på E39. Komiteen

ber regjeringen arbeide for at planarbeidet ferdigstilles slik at utbedringen av flaskehalsar kan igangsettes. Komiteen ber regjeringen vurdere å prioritere midler til planlegging av prosjektet.

Lokalt har ein no fått informasjon om at Statens vegvesen har tatt avgjerd om å planlegge utbetring av berre den eine av dei to flaskehalsen, Gullkista. Om dette stemmer, vil det no bli slik at Statens vegvesen utbetrar ein flaskehals, før trafikantane 2 km lengre fram i vegen møter ein ny og like stygg flaskehals – som ikkje vert utbetra.

Dette er for alle praktiske formål ei særskild dårleg løysing, korkje i tråd med Stortinget sin intensjon eller i fastsett politikk om meir heilskapeleg vegutbygging.

Svar:

Eg har i tildelingsbrevet til Statens vegvesen for 2016 av 19. januar 2016 bedt om at transport- og kommuni-

kasjonskomiteen sin merknad knytt til E39 på strekningen Byrkjelo - Sandane blir vurdert. Vidare har eg bedt om å få ei tilbakemelding på korleis denne kan følgjast opp.

Eg ventar tilbakemelding på dette i Statens vegvesen sin tertialrapport per 30. april 2016. Eg har likevel alt fått opplyst at det i 2016 er sett av midlar med sikte på å starte planlegging for begge dei to flaskehalsane som representanten Nordås omtalar.

SPØRSMÅL NR. 596

Innlevert 12. februar 2016 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 23. februar 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at reinjegere får mulighet til også å felle kalver på jaktkort for simle i den kommende jaktseasonen på villrein på Hardangervidda?»

BEGRUNNELSE:

For å unngå overbeiting, og for å holde relativt stabile villreinbestander, har vi et årlig uttak av villrein gjennom jakt. Dermed unngås store bestandssvingninger og medfølgende store svingninger i beiteressursene. Forvaltningen av villreinen er med på ta vare på økosystemet i høyfjellet, og store økologiske katastrofer unngås.

Et helt sentralt element for å ivareta bestanden er å ta ut et riktig antall dyr og et riktig antall bukker, simler og kalver. En av utfordringene på Hardangervidda er at det ikke automatisk følger en fellingstillatelse på en kalv når man får jaktkort på en simle. Resultatet er at mange kalver endre opp uten mor gjennom vinterbeitet og følgene er at kalven ikke vil overleve den kommende vinteren. Dette er en tvilsom praksis både dyreetisk og forvaltningsmessig, og må endres før kommende jaktseason.

Svar:

Forvaltning av villrein er et statlig ansvar og ivaretas regionalt av statlige villreinnemder. Villreinnemda fastsetter årlig en fellingskvote for villreinområdet, altså hvor mange villrein som tillates felt av bestemte kjønns- og aldersgrupper, herunder kalv. Fastsettelse av fellingskvote baseres på godkjent bestandsplan der slik foreligger, og normalt på et årlig forslag fremmet av jaktrettshaverne i villreinområdet representert ved villreinutvalget. Villreinnemda fastsetter fellingstillatelsen som beskriver antall og hvilken type dyr som kan felles, og sender dette til jaktrettshavere. Tillatelsene spesifiseres i form av et kontrollkort for hver vill-

rein som tillates felt. Kontrollkortet er et bevis på at man har tillatelse til å felle en villrein av angitt kjønns- og aldersklasse og fungerer som fellingsrapport ved innlevering etter endt jakt.

Det er sentralt i jegeropplæringen og god jegetikk at en ikke skal skyte mordyret fra kalven. Ved jakt på dyr som lever i flokk, slik som villrein, kan det imidlertid i en praktisk jaktsituasjon ofte være vanskelig å vurdere hvilken kalv som tilhører hvilken simle. I praksis vil derfor morløse kalver kunne forekomme etter en jaktsituasjon. Mange av disse blir imidlertid felt senere under jakta av samme jeger eller andre jegere som har fellingstillatelse på kalv. Dette forholdet er ikke unikt for Hardangervidda, men omfatter all villreinjakt.

Stortingsrepresentanten Elvestuen uttrykker bekymring for dødelighet for de morløse kalvene som går igjen alene etter endt jakt. Jeg er enig med representanten i at dette er en uheldig situasjon som man så langt det er mulig må unngå. Vi har dessverre lite konkret forskning på slike sekundære effekter av jakt på villrein. I en fersk rapport fra Norsk institutt for naturforskning slås det fast at morløshet som følge av jakt er et lite problem på elg og hjort. Grunnet villreinens flokkstruktur antar vi at dette fenomenet kan være noe mer utbredt hos villrein. Det er gjennomført eksperimentelle studier på tamrein i Finland hvor en har studert hvordan morløshet påvirker sosial status og vekst. Resultatene herfra viser at morløshet medfører redusert sosial status og noe redusert vekst, men en fant ikke effekter på kalvenes overlevelse. Overføringsverdien til villrein kan diskuteres, og en må nok regne med at effektene i form av vekttap kan være noe større på villrein, som i enkelte bestander lever under sterkere matbegrensning enn det som var tilfellet i det eksperimentelle studiet.

Det er også verdt å merke seg at antallet kalver per 100 simler de siste 10 årene i snitt har vært 45. Det er altså ikke alle simler som får kalv hvert år, og ved fel-

ling av en simle under jakt er det følgelig ikke slik at den alltid etterlater seg en kalv.

I mange norske villreinområder er det vanlig praksis at jaktrettshaver tildeler jegerne fellingstillatelse på simle eller simle/ungdyr og kalv som en samlet pakke. Det er jaktrettshaverne på Hardangervidda som avgjør i hvilket omfang dette benyttes her. Jaktrettshaverne står også fritt til å inkludere kalvekortet til samme pris som for simle/ungdyr dersom de ønsker å motivere

ytterligere til felling av kalv. Både villreinnemder og villreinutvalg på Hardangervidda har uttrykt ønske om at kalvekort bør brukes i større grad i deres områder.

Miljødirektoratet er i dialog med villreinutvalget og villreinnemda på Hardangervidda om denne saken, og jeg har tillit til at de, sammen med jaktrettshaverne, finner gode løsninger som gjør at man så langt det er mulig unngår at det skytes mordyr fra kalv, både på Hardangervidda og i andre villreinområder.

SPØRSMÅL NR. 597

Innlevert 12. februar 2016 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 22. februar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Medfører det riktighet at UDI er i ferd med å fjerne meningsfylt aktivitet som et krav i driftsreglementet til operatørene av asylmottak?»

BEGRUNNELSE:

Kommunestyret i Porsanger vedtok 11.02.16 en uttalelse der det uttrykkes bekymring for asylpolitikken. Uttalelsen sier at:

"Porsanger kommune er orientert om at UDI er i ferd med å fjerne meningsfylt aktivitet som et krav i driftsreglementet til operatørene av asylmottak. Dersom dette blir en realitet vil det kunne gi alvorlige konsekvenser i form av konflikter og psykiske lidelser blant asylsøkerne, noe som igjen kan føre til en større belastning på det kommunale tjenestetilbudet og spesielt helsevesenet"

Jeg ber statsråden klargjøre om kravet til meningsfylt aktivitet skal fjernes.

Videre ber jeg statsråden redegjøre for status i oppfølgingen av kapittel 2 i integreringsforliket, med vekt på punkt 8 (sørge for at mottak i større grad må legge til rette for at beboerne involveres mer i driften av mottaket, gjennom selvhushold, involvering av beboere, og aktivitetstilbud), punkt 13 (vurdere tiltak som kan sikre at mottakene i større grad involverer lokalsamfunnet, frivillige aktører, lokale myndigheter og lokalt næringsliv i integreringsarbeidet) og punkt 15 (språkopplering i akutt og transittmottak bør i større grad skje gjennom frivillige krefter eller ved et nettbasert læringsopplegg utarbeidet av staten).

Samme spørsmål gjelder kapittel 8, punkt 1 (styrke arbeidet i mottak med kartlegging av kompetanse for asylsøkere som har fått innvilget opphold og flyktning)

Jeg ber også statsråden svare på hvordan hun har fulgt opp asylforlikets punkt 10:

"Stortinget ber regjeringen legge spesiell vekt på enslige, mindreårige asylsøkere i asylmottak. Stortinget ber regjeringen sørge for et bredt spekter av botilbud med sterk barnefaglig kompetanse, herunder vurdere ulike ordninger for bofellesskap, eksempelvis fosterhjemsordninger, SOS Barnebyer samt benytte folkehøyskoler der det er ledig kapasitet".

Svar:

Jeg har fått opplyst fra Utlendingsdirektoratet (UDI) at det ikke planlegges å endre krav til "meningsfylt aktivitet" i driftsreglementet. Representantens spørsmål kan ha sitt utgangspunkt i at det ved akuttinnkvarteringsplassene ikke er noe krav til aktiviteter for beboerne. Akuttinnkvarteringer er midlertidige boløsninger som UDI anskaffet i høst for å dekke det store innkvarteringsbehovet da. Dette er overnattingsplasser på hoteller, leirsteder, institusjonsbygg og liknende. På disse stedene blir det likevel ofte organisert aktiviteter, både på driftsoperatørens og beboernes initiativ. For øvrig er det de samme kravene til aktivitetstilbud i asylmottak som tidligere. UDI har flere rundskriv som regulerer dette, blant annet RS 2010-167.

I begrunnelsen for spørsmålet ber stortingsrepresentant Pedersen om en redegjørelse for status for oppfølgingen av kapittel 2 i integreringsforliket, med vekt på punktene 8, 13 og 15. I tillegg bes jeg om å redegjøre for oppfølgingen av integreringsforlikets kap. 8, punkt 1 og asylforlikets punkt 10.

Jeg vil komme tilbake til Stortinget med orientering om oppfølging av punktene i integreringsforliket og asylforliket, blant annet i den varslede meldingen til Stortinget om integreringspolitikk og i forbindelse

med revidert nasjonalbudsjett. Nedenfor følger en kort statusorientering for hvert av punktene som er særskilt nevnt i begrunnelsen til spørsmålet.

Integreringsforlikets kap. 2, pkt. 8 – involvering av mottaksbeboere

Regjeringen ønsker at beboere i mottak skal benytte egne ressurser under mottaksoppholdet, og mottakene skal drives med dette som utgangspunkt. UDI skal sørge for at mottakene legger til rette for at beboerne involveres i driften av mottaket, gjennom bl.a. beboermedvirkning, selvhushold og aktivitetstilbud. Selvhushold innebærer at beboerne handler og lager sin egen mat, samt rengjør egne rom og fellesarealer.

Alle mottak tilbyr ulike fritidsaktiviteter, og beboerne organiserer flere aktiviteter selv. Mange av beboerne deltar også i frivillig arbeid i mottaket, for eksempel i form av vaktmestertjeneste, språkassistanse eller organisering av bruken av internett- eller aktivitetsrommene.

Integreringsforlikets kap. 2, pkt. 13 – involvering av lokalsamfunn, frivillige aktører m.m.

UDI inngår nå samarbeidsavtaler med flere frivillige organisasjoner. Formålet er å strukturere samarbeidet mellom mottakene og frivillig sektor, og å legge til rette for at flere organisasjoner kan bidra med tiltak overfor beboere i mottak. UDI skal også aktivt oppfordre kommuner og frivillige organisasjoner til å etablere og drive mottak, og skal, innenfor rammene av regelverket, legge til rette for at kommuner og frivillige organisasjoner kan være driftsoperatører for mottak.

UDI forvalter en tilskuddsordning for aktivitetstilbud for barn og unge i mottak. For 2016 utgjør denne tilskuddsordningen 60 mill. kroner, mot 19 mill. kroner i 2015. Dette er midler som først og fremst frivillige og ideelle organisasjoner kan søke om.

Regjeringen styrker videre det frivillige arbeidet i asylmottak gjennom en ny tilskuddsordning der midlene etter planen lyses ut i mars 2016. Denne ordningen forvaltes av IMDi. Tilskuddet skal stimulere til aktiviteter som bidrar til at beboere i mottak får en meningsfull hverdag og bedre muligheter for deltakelse i arbeid eller utdanning.

UDI og IMDi samarbeider om forvaltningen av tilskuddsordningene.

Integreringsforlikets kap. 2, pkt. 15 – språkopplæring i akutt- og transittmottak

Regjeringen vil legge til rette for økt bruk av nettbasert norskopplæring i akutt- og transittmottak. Per i dag finnes det flere tilgjengelige nettbaserte læringsressurser for opplæring i norsk som kan brukes av frivillige organisasjoner og driftsoperatører overfor beboere i asylmottak.

Integreringsforlikets kap. 8, pkt. 1 – kartlegging av kompetanse

Det er igangsatt et arbeid for å styrke og kvalitets sikre kartleggingen av den enkelte flyktnings kompetanse- og kvalifiseringsbehov. Jeg vil komme tilbake med en utdypning av regjeringens arbeid med dette i den varslede meldingen til Stortinget om integreringspolitikk som legges fram i mai.

Asylforlikets punkt 10 – bredt spekter av botilbud for enslige mindreårige asylsøkere

Regjeringen arbeider med å følge opp Stortingets anmodning om å sørge for et bredt spekter av botilbud for enslige mindreårige flyktninger som skal bosettes i en kommune. Enslige mindreårige asylsøkere har sitt botilbud i mottak eller omsorgssenter. Det er blant annet igangsatt et arbeid for økt bruk av folkehøyskoler for enslige mindreårige flyktninger. Folkehøyskolene har stilt elevplasser til disposisjon for enslige mindreårige flyktninger i alderen 16-17 år. Regjeringen har oppfordret kommunene til å inngå samarbeid med lokale folkehøyskoler via IMDi.

I utgangspunktet er det kommunene som avgjør om og på hvilken måte de vil bosette enslige mindreårige flyktninger, hvilket botilbud barnet trenger og hva slags botilbud de kan tilby. Vurderingen av hvilket botilbud som tilbys, avhenger av det enkelte barns behov. De fleste enslige mindreårige flyktninger bosettes allerede i dag i ulike former for bofellesskap. Andre bosettes på hybel, i leilighet med tilsyn, eller i fosterhjem. Fosterhjemsordninger for enslige mindreårige vil bli behandlet i regjeringens melding til Stortinget om integreringspolitikk. For øvrig vil regjeringen om kort tid legge fram en melding til Stortinget om fosterhjemsomsorgen. Mange av problemstillingene i denne meldingen gjelder også enslige mindreårige som plasseres i fosterhjem.

Både Justis- og beredskapsdepartementet og Barne- likestillings og inkluderingsdepartementet (BLD) har mottatt søknad om midler fra SOS Barnebyer til et prosjekt som har som mål at flere kommuner tar imot, bosetter og integrerer enslige mindreårige flyktninger. Av søknaden framgår det at SOS-barnebyer ønsker å utvikle og prøve ut en samarbeidsmodell hvor blant annet næringsliv og frivillige organisasjoner trekkes inn for å gi god omsorg til enslige mindreårige i Asker kommune. Sluttproduktet er, slik departementene oppfatter det, en erfaringsmanual som skal spres til andre kommuner. Dette er interessant, og vi er i kontakt med organisasjonen. Jeg samarbeider med barne- og likestillingsministeren om oppfølging.

BLD vurderer også ulike innretninger på det statlige botilbudet for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år. Videre utreder departementet alternativer til dagens refusjonsordning for utgifter til barnevern for

enslige mindreårige flyktninger. I denne prosessen har departementet innhentet synspunkter fra KS.

SPØRSMÅL NR. 598

Innlevert 12. februar 2016 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås

Besvart 18. februar 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Yezidiene er en religiøs og kulturell minoritet som ikke tilhører bokens folk, jødene, kristne og muslimer. Av den grunn har de en spesiell sårbar stilling i områdene som angripes av IS. Høsten 2014 ble svært mange Yezidier drevet på flukt, drept og kvinner tatt som slaver. Norge skal ta imot minst 8000 kvoteflyktninger fra Syria-konflikten.

Er statsråden av den oppfatning at yezidiene er en særlig sårbar gruppe, og vil statsråden ta initiativ til at særlig sårbare yezidier prioriteres ved uttak av flyktninger fra Syria?»

Svar:

Stortinget har besluttet at Norge skal ta imot 8 000 kvoteflyktninger fra Syria i perioden 2015 – 2017. De fleste yezidiene regner seg som etniske kurdere, jf. bl.a. Landinfo-rapportene Irak: Basisinfo (06.01.2016), Irak: Situasjonen i Ninewa provins (17.02.2015) og Irak: Yezidene – en kurdisk minoritet (22.05.2008) jf. www.landinfo.no, og de fleste er borgere av Irak. Disse vil da ikke være blant de 3 000 syriske flyktningene som Norge skal ta imot fra Syria i år. Jeg viser i den forbindelse til at de mest kjente angrepene på yezidier har funnet sted i Irak.

Det er i år 120 plasser på kvoten for ikke-syriske flyktninger, og dersom Norge får fremmet saker som omfatter irakiske yezidier, vil de bli vurdert innenfor denne delkvoten. Dersom det fremmes saker for syriske yezidier, vil de kunne komme i betraktning blant de 3 000 syriske flyktningene Norge skal ta imot i år.

For å bli anerkjent som flyktning iht. flyktningkonvensjonen av 1951 og protokollen av 1967, må personene som hovedregel ha forlatt hjemlandet. Antakelig oppholder mange av yezidiene seg fortsatt i hjemlandet. Jeg viser ellers til at Norge samarbeider tett med UNHCR om kvoten for overføringsflyktningene, og at det er UNHCR som fremmer saker for syriske flyktninger til Norge.

SPØRSMÅL NR. 599**Innlevert 12. februar 2016 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 24. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«1. desember 2015 fattet Stortinget følgende vedtak: "Stortinget ber regjeringen iverksette tiltak som sikrer at alle fylkeskommunale og kommunale ferger og hurtigbåter benytter lav- eller nullutslippsteknologi ved nye anbud og på ruter i egenregi."

På hvilken måte, og når vil regjeringen få på plass pålegget overfor fylkeskommunene om at alle ferge og rutebåtanbud skal basere seg på lav- eller nullutslippsteknologi?»

Svar:

Ved behandling av representantforslag, jf. Dokument 8:126 S (2104 – 2015, Innst.78 S (2015 – 2016), gjorde Stortinget 10 anmodningsvedtak, blant annet anmodningsvedtaket som er referert til i spørsmålet fra representanten Holmås.

Regjeringen arbeider med oppfølging av nevnte anmodning, og Stortinget vil bli orientert om oppfølgingen i statsbudsjettet for 2017, slik vanlig praksis er for anmodningsvedtak. Tilsvarende vil det bli orientert om oppfølging av dette og de andre anmodningsvedtakene i melding til Stortinget fra Statsministerens kontor tidlig i 2017.

Jeg vil likevel gjøre oppmerksom på at Enova skal bidra med 133,6 mill. kr til mer miljøvennlige ferjer når Hordaland fylkeskommune nå skal lyse ut ni feresamband på anbud, med oppstart i perioden 2018-2020. Enovas bidrag gjør at det kan stilles strenge krav til energibruk og klimautslipp i anbudene. Dette vil føre til at det kommer helelektriske ferjer eller plug-in-hybrid-ferjer på de fleste strekningene, opplyser Enova i en pressemelding. Eksempelet viser at det kan oppnås miljøvennlige løsninger ved bruk av det etablerte virkemiddelapparatet.

SPØRSMÅL NR. 600**Innlevert 12. februar 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 18. februar 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvordan har staten tenkt å sikre like konkurransevilkår for NSB og Flytoget, når NSB mister en betydelig del av sin egenkapital ved at togene overføres til et statlig materiellselskap, mens Flytoget får beholde sitt materiell?»

BEGRUNNELSE:

Som et ledd i jernbanereformen og overgang til konkurranseutsetting har Samferdselsdepartementet gitt uttrykk for at alt togmateriell skal legges inn i et statlig materiellselskap, og leies ut til operatører på like vilkår. Det har nylig kommet fram at NSB må overføre sine tog til staten, mens Flytoget får beholde sine. Et nytt tog av type FLIRT koster 80 millioner kroner, og eierskapet til togene sammen med eiendommene til

ROM eiendom utgjør størstedelen av NSBs egenkapital. Egenkapitalen til NSB gjør selskapet i stand til å være konkurransedyktig, fordi det gjør at NSB får bedre vilkår når selskapet skal ta opp lån, og gir selskapet handlingsrom.

Svar:

Regjeringen legger meget stor vekt på å sikre like konkurransevilkår på jernbanen, og at NSB har konkurransedyktige forutsetninger.

Det er riktig at alt NSBs persontogmateriell skal overføres til et eget statlig eid materiellselskap. Det er ikke tatt stilling til hvordan tilbringertjenesten til Oslo lufthavn skal være gjenstand for konkurranse. Flytoget har i utgangspunktet togmateriell som er spesialtilpasset tilbringertjenesten. Hva som skal gjøres med Flytogets togmateriell, vil bli vurdert når det avklares hvordan tilbringertjenesten skal organiseres.

Dersom Flytoget skulle velge å delta i konkurranser om de utlyste pakkene, vil de måtte delta på like vilkår med NSB og andre aktører, og kan ikke stille med eget materiell fra tilbringertjenesten.

